

PROGRAM HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE RUMANOVÁ

PROGRAMOVACIE OBDOBIE 2015 - 2024

Formulár č. Ú 1 - Hlavička dokumentu PHRSR

Názov:	Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová na roky 2015 - 2024
Územné vymedzenie :	Nitriansky kraj, okres Nitra, obec Rumanová – ŠÚJ 500712
Územný plán obce schválený:	áno
Dátum schválenia PHRSR:	
Dátum platnosti:	2015 - 2024
Verzia	1.0.
Publikovaný verejne:	

Zdroj: vlastné spracovanie

Rumanová	
Erb	Vlajka
	
Základné údaje	
Kraj:	Nitriansky
Okres:	Okres Nitra
Región:	Západné Slovensko
Poloha:	48°20'40"S 17°52'20"V
Nadmorská výška:	224 až 148 m n. m.
Rozloha:	11,66 km ² (1 166 ha)
Počet obyvateľov:	831 (31. 12. 2014)
Hustota obyvateľstva:	71,27 obyv./km ²
Nacionále	
PŠČ	951 37
ŠÚJ	500712
ECV	NR
Tel. predvoľba	+421-37
Oficiálne adresy	
Adresa:	Obecný úrad Rumanová
	Rumanová 1
	951 37 Rumanová
Web:	www.rumanova.sk
E-mail:	rumanova@rumanova.sk
Telefón:	+421 (0)37 6588 126
Fax:	+421 (0)37 6588 126

OBSAH

1 úvod.....	5
analytická časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová	12
2 základná charakteristika obce.....	13
2.1. HISTÓRIA OBCE.....	13
2.2. PRÍRODNÉ POMERY	13
2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	18
2.4. Doprava.....	22
2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	25
2.6. OBYVATEĽSTVO.....	29
2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ	38
2.8. BÝVANIE	43
2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE	45
2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE	48
2.11. SOCIÁLNA SFÉRA	51
2.12. ZDRAVOTNÍCTVO	53
2.13. ŠPORT	53
2.14. KULTÚRA	54
2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA	56
2.16. STRAVOVACIE A REŠTAVRAČNÉ SLUŽBY	56
2.17. CESTOVNÝ RUCH	56
2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2009 – 2013.....	57
2.19. SAMOSPRÁVA.....	57
2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ	58
2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR.....	59
3 swot analýzy.....	60
3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	62
3.2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	64
3.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	64
3.4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	65
3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	66
3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO.....	67
3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT.....	68
3.8. KULTÚRA.....	69
3.9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH.....	70
3.10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	71
3.11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	71
3.12. PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIELOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RUMANOVÁ.	73
strategická časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce rumanová.....	79
4 vízia a poslanie obce rumanová.....	79
5 formulácia a návrh stratégie	82
programová časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce rumanová	89
5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ.....	90
5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁC.....	90
5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	91
5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	92
5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	92
5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTV	93
5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	94
5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	95
5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	95
5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	96
5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE.....	96
6 merateľné indikátory.....	97
6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	97
6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	98
6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	99
6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	99
6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE.....	99
6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	100

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT.....	101
6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	102
6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	103
6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	103
realizačná časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce rumanová	106
7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE RUMANOVÁ	107
7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR.....	108
7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN	110
8 akčný plán	111
8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	111
8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	113
8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	114
8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	115
8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	117
8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	118
8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	120
8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	122
8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	123
8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	124
8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	125
finančná časť programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce rumanová	127
9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU	128
9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ	128
9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE.....	130
9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	131
9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	132
9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	134
9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO	135
9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	137
9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA	138
9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	140
9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	141
9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	141
10 ZÁVER	147
11 POUŽITÁ LITERATÚRA	148

1 ÚVOD

Dokument „ Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová s výhľadom do roku 2024 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rumanová sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rumanová, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a doplňovaný.

Formulár č. Ú 2 - Zámer spracovania PHRSR

Zámer spracovania PHRSR	
Názov dokumentu	- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová na roky 2015 - 2024
Forma spracovania	- pracovníkmi samosprávy, - s pomocou externých odborníkov (spolupráca),
Riadenie procesu spracovania	- pracovné skupiny boli zložené z vedenia obce, zamestnancov OcÚ, poslancov OZ a komisií: - komisie sociálnej, finančnej a správy obecného majetku, predseda komisie kultúry, vzdelávania, športu a mládeže, životného prostredia, výstavby a územného plánovania, komisie na ochranu verejného poriadku, - spracovania PHRSR sa zúčastnili aj RO a PO organizácie v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, - súčasťou prieskumu boli aj mimovládne organizácie a podnikateľské subjekty v obci, - zapojenie verejnosti a komunikácia s verejnosťou: zapojenie prostredníctvom dotazníkového prieskumu, informovanie prebiehalo formou www stránky, prostredníctvom zasadnutí OZ.
Obdobie spracovania	- PHRSR bol spracovaný v priebehu roka 2015 - harmonogram spracovania je uvedený v nasledujúcej tabuľke.
Financovanie spracovania	- náklady na vlastné spracovanie boli financované z rozpočtu obce KZ 41.

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Formulár č. Ú 3 - Harmonogram spracovania PHRSR

Harmonogram spracovania PHRSR												
Termín	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod												
Analytická časť												
Strategická časť												
Programová časť												
Realizačná časť												
Finančná časť												
Záver												

Zdroj: Weisová, Bernátová: Strategické plánovanie samosprávy, Municipalia 2012

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z., ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

Formulár č. Ú 7 - Použité participatívne metódy

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Tlačené materiály			
Verejné informačné tabule	áno		

Informačné formuláre, tabuľky údajov,	áno		
Internetové stránky	áno		
Využitie existujúcich médií			
Zverejňovanie informácií v miestnej tlači	áno	áno	
Stretnutia			
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi/skupinami	áno	áno	áno
Návšteva v dotknutom území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	áno
Rozhovory a prieskumy			
Dotazník pre záujmové skupiny	áno	áno	
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	
Poradné skupiny			
Miestne poradné skupiny	áno	áno	áno
Riešenie problémov			
Rokovanie bez prítomnosti moderátora/facilitátora.	áno	áno	áno

Zdroj: vlastné spracovanie

Program sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Rumanová je súčasťou sústavy základných dokumentov podpory regionálneho rozvoja v Slovenskej republike. Táto sústava je členená na strategické a programové dokumenty vypracovávané na úrovni štátu, sektorov, samosprávnych krajov, regiónov a obcí a programové dokumenty Európskej únie (pre využitie zdrojov predvstupových a štrukturálnych fondov).

Východiskové podklady

Podpora regionálneho rozvoja sa uskutočňuje v súlade s programovaním na:

Miestnej úrovni

- **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce**, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Program odpadového hospodárstva,
- **Viacročný rozpočet**
- **Územný plán obce**

Národnej úrovni

- **Partnerská dohoda** určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020. Ide teda o základný národný dokument, ktorý zastrešuje všetky operačné programy SR pre nové programové obdobie. Neformálne vyjednávania k príprave Partnerskej dohody a operačným programom Slovenskej republiky na roky 2014-2020 sa začali 25. januára 2013 stretnutím so zástupcami Európskej komisie. Následne sa uskutočnili aj ďalšie neformálne kolá rokovaní, o ktorých bližšie informácie je možné získať na stránkach Úradu vlády ako Centrálného koordinačného orgánu pre fondy EÚ v podmienkach SR.
- **Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020** - pozičný dokument identifikuje z pohľadu Európskej komisie hlavné rozvojové potreby s možnosťou financovania opatrení v rámci fondov Spoločného strategického rámca EÚ v podmienkach SR. Zároveň tento dokument predstavuje základ pre negociácie s Európskou komisiou k Partnerskej dohode a operačným programom SR na roky 2014-2020.
- **Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020**
- **Integrovaný regionálny operačný program „IROP“** - predstavuje programový dokument SR pre programové obdobie 2014 – 2020, ktorého globálnym cieľom je: prispieť k zlepšeniu kvality života a zabezpečiť udržateľné poskytovanie verejných služieb s dopadom na vyvážený a udržateľný územný rozvoj, hospodársku, územnú a sociálnu súdržnosť regiónov, miest a obcí.
- Sektorový operačný program, ktorý je strednodobý dokument vypracovaný pre vopred určené sektory.
- **Regionálna integrovaná územná stratégia, 2014-2020**
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR NRSK), ktorý je strednodobý programový dokument, je v súlade s cieľmi a prvoradými potrebami ustanovenými v

národnom pláne a s podkladom na vypracovanie príslušného regionálneho operačného programu. Jeho vypracovanie zabezpečuje samosprávny kraj.

- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý je strednodobý programový dokument spracovaný na úrovni obce.
- Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
- Národný program reforiem, máj 2012,
- Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
- Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
- Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
- Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
- Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
- 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
- Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania

Nadnárodnej úrovni

Programové dokumenty Európskej únie pre využitie štrukturálnych fondov tvoria:

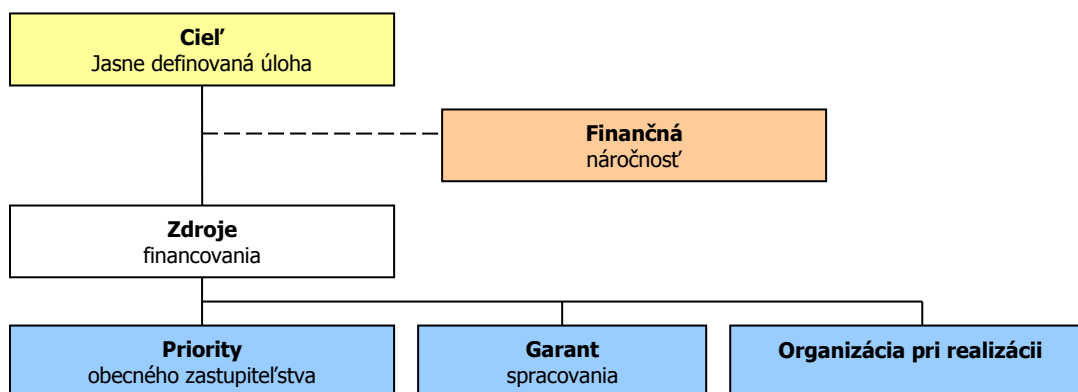
- Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
- Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
- Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
- CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
- CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
- CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
- CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
- Národný (regionálny) rozvojový plán (RDP – Regional Development Plan), ktorý je hlavným dokumentom pre vyjednanie podpory zo Štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Rámec podpory spoločenstva (CSF – Community Support Framework), ktorý bude vytvorený na základe Národného rozvojového plánu v spolupráci s Európskou komisiou, je hlavným dokumentom vymedzujúcim poskytnutie podpory zo štrukturálnych fondov Európskej únie.
- Sektorové operačné programy (SOP – Sectoral Operation Programme), ako taktické dokumenty vytvorené na úrovni ministerstiev, ktoré rozpracovávajú problémové celky stratégií majúcich plošný (celošťátny) charakter, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Regionálne operačné programy (ROP – Regional Operation Programme), ako taktické dokumenty, ktoré budú spracované na úrovni regiónov NUTS II a rozpracovávajú tie problémové celky stratégií, pre ktoré bude žiadané spolufinancovanie zo zdrojov Európskej únie.
- Strategické usmernenia Spoločenstva (SUS) – ROP odráža 1 usmernenie SUS t.j. „urobiť Európu a jej regióny atraktívnejším priestorom pre investície a prácu“, a súčasne 3 usmernenie SUS t.j. „vytvorenie väčšieho množstva a kvalitnejších pracovných miest“

Jednotlivé strategické dokumenty sú vypracovávané vo vzájomnej nadväznosti a postupnosti.

Implementácia

Implementácia Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rumanová je zložitý a náročný proces. Za jeho realizáciu so zabezpečením všetkých väzieb na strategické a programové dokumenty SR a EÚ budú zodpovední predstavitelia samosprávy obce Rumanová. Návrh spôsobu implementácie bude treba dopĺňať v súlade s organizačnou štruktúrou samosprávneho úradu, jeho kompetenciami v nadväznosti na vývoj v oblasti legislatívy, predovšetkým v oblasti nakladania s finančnými prostriedkami. Pri posudzovaní jednotlivých projektov sme použili procesnú analýzu, ktorej hlavným

cieľom bolo analyzovať proces premeny vstupov pomocou použitia súboru finančných, ľudských a technologických zdrojov.

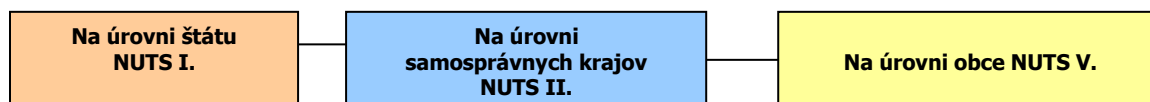
Finančné zabezpečenie

V zmysle zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov, sa financovanie regionálneho rozvoja realizuje na troch úrovniach: Na mikroregionálnej úrovni je možné rozvojové aktivity financovať jedine združovaním zdrojov nižšej úrovne, čiže obcí. Samosprávy nemajú spoločný zdroj financovania. V súčasnej situácii je možné rozvojové aktivity financovať buď z rozpočtov jednotlivých obcí v prípade individuálnych projektov alebo združením financií viacerých obcí v prípade spoločných projektov. V prípade financovania projektov majúci význam v kontexte priorit celého kraja zohráva významnú úlohu Nitriansky samosprávny kraj a financovanie inštitúcií v jeho zriaďovateľskej kompetencii. Ďalšími doplnkovými zdrojmi, ktoré možno definovať na úrovni jednotlivých aktivít sú predovšetkým štrukturálne fondy EÚ. Ich využitie v rámci jednotlivých aktivít je možné stanoviť len indikatívne bez určenia výšky požadovanej podpory s cieľom prispieť ku koordinácii realizácie rozvojových aktivít.

- Pri zostavovaní finančného plánu a zaistovaní finančnej podpory je potrebné zamerať sa na tie opatrenia, ktoré sú nedostatočne podporované zo štátneho rozpočtu, alebo nie sú podporované vôbec.
- Pri zabezpečovaní základných potrieb občanov postupuje samospráva podľa zákona číslo 369/1990 Z.z. O obecnom zriadení a v zmysle zákona č. 138/1991 Zb. O majetku obcí v znení neskorších predpisov.
- Na plnenie svojich úloh má obce okrem finančných prostriedkov poukázaných od štátu v rámci delimitácie k dispozícii nasledovné financie: príjmy z miestnych daní a poplatkov, zdroje Štrukturálnych fondov Európskej únie v rámci programovacieho obdobia 2014 - 2020.

Zdroje a dokumenty

V súlade so snahou Slovenskej republiky o znižovanie rozdielov na úrovni rozvoja jednotlivých regiónov boli východiskom pri príprave Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rumanová nasledovné strategické dokumenty:

Podporné materiály

Pri vypracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rumanová boli použité aj prognostické údaje vypracované Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR. Hlavnou úlohou prognostických údajov je podporiť vypracovanie tohto programu a zabezpečiť tým zvýšenie efektívnosti procesov strategického plánovania a kvality tohto dokumentu. Toto zabezpečenie je dané prepojením Systému strednodobého výhľadu hospodárskeho a sociálneho vývoja a vecnej roviny strategického plánovania.

Obec Rumanová má nasledovné možnosti čerpania mimorozpočtových zdrojov na dosahovanie svojich cieľov a priorít v zmysle stanovených tematických cieľov stratégie Európa 2020 a prioritných oblastí Pozičného dokumentu:

Partnerská dohoda (ďalej len „PD“), ako obdoba súčasného Národného strategického referenčného rámca, obsahuje záväzky členského štátu, že pridelené alokácie pre politiku súdržnosti EÚ sa využijú na implementáciu stratégie Európa 2020. Partnerská dohoda obsahuje aj návrh operačných programov.

Operačné programy (ďalej len „OP“) sú hlavným riadiacim nástrojom pre využívanie fondov EÚ. Na zabezpečenie naplnenia cieľov stratégie Európa 2020 vypracovala EK tzv. „kondicionality“, t.j. podmienky, ktoré musia členské štáty splniť, jednak sú to podmienky ex ante, ktoré musia byť zavedené pred poskytnutím prostriedkov z fondov, ako aj podmienky ex post, podľa ktorých bude uvoľnenie dodatočných prostriedkov z fondov závisieť na výkonnosti a dosahovaní cieľov stratégie Európa 2020.

Tematické ciele v súlade so stratégiou Európa 2020:

- 1) posilnenie výskumu, technologického rozvoja a inovácií;
- 2) zlepšenie prístupu k informáciám a komunikačným technológiám a zlepšenie ich využívania a kvality;
- 3) zvýšenie konkurencieschopnosti malých a stredných podnikov a poľnohospodárskeho sektora (v prípade EPFRV) a sektora rybného hospodárstva a akvakultúry (v prípade EFNRH);
- 4) podpora prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- 5) podpora prispôsobovania sa zmenám klímy, predchádzania a riadenia rizík;
- 6) ochrana životného prostredia a presadzovanie efektívneho využívania zdrojov;
- 7) podpora udržateľnej dopravy a odstraňovanie prekážok v kľúčových sieťových infraštruktúrach;
- 8) podpora zamestnanosti a mobility pracovnej sily;
- 9) podpora sociálneho začlenenia a boj proti chudobe;
- 10) investovanie do vzdelania, zručností a celoživotného vzdelávania;
- 11) zvyšovanie inštitucionálnych kapacít a efektivity verejnej správy.

Pozičný dokument definuje nasledujúce prioritné oblasti:

- podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie
- infraštruktúra pre hospodársky rast a zamestnanosť
- rozvoj ľudského kapitálu a zlepšenie účasti na trhu práce
- trvalo udržateľné a efektívne využívanie prírodných zdrojov
- moderná a profesionálna verejná správa

Priority stanovené v Pozičnom dokumente boli použité ako podklad pre prípravu najdôležitejších strategických dokumentov SR pre čerpanie fondov EÚ: Partnerskej dohody a operačných programov.

Štruktúra operačných programov

P.č.	Operačné programy	Riadiaci orgán	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom	Tematický cieľ / Investičná priorita	Fond EÚ
1	Výskum a inovácie (VaI)	MŠVVŠ SR	1a, 10		EFRR, ESF
			MH SR	1b, 3	
2	Integrovaná infraštruktúra (II)	MDVRR SR	MF SR	2 7a,b,c,d	KF, EFRR
3	Ľudské zdroje (ĽZ)	MPSVR SR	MV SR	9	EFRR, ESF
			8,9,10,		
			MZ SR	9a	
			MŠVVŠ SR	10	
4	Kvalita životného prostredia (KŽP)	MŽP SR	MDVRR SR	4c	KF, EFRR
			MH SR	4,7e	

			4,5,6,		
			MV SR	5b	
5	Integrovaný ROP (IROP)	MPaRV SR	MK SR	6c	ESF, EFRR
			VÚC	5,6,7,9,10	
			5,6,7,9,10,		
6	Efektívna verejná správa (EVS)	MV SR	11		EFRR, ESF
7	Technická pomoc (TP)	ÚV SR	11		EFRR
8	Rozvoj vidieka	MPaRV SR			EPFRV
9	Rybné hospodárstvo	MPaRV SR			EFNRH
10	Európska územná spolupráca	RO budú určené zo strany EK			EFRR
11	Interact, Urban	RO budú určené zo strany EK			EFRR

Uplatnenie integrovaného prístupu

rozmer - 1

Rôzne aspekty života obce – environmentálny, hospodársky, sociálny a kultúrny – sú vzájomne prepojené a úspech v rozvoji samosprávy možno dosiahnuť len prostredníctvom integrovaného prístupu. Opatrenia týkajúce sa fyzickej obnovy sa v PHRSR skombinovali s opatreniami na podporu vzdelávania, hospodárskeho rozvoja, sociálneho začleňovania a ochrany životného prostredia. Predpokladom toho je rozvoj silných partnerstiev medzi miestnymi obyvateľmi, občianskou spoločnosťou, miestnym hospodárstvom a rôznymi úrovňami správy. Takýto prístup je osobitne dôležitý v súčasnosti vzhľadom na vážnosť problémov, pred ktorými momentálne samospráva stojí. Tieto problémy siahajú od konkrétnych demografických zmien cez dôsledky hospodárskej stagnácie v súvislosti s tvorbou pracovných miest a sociálnym pokrokom až po dôsledky zmeny klímy. Reakcia na tieto problémy bude mimoriadne dôležitá na dosiahnutie inteligentnej, udržateľnej a inkluzívnej spoločnosti, ktorá je cieľom stratégie Európa 2020.

rozmer – 2

PHRSR obce Rumanová integruje všetky dokumenty na miestnej úrovni ako aj ciele a priority národných strategických dokumentov a dokumentov EÚ. PHRSR obce Rumanová 2015 – 2024 integruje a nadväzuje na predchádzajúce PHRSR obce 2007 - 2013, viacročný rozpočet. PHRSR obce vychádza a integruje strategické dokumenty na národnej úrovni ako Partnerská dohoda, ktorá určuje stratégiu, priority a podmienky SR na využívanie fondov EÚ tak, aby sa dosiahli priority stratégie Európa 2020, Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014-2020, Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 – 2020, Integrovaný regionálny operačný program „IROP“. Ďalej integruje a vychádza zo strategických dokumentov EÚ: Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast, Spoločný strategický rámec EK, marec 2012, Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom), CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012, CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT), CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu, CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu, CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+.

rozmer – 3

Integrovaný prístup bol uplatnený pri procese spracovania strategického dokumentu, kde boli zohľadnené predstavy, potreby a požiadavky jednotlivých zainteresovaných skupín ako sú obyvatelia, rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené v rámci pôsobnosti obce, mimovládne organizácie, záujmové skupiny obyvateľov, podnikateľské subjekty, obec a jej jednotlivé orgány: poslanci OZ, starosta, komisie. Integrovaný prístup bol uplatnený v prípravnej fáze spracovania PHRSR, prostredníctvom dotazníkového prieskumu pri jednotlivých skupinách. Následne bol integrovaný prístup uplatnený v rámci schvaľovacej fázy PHRSR, kde bol návrh dokumentu zaslaný zainteresovaným skupinám na záverečnú úpravu, doplnenie a odsúhlasenie.

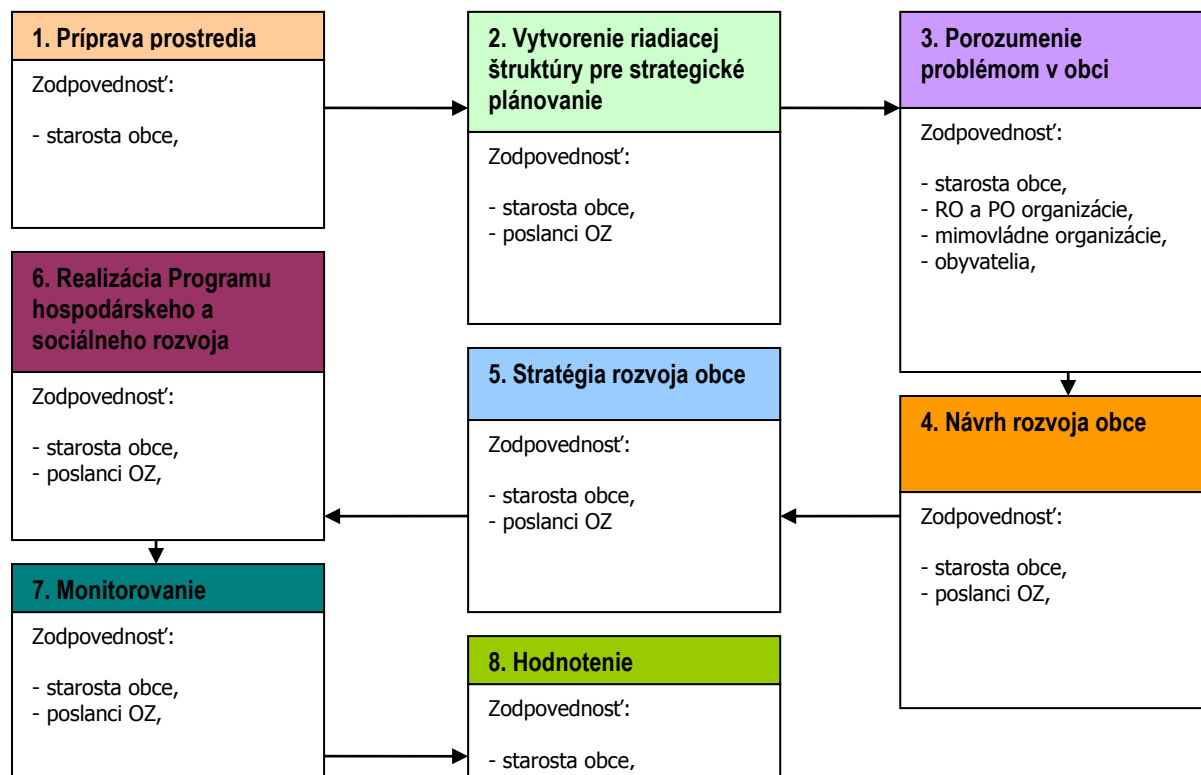
rozmer – 4

Integrovaný prístup bol uplatnený v prípade finančného zabezpečenia jednotlivých priorít a cieľov. Financovanie sa realizuje z viacerých zdrojov – verejných a súkromných. Verejné zdroje uplatňujú

integrováný prístup z hľadiska horizontálneho ako aj vertikálneho. Z horizontálneho hľadiska predstavuje kombinovanie viacerých možných zdrojov EÚ (Operačných programov). Z vertikálneho hľadiska sú integrované zdroje EÚ, úrovne SR, VÚC a nakoniec na najnižšej úrovni miestnej samosprávy.

PHRSR sa skladá z hlavného dokumentu a príloh, ktoré sú jeho neoddeliteľnou súčasťou.

Fázy strategického plánovania a definovanie zodpovednosti

1	<p>Vyvolanie dopytu v obci Rumanová.</p> <p>Sformovanie prvej pracovnej skupiny.</p> <p>Určenie, koho je treba do prípravy PHRSR zapojiť.</p> <p>Spôsob oslovenia a prizvania ďalších účastníkov – dotazníkový prieskum.</p> <p>Príprava informačnej stratégie.</p>
2	<p>Zapojenie všetkých účastníkov procesu.</p> <p>Vytvorenie organizačnej a riadiacej štruktúry pre spracovanie PHRSR.</p> <p>Stanovenie pravidiel rokovania riadiacej štruktúry.</p>
3	<p>Predstavenie cieľov, záujmov a potrieb všetkých účastníkov.</p> <p>Vytvorenie a zverejnenie mechanizmov pre aktívnu spoluúčasť verejnosti.</p> <p>Uskutočnenie analýzy potrieb a zhodnotenie existujúcich zdrojov.</p> <p>Zhodnotenie silných a slabých stránok obce.</p> <p>Vymenovanie príležitostí a rizík a naznačenie trendov pre rozvoj obce v jednotlivých oblastiach.</p>
4	<p>hlavné hodnoty, ktoré tvoria jej základ a ktoré určujú pri spracovaní PHRSR smer, ktorým sa budú jednotlivé oblasti uberať,</p> <p>cieľ, ktorý má byť dosiahnutý a priority rozvoja,</p> <p>prekážky, ktoré bude nutné prekonať pri rozvoji,</p> <p>regionálne aj nadregionálne zdroje, ktoré je možné využiť na rozvoj.</p> <p>Plán postupných krokov a úloh na dosiahnutie stanovených cieľov a priorít.</p>
5	<p>Systém sledovania realizácie PHRSR.</p> <p>Spracovanie konečnej verzie PHRSR.</p> <p>Predloženie textu PHRSR na pripomienkovanie verejnosti.</p> <p>Schválenie PHRSR zastupiteľstvom.</p>
6	<p>Uskutočňovanie plánu.</p> <p>Ročné vyhodnocovanie plánu.</p> <p>Informovanie verejnosti o uskutočňovaní PHRSR.</p> <p>Priebežné vyhľadávanie a zapájanie nových partnerov.</p> <p>Nástroje umožňujúce uskutočniť zmeny v pôvodnom PHRSR.</p>

Zdroj: Woleková, Mezianová, 2004, s.14 – 17.

**Analytická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová
2015 - 2024**

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE

Z hľadiska administratívneho členenia je obec sídlom okresu Nitra súčasťou Vyššieho územného celku Nitra.

Základná charakteristika obce Rumanová (k 31.12.2014)

Kód obce	500712
Názov okresu	Nitra
Názov kraja	Nitriansky
Štatút obce	obec
PSČ	951 37
Telefónne smerové číslo	+421-37
Prvá písomná zmienka o obci - meste - rok	1156
Nadmorská výška obce - mesta v m	224-148
Celková výmera územia obce [ha]	1166
Hustota obyvateľstva na km ²	71,27
Zdroj: ŠÚ SR	

Obec Rumanová patrí k starým obciam Slovenska. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1156. V súčasnosti patrí medzi menšie obce Nitrianskeho okresu nachádzajúca sa v jeho západnej časti. Je hraničnou obcou Nitrianskeho, Trnavského a Galantského okresu. Nachádza sa 23 km od Nitry medzi obcami Rišňovce a Báb. Kataster obce o rozlohe 11 655 767 m² má nepravidelný tvar orientovaný severojužným smerom. Priemerná nadmorská výška je 160 m n. m. (najvyššie položené územie má nadmorskú výšku 224 m n. m. na východe územia, a najnižšia nadmorská výška sa nachádza na juhu katastra pri vyústení potoka a má hodnotu 148 m n. m.). Výškové rozpätie územia je 76 m. Obcou a jej parkom v centre obce preteká Rumanovský potok, vtekajúci mimo katastra do Jarčia, ľavého prítoku rieky Váh. Celý tok obecného potoka je zregulovaný. Z pravej strany pod ihriskom sa do potoka vlieva jeho pravý občasný prítok. V súčasnosti žije v obci 840 obyvateľov. Nachádza sa tu 293 rodinných domov a 35 bytov (10.4.2015, <http://www.rumanova.sk/zakladne-informacie.html>).

2.1 HISTÓRIA OBCE

Leží v JZ časti Nitrianskej pahorkatiny, 23 km Z od Nitry. Zo staršej doby bronzovej sa našlo pohrebisko unětickej kultúry (104 hrobov). Z r. 1156 je zmienka o miestnej časti Tomanovej (Tuman), ktorej desiatky patrili kanonikom ostrihomského kostola. V r. 1369 bola Romanfolva (prvé známe meno) majetkom miestnych zemanov. V 16. stor. boli zemepánmi v obci Baloghovci, Farkasovci, Desseöovci. V 16. stor. sa obyv. začali venovať aj rybníčnému hospodárstvu. Počas tureckej nadvlády v r. 1664 bolo v obci 8 domácností. Od 18. stor. tu mali podiely Andrassyovci, Esterháziovci a iní. Obyvatelia sa okrem poľnohosp. a rybníčného hospodárstva zaoberali aj včelárstvom. Na cholery umrelo v r. 1866 39 ľudí. Počas štrajku v marci 1920 zahynuli dve osoby, ale obyvatelia sa zúčastnili viacerých štrajkov aj v ďalších rokoch. JRD bolo zal. v r. 1949, neskôr ho prevzali štátne majetky. V r. 1957 vzniklo ... celoobecné JRD, ktoré sa v r. 1991 pretransformovalo v Rolnícke družstvo Rumanová. Prvá zmienka o škole je z r. 1852. Neskoroklasicistický kaštieľ postavil Andrassy v pol. 19. stor. (5.6.2015, <http://naseobce.sk/mesta-a-obce/1090-rumanova>).

Vymedzenie územia

V súčasnosti patrí medzi menšie obce Nitrianskeho okresu nachádzajúca sa v jeho západnej časti. Je hraničnou obcou Nitrianskeho, Trnavského a Galantského okresu. Nachádza sa 23 km od Nitry medzi obcami Rišňovce a Báb. Kataster obce o rozlohe 11 655 767 m² má nepravidelný tvar orientovaný severojužným smerom. Priemerná nadmorská výška je 160 m n. m. (najvyššie položené územie má nadmorskú výšku 224 m n. m. na východe územia, a najnižšia nadmorská výška sa nachádza na juhu katastra pri vyústení potoka a má hodnotu 148 m n. m.) (10.4.2015, <http://www.rumanova.sk/zakladne-informacie.html>).

2.2 PRÍRODNÉ POMERY

Geomorfológia

Podľa geomorfologického členenia územia Slovenska (Mazúr, Lukniš 1980) patrí posudzované územie do nasledovných geomorfologických celkov: celok Podunajská pahorkatina – podcelok Nitrianska

pahorkatina. Vývoj reliéfu okolia je úzko spätý s vývojom geologických štruktúr, budujúcich toto územie. Súčasná tvárnosť reliéfu je výsledkom dlhodobého pôsobenia endo - a exogénnej modelácie. Hrubé morfoštruktúry sú závislé najmä na dĺžke trvania, intenzite a charaktere endogénnych procesov, morfoskulptúrne tvary reliéfu boli zasa dotvárané alebo priamo vznikli exogénnymi procesmi. Najviac pôsobili na charakter reliéfu neotektonické pohyby germanotypného charakteru, ktoré do značnej miery zotrelí vplyv predchádzajúcich orogenetických cyklov a podmienili súčasný charakter reliéfu. Kvartérna modelácia reliéfu je charakteristická výrazným vplyvom neotektonických pohybov a periglaciálnej klímy. Diferenciálna tektonika, erózne procesy, intenzívna soliflukcia a svahová modelácia vytvorili sieť úvalín, úvalinových dolín a plochých chrbtov pahorkatiny. Striedanie erózných a akumulčných fáz riečnej činnosti vplyvom klimatických oscilácií bolo príčinou vytvárania riečnych terás. Veľmi významná je eolická modelácia reliéfu - vietor navial mocné pokrovy spraší takmer v celom dotknutom území. V holocéne sa prejavuje výrazný vplyv človeka na reliéf - zásahy človeka do reliéfu územia majú svoje počiatky už v staroveku a prebiehajú až do súčasnosti.

Morfoštruktúra Podunajskej pahorkatiny zaberá väčšinu plochy posudzovaného územia. Podmienená je sčasti štruktúrne, súčasný reliéf je výsledkom neotektonických pohybov, erózo-denudačných a akumulčných procesov počas kvartéru. Najstaršími zvyškami reliéfu sú plošiny tzv. vrchnopliocénnej poriečnej rovne, ktorých pôvodný povrch bol pretvorený počas pleistocénu procesmi stráňovej periglaciálnej modelácie a eolickej činnosti. Morfoštruktúra sa v posudzovanom území skladá z troch hlavných celkov. Geomorfologický oddiel Nitrianskej pahorkatiny sa rozprestiera po pravej strane rieky Nitry. V pahorkatinnom reliéfe sa najvýraznejšie prejavuje hlavný severojužne orientovaný rozvodný chrbát s nadmorskou výškou 230-245 m n.m., ktorý smerom na juh klesá na cca 200 m. V obci klesá až na úroveň 160 m n.m. Relatívne výšky plochých chrbtov pahorkatiny sa pohybujú od 30 do 70 m. Sklony strání dosahujú priemerne 3-7°, len strmšie svahy asymetrických dolín a úvalinovitých dolín dosahujú 12-17° (orientované sú väčšinou Z,SZ až S smerom a sú tektonicky podmienené). Reliéf Nitrianskej pahorkatiny je výsledkom kvartérneho vývoja s významným podielom tektoniky (náhle zmeny smerov dolín, prejavy výškovej a sklonovej asymetrie strání). Je možné konštatovať, že tento geomorfologický celok bol hlavným delimitačným prvkom prvého osídlenia (Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie, 2002, s. 35-37).

Geologický vývoj územia

Väčšina posudzovaného územia patrí k periférnej zóne Podunajskej panvy, ktorá formovala koncom panónu a v pliocéne. Podložie pliocénnych a panónskych súvrství sa nachádza v hĺbke približne od 50 - 100 m až do 2000-2500 m v južnej časti Nitrianskej pahorkatiny. K výraznej tektonickej diferenciácii územia na horskú časť (veľký relatívny zdvih pohorí) a v rámci nížiny na pahorkatinnú a rovinnú časť (diferencovaná tektonika) dochádzalo koncom vrchného pliocénu a začiatkom kvartéru. V tektonicky relatívne vyzdvihnutých častiach nížiny už v tomto období prebiehal suchozemský vývoj s prevahou exogénnych morfológických procesov (denudácia, zvetrávanie, svahové procesy), v najnižších častiach územia prevažovali fluvialne akumulčné procesy. Počas kvartéru podliehalo územie už len vonkajšej modelácii, pričom hlavnú úlohu zohrali klimatické oscilácie - v pleistocéne v chladných obdobiach sa usadzovali sprašoidné sedimenty, v pohorí sa vytvárali deluviálne sedimenty. Mladými tektonickými pohybmi bola dotvorená i morfoštruktúra nížiny - pôvodný vrchnopliocénny zarovnaný povrch bol rozčlenený na sústavu chrbtov a dolín so stráňami často pokrytými produktmi stráňových procesov (pôvodné spraše boli pretvorené na sprašové hliny, iné sprašoidné sedimenty, eolicko-deluviálne sedimenty). Počas holocénu je najvýznamnejšou tvorbou fluvialných nívnych sedimentov v relatívne zahĺbených údoliach tokov, v poslednom období je dôležitý výrazný vplyv antropogénnej činnosti na substrát a reliéf (Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie, 2002, s. 31-32).

Geologické pomery

Posudzované územie je tvorené jednou hlavnou stratigrafickou jednotkou – neogénom Podunajskej pahorkatiny. Na povrch však na väčšine územia vystupujú kvartérne sedimenty. Podunajská pahorkatina je z litologického hľadiska pomerne monotónna. Budovaná je prevažne súvrstviami neogénu, od vrchného bádenu až do dáku. Podložie je tvorené granitoidnými a mezozoickými horninami - hĺbka podložia je rôzna, od niekoľkých metrov až desiatok metrov. V nadloží uvedených hornín sa nachádzajú neogénne sedimenty v sekvencii od vrchného bádenu, sarmatu, panónu, pontu až po sedimenty pliocénu (dáku). Sedimenty volkovského súvrstvia dáku tvoria najvrchnejšiu vrstvu neogénnych usadenín takmer v celej oblasti nitrianskeho regiónu. Na povrch vychádzajú najmä na

strmších západne až severne orientovaných stráňach pahorkatiny. Tvorené sú sladkovodnými limnickými sedimentami v piesčitom vývoji alebo v ílovitom vývoji (monotónne striedanie sivozelených a sivých piesčitých ílov až aleuritov s polohami pieskov). V podloží sedimentov dajú sa nachádzať pontské sedimenty beladického súvrstvia (hrúbka súvrstvia 30-500 m). Súvrstvie je tvorené svetlosivými až zelenosivými ílmi s aleuriticko-piesčitými polohami. Typické sú vložky lignitov, uhoľných ílov a vápnitých siltovcov. Kvartérne sedimenty vystupujú na povrch v podstatnej časti posudzovaného územia. Z kvartérnych sedimentov Nitrianskej pahorkatiny sú najrozšírenejšie eolicko-deluviálne vápnité spraše charakteru prachových až piesčitých hĺn. V podloží spraší sa často vyskytujú polohy rubifikovaných fosílnych pôd, ktoré indikujú teplú a humídnu klímu najstaršieho interglaciálu. V rámci sprašových komplexov sú zachované série fosílnych pôdnych horizontov až po najmladší interglaciál, resp. štadiál. Priemerná hrúbka sprašových sedimentov je v tejto časti Nitrianskej pahorkatiny 2-7 m. Spraše majú nepriaznivé fyzikálne vlastnosti – sú namrzavé a presadavé. Hrúbka sprašoidných sedimentov tu nepresahuje 2-3 metre, na strmších stráňach miestami chýbajú a na povrch vystupujú neogénne sedimenty. Dná úvalín a úvalinovitých dolín sú vyplnené delúvio-fluviálnymi a eolicko-deluviálnymi sedimentami. Sú to väčšinou ílovito-hlinité sedimenty - produkty soliflukcie, plošného splachu a ronou počas pleistocénu až holocénu, hrúbky 1-3 m. Pri vyústení pahorkatinných dolín sa vyskytujú aj deluviálno-proluviálne hlinité sedimenty (Komplexná charakteristika a hodnotenie vplyvov na životné prostredie, 2002, s. 3-4).

Pôdne pomery

Z pôdnych druhov majú v území najväčšie plošné zastúpenie hlinité pôdy zaberajúce väčšinu územia. Menšieho rozsahu sú ílovito-hlinité a ílovité pôdy vyskytujúce sa lokálne pozdĺž vodných tokov. Z pôdnych typov nachádzame v území zastúpené prevažne černozeme a hnedozeme, ktoré lokálne dopĺňajú čiernice, fluvizeme a luvizeme. Významné zastúpenie v mikroregiónu majú černozeme. Prevažujú černozeme modálne a černozeme hnedozemné na sprašiach. Lokálne sa vyskytujú černozeme modálne a černozeme hnedozemné na piesočnatých substrátoch, ktoré sú ľahké a vysychavé. Podstatné plochy zaberajú v území hnedozeme. Zo subtypov prevládajú hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje na sprašových a polygenetických hlinách. Na okolie vodných tokov sa v území viažu fluvizeme, najčastejšie v zastúpení fluvizemí glejových. Plošne najmenšie časti zaberajú luvizeme modálne, kultizemné a pseudoglejové na sprašových hlinách, viazaných na najvyššie polohy územia.

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry pôdneho fondu v obci Rumanová od roku 2004.

Výmera územia v ha.											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Celk. výmera úz. obce	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6	1165,6
Pol'nohosp. pôda - spolu	951,7	951,5	951,5	951,3	950,5	944,1	937,1	937,0	937,0	937,0	936,9
- orná pôda	890,1	890,0	890,0	889,8	890,0	883,7	876,7	876,7	876,7	876,7	876,6
- vinica	26,6	26,6	26,6	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5
- záhrada	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3	22,2	22,2	22,1	22,1	22,1	22,0
- ovocný sad	2,4	2,4	2,4	2,4	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
- trvalý trávny porast	10,3	10,3	10,3	10,3	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0
Nepol'noh. pôda - spolu	213,9	214,0	214,0	214,2	215,0	221,4	228,4	228,6	228,6	228,6	228,7
- lesný pozemok	128,5	128,5	128,5	128,5	128,4	128,4	128,4	128,4	128,4	128,4	128,4
- vodná plocha	6,7	6,7	6,7	6,6	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5	6,5
- zast. plocha a nádv.	69,0	69,0	69,0	69,4	69,7	69,8	69,9	70,2	70,4	70,4	70,5
- ostatná plocha	9,7	9,8	9,8	9,8	10,4	16,7	23,6	23,5	23,3	23,3	23,3

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z celkového hľadiska dochádza k redukcii poľnohospodárskej pôdy. K najväčším negatívnym zmenám došlo v sledovanom období v prípade ornej pôdy (na 876,6 ha) a ovocných sádov, ktorých výmera klesla do roku 2014 na 1,7 ha. Výmera nepoľnohospodárskej pôdy stúpila na 228,7 ha. Zastavané plochy a nádvoria stúpili na 70,5 ha. K nárastu došlo v prípade ostatných plôch, ktorých výmera stúpila na 23,3 ha.

Erózia pôdy

V oblasti Nitrianskej pahorkatiny je plošná vodná erózia pomerne významným poškodzujúcim procesom. Erózia postihuje svahy už od sklonitosti 3-4°, intenzívne sa prejavuje na svahoch so sklonitosťou nad 7°. Postihnuté sú plochy využívané ako orná pôda, a to najmä v prípade veľkoblokového spôsobu využívania. V prípade väčšej dĺžky svahu sa prejavuje aj stružková erózia.

Presadavosť spraší

Presadavosť je proces, pri ktorom dochádza k zmene (zmenšeniu) objemu zeminy vplyvom prevlhčenia a zvislého priťaženia. Spraše Nitrianskej pahorkatiny sú náchylné na presadavosť, a to najmä ich vrchné polohy do hĺbky 4-5 m. Presadavosť je vyvolaná najmä namrzavosťou sprašových sedimentov.

Hydrologické pomery

Hydrograficky je územie zaradované do vrchovinnno-nízinnej oblasti (Atlas SSR, 1980) a pre vodné toky je charakteristický dažďovo-snehový typ režimu odtoku s najvyšším prietokom v marci až v apríli a s najnižším prietokom v septembri. Vodné toky patria do povodia Váhu. Vo východnej časti oblasti hlavným vodným tokom je Dlhý kanál, ktorý priberá v severnej časti Kebeľku a v južnej časti prítok Kanec. Prítok Kanec vteká do vodnej nádrže Jarok, nachádzajúcej sa na Dlhom kanáli. Ďalšou vodnou nádržou na tomto toku je vodná nádrž Veľké Zálužie. V západnej časti hlavným tokom je Bábsky potok, vlievajúci sa mimo územia do vodného toku Jarčie a následne do rieky Váh. Na Bábskom potoku bola vybudovaná najväčšia vodná nádrž územia. Zaberá plochu 35,4 ha a dosahuje objem 600,0 tis.m³. Vodné nádrže sú využívané najmä pre účely poľnohospodárskeho zavlažovania a ochranu pred povodňami. Budovali sa na územiach, kde boli vhodné geologické, morfológické a hydrologické podmienky. Zásoby podzemnej vody tvoria obyčajné podzemné vody, ktoré sa v území viažu na kvartérne riečne sedimenty na náplavoch prítokov rieky Váh a na neogénne ílovité sedimenty Nitrianskej pahorkatiny. Pre podzemné vody kvartéru sú zdrojom napájania povrchové toky a na okrajoch alúvií aj zrážkové vody a prítoky vôd zo svahov. Výdatnosť zdrojov sa pohybuje v rozmedzí 5-20 l/. Podzemné vody neogénu poskytujú podstatne menšie zásoby vody. Sedimenty v podloží majú slabú pórovú priepustnosť a sú relatívne nepriepustné. Špecifická výdatnosť zdrojov dosahuje len 0,15,0 l/s (PHSR mikroregiónu, 2008, s.8).

Klimatické pomery

Z hľadiska klimatickej klasifikácie patrí územie do teplej klimatickej oblasti s počtom letných dní v roku nad 50, s maximálnou teplotou vzduchu 25 °C a vyššou. Na základe podrobnejšieho členenia zaradujeme územie do teplého suchého okrsku s miernou zimou s teplotou v januári nad -3 °C. Na základe klimaticko-geografického členenia (Atlas SSR, 1980, Atlas krajiny SR, 2002) nachádzame v území mikroregiónu typ nížinného typu klímy – subtyp teplej nížinnej klímy, viažucej sa na najnižšie časti územia – nížinné depresie, nivy, tabule a terasy. Vyznačuje sa miernou inverziou teplôt a suchou až mierne suchou klímou. Vhodnosť územia pre rozvoj poľnohospodárstva najlepšie charakterizujú jednotlivé klimatické prvky ako napr. teplota vzduchu, vlhkosť vzduchu, oblačnosť, slnečný svit, veternosť a zrážky. Priemerná ročná teplota vzduchu dosahuje v území 9,9 °C, pričom najteplejším mesiacom je júl s priemernou teplotou 20,7 °C a najchladnejším mesiacom je január s priemernou teplotou -0,9 °C. Obdobie s priemernou teplotou 10 °C sa začína v polovici apríla a končí v polovici októbra, čo pozitívne vplyva na celkové hodnotenie prírodných predpokladov územia pre rozvoj cestovného ruchu. Priemerná ročná relatívna vlhkosť vzduchu dosahuje 77 %, pričom maximálna hodnota 89 % pripadá na december a minimálna 66 % na apríl. Od februára do augusta klesá oblačnosť v sledovanom území s dosiahnutým minimom v auguste (4,4 dní). Od septembra oblačnosť opäť stúpa a maximum dosahuje v januári (6,9 dní). Vývoj oblačnosti počas dňa ovplyvňuje stav počasia. Trvanie slnečného svitu je najdlhšie v júni (262,1 hodín) a najkratšie v decembri (21,5 hodín), čo sa odráža aj na možnostiach realizovaných aktivít viazaných na pobyt v prírode (turistiku, cykloturistiku). Priemerná ročná rýchlosť vetra dosahuje 1,5 m/s. Najvyššie hodnoty dosahuje v apríli (2,0 m/s), najnižšie v auguste (1,1 m/s). V smere vetra prevláda východné prúdenie. Úhrn zrážok v území predstavuje len 530 - 650 mm za rok. Ročný chod zrážok je nerovnomerný, najviac zrážok pripadá na jarné mesiace s maximom v máji (77,7 mm) a najmenej zrážok spadne v zimných mesiacoch s minimum vo februári (17,3 mm) (PHSR mikroregiónu, 2008, s.8).

Seizmicita

Z hľadiska seizmicity patrí územie k pomerne stabilným územiám. Južným okrajom územia prechádza izolína regionálnej seizmickej intenzity 6° MSK (M. Matula a kol. 1989). Podľa STN 73 0036 Seizmické zaťaženie stavebných konštrukcií patrí územie prevažne do zdrojovej oblasti seizmického rizika 4.

Rádioaktivita

Problematika rádioaktívneho ožarovania obyvateľstva je v posledných rokoch predmetom zvýšenej pozornosti. Dôvodom je značná radiačná záťaž, podmienená umelými i prírodnými zdrojmi a nové poznatky hodnotenia ionizujúceho žiarenia. Západná časť riešeného územia patrí do oblasti so stredným radónovým rizikom, do východnej časti zasahuje oblasť so s nízkym radónovým rizikom. K. ú. so stredným radónovým rizikom: Báb, J časť k. ú. Rumanová, Z časť k. ú. Jarok, stredná časť k. ú. Veľké Zálužie, v ostatných častiach prevažuje nízke radónové riziko (Atlas krajiny SR, 2002).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Rastlinstvo

Celkový charakter prírodného prostredia dotvára rastlinstvo. Je podmienené fyto geografickým začlenením územia do oblasti panónskej flóry, čo sa odráža na zastúpení teplomilnej a suchomilnej vegetácie (Atlas SSR, 1980). Potenciálnu prirodzenú vegetáciu tvoria prevažne lesné spoločenstvá. Pozdĺž vodných tokov sa vyskytujú jaseňovo-brestovo-dubové lesy (Querceto - Fraxinetum, Ulmeto - Fraxinetum) viazané na vyššie a relatívne suchšie polohy údolných nív, ktoré sú len periodicky ovplyvňované povrchovými záplavami a kolísajúcou hladinou podzemnej vody. Z drevín prevláda jaseň úzkolistý (*Fraxinus angustifolia*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), dub letný (*Quercus robur*), primiešaný je brest väzbový (*Ulmus laevis*) a lipa malolistá (*Tilia cordata*). Na lužné lesy nadväzujú karpatské dubovo-hrabové lesy (*Carici pilosae* - *Carpinenion betuli*) viazané na hlbšie hlinité hnedozeme sprašových terás a náplavových kužeľov. Z drevín sa v nich uplatňujú druhy ako dub zimný (*Quercus petraea*), hrab obyčajný (*Carpinus betulus*), brest hrabolitý (*Ulmus minor*), jaseň štíhly (*Fraxinus excelsior*) (Ružička, 1996). Dalším typom lesného charakteru dubové a cerovo-dubové lesy (*Carpino-Quercetum*) (Maglocký, 2002). Dubové lesy sú viazané na sprašovú pahorkatinu na miestach prechodu medzi černozemami a hnedozemami. Ich hlavnou zložkou je dub zimný (*Quercus petraea*) a sprievodne dub cérový (*Quercus cerris*). V dôsledku pôsobenia ľudskej spoločnosti bola značná časť prirodzenej vegetácie nahradená druhotnými spoločenstvami rastlín. Dominantné postavenie zaujímajú spoločenstvá bylín na hospodárskych lúkach a pasienkoch, vysokobylinnými mokradami, burinnými spoločenstvami a ruderalnými spoločenstvami. Na alúviách riek sú rozšírené nížinné lúky zastúpené charakteristickými druhmi druhmi ako ovsík obyčajný (*Arrhenatherum elatius*), králik biely (*Chrysanthemum leucanthemum*), pakost lúčny (*Geranium pratense*) a i. Popri nich sa vyskytujú pasienkové spoločenstvá s d'atelinou plazivou (*Trifolium repens*), skorocelom kopijovitým (*Plantago lanceolata*) a ďalšími druhmi. Pobrežia riek lemujú i mokré lúky a vysokobylinné mokrade v druhovom zložení napr. psiarka lúčna (*Alopecurus pratensis*), kostrava lúčna (*Festuca pratensis*), lipnica pospolitá (*Poa trivialis*). Burinné spoločenstvá sprevádzajú obrábané plochy pestovania kultúrnych plodín - v zastúpení peniažteka roľného (*Thlaspi arvense*), nevädze poľnej (*Centaurea cyanus*) a iných. Na plochách človekom síce umelo vytvorených ale neobhospodarovaných sa vyskytujú ruderalné spoločenstvá s druhmi ako lopúch menší (*Arctium minus*), slez nebadaný (*Malva neglecta*), žihľava malá (*Urtica urens*). Značné plochy zaberajú na území drevinné spoločenstvá v podobe mezofilných a subxerofilných krovín a listnatých monokultúr, ktoré sprevádzajú väčšinou lesné okraje. Vedúcu úlohu má ruža šípová (*Rosa canina*) a trnka obyčajná (*Prunus spinosa*). Lesné monokultúry zastupuje predovšetkým agát biely (*Robinia pseudoacacia*) (Atlas SSR, 1980, Atlas krajiny SR, 2002) (PHSR mikroregiónu, 2008, s.8).

Živočíšstvo

Pre živočíšstvo je rozhodujúce zoogeografické začlenenie prevažnej časti územia do panónskej oblasti, do juhoslovenského obvodu a do dunajského okrsku, ktorý zastupujú dva podokrsky - lužný a pahorkatinový (Atlas SSR, 1980). V danej oblasti nachádzame niekoľko rôznorodých biotopov s typickými živočíšnymi zástupcami. Biotop lesa zastupuje napr. sviňa divá (*Sus scrofa*) či líška obyčajná (*Vulpes vulpes*). Biotop polí a lúk tvorí zajac poľný (*Lepus europaeus*), hraboš poľný (*Microtus arvalis*), vrana túlavá (*Corvus corone*), kaňa popolavá (*Circus pygargus*), prepelica poľná (*Coturnix coturnix*), bažant obyčajný (*Phasianus colchicus*), škovránok poľný (*Alauda arvensis*). V biotope vôd nachádzame druhy ako: kačica divá (*Anas platyrhynchos*), hus slatinná (*Anser fabalis*), volavka popolavá (*Ardea cinerea*), labuť veľká (*Cygnus olor*), bocian biely (*Ciconia ciconia*), pleskáč vysoký (*Abramis brama*),

plotica lesklá (*Rutilus pigus virgo*), kapor obyčajný (*Cyprinus carpio*), mrena obyčajná (*Barbus barbus*), pleskáč obyčajný (*Abramis brama*) a ďalšie. Biotop ľudských obydí zastupuje myš domová (*Mus musculus*), vrabec domový (*Passer domesticus*), hrdlička záhradná (*Streptopelia decaocto*), lastovička obyčajná (*Hirundo rustica*). Biotop záhrad tvorí sýkorka uhliarka (*Parus ater*), drozd čierny (*Turdus merula*), jež východný (*Erinaceus concolor*), sojka škriekavá (*Garrulus glandarius*) a i. (Hájíček, Blaško, 1986) (PHSR mikroregiónu, 2008, s.8).

2.3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Obec je elektrifikovaná. Rozvodná sieť plynu je v obci vybudovaná. Obyvatelia sú napojení na verejný vodovod. Obec nemá vybudovanú splaškovú kanalizáciu s ČOV. Dažďová kanalizačná sieť je riešená sporadicky prostredníctvom rigolov popri ceste. Pokrytie mobilných operátorov je nasledovné T - mobile 100 %, Orange 100 % a O2 cca. 100 %. Občania majú v súčasnosti možnosť pripojenia na Internet prostredníctvom DSL, Wi-Fi, prípadne prostredníctvom mobilných operátorov.

Infraštruktúra	jednotka	súčasný stav	budúci stav
Pošta	ano/nie	áno	áno
Káblková televízia	ano/nie	nie	nie
Verejný vodovod	pokrytie v %	100	100
Vlastný zdroj pitnej vody	názov/výdatnosť	nie	nie
Verejná kanalizácia dažďová	pokrytie v %	20	80
Kanalizačná sieť pripojená na ČOV	pokrytie v %	nie	áno
Rozvodná sieť plynu	pokrytie v %	100	100
	DSL	áno	áno
pripojenie na sieť internet	EDGE/UMTS/	áno	áno
	Wi-Fi	nie	nie
verejný internet	ano/nie	áno	áno
verejný prístupový bod	ano/nie	nie	nie
internetová kaviareň	ano/nie	nie	nie
pokrytie signálom Orange	%	100 %	100 %
pokrytie signálom T-mobile	%	100 %	100 %
pokrytie signálom O2	%	100 %	100 %
verejné studne	počet	nie	nie
pramene pitnej vody	počet/výdatnosť	nie	nie
skládky TKO	ano/nie	nie	nie
separovaný zber	ano/nie	áno	áno
zberný dvor pre separovaný zber	ano/nie	nie	áno
kompostovisko	ano/nie	nie	áno
cintorín	počet	1	1
dom smútku	počet	1	1

Zdroj: OcÚ Rumanová, 2014

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou je v súčasnosti vykonávané zo skupinového vodovodu (ďalej SKV). Obec Rumanová a Báb je zásobovaná pitnou vodou z vlastného vodného zdroja. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkaľovače, alebo odvzdušňovače. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbou jednotlivých objektov.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vodovodov a kanalizácií v zmysle §19 zákona č. 442/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov: do priemeru DN 500 **1,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia, priemeru DN500 a viac **2,5 m** na obidve strany od pôdorysného okraja potrubia (navrhované potrubia)

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V súčasnom období nie je v obci vybudovaná kanalizačná sieť a ČOV. V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu samostatnými domovými čistiarnami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť odvádzanie splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu, vybudovať pre obce mikroregiónu samostatnú mechanicko – biologickú ČOV, pričom v prvej etape je vhodné pre obec vybudovať ČOV so zvozom odpadových vôd zo žump a v druhej etape vybudovať splaškovú kanalizáciu. V obci je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu profilu DN 300.

Čistiareň odpadových vôd je technologicky navrhnutá v dvoch samostatných biologických reaktoroch. Technologicky je možné prevádzkovať každý reaktor samostatne. Systém čistenia je dvojstupňový. Prvý stupeň je mechanický, druhý stupeň biologický. Biologický stupeň je navrhnutý na princípe nízkozaťažovej aktivácie s úplnou stabilizáciou kalov. Odpadové vody budú pritekať cez strojne vytáňovaný nátokový kôš, ktorý je umiestnený na prítoku do ČOV v prečerpávacej komore. Prečerpávacia komora je umiestnená v sociálnoprevádzkovej budove. V prečerpávacej komore sú tri čerpadlá, ktoré dopravujú odpadovú vodu na biologické čistenie. Vzhľadom k tomu, že kanalizačná časť bude delená (len splaškové vody), množstvo piesku bude minimálne, preto nenavrhujeme lapač piesku. Odsedimentované častice budú v prípade potreby odsávané fekálnym vozom s prečerpávacej komory a odvázané na skládku určenú v projekte ČOV spolu so zhrabkami z nátokového koša. Biologické čistenie je riešené v železobetónovej nádrži. V nádrži je formou zostavieb vytvorený nitrifikačný, denitrifikačný a separačný priestor. Mechanicky predčistená odpadová voda bude privádzaná do biologickej jednotky a to do denitrifikačnej zóny, kde dochádza k odbúravaniu dusíkatého znečistenia. Privádzané organické znečistenie v surovej vode je využité ako zdroj uhlíka pre denitrifikačné pochody. Z denitrifikačného priestoru bude voda do aktivačného priestoru – do nitrifikácie. V nitrifikačnom priestore dochádza k aeróbnemu odbúravaniu organického znečistenia. Do aktivačného priestoru reaktora je vložená zostavba separácie. Všetky separácie biologického reaktora, ktoré vznikajú vložением separačného priestoru sú vzájomne prepojené tak, že vytvárajú vnútorný uzavretý okruh, ktorým prúdi jednotný aktivačný kal. Cirkuláciu zabezpečuje čerpadlo typu mamut (Spoločný územný plán obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová, 2005, s.56).

Elektrická rozvodná sieť

Obec je v rámci okresu Nitra zásobovaná elektrickou energiou linkami 110 kV VVN elektrickej energie. Transformátorové stanice (TS) sú napojené z 22 kV vzdušného vedenia č. 236 a 1057 a 1031. Sieť pri súčasnom odbere pracuje spoľahlivo a dodáva potrebný výkon bez väčších úbytkov napätia. Vzdušné vedenie 22 kV, prechádzajúce do obce od mesta Nitra cez obec Veľké Zálužie a postupne sa dostáva do zastavaného územia obce. Severným okrajom obce prechádza 22 kV vedenie. Z VN vedenia sú v smere do obce prevedené VN prípojky, na ktoré sú napojené vonkajšie 22/0,4 kV transformačné stanice, zabezpečujúce cez sekundárne rozvody Nn 380/220 V odber elektrickej energie. NN vzdušné vedenie je v dobrom stave. Vedenie je realizované na betónových a drevených podperných bodoch. Hlavné vetvy vzdušného vedenia sú vedené pozdĺž hlavnej cesty, v súbehu s telefónnym vedením a vedením obecného rozhlasu. Rozvádzače NN umiestnené na stožiarových trafostaniciach vyhovujú požiadavkám pre zásobovanie elektrickou energiou. Podzemné káblové rozvody sú v obci realizované v malej miere. Len niektoré prípojky k rodinným domom sú vedené káblovým vedením v zemi. Pri výstavbe stavebných objektov a inžinierskych sietí treba toto rešpektovať.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí:
 - od 1 kV do 35 kV vrátane: 1. pre vodiče bez izolácie 10 m, v súvislých lesných priesekoch 7 m,
 - pre vodiče so základnou izoláciou 4 m, v súvislých lesných priesekoch 2 m, 3. pre zavesené káblové vedenie 1 m
 - od 35 kV do 110 kV vrátane 15 m
 - od 220 kV do 400 kV vrátane 25 m
- v ochrannom pásme vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia a pod elektrickým vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie a skládky
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m
 - vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti 2 m od krajného vodiča vzdušného vedenia s jednoduchou izoláciou
 - uskladňovať ľahko horľavé alebo výbušné látky

- vykonávať činnosti ohrozujúce bezpečnosť osôb a majetku
- vykonávať činnosti ohrozujúce elektrické vedenie a bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky sústavy
- vysádzať a pestovať trvalé porasty s výškou presahujúcou 3 m vo vzdialenosti presahujúcej 5 m od krajného vodiča vzdušného vedenia možno len vtedy, ak je zabezpečené, že tieto porasty pri páde nemôžu poškodiť vodiče vzdušného vedenia
- vlastník pozemku je povinný umožniť prevádzkovateľovi vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia prístup a príjazd k vedeniu a na tento účel umožniť prevádzkovateľovi udržiavať voľný pruh pozemkov (bezlesie) v šírke 4 m po oboch stranách vonkajšieho nadzemného elektrického vedenia (táto vzdialenosť sa vymedzuje od dotyku kolmice spustenej z vonkajšej strany nadzemného elektrického vedenia na vodorovnú rovinu ukotvenia podporného bodu)
- ochranné pásmo zaveseného káblového vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na vedenie od krajného vodiča pri napätí od 35 kV do 110 kV vrátane je 2 m
- ochranné pásmo vonkajšieho podzemného elektrického vedenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36 vymedzené zvislými rovinami po oboch stranách krajných káblov vedenia vo vodorovnej vzdialenosti meranej kolmo na toto vedenie od krajného kábla:
 - 1 m pri napätí do 110 kV vrátane vedenia riadiacej regulačnej a zabezpečovacej techniky
 - 3 m pri napätí nad 110 kV
- v ochrannom pásme vonkajšieho podzemného elektrického vedenia a nad týmto vedením je zakázané:
 - zriaďovať stavby, konštrukcie, skládky, vysádzať trvalé porasty a používať osobitne ťažné mechanizmy
 - vykonávať bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa elektrického vedenia zemné práce a iné činnosti, ktoré by mohli ohroziť elektrické vedenie, spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky, prípadne sťažiť prístup k elektrickému vedeniu
- ochranné pásmo elektrickej stanice vonkajšieho vyhotovenia v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 36:
 - s napätím 110 kV a viac je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 30 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s napätím do 110 kV je vymedzené zvislými rovinami, ktoré sú vedené vo vodorovnej vzdialenosti 10 m kolmo na oplotenie alebo na hranicu objektu elektrickej stanice
 - s vnútorným vyhotovením je vymedzené oplotením alebo obostavanou hranicou objektu elektrickej stanice, pričom musí byť zabezpečený prístup do elektrickej stanice na výmenu technologických zariadení
- v ochrannom pásme elektrickej stanice je zakázané vykonávať činnosti, pri ktorých je ohrozená bezpečnosť osôb, majetku a spoľahlivosť a bezpečnosť prevádzky elektrickej stanice (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie plynom

Severnou časťou obce prechádzajú trasy tranzitného plynovodu 2 x DN 1400 a 3 x DN 1200. Obec je v súčasnosti plynofikovaná na 90 %. Zásobovanie obce Rumanová zemným plynom je z jestvujúcej RS Rumanová. RS Rumanová je napojená na VTL plynovú prípojku DN 150 PN 0,25 MPa. Tá je napojená na plynovod DN 300 PN 25 prechádzajúci južnou časťou územia v smere Nitra – Horná Kráľová. Pre zásobovanie obce je vybudovaná VTL/STL regulačná stanica plynu. Miestna sieť je v stredotlakovom prevedení. V rozvojových plochách mimo kompaktnej zástavby, kde plynofikácia nie je ekonomicky výhodná preferovať energie z obnoviteľných zdrojov. V obci sú vybudované STL plynovody na prevádzkový tlak PN 0,3 MPa. Trasy sú vedené prevažne okrajom miestnych komunikácií. STL plynovody PN 0,3 MPa sú dispozične rozvedené tak že sú vytvorené dobré tlakové pomery v distribučnej sieti pre súčasný a nový plánovaný rozvoj obce. V súčasnej dobe sú v obci pre odberateľov vybudované STL plynové prípojky - pripojovacie plynovody, sú zhotovené PE rúr, ukončené HUP a DRZ – Meracie a doregulačné zariadenia plynu na hranici pozemku odberateľov. Riešená časť stavby navrhuje systém zásobovania zemným plynom pre potreby novonavrhovaného územia.

Ochranné pásma

- ochranné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 56 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 4 m pre plynovod s menovitou svetlosťou do 200 mm
 - 8 m pre plynovod s menovitou svetlosťou od 201 mm do 500 mm
 - 1 m pre plynovod, ktorým sa rozvádza plyn na zastavanom území obce s prevádzkovaným tlakom nižším ako 0,4 MPa
 - 8 m pre technologické objekty
- bezpečnostné pásmo plynovodu v zmysle zákona č. 656/2004 Z. z., § 57 vymedzené vodorovnou vzdialenosťou od osi priameho plynovodu alebo od pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia merané kolmo na os plynovodu alebo na hranu pôdorysu technologickej časti plynárenského zariadenia:
 - 10 m pri plynovodoch s tlakom nižším ako 0,4 MPa prevádzkovaných na voľnom priestranstve a na nezastavanom území
 - 20 m pri plynovodoch s tlakom od 0,4 MPa do 4 MPa a s menovitou svetlosťou do 350 mm
 - 50 m pri regulačných staniaciach, filtračných staniaciach, armatúrnych uzloch určí v súlade s technickými požiadavkami prevádzkovateľ distribučnej siete pri plynovodoch
 - s tlakom nižším ako 0,4 MPa, ak sa nimi rozvádza plyn v súvislej zástavbe (ÚPD M., 2008).

Zásobovanie teplom

Rozvoj riešeného územia je prioritne orientovaný pre bytovú výstavbu v kombinácii bytovej a rodinnej zástavby s doplnením infraštruktúry občianskej vybavenosti a objektami športovo - rekreačného charakteru. Návrh teplofikácie predpokladá komplexnú plynofikáciu sídla pre požiadavky zásobovania teplom s vybudovaním lokálnych zdrojov tepla pre jednotlivé navrhované objekty, resp. súbory vybavenosti. Navrhovaný spôsob teplofikácie v spojení s tepelno-technickými požiadavkami STN 73 0540 pri navrhovaní objektov spĺňa racionálne zhodnotenie primárnej energie pre požiadavky zásobovania teplom ako aj znižovanie energetickej náročnosti. Vzhľadom na etapizáciu a charakter navrhovanej zástavby nie je vhodné aplikovať centrálné zásobovanie teplom. Z hľadiska ekologických požiadaviek a hygienických predpisov je navrhované riešenie teplofikácie riešeného územia v súlade s platnými požiadavkami o ochrane ovzdušia pred znečisťujúcimi látkami. Navrhované zdroje tepla výkonovo spadajú do kategórie malých resp. stredných zdrojov

Hlavný spôsob zásobovania sú lokálne zdroje tepla na pevné palivo - prevažne na atmosferické spaľovanie drevnej hmoty a zemný plyn. Treťou najčastejšie využitie zdroja tepla je elektrické vykurovanie (priamoohrevné, akumulčné). Ďalšími zdrojmi energie sú v zanedbateľnej miere slnečné kolektory (najmä podpora prípravy TÚV), propán (najmä technologické účely – varenie). Väčšina objektov má inštalovaný kombinovaný spôsob vykurovania, najčastejšie v kombinácii zdroja tepla kotol na drevo / plynové vykurovanie. Uvedené kombinácie sú riešené pre vykurovanie aj pre ohrev TÚV.

Miestny rozhlas

Rozhlasová ústredňa je umiestnená v budove obecného úradu. Obec má novovybudovaný bezdrôtový rozhlas.

Televízia

V obci je príjem televízneho signálu Slovenskej televízie zabezpečovaný televíznym prekryvačom DVB. Signál ku koncesionárom sa dostáva na kvalitnej digitálnej úrovni. Kvalitný príjem signálu je možný zriadením káblovej televízie s prijímacím zariadením, ktorú nemá obec vybudovanú.

Telekomunikácie

Obec Rumanová spadá do primárnej oblasti PO Nitra a sekundárnej oblasti SO Nitra – patrí do tranzitného telefónneho obvodu TTO Nitra. Primárna oblasť je nižšou územnou jednotkou. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T-mobile. Najbližší prípojný terminál dátových služieb je vo Nitre.

Mobilní operátori telekomunikačných systémov T-Mobile, Orange a O2 Telefonica Slovensko má stav pokrytia v danej oblasti jedine pre služby siete GSM/GPRS ešte prostredníctvom technológie prvej generácie (1G) s využívaním systémov AMPS, TACS a čiastočne druhej generácie (2G a 3G) v centrálnej časti obce. Rýchly internet, systém EDGE/Super Speed (2,5G), resp. nadstavba (3G) HSDPA/UMTS ktorá umožňuje maximálne prenosové rýchlosti pre sťahovanie dát z internetu do hodnoty 3,6 Mb/s. Pripojenie cez optickú linku priamo ku účastníkom telekomunikačných služieb u všetkých mobilných operátorov je pre riešené územie v súčasnom období nedostupná. Dátové služby sú poskytované prostredníctvom Verejnej dátovej siete (VDS) T-mobile. Nové trasy miestnych telekomunikačných káblov pre rozvojové lokality je potrebné viesť po oboch stranách obslužných komunikácií v koridoroch pre inžinierske siete v zmysle platných STN. Body napojenia pre telefónne prípojky novej bytovej výstavby a občianskej vybavenosti budú určené v podmienkach pri začatí územného koanania pre konkrétnu lokalitu. Telefónna ústredňa má kapacitu na rozšírenie počtu účastníkov v novej IBV, v novej občianskej vybavenosti a v novej výrobe.

Pošta – V obci sa nachádza prevádzka Slovenskej pošty.

Ochranné pásma

1. ochranné pásma telekomunikačných vedení, zariadení a objektov verejnej telekomunikačnej siete v zmysle Zákona o elektronických komunikáciách č. 610/2003 Z. z. v znení neskorších predpisov (ÚPD M.,2008).

Verejné osvetlenie

Osvetlenie ciest, komunikácií a verejných priestranstiev je vybudované výbojkovými svietidlami, ktoré sú pomocou výložníkov uchytené na podporných bodoch vzdušnej sekundárnej siete NN. Rozvod medzi svietidlami je vodičom AlFe, ktorý slúži ako fáza VO vzdušnej sekundárnej siete nn. Ovládanie VO je centrálné prostredníctvom impulzných káblov z RVO pri transformátorových staniciach

Civilná ochrana obyvateľstva

V obci v súčasnosti nie sú vybudované nijaké väčšie špeciálne zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou. Ukrytie obyvateľov je riešené formou jednoduchých úkrytov budovaných svojpomocne. Väčšia časť objektov v obci je podpivničená, pivničné priestory slúžia pre ukrytie obyvateľstva. V rámci navrhovaných rozvojových plôch určených pre obytnú výstavbu sa ukrytie obyvateľstva bude riešiť v pivničných priestoroch obytných objektov, príp. zariadení občianskej vybavenosti.

Požiarna ochrana

Obec má fungujúci dobrovoľný Obecný hasičský zbor, ktorý plní úlohy súvisiace so zdolávaním požiarov a vykonávaním záchranných prác pri živelných pohromách a iných mimoriadnych udalostiach. V prípade požiaru slúži zásahová jednotka z Nitry. Zariadenie dobrovoľného hasičského zboru so základnou technikou hasičského zboru sa nachádza v centrálnej časti obce. Obec má vybudovanú verejnú vodovodnú sieť. Na hlavné potrubia sú napojené uličné rozvody. Priestorová štruktúra a dimenzie komunikácií zabezpečujú dobrú dostupnosť pre zásahové vozidlá požiarnej ochrany. Zásobovanie nových rozvojových plôch požiarou vodou sa navrhuje riešiť z miestnej verejnej vodovodnej siete. Príjazd pre požiarne vozidlá, v rozvojovom zámeroch bude zabezpečený po spevnených komunikáciách šírky minimálne 3,5 m (čím sa dosiahne požadovaná minimálna šírka 3 m v zmysle § 82 vyhl. MV SR č. 94/2004 Z.z.). Obec v súčasnosti má vybudované požiarne hydranty.

Odvádzanie dažďových vôd

V obci nie je vybudovaná samostatná dažďová kanalizácia. Obec má vybudované provízorne ochranné technické zariadenie pre odvádzanie dažďových povrchových vôd a to otvorené rigoly pozdĺž miestnych komunikácií. Dažďové vody stekajúce z vyššie položených terénov širšieho okolia obce, i v samotnej obci sú zachytávané systémom týchto odvodňovacích rigolov a následne odvádzané do recipientu tokov.

2.4. DOPRAVA

Modernizáciou a rozvojom dopravnej infraštruktúry v obci a jej okolí dochádza k vytváraniu vhodných podmienok na kvalitný život jej obyvateľov. Rovnako vzrastajú možnosti na príliv investícií, ktoré si nevyhnutne vyžadujú kvalitnú cestnú sieť. Z hľadiska environmentálneho dochádza prvotne k negatívnym účinkom (napr. záber pôdy), druhotne však, po jej uvedení do prevádzky, prispieva k znižovaniu negatívnych vplyvov dopravy na životné prostredie. Kvalitnejšie technické parametre ciest prispievajú k plynulosti dopravy, tie isté úseky sú prekonávané za kratší čas, čím sa skracuje jazdná doba.

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu. Železničné spojenie sa v obci nenachádza.

Obec z hľadiska formovania sa základnej makrokoncepce sídelných štruktúr Slovenskej republiky v smere vytvárania polycentrickej siete ťažísk osídlenia a miest, ktorých prepojenia budú podporované rozvojovými osami sa nachádza vo vidieckom priestore na križovatke (v blízkosti) nitriansko-pohronskej rozvojovej osi prvého stupňa: Trnava – Nitra – Žiar nad Hronom – Zvolen (cesta E571), ponitriansko rozvojovej osi druhého stupňa: Trenčín – Bánovce nad Bebravou – Topolčany – Nitra – Nové Zámky – Komárno (cesta I/64), cestnej komunikácie celoštátnej úrovne: Nitra – Topolčany – Partizánske – Prievidza – Nitrianske Pravno – Turčianske Teplice s vetvou Topolčany – Chynorany – Bánovce nad Bebravou, cestnej komunikácie nadregionálnej úrovne: Šurany – Nitra – Prievidza – Horná Štubňa / Lužianky – Leopoldov/ (II/513). V oblasti podpory rozvoja sídelných centier, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemie, tak pre regionálny celok v rámci hierarchického systému patrí do

špecifického rozvojového centra prvej skupiny, ktorú tvoria jej prvú podskupinu – Nitra (Spoločný územný plán obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová, 2005, s.27-28).

Obec Rumanová má priame autobusové spojenie s mestami Nitra, Hlohovec. V obci popri miestnych obslužných a zberných komunikáciách nie sú vytvorené podmienky pre bezpečný pohyb chodcov, preto sa pre zlepšenie situácie uvažuje v mnohých s dostavbou a rekonštrukciou chodníkov a miestnych komunikácií. Obec trpí nedostatkom spojov SAD, ktoré sú potrebné najmä pre zabezpečenie dochádzky do škôl a dennej dochádzky do zamestnania vo viacsmyšľných prevádzkach.

Štátne cesty

Centrálnou časťou územia vedie, v smere zo západu na východ, cesta I 51/E571, ktorá je známa ako rýchlostná komunikácia R1 Bratislava – Nitra. Je súčasťou južnej dopravnej tepny Slovenska Bratislava - Košice. Na rýchlostnú komunikáciu sú napojené obce v okolí pomocou ciest III. triedy. Do susednej obce Báb sa odpoja z R1 cesta III/51311, ktorá pokračuje do obce Rumanová, resp. ktorá prechádza aj Veľkým Zálužím a Lehotou. Súčasná dĺžka cestných komunikácií na území mikroregiónu je 53,8 km.

Táto komunikácia tvorí základnú os dopravného skeletu obce. V zastavanej časti obce Rumanová sa na zbernú komunikáciu napájajú komunikácie triedy C2 a C3 obslužné. Komunikácie triedy C3 pokračujú za hranicu zastavanej časti ako komunikácie účelové. Funkcia prístupová sa tu prelína s funkciou poľných ciest. Veľká časť miestnych komunikácií svojim šírkovým usporiadaním nespĺňa technické podmienky minimálnych kategórií v zmysle STN. Povrch vozoviek miestnych komunikácií vrátane cesty III. triedy III/51311 je asfaltový. Technický stav je rôzny – od nevyhovujúceho až po priemerný. Kategória cesty, je v niektorých úsekoch na hranici minimálneho šírkového usporiadania, navrhujeme jej úpravu v intraviláne na C2 MZ 9,5/70,60 v súlade s návrhom parametrov v nadradenej územnoplánovacej dokumentácii. Dĺžka trasy v zastavanom území je cca 1500 m, dĺžka trasy v katastrálnom území mimo zastavaného územia je cca 2,5 km. Trasovaná je v smere sever – juh s obojstrannou zástavbou. Smerové pomery sú vyhovujúce, šírkové usporiadanie podmienené - chýba cestička pre cyklistov. Chodník pre peších je budovaný v celej dĺžke zastavaného územia. Zaťaženie komunikačnej siete v obci spôsobené tranzitom (hlavne prietah cesty III/51311), zo zásobovania a z dopravy zdrojovej a cieľovej obyvateľov. Z ťažkej dopravy sú to poľnohospodárske mechanizmy.

Miestne komunikácie - Komunikácie obslužné tr. C2, C3 a D1

Miestne komunikácie majú prevažne asfaltový kryt. Celková dĺžka miestnych komunikácií je cca. 5 km. Tieto dopĺňa sieť prístupových komunikácií. Smerové vedenie a šírkové usporiadanie týchto komunikácií nie vždy zodpovedá STN 736110, čo je do istej miery ovplyvnené aj existujúcou zástavbou. Odvodnenie týchto ciest je riešené do priľahlej zelene alebo priekop. Základný komunikačný systém miestnych komunikácií obce Rumanová dopĺňajú komunikácie nižších funkčných tried. Tieto vytvárajú v sídle sieť priečných a pozdĺžnych prepojení. Dopravnourbanistický význam prvkov zonálnej komunikačnej štruktúry nepresahuje úroveň upokojených komunikácií funkčnej triedy D1. Charakterizujúcou vlastnosťou týchto komunikácií je realizácia dopravných vzťahov pešej a automobilovej dopravy na spoločnom dopravnom priestore. Šírkové parametre spevnených komunikácií sú hodnotené šírkou ich koruny. V bežnom profile tieto nepresahujú šírku 4 - 5,5 m. Dopravný význam týchto komunikácií spočíva v prístupovej funkcii a pohybe výlučne zdrojovej a cieľovej dopravy. Postupnou urbanizáciou územia pozdĺž historicky založených ulíc sa vytvorila bloková zástavba umožňujúca len obmedzenú obsluhu nezastavaných priestorov. Potenciálne rozvojové smery sú orientované do nezastavaných prieluk a jestvujúcich dopravných prepojení.

Hromadná doprava

Hromadná preprava osôb je zabezpečená prímestskou autobusovou dopravou, ktorú v prevažnej miere zabezpečuje SAD Nitra. Cez víkendy a sviatky je počet spojov oproti pracovným dňom mierne zredukovaný. Linky majú 3 zastávky v obci, v jej centre a okrajových častiach, autobusové zastávky sú bez samostatných zastávkových pruhov. Poloha autobusových zastávok sa nemení, vo veľkej miere pokrývajú dochádzkové vzdialenosti. Je potrebné ich zrekonštruovať, vybaviť novými prístreškami. Nové autobusové zastávky nie je potrebné zriaďovať. V návaznosti na rozširovanie IBV a tým i rozširovanie zastavaného územia obce nie je potrebné riešiť väčší počet a rozmiestnenie autobusových zastávok pre časovú dostupnosť 5 minút, t.j. cca 400 m. Autobusové zastávky je potrebné zrekonštruovať v zmysle platnej STN 736425. Zastávky budú v rámci možností pozemkov vedľa cesty

III/51311 upravené tak, že sa zriadi samostatný zastávkový pruh na zastavovanie mimo priebežného jazdného pruhu komunikácie. Každá zastávka bude mať plochu pre nastupovanie a vystupovanie z autobusu a autobusový prístrešok. Ku nástupnej ploche každej zastávky bude po bezpečných trasách v rámci možností plôch okolo komunikácií v zastavanom území i mimo neho, privedený chodník pre peších.

Železničná doprava

Katastrálnym územím obce neprechádza železničná trať. Najbližšia železničná zastávka sa nachádza v obci Rišňovce (5 km), cez ktorú prechádza železničná trať č. 141 v smere Nitra – Hlohovec – Leopoldov.

Letecká doprava.

V obci Rumanová sa nenachádza letisko. Najbližšie okolité letiská sú využívané pre letecké práce v poľnohospodárstve. Inú leteckú dopravu nie je možné na týchto letiskách prevádzkovať.

Nemotoristická doprava

Sieť nemotoristických komunikácií tvorí sieť chodníkov, ktoré sú pozdĺž hlavnej dopravnej trasy (III/51311) vybudované. Pozdĺž niektorých komunikácií ale v obci absentujú. V niektorých častiach so oddelené od ciest sú zeleným pásom. Ich povrch je betónový, živičný alebo z dlaždíc, šírka je zväčša nevyhovujúca v porovnaní so súčasnými parametrami. Najviac frekventovanými miestami sú okolie obecného úradu, kostola a cintorína, v miestach maloobchodného predaja a zastávok hromadnej automobilovej dopravy, ktoré je potrebné v rámci rozptylových plôch a bezbariérových trás doplniť a patrične upraviť. Vo všetkých rozvojových lokalitách je potrebné vybudovať nové chodníky v súlade s STN. V nových lokalitách IBV je možné budovať chodníky jednostranne. Všetky chodníky a spevnené plochy vrátane ich križovania s trasami motorovej aj nemotorovej dopravy musia byť riešené tak, aby zabezpečovali bezpečný pohyb pre osoby so zníženou schopnosťou pohybu a orientácie. V zastavanom území tak ako to dovoľujú šírkové pomery v území, sú navrhované jednosmerné cestičky pre cyklistov pozdĺž existujúcich miestnych komunikácií smerujúcich zo stredu obce – obecný úrad, pokračujúc severným a južným smerom k cieľom v prírode, za obcou.

Parkovanie

V súčasnosti sú v obci čiastočne vybudované parkoviská pri objektoch občianskej vybavenosti – obchod, obecný úrad (4 p.m.), centrum obce (3 p.m.), športová infraštruktúra – 15 p.m., školstvo a kultúra – 10 p.m.. V budúcnosti je potrebné parkoviská riadne vymedziť a vyznačiť odstavné státia.

Cyklistická doprava.

V obci sú vybudované samostatné cyklistické ani cykloturistické trasy. Cyklistické trasy je potrebné naďalej vybudovať v obci v súbehu s chodníkmi, pokiaľ to priestorové podmienky umožnia. Podiel bicyklovej dopravy z pohľadu celkovej dopravnej práce a z pohľadu nemotorovej dopravy nie je v obci Rumanová rozhodujúci a nedosahuje podiel sídiel so zavedeným systémom bicyklovej dopravy (cca. 10 – 20% - ný podiel na celkovej dopravnej práci), ale aj napriek tomu patrí medzi významné spôsoby dopravnej obsluhy. Konfigurácia terénu, rozmiestnenie urbanistických prvkov (bývanie, vybavenosť) v obci dáva predpoklady k významnejšiemu postaveniu bicyklovej dopravy, ako jedného zo základných vnútrošidelných dopravných systémov. Dopravnourbanistické i technické podmienky v sídle sa dajú hodnotiť priaznivo a dávajú veľké predpoklady na rozvoj tohto ekologicky najefektívnejšieho druhu dopravy.

Modrá cyklotrasa vedie cez Jarok, Veľké Zálužie, Báb, Rumanovú Rišňovce, Alekšince, Zbehy a Lužianky naspäť Do Nitry Okruh meria takmer 50 km a vedie po asfaltových cestách (najmä štátnych cestách 3. triedy). Pri jazde po tejto trase je treba dať pozor na autá a preto nie je ideálna pre rekreačnú jazdu, skôr pre športový tréning počas celého roka. Zelená vedie cez Párovské Háje, Jarok, Veľké Zálužie, Rumanovú až na križovatku na rýchlostnej komunikácii pri Bábě. Spolu so žltou, ktorá postupne zavedenie cez Kynek do Lehoty a ďalej cez Veľké Zálužie do Rišňoviec a Rumanovej vytvárajú ideálne podmienky pre rodinnú turistiku na bicykloch. Napriek tomu, že sú zaradené do kategórie horských bicyklov, vedú iba mierne zvlneným terénom a poskytujú krásne výhľady do okolitej prírody. Pre orientáciu cyklistov slúžia aj cyklosmerovníky – žlté stĺpiky s tabuľkami označujúcimi vzdialenosť k jednotlivým miestam na trase. Dôležité informácie o každej obci, ale aj informácie o okolitej krajine, prírodných, historických a súčasných zaujímavostiach nájdete na veľkých informačných tabuliach spolu s mapou celého regiónu. Pre našich občanov, ale aj pre návštevníkov regiónu sa tak podarilo pripraviť možnosti na zaujímavý výlet a spoznávanie krás v našom okolí (24.7.2015, <http://www.vitis.estranky.sk/clanky/cyklotrasy/>).

2.5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Katastrálne územie obce Rumanová tvorí z hľadiska prírodných hodnôt a ekologickej stability krajiny tri zhruba homogénne pásma. Prvým je kompaktné pásmo lesov na ktoré nadväzuje pásmo ornej pôdy a obytnej zóny obce, inak obklopuje obec poľnohospodárska krajina. Obec v hierarchii predstavuje najnižší, ale základný prvok ochrany prírody. Potreba naplňovať enviromentálne ciele vyplýva aj zo samotnej alokácie obce. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení n. predpisov legislatívnou formou zabezpečuje zachovanie rozmanitosti podmienok a foriem života na zemi, vytvorenie podmienok na trvalé udržanie, obnovovanie a racionálne využívanie prírodných zdrojov, záchranu prírodného dedičstva, charakteristického vzhľadu krajiny a udržanie ekologickej stability. Vymedzuje územnú a druhovú ochranu a ochranu drevín.

Ochrana prírody a krajiny

Na území katastra obce Rumanová sa nenachádzajú žiadne chránené územia, resp. územia osobitného významu Natura 2000. Riešené územie je z hľadiska krajinnoekologického pomerne značne odlesnená a prevažne oráčinová pahorkatinová kultúrna krajina s prevládajúcim poľnohospodárskym využitím. Jej pôdy sú strednej bonity. Na väčšine svojej rozlohy sú ohrozované vodnou eróziou, predovšetkým na pozemkoch s väčším sklonom. Lesné ekosystémy sú nepriaznivo poznačené nadmerným zastúpením nepôvodných druhov drevín, prenikaním inváznych druhov rastlín, výkyvmi počasia a výskytom chorôb. Vody povrchové i vody spodné sú znečistené ľudskou činnosťou. Znečistenie povrchových vôd nepriaznivo ovplyvňuje ekologickú hodnotu jestvujúcich mokrad'ových spoločenstiev. Ekologická stabilita i hygienická kvalita riešeného územia sú pomerne nízke. Žiadúce je postupné vykonanie určitých opatrení na ich zvýšenie (Spoločný územný plán obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová, 2005, s.29).

Pôvodné druhy drevín

Pôvodnými druhmi drevín v riešenom území sú nasledovné (od vlhkomilných smerom k suchomilným): vrbá biela, krovité druhy vrúb (košíkarska, päťtyčinková, popolavá, purpurová, rakytová), jelša lepkavá, topol' biely, t. čierny, t. osikový, brest väzový, b. hrabolistý, jaseň úzkolistý panónsky, j. štihlý, dub letný, d. sivozelený, čremcha strapcovitá, brečtan popínavý, krušina jelšová, baza čierna, kalina obyčajná, zemolez obyčajný, rešetliak prečisťujúci, javor poľný, j. mliečny, lipa malolistá, l. veľkolistá, čerešňa vtáčia, jarabina brekyňová, dub cerový, d. zimný, d. žltkastý, d. mnohoplodý, hrab obyčajný, jablň planá, zob vtáčí, hloh obyčajný, h. jednosemenný, lieska obyčajná, jarabina vtáčia, svíb krvavý, dráč obyčajný, trnka obyčajná, hruška obyčajná, drieň obyčajný, bršlen európsky, b. bradavičnatý, muchovník vajcovitý, zemolez kozí, tavolník prostredný, klokoč perovitý, plamienok plotný, kalina siripútková, jarabina mukyňová, jaseň mannový, skalník čiernoplodý, mechúrik stromovitý a javor tatársky (Spoločný územný plán obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová, 2005, s.29-30).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno – historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec má v súčasnosti vypracovaný spoločný územný plán z roku 2005. Obstarávateľom spoločného územného plánu obcí Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová - je Obec Veľké Zálužie, na základe verejného obstarania vyhodnoteného 03.08..2004. Združenie obcí mikroregionu Veľké Zálužie, Báb, Jarok, Lehota, Rumanová, bolo zaregistrované pod. č. VVS/2003/11107/37 reg., so sídlom na OcÚ vo Veľkom Záluží.

Ochrana ovzdušia

Na ochranu ovzdušia v obci pred potenciálnymi a reálnymi zdrojmi znečistenia slúži zákon č. 478/2002 Z. z. o ochrane ovzdušia v znení neskorších predpisov (platný v roku 2009, od 1.6.2010 účinný zákon

č. 137/2010 Z.z o ovzduší). Upravuje práva a povinnosti právnických a fyzických osôb pri ochrane ovzdušia pred vnášaním znečisťujúcich látok ľudskou činnosťou a spôsobom obmedzenia následkov znečisťovania. V zákone sú definované znečisťujúce látky, zdroje znečisťovania, povinnosti právnických a fyzických osôb ako aj prevádzkovateľov zdrojov znečistenia ovzdušia, poplatky a pokuty za znečisťovanie ovzdušia. Definované sú veľké zdroje znečistenia ovzdušia ako technologické celky so súhrnným tepelným výkonom 50 MW alebo vyšším. V samotnom sídle sa výroba výrazne znečisťujúca ovzdušie nenachádza. Najviac znečisťujúcich zdrojov sa nachádza v okresnom meste Nitra, ale aj v meste Žiar nad Hronom.

Na znečistení ovzdušia v riešenom území sa podieľajú výraznou mierou činitele, ktoré sú situované priamo v jeho území, ale aj pôsobiace v okolí tohto územia. Hlavné zdroje znečistenia ovzdušia v Nitrianskom kraji pochádzajú z bodových zdrojov priemyselnej prevádzky (Duslo, a. s., SES, a. s., Smurfit Kappa Štúrovo, EUSTREAM, a. s., Calmit, s. r. o., Wienerberger Slovenské tehelne), ale aj z mobilných zdrojov akým je automobilová doprava. V oblasti ochrany ovzdušia musia prevádzkovatelia zdrojov znečisťovania ovzdušia plniť podmienky zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší (IRSU, 2012, s.15).

K znečisteniu ovzdušia v okolí obce negatívne prispieva aj automobilová doprava, ktorej intenzita neustále narastá. Je to dané vysokou frekvenciou dopravy na trase Trnava - Nitra. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť.

Produkcia v t na km ² podľa územie, chemická zlúčenina a rok											
Okres Nitra	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	0,36	0,41	0,52	0,41	0,37	0,38	0,37	0,37	0,39	0,39	0,40
Oxid siričitý	0,11	0,09	0,08	0,09	0,06	0,06	0,05	0,05	0,06	0,08	0,09
Oxid dusíka	1,05	1,80	1,43	1,31	0,75	1,10	0,90	0,75	1,03	0,35	0,42
Oxid uhoľnatý	1,47	1,65	2,07	2,02	1,55	2,98	2,97	2,73	2,51	1,36	1,13
<i>Tuhé emisie SR</i>	<i>0,85</i>	<i>0,85</i>	<i>1,02</i>	<i>0,88</i>	<i>0,71</i>	<i>0,70</i>	<i>0,69</i>	<i>0,67</i>	<i>0,71</i>	<i>0,72</i>	<i>0,75</i>
<i>Oxid siričitý SR</i>	<i>2,15</i>	<i>1,96</i>	<i>1,81</i>	<i>1,78</i>	<i>1,43</i>	<i>1,41</i>	<i>1,30</i>	<i>1,41</i>	<i>1,39</i>	<i>1,19</i>	<i>1,11</i>
<i>Oxid dusíka SR</i>	<i>1,19</i>	<i>1,16</i>	<i>1,14</i>	<i>1,06</i>	<i>0,96</i>	<i>0,94</i>	<i>0,87</i>	<i>0,88</i>	<i>0,88</i>	<i>0,81</i>	<i>0,79</i>
<i>Oxid uhoľnatý SR</i>	<i>3,76</i>	<i>3,87</i>	<i>3,70</i>	<i>3,94</i>	<i>3,74</i>	<i>3,64</i>	<i>3,00</i>	<i>3,38</i>	<i>3,65</i>	<i>3,56</i>	<i>3,71</i>

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popôlčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popôlčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Nitra jeden z najmenej znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k nárastu dochádza v prípade tuhých emisií, ako aj v prípade produkcie oxidu uhoľnatého, ktoré sú pravdepodobne produkované ako externé vplyvy dopravy a zásobovania teplom v zimnom období (prechod na pevné palivá v dôsledku vysokých cien elektrickej energie a plynu).

Produkcia podľa chemickej zlúčeniny v % na celkovom objeme											
Okres Nitra	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Tuhé emisie	12,16	10,49	12,68	10,76	13,50	8,43	8,54	9,43	9,79	17,69	10,57
Oxid siričitý	3,76	2,30	2,04	2,42	2,24	1,32	1,11	1,32	1,46	3,72	1,34
Oxid dusíka	35,04	45,49	34,73	34,12	27,35	24,23	20,93	19,18	25,87	16,25	14,80
Oxid uhoľnatý	49,04	41,72	50,55	52,70	56,91	66,01	69,42	70,08	62,88	62,34	73,28

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Kvalitu ovzdušia na území obce výrazne ovplyvňujú exhaláty z lokálnych vykurovacích zariadení, ďalej znečisťujúce látky z priemyselných podnikov susedných sídel, ako aj priamo v obci Roľnícke družstvo Rumanová. Nemenej dôležitý je negatívny dopad a vplyv exhalátov z dopravy, najmä v blízkosti

frekventovaných hlavných dopravných ťahov (R1), ako aj komunikácie III. triedy napájajúcich sa na hlavné dopravné komunikácie so susednými obcami, resp. mestami Nitra a Trnava.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. a II. triedy, zberných mestských komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB. Hlavná dopravná záťaž v katastrálnom území je na ceste III. triedy, ktorá prechádza cez obec. Hluk z automobilovej dopravy nepresahuje v obytnej zástavbe obce Rumanová povolených 50 dB(A).

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 223/2001 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001. Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2011 - 2015 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Nitrianskeho kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Nitrianskeho kraja 2011 - 2015, ktoré sa budú realizovať obcou, právnickými a fyzickými osobami sú preto rozpracované v záväznej časti POH obce Rumanová na roky 2011 – 2015. Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania.

Množstvo komunálneho odpadu podľa ukazovateľa a rok v %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Separ. zbierané zložky kom. odp.	3,15	2,85	3,64	4,50	4,85	5,41	5,55	5,77	5,59	6,15	6,56
Separ. z toho: nebezp. odpad	0,07	0,12	0,18	0,21	0,26	0,32	0,33	0,31	0,31	0,26	0,36
Odpady zo záhrad a parkov	5,77	8,36	6,38	6,17	6,17	7,78	6,66	8,20	7,81	7,61	7,87
Iné komunálne odpady	87,20	85,83	85,74	85,88	84,11	81,12	83,01	80,35	81,61	81,18	79,92
Drobné stavebné odpady	3,89	2,96	4,24	3,45	4,87	5,69	4,77	5,67	4,99	5,06	5,65

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistické relatívne ukazovatele v oblasti nakladania s komunálnym odpadom prezentuje nasledujúca tabuľka.

Relatívne ukazovatele z oblasti nakladania s komunálnym odpadom

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Mn. komun. odpadu (kg/obyv.)	311,42	298,09	307,84	316,95	331,65	362,10	366,27	368,84	380,85	373,26	311,42
Mn. zhodn. kom. odp. (kg/obyv.)	19,50	22,24	7,16	15,21	22,99	38,27	31,11	33,77	48,89	48,58	19,50
Mn. znešk. kom. odp. (kg/obyv.)	291,92	275,86	291,14	288,51	293,71	315,48	325,07	332,49	330,91	324,59	291,92
% zhodnoc. kom. odpadu	6,26	7,46	2,33	4,80	6,93	10,57	8,49	9,16	12,84	13,02	6,26
% zhodn. kom. odp. kompost. (%)	49,00	56,59	59,82	72,59	68,46	71,73	77,10	58,95	64,35	69,45	49,00
% zhodn. kom. odp. ako druhot. s.	43,11	40,89	29,92	13,01	28,26	21,68	22,61	27,77	22,34	30,18	43,11

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Obec má v súčasnosti vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov mesta na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia. V prípade separácie rozšíri aktivity

o viaceré komodity. Uvedené aktivity budú pôsobiť na znižovanie zaťaženia obecného rozpočtu, ako aj životné prostredie.

Znečistenie horninového prostredia

Hodnotené územie tvoria prevažne plochy s poľnohospodárskou činnosťou, so zastavanou plochou obce Rumanová a tak sa predpokladá, že pôvodné horninové prostredie môže byť miestami znečistené priesakmi z poľnohospodárskej výroby a únikmi zo septikov. Medzi zdroje, ktoré môžu prispieť k znečisteniu horninového prostredia v širšom okolí hodnoteného územia, patria aj prevádzky priemyselnej výroby, železničná doprava (5 km severne od obce) a pod.

Pôda

Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd. V poľnohospodárstve je potrebné zabezpečiť skládky dusíkatých hnojív (močovka) i vápna (často používaných pri stavbe rôznych objektov) pred splachom do vodných tokov. Na poliach nehnojiť močovkou v období pretrvávajúcich výdatných dažďov (náhle splavy dusičnanov zo svahov do tokov). V prípade chemického ničenia hľadávčov používať moderné, overené prostriedky, ktoré nie sú nebezpečné pre ryby a iné vodné živočíchy. Bonita pôdy je stredná až vyššia.

Kontaminácia pôd rizikovými látkami

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy a zvýšeným obsahom cudzorodých látok v pôde. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných (limitných hodnôt) koncentrácií rizikových látok v pôde. V okrese Nitra, ktorý nepredstavuje územie so zvlášť narušeným prostredím neboli zistené prekročené limitné hodnoty parametra arzén. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde územia obce sa nepredpokladá. Avšak vplyvom vypúšťaných emisií sa narušuje prirodzená bonita pôdy. Vplyvom exhalátov, najmä SO₂ sa zvyšuje jej kyslosť, čo si vyžaduje zvýšené náklady na vápnenie. Okolie priemyselných (napr. Sered') oblastí vykazuje do hĺbky 1 m pôdy kyslú povahu. Exhaláty obsahujú aj mnoho iných toxických prvkov ako Pb, Cr, Zn, Mn, avšak najväčšie škody spôsobujú zlúčeniny As, ktoré v organizmoch vyvolávajú poruchy látkového metabolizmu a zmeny v nervovej sústave. Vplyvom imisií sa dostáva do pôdy. Akumulácia As v pôde závisí od fyzikálno-chemických vlastností pôdy, obsahu humusu, obsahu prípustných živín, pôdnej vlhkosti, pôdnej reakcie, klimatických a geomorfologických podmienok. Z ďalších rizikových prvkov môžu byť potenciálne zistené hodnoty Cd, Pb a Sr.

Chemická degradácia pôdy

Prejavuje sa narušením chemických vlastností pôdy, predovšetkým ide o zvýšený obsah cudzorodých látok v pôde spôsobujúcich jej kontamináciu. Intenzifikácia poľnohospodárskej výroby, najmä aplikácia chemických látok – pesticídov z priemyselných hnojív do pôdy negatívne pôsobia na povrchové a podzemné vody, ale aj na poľnohospodársku pôdu a následne cez potravinový reťazec na človeka. Časť látok prenášaná v podzemných vodách sa ukladá v pôdach najmä v zóne kapilárneho vztlínania. Niektoré stopové prvky, ktoré majú zvýšené koncentrácie v pôdach sa takto koncentrujú a niektoré sú dôsledkom aplikácie priemyselných hnojív. Kontaminácia sa hodnotí na základe najvyšších prípustných koncentrácií rizikových látok v pôde. Zvýšená koncentrácia rizikových látok v pôde riešeného územia sa nepredpokladá. Súčasná kvalita pôd územia je odrazom situácie predovšetkým v poľnohospodárstve a v doprave. Z činnosti poľnohospodárstva pochádza rôznorodý organický ako i anorganický odpad a z dopravy sú to hlavne látky z chemickej údržby ciest v zimnom období a plyné exhaláty. Lokálna kontaminácia pôd nastáva v mikroregióne v okolí skládok odpadu, poľných hnojísk, fariem živočíšnej výroby a hospodárskych dvorov poľnohospodárskych družstiev a v pásoch pozdĺž hlavných cestných ťahov (PHSRM, 2008, s.43).

Fyzická degradácia

Vážne ohrozenie pôdy predstavuje aj jej veterná a vodná erózia. Veternou eróziou sú ohrozené najproduktívnejšie pôdy územia, predovšetkým černoze, v oblastiach bez vegetačného krytu počas suchších období roka, a to najmä na piesočnatých až hliniopiesočnatých pôdach využívaných ako veľkobloková orná pôda. Vodná erózia postihuje členitejšie časti pahorkatiny. Ochrana pôdy by mala byť založená najmä na vhodnom priestorovom členení pôdneho fondu, výsadbe ochranných vegetačných pásov a vhodných osevných postupoch (PHSRM, 2008, s.43).

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení zákona č. 587/2004 Z. z. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie.

Povrchové vody

Hlavným zdrojom znečistenia vôd nádrže sú potoky prinášajúce splašky z komunálneho odpadu. Kvalita povrchových vôd sa hodnotí podľa jednotlivých ukazovateľov kvality. Na základe akosti povrchových vôd sú vodné toky zaradené do 5 tried čistoty . I. trieda – veľmi čistá voda, II. trieda – čistá voda, III. trieda – znečistená voda, IV. trieda – veľmi znečistená voda, III. trieda –

znečistená voda, V. trieda – veľmi silno znečistená voda. Predpokladá sa, že vodné toky pretekajúce obcou sú v triedach čistoty II. až III.. Kvalita vôd vodných tokov územia obce Rumanová sa pravidelne nesleduje.

Podzemné vody

Monitorovanie kvality podzemných vôd na Slovensku je súčasťou Komplexného monitorovacieho systému životného prostredia SR v zmysle uznesenia vlády č.449/1992. Kvalita podzemných vôd sa zaznamenáva cez monitorovacie objekty rozdelené do 75 vodných útvarov – 16 kvartérnych a 59 predkvartérnych, hodnotenie kvality podzemných vôd sa riadi Vyhláškou č.354/2006 Z.z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na vodu určenú na ľudskú spotrebu a kontrolu kvality vody určenú na ľudskú spotrebu. Znečistenie podzemných vôd pochádza z infiltrácie povrchových vôd do riečnych sedimentov z priemyselných hnojív, znečistených zrážkových vôd, skládok odpadov, z priemyselných aglomerácií, odpadových vôd sídiel a poľnohospodárstva. Priamo v obci sa kvalita podzemných vôd nesleduje.

Zdrojmi znečistenia podzemných vôd v sledovanom území je PD Báb, PD Rumanová, PD Lehota (Agrol s.r.o.) a PD Veľké Zálužie - škodlivé látky: močovka, siláž, PHM a PD Jarok - škodlivé látky: močovka, siláž. (HEP Povodia Váhu od Piešťan po preložku Nitry, vrátane Dudváhu a HEP povodia Nitry.) (PHSRM, 2008, s.19).

Ochrana proti povodňam

Príčinou vzniku povodní v obci sú extrémne intenzívne dažde alebo náhle roztápanie snehu kombinované s výrazne zníženou schopnosťou, niekde až neschopnosťou územia zadržať dažďovú vodu (z dôvodu poškodenia krajiny – napr. rozorané medze, zlikvidované remízky, či odvodnená poľnohospodárska pôda). Rozsiahle zaasfaltované alebo betónové plochy v obci prispievajú k rýchlemu odtoku dažďových vôd a k vysušovaniu pôdy pod týmito zastavanými plochami, vrátane znižovania zásob podzemných vôd. Tieto faktory spôsobujú zmeny odtokových pomerov a zvyšujú riziko lokálnych povodní. Vysušená pôda bez protieróznych opatrení (okolité polia o rozlohe desiatok hektárov bez akejkoľvek vegetácie, či protieróznych opatrení) sa správa ako nepriepustný film. Medzi základné technické, biotechnické a hospodárske preventívne opatrenia ktoré by malo mesto a majitelia pozemkov vykonať patria nasledovné: **technické:** vsakovacie pásy po vrstevniciach (pozdĺžne plytké rigoly), budovanie depresí a vsakovacích jám na zadržiavanie a vsakovanie dažďovej vody v intravilánoch miest a obcí, vodoholdingy, drobné prehrádzky resp. stupne na vodných tokoch, bystrinách, v roklinách či stržiach, výstavba a údržba suchých nádrží - poldrov, objekty na líniových ochranných hrádzach na vypúšťanie vôd do záplavového územia, budovanie malých prietokových vodných nádrží a rybníkov a pod. **biotechnické:** vytváranie prirodzených prekážok povrchového odtoku – medze, trávnaté pásy, pásy stromov a krov, pôdne stupne, mokrade, optimálne zloženie a kvalita lesov, zatravnňovanie a zalesňovanie nevyužívaných plôch, zachovanie a využívanie meandrov vodných tokov a slepých ramien, budovanie vetrolamov, využitie svahových depresí ako vsakovacích a zádržných plôch a pod. **hospodárske opatrenia:** aplikácia vhodných postupov obrábania pôdy (napr. orba po vrstevnici), vytváranie malých prietokových a vodných nádrží na zachytávanie stekajúcich dažďových vôd zo spevnených plôch ako zásobníkov požiarnej vody, vodných plôch určených na rekreáciu alebo výpar, zabezpečenie dopĺňania odobratej vody z územia späť do územia odberu, obmedzovanie spevňovania plôch v zastavanom území, budovanie ochranných hrádzí čo najďalej od osi vodného toku a pod. (http://www.zmos.sk/strategia-zmos-v-oblasti-protipovodnovej-prevencie-a-ochrany-uzemia-miest-a-obci-pred-povodnami-.phtml?id3=32161&module_action__72644__id_art=14043, 10.9.2013).

2.6. OBYVATEĽSTVO

Nasledujúca časť prezentuje štruktúru obyvateľstva podľa jednotlivých charakteristík, ako vek, vierovyznanie, vzdelanosť, pohlavie, atď.. Tabuľka prezentuje počet obyvateľov bývajúcich v obci Rumanová k roku sčítania obyvateľov.

Bývajúce obyvateľstvo v obci Rumanová (rok 2011 – SODB 2011)						
	spolu	ženy	0-14	66+	15-65	
obec Rumanová	795	414	136	111	548	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

V roku 2011 žilo v obci celkovo 795 obyvateľov, pričom žien bolo 414. Ekonomicky činné obyvateľstvo tvorilo 548 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry obyvateľstva obce Rumanová podľa vierovyznania v roku 2011. Obec je podľa kritéria vierovyznania značne homogénna. Dominantná časť obyvateľov sa hlásila k rímskokatolíckemu vierovyznaniu (81,74 %). Celkovo 8,22 % obyvateľov je bez vyznania.

Bývajúce obyvateľstvo podľa náboženského vyznania

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Rímskokatolícke	676	81,74
Evanjelické	6	0,73
Gréckokatolícke	2	0,24
Pravoslávne	1	0,12
Cirkev československá husitská	1	0,12
Náboženská spol. Jehovovi svedkovia	0	0,00
Cirkev Ježiša Krista svätých neskorších dní	0	0,00
Bez vyznania	68	8,22
Ostatné	3	0,36
Nezistené	38	4,59

Zdroj: www.statistics.sk

Pri 4,59 % obyvateľov nebolo zistené vierovyznanie. V malom zastúpení sú obyvatelia evanjelického vierovyznania (0,73 %).

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 92,5 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,48 %) a nezistená bola v počte 3,14 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %

Ukazovateľ	SODB 2011	%
Slovenská	765	92,5
Česká	4	0,48
Nezistená	26	3,14

Zdroj: www.statistics.sk

Demografia

Úroveň sociálneho rozvoja charakterizuje viacero ukazovateľov, medzi ktoré patrí aj demografická situácia a zloženie obyvateľstva. Pre demografický vývoj je vo všeobecnosti charakteristický znižujúci sa prirodzený prírastok obyvateľstva a starnutie populácie. V prípade obce Rumanová bol zaznamenaný nárast počtu obyvateľov.

Stav obyvateľstva ku koncu obdobia (k 31.12.)

Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Rumanová 1.1.	769	772	785	775	800	806	816	788	813	822	827
Rumanová 30.6.	771	773	778	785	813	811	814	801	818	825	829
Rumanová 31.12.	772	785	775	800	806	816	815	813	822	827	831
muži	366,0	368,0	369,0	372,0	382,0	387,0	391,0	385,0	394,0	398,5	400,5
ženy	405,0	405,0	409,0	413,0	431,0	424,0	423,0	415,5	423,5	426,0	428,5
Index	-	1,017	0,987	1,032	1,008	1,012	0,999	0,998	1,011	1,006	1,005
Priemer Ix											1,007

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Za sledované 11 ročné obdobie v priemere počet obyvateľov vzrástol o 7,54 %. Priemerný index dosiahol hodnotu 1,007, čo predstavuje priemerný ročný nárast o 0,7 %. V priebehu sledovaného obdobia bol vývoj počtu obyvateľov značne nerovnomerný. V roku 2006 bol zaznamenaný pokles o 10 obyvateľov (k miernemu poklesu došlo aj v roku 2010 a 2011). Výraznejší nárast bol zaznamenaný v roku 2007 – 25 osôb a v roku 2005 – 13 obyvateľov.

Prirodzený prírastok obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka prezentuje prirodzený prírastok/úbytok obyvateľstva v SR (hrubá miera) obyvateľov, ako aj prirodzený prírastok v obci Rumanová.

Prirodzený prírastok

Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	0,35	0,18	0,11	0,11	0,78	1,53	1,28	1,65	0,57	0,51	0,68
prirodzený prírastok obec	0	-1	-1	4	2	-3	-3	6	-10	2	5

hrubá miera pr. príř. ob. 0 -1,29 -1,29 5,1 2,46 -3,7 -3,69 7,5 -12,2 2,43 6,03
Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj ukazovateľa prirodzeného prírastku obyvateľstva v SR v sledovanom období vykazuje pozitívny trend. Počet živonarodených prekračuje v obci počet zomrelých obyvateľov v polovici rokov sledovaného obdobia, okrem roku 2005, 2006, 2009, 2010 a 2012. Najvyšší prirodzený prírastok bol zaznamenaný v roku 2011 a 2014.

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet živonarodených a vývoj počtu narodených za obec Rumanová. V medzioročnom porovnaní možno sledovať mierny stúpajúci trend, aj napriek zlej ekonomickej situácii začínajúcich rodín a s tým súvisiacim problematickým zabezpečením základných životných potrieb – bývanie. Rastový trend v SR bol evidovaný do roku 2009, kedy na 1000 obyvateľov pripadalo 11,30 živonarodených. Do roku 2014 klesol tento počet na 10,16. V súčasnosti je v obci vyrovnaný trend, aj keď vývoj počtu narodených v obci ovplyvnila ekonomická kríza. Pokles pôrodnosti sa znížil práve okolo roku 2009 a 2010. V roku 2014 hodnota stúpila na 10.

Počet živonarodených											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	9,99	10,10	10,00	10,08	10,61	11,30	11,12	11,27	10,27	10,13	10,16
narodení obec	10	6	9	15	12	4	9	11	5	9	11
živonarodení obec	10	6	9	15	12	4	9	11	5	9	10
hrubá miera živorod. o.	12,97	7,76	11,57	19,11	14,76	4,93	11,06	13,74	6,12	10,92	12,06

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Štatistika počtu potratov v SR vykazuje protichodné tendencie ako v prípade obecnej štatistiky. Z hľadiska trendu počet potratov v obci výrazne narastá, hodnota sa nachádza nad celoslovenskými hodnotami.

Počet potratov											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	3,73	3,59	3,53	3,39	3,41	3,31	3,17	3,13	3,03	3,02	2,88
potratovosť obec.	3	4	4	1	1	3	1	2	4	1	5
hrubá miera potra. obec	3,89	5,17	5,14	1,27	1,23	3,7	1,23	2,5	4,89	1,21	6,03
index potratovosti obec	30	66,67	44,44	6,67	8,33	75	11,11	18,18	80	11,11	45,45
ukončené tehotenstvá o.	13	10	13	16	13	7	10	13	9	10	16
hrubá miera uk. tehot. o.	16,86	12,94	16,71	20,38	15,99	8,63	12,29	16,24	11,01	12,13	19,3

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Počet zomretých obyvateľov SR (hrubá miera) vykazuje stabilný trend s miernym trendom poklesu. Počet kolíše okolo 9,75. Najvyšší počet bol zaznamenaný v roku 2007. V prípade obce Rumanová postupne počet zomretých klesá. Kým v roku 2004 bolo evidovaných 10 zomretých, do roku 2014 klesol ich počet na 5.

Počet zomretých											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika*	9,63	9,93	9,89	9,98	9,83	9,77	9,84	9,61	9,7	9,62	9,48
zomretí obec	10	7	10	11	10	7	12	5	15	7	5
hrubá miera úmrtnosti o.	12,97	9,06	12,85	14,01	12,3	8,63	14,74	6,25	18,35	8,49	6,03

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Migrácia obyvateľstva

Migrácia obyvateľstva t.j. rozdiel medzi prisťahovanými a vystťahovanými obyvateľmi vykazuje pozitívny aj negatívny vývoj. Rozhodujúci podiel na migrácii obyvateľstva v obci pripadá na občanov v produktívnom veku. V sledovanom období vykazoval migračný prírastok negatívny trend len v roku 2006 a v roku 2014. Najvyššia pozitívna bilancia bola zaznamenaná v roku 2007 a 2011.

Saldo sťahovania

Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	0,53	0,63	0,71	1,26	1,31	0,81	0,62	0,55	0,63	0,44	0,32
migračné saldo obec	3	14	-9	21	4	13	2	19	19	3	-1
hr. miera mig. salda o.	3,89	18,11	-11,6	26,75	4,92	16,03	2,46	23,74	23,24	3,64	-1,21

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Najväčší migračný úbytok obyvateľstva bol zaznamenaný v roku 2006 a to – 9 osôb. Nasledujúca tabuľka prezentuje absolútne hodnoty migrujúcich za obec Rumanová. Najvyšší počet obyvateľov migruje mimo územia. Malá časť obyvateľov sa vysťahovala mimo hraníc SR.

Migrácia obyvateľstva											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
prist'ahovaní	17	17	11	31	15	17	12	31	29	16	12
vyst'ahovaní	14	3	20	10	11	4	10	12	10	13	13

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období postupne počet vyst'ahovaných narastá (od roku 2009). Stúpajúca tendencia bola zaznamenaná hlavne do roku 2008. V roku 2014 počet vyst'ahovaných dosiahol hodnotu 13. Najväčší počet prist'ahovaných bol zaznamenaný v roku 2007 a 2011 kedy sa do obce prist'ahovalo celkovo 31 obyvateľov.

Celkový prírastok

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj celkového prírastku obyvateľov v SR (hrubá miera), ktorý je súčtom prirodzeného a migračného prírastku a absolútne hodnoty za obec. Celkový prírastok vykázal v SR vždy kladnú hodnotu.

Celkový prírastok (- úbytok)											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	0,89	0,81	0,83	1,36	2,08	2,34	1,91	2,20	1,20	0,94	1,00
celkový prírastok obec	3	13	-10	25	6	10	-1	25	9	5	4
hrubá miera celk. pr. ob.	3,89	16,82	-12,9	31,85	7,38	12,33	-1,23	31,23	11,01	6,06	4,83

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkový prírastok v obci vykazuje nerovnomerný trend. K najvyššiemu prírastku došlo v roku 2007 a 2011, kedy počet obyvateľov dosiahol hodnotu 25. Naopak k najväčšiemu úbytku došlo v roku 2006, kedy celkový počet obyvateľov klesol o 10.

Počet sobášov a rozvodov

Nasledujúce tabuľky prezentujú vývoj počtu sobášov a rozvodov v SR (hrubá miera) a sobášnosť a rozvodovosť v obci Rumanová. Rovnako, ako v prípade predchádzajúcich štatistík, je aj v tomto prípade problematické identifikovanie trendu. Hrubá miera v SR roku 2004 dosiahla hodnotu 5,18. Do roku 2014 mierne klesla na 4,93.

Počet sobášov											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	5,18	4,85	4,81	5,08	5,23	4,86	4,68	4,75	4,81	4,71	4,93
sobášnosť obec	5	6	4	2	4	2	6	4	3	3	3
hrubá miera sobáš. ob.	6,49	7,76	5,14	2,55	4,92	2,47	7,37	5,00	3,67	3,64	3,62

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V porovnaní s regionálnou štatistikou je sobášnosť v obci nižšia ako v prípade SR. Najväčší počet sobášov bol v obci evidovaný v roku 2005 a 2010. V prípade rozvodovosti boli hodnoty nad, aj pod úrovňou SR. Najväčší počet rozvodov bol v obci evidovaný v roku 2012 a 2013.

Počet rozvodov											
Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014

Slovenská republika	2,02	2,14	2,36	2,26	2,34	2,34	2,21	2,06	2,02	2,02	1,94
rozvodovosť obec	0	0	1	1	0	2	2	2	3	3	2
hrubá miera roz. ob.	0	0	1,29	1,27	0	2,47	2,46	2,5	3,67	3,64	2,41
index rozvodovosti ob.	0	0	25	50	0	100	33,33	50	100	100	66,67

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Hustota obyvateľov

Nasledujúca tabuľka prezentuje hustotu obyvateľov na km². Hustota obyvateľstva v obci je hlboko pod úrovňou Slovenska. Z dlhodobého hľadiska dochádza v obci k nárastu hustoty obyvateľstva. V roku 2004 dosiahla hustota hodnotu 66,15 a do roku 2014 stúpla na hodnotu 71,12.

Hustota obyvateľov na km² k 31.12. podľa územie a rok

Obec Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Slovenská republika	109,77	109,87	109,95	110,08	110,26	110,5	110,75	110,09	110,28	110,4	110,51
Obec Rumanová	66,15	66,32	66,75	67,35	69,75	69,58	69,84	68,68	70,14	70,74	71,12

Zdroj: 20.7.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Veková štruktúra obyvateľstva obce

Nasledujúca tabuľka predstavuje vývoj počtu obyvateľov podľa 5 ročných vekových skupín.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.)

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Spolu	772	785	775	800	806	816	815	813	822	827	831
0	10	6	9	15	12	5	9	12	5	9	9
1-4	25	27	27	26	39	46	44	48	41	33	35
5-9	39	43	41	45	36	34	31	38	46	56	54
10-14	48	46	44	41	42	42	47	44	47	42	37
15-19	50	45	44	50	52	50	45	44	42	42	41
20-24	74	80	68	66	57	55	51	48	54	58	53
25-29	46	52	63	66	70	77	78	76	69	60	59
30-34	71	68	61	56	51	53	65	66	71	75	76
35-39	61	59	58	59	69	68	63	63	57	51	54
40-44	49	52	51	65	66	69	63	58	61	69	69
45-49	58	57	55	58	59	54	56	54	65	65	69
50-54	41	48	54	55	52	60	59	59	61	54	47
55-59	47	42	42	33	39	45	51	55	55	55	63
60-64	39	44	42	49	47	44	34	38	38	46	52
65-69	29	29	26	30	35	38	44	36	38	35	35
70-74	39	32	27	26	24	23	24	25	25	29	31
75-79	24	32	39	32	30	28	22	22	20	18	19
80-84	16	14	11	17	15	11	18	22	21	22	21
85-89	5	8	12	9	9	11	7	2	4	6	5
90-94	1	1	1	2	2	2	3	3	2	2	2
95-99	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Zdroj: 20.1.2015, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

K najvyššiemu nárastu došlo vo vekových skupinách od 40 – 49 a 50 - 64. Sledovanie jednotlivých vekových skupín je dôležité z hľadiska formovania ponuky služieb a formovania infraštruktúry v obci Rumanová.

Prognózy

Deti predškolského veku

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 0-4											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	11	12	14	15	16	17	19	20	21	22	23
1-4	33	32	30	29	28	26	25	24	23	22	21
0 – priem. Index				1,075	% nárast – 0						104,71
1-4 priem. Index				0,953	% nárast 1 – 4						-37,94
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,275
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,353

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal stúpnúť počet detí do 1 roka o 104,71 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet klesnúť o 37,94 %. V priemere by mal ale klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 5,275 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 4,353 %. V absolútnom vyjadrení však dôjde k poklesu počtu detí len o cca. 1. Pokles by mal byť relatívne málo významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Veková skupina 5 – 14

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 5-14											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	60	62	67	70	73	79	82	85	89	93	97
10-14	36	36	35	34	33	33	32	31	31	30	29
5-9 – pr. Index				1,050	% nárast 5 - 9						62,12
10-14 pr. Index				0,980	% nárast 10 - 14						-18,63
Abs. nárast											30
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											11,299
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											12,465

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá nárast. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku stúpnúť o 30. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí narásť o 62,12 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 18,63 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal stúpnúť na 12,465 %. Obec v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom nevyhnutné toto zariadenia rozširovať.

Veková skupina 15 – 19

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 15-19											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
15-19	39	38	36	35	34	32	31	30	29	28	27
15-19 – pr. Index				0,962	% nárast 15-19						-32,33
Abs. nárast											-13
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,643
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											2,633

Veková skupina je spotrebiteľom služieb vzdelávania – stredoškolský stupeň, ako aj záujmovej činnosti. V prípade, že sa doterajší trend vývoja zachová, predpokladá sa pokles počtu obyvateľov. Podiel na celkovom počte obyvateľov by mal do roku 2025 klesnúť na 2,633 %. Odliv obyvateľov v tomto veku môže čiastočne súvisieť s migráciou za vzdelávaním, prípade aj pracovnými príležitosťami.

Veková skupina 20 – 29

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 20-29											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	53	53	52	52	52	52	52	51	51	51	51
25-29	56	53	51	48	46	43	41	39	37	35	33
20-24 - pr. Index				0,996	% nárast – 20-24						-3,67
25-29 - pr. Index				0,950	% nárast 25 – 29						-40,36
Abs. nárast											-25
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,643
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											2,633

V rizikovej skupine od 20 do 29 sa predpokladá celkový pokles o 25 obyvateľov. Celkovo 3,67 % pokles sa predpokladá v skupine od 20 do 24. V skupine od 25 do 29 rokov sa predpokladá % pokles o 40,36 %. Táto skupina je spotrebiteľom bežných verejných služieb, zároveň sa vyznačuje najintenzívnejšou migračnou aktivitou.

Veková skupina 30 – 44

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 30-44											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30-34	82	87	92	96	101	106	110	115	120	125	129
35-39	52	49	47	45	43	41	40	38	36	35	33
40-44	69	69	70	70	70	70	71	71	71	71	72
30-34 - pr. Index				1,047	% nárast – 30-34						57,98
35-39 - pr. Index				0,957	% nárast – 35-39						-35,59
40-44 - pr. Index				1,003	% nárast – 40-44						3,36
Abs. nárast											31
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											23,877
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											23,111

Vekové skupiny od 30 do 44 rokov predpokladajú heterogénny vývoj. V skupine od 30 – 34 sa predpokladá nárast o 57,98 %. Nárast sa predpokladá aj v skupine od 40 – 44 rokov. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb. Nižšie vekové skupiny tiež preferujú možnosti aktívneho trávenia voľného času. V absolútnom vyjadrení by mal počet obyvateľov v tejto vekovej skupine stúpnuť o 31. Kým v roku 2015 sa predpokladá celkový podiel na 23,877 %, do roku 2025 by tento podiel mal klesnúť na 23,111 %.

Veková skupina 45 – 59

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 45-59											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	73	77	81	85	89	94	99	105	110	116	122
50-54	45	43	41	39	37	36	34	32	31	30	28
55-59	68	72	75	79	82	86	89	93	97	100	104
45-49 – pr. Index				1,053	% nárast - 45-49						68,10
50-54 - pr. Index				0,955	% nárast - 50-54						-37,18
55-59 - pr. Index				1,044	% nárast - 55-59						53,63
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,788
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,071

Vo vekových skupinách od 45 do 59 rokov sa predpokladá nárast v skupine 45 – 49 (68,10 %) a od 55 do 59 rokov. V skupine od 55 – 59 sa predpokladá nárast o 53,63 %. K poklesu by malo dôjsť v prípade skupiny od 50 do 54 rokov (-37,18 %). V absolútnom vyjadrení by mal narásť počet obyvateľov o 69. Celkový podiel na počte obyvateľov by mal činiť 25,071 %. Tieto skupiny obyvateľov sú spotrebiteľmi bežných komunálnych služieb, ako aj zdravotníckych služieb, kultúry a športu.

Veková skupina 60 –

Predpokladaný počet obyvateľov vo vekovej skupine 60 +											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	54	57	60	62	65	68	71	75	78	82	86
65-69	35	34	34	34	33	33	33	32	32	32	32
70-74	33	35	37	40	42	45	47	50	54	57	61
75-79	18	16	15	14	13	12	11	11	10	9	9
80-84	24	25	27	29	32	35	36	38	41	43	45
85-89	5	6	6	6	6	7	7	7	8	8	9
90-94	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,035	% nárast – 60+						41,33
Abs. nárast											71
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											20,304
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											24,050

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 41,33 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 24,050 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 71 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

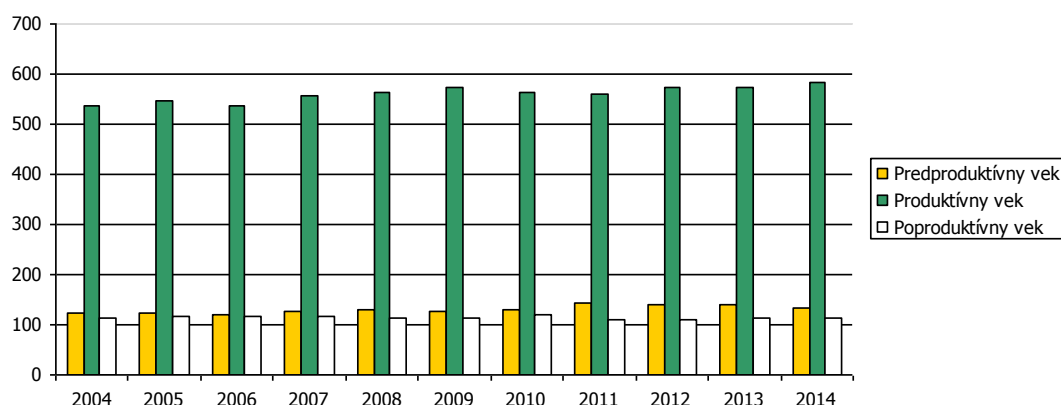
Ďalšie demografické charakteristiky

Najväčší podiel pripadá na obyvateľov v produktívnom veku, najmenší podiel na obyvateľov v poproduktívnom veku. V skupine v poproduktívnom veku bol zaznamenaný mierny pokles. Za 11 ročné obdobie klesol počet obyvateľov na 113. V skupine v predproduktívnom veku bol zaznamenaný nárast (10,65 %). Počet obyvateľov v produktívnom veku zaznamenal nárast o 8,76 %.

Obyvateľstvo podľa štruktúry základných vekových skupín											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Predproduktívny vek	122	122	121	127	129	127	131	142	139	140	135
Produktívny vek	536	547	538	557	562	575	565	561	573	575	583
Poproduktívny vek	114	116	116	116	115	114	119	110	110	112	113

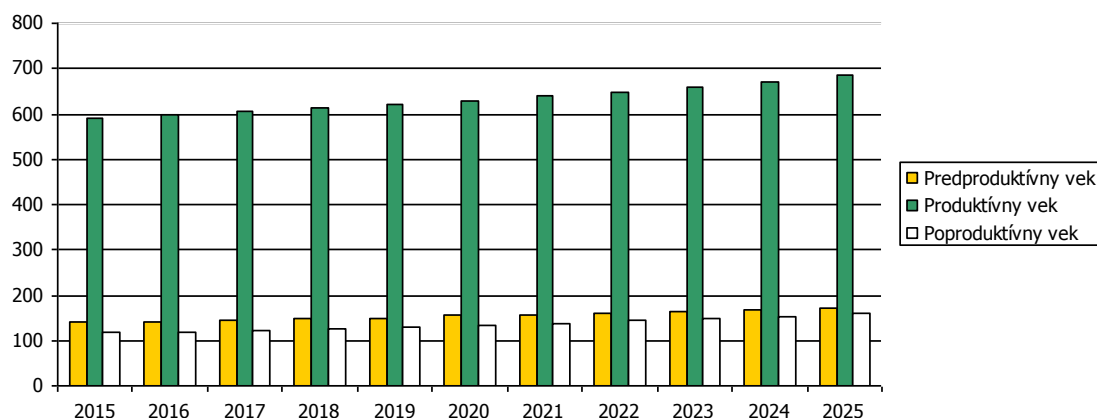
Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Vývoj vekovej štruktúry obyvateľstva v sledovanom období

Ako prezentuje graf, za uvedených 11 rokov došlo k nárastu vo vekovej skupine produktívneho a predproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

Do roku 2025 sa predpokladá nárast obyvateľov aj v skupine poproduktívneho veku.

Predpokladaný vývoj počtu obyvateľstva do roku 2025

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Predproduktívny vek	141	141	146	148	150	155	157	161	164	167	170
Produktívny vek	591	598	604	612	620	629	639	649	660	672	685
Poproduktívny vek	118	119	123	126	130	135	139	143	148	153	158

Za ekonomicky aktívne obyvateľstvo sa považujú osoby, ktoré sú v pracovnom, členskom, služobnom alebo obdobnom pomere k nejakej organizácii, družstvu, súkromnej osobe alebo inému právnomu subjektu, zamestnávateľa, pomáhajúci, nezamestnaní, osoby samostatne činné, a to bez ohľadu na dĺžku pracovného úväzku. Za ekonomicky aktívnych sa považujú aj osoby v základnej vojenskej službe, na vojenskom cvičení, vo väzbe a vo výkone trestu odňatia slobody – pokiaľ trval ich pracovný pomer, ženy na materskej – rodičovskej dovolenke, ak trval ich pracovný pomer a nezamestnaní. Celkový rozsah ekonomickej aktivity obyvateľstva ovplyvňuje predovšetkým veková štruktúra obyvateľstva – predovšetkým zastúpenie obyvateľstva v produktívnom veku, ako aj zamestnanosť žien.

Najviac ekonomicky činného obyvateľstva pripadá na vekovú skupinu od 30 do 34 rokov a skupinu od 40 do 49 rokov. Naopak najmenšiu skupinu ekonomicky aktívneho obyvateľstva tvoria muži od 15 do 19 rokov. Pokles v medziročnom porovnaní 2004 až 2014 bol zaznamenaný v skupine od 15-24 a od 35 do 39 rokov.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa štruktúry veku a pohlavia k 2004 a 2014

Vek	2004	2014	rozdiel 2014 -2004
15-19	50	41	-9
20-24	74	53	-21
25-29	46	59	13
30-34	71	76	5
35-39	61	54	-7
40-44	49	69	20
45-49	58	69	11
50-54	41	47	6
55-59	47	63	16
60-64	39	52	13

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z ekonomického hľadiska je daná štruktúra vyhovujúca, nakoľko sa pomerne veľká časť ekonomicky činných obyvateľov pohybuje vo vekovej skupine od 30 do 44 rokov.

Národnostná štruktúra obyvateľstva

Z hľadiska národnostnej štruktúry sa prevažná časť obyvateľov hlási k slovenskej národnosti – 92,5 %. V malej miere je zastúpená česká národnosť (0,48 %) a nezistená bola v počte 3,14 %.

Bývajúce obyvateľstvo podľa národnosti v %			
Ukazovateľ	SODB 2011	%	
Slovenská	765	92,5	
Česká	4	0,48	
Nezistená	26	3,14	

Zdroj: www.statistics.sk

2.7. VZDELANIE A ZAMESTNANOSŤ

V obci Rumanová majú najvyšší podiel vo vzdelanostnej štruktúre obyvateľstva občania so základným (18,50 %) a so stredným odborným vzdelaním bez maturity (16,93 %). Obyvatelia bez školského vzdelania sú zastúpení v počte 16,44 % (pripadá aj na obyvateľov v nižších vekových ročníkoch bez ukončenia základného vzdelávania). Obyvatelia s vysokoškolským vzdelaním tvorili skupinu 46 osôb.

Podrobná vzdelanostná štruktúra obyvateľov obce v roku 2012			
dosiahnuté vzdelanie	počet	%	
úplné stredné odborné (s maturitou)	117	14,15	
vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	37	4,47	
bez školského vzdelania	136	16,44	
učňovské (bez maturity)	133	16,08	
základné	153	18,50	
stredné odborné (bez maturity)	140	16,93	
úplné stredné všeobecné	16	1,93	
nezistené	17	2,06	
úplné stredné učňovské (s maturitou)	33	3,99	
vysokoškolské bakalárske	8	0,97	
vyššie odborné vzdelanie	4	0,48	
vysokoškolské doktorandské	1	0,12	

Zdroj: statistics.sk, 10.9.2014

Z hľadiska uplatnenia sa obyvateľstva na trhu práce má uvedená vzdelanostná štruktúra relatívne pozitívny pomer. Z hľadiska ďalšieho vývoja je potrebné v obci ďalej zvyšovať počet obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry ekonomicky aktívneho obyvateľstva sa v sledovanom období vyvíjal smerom k znižovaniu počtu obyvateľov s nižším stredným vzdelaním. Vývoj vzdelanostnej štruktúry sa v sledovanom období vyvíjal smerom k zvyšovaniu počtu obyvateľov s vysokoškolským vzdelaním a úplným stredným vzdelaním.

Vývoj nezamestnanosti

Od roku 1989 sa na vývoji zamestnanosti začalo výrazne prejavovať spomalenie dynamiky hospodárskeho rastu. Obnova tvorby pracovných miest a zrýchlenie dynamiky sa prejavilo koncom 90. tých rokov minulého storočia. V súčasnosti pre celú ekonomiku je charakteristická vysoká miera nezamestnanosti a nízka tvorba nových pracovných miest. Svetová hospodárska kríza ovplyvnila nezamestnanosť v celej SR. Vývoj nezamestnanosti vo všeobecnosti zaznamenával až do roku 2007 klesajúci trend. Relatívny počet evidovaných nezamestnaných obyvateľov v obci a regióne prezentuje nasledujúca tabuľka.

Miera evidovanej nezamestnanosti podľa územie, pohlavie a rok v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Slovenská republika	15,56	13,07	11,36	9,40	7,99	8,39	12,66	12,46	13,59	14,44	13,50
Nitriansky kraj	19,07	14,80	11,39	9,09	7,10	7,41	11,72	11,76	13,27	14,08	12,52
Okres Nitra	15,36	12,16	8,73	5,83	3,94	4,32	7,71	7,52	9,00	10,37	9,48
muži	15,22	12,01	8,13	5,40	3,56	3,93	7,60	7,10	8,22	9,42	8,56
ženy	15,54	12,33	9,46	6,32	4,39	4,80	7,84	8,06	9,99	11,54	10,63

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Vyššia miera evidovanej nezamestnanosti bola takmer počas celého obdobia v prípade ženskej populácie. V roku 2013 dosiahla úroveň 10,63 %. Najvyššiu úroveň dosiahla v roku 2012 (11,54 %). V absolútnom vyjadrení počet nezamestnaných neustále rastie. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj miery evidovanej nezamestnanosti podľa jednotlivých mesiacov sledovaného obdobia 2003-2013.

Vývoj evidovanej miery nezamestnanosti podľa jednotlivých mesiacov

Mesiac	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
január	17,27	15,27	11,82	9,23	5,72	4,16	4,71	8,41	8,02	9,11	11,15
február	16,39	15,17	11,54	8,79	5,53	4,00	5,20	8,44	8,25	9,47	11,16
marec	15,70	14,47	10,87	8,13	5,58	3,82	5,74	8,20	8,21	9,47	10,80
apríl	14,64	13,99	9,79	7,57	4,87	3,55	6,16	7,77	7,99	8,87	10,54
máj	14,22	13,15	9,73	7,40	4,71	3,65	6,61	7,55	8,03	8,75	10,63
jún	14,28	13,02	8,90	7,24	4,70	3,70	7,13	7,67	8,50	9,04	10,74
júl	14,07	12,88	8,78	7,21	4,63	3,62	7,49	7,73	8,83	9,15	10,57
august	14,15	12,53	8,63	6,80	4,48	3,58	7,33	7,60	8,70	9,19	10,20
september	13,48	12,48	9,04	6,68	4,55	3,68	7,46	7,67	8,78	9,08	10,11
október	13,76	11,84	8,62	6,08	4,12	3,62	7,33	7,50	8,73	9,44	9,84
november	14,00	11,57	8,28	5,71	3,95	3,87	7,24	7,34	8,72	9,63	9,63
december	15,36	12,16	8,73	5,83	3,94	4,32	7,71	7,52	9,00	10,37	9,48

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Najväčší počet nezamestnaných obyvateľov pripadal na skupinu vo veku od 35-49 a riziková skupinu nad 50 rokov. Táto skupina mierne rastie. K zníženiu podielu dochádza v prípade skupiny od 15 do 24 rokov.

Počet uchádzačov o zamestnanie podľa územia, Vekové skupiny, pohlavie a rok v %

Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
15-24	22,33	18,19	16,39	14,75	14,74	16,29	16,24	16,19	15,95	19,43	17,16
25-34	23,48	23,66	23,75	23,31	22,99	25,55	26,00	25,31	26,80	25,55	24,68
35-49	34,18	35,77	34,85	34,42	33,79	31,02	31,84	31,11	31,54	31,93	32,21
50 a viac	20,01	22,38	25,01	27,53	28,48	27,14	25,93	27,39	25,71	23,09	25,94

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Významným ukazovateľom na trhu práce je doba evidencie nezamestnaných obyvateľov. Dve najväčšie skupiny tvorili nezamestnaní s dĺžkou evidencie do 3 mesiacov a v skupina nad 12 mesiacov. Z nej je najpočetnejšou skupinou skupina nezamestnaných nad 48 mesiacov.

Štruktúra podľa dĺžky evidencie v % k decembru roka

z toho												
Rok	do 3	4 - 6	7 - 9	10 - 12	nad 12	13 - 18	19 - 24	25 - 30	31 - 36	37 - 42	43 - 48	nad 48
2003	17,33	20,18	14,36	9,72	38,41	10,15	7,99	5,40	3,77	2,56	1,75	6,79
2004	22,13	20,58	12,86	9,69	34,74	11,19	6,86	4,42	2,55	2,45	2,40	4,87
2005	26,58	21,23	12,90	8,49	30,80	9,20	5,18	4,71	3,92	1,63	0,97	5,19
2006	24,05	21,38	11,97	8,14	34,45	11,67	9,29	3,56	1,93	0,95	0,64	6,42
2007	28,65	22,92	16,05	11,36	21,01	7,55	2,99	1,50	0,93	0,77	0,64	6,63
2008	39,46	20,42	8,69	4,25	27,19	4,74	2,70	2,06	1,79	1,23	1,35	13,33
2009	29,77	17,55	7,11	5,08	40,49	5,98	4,36	3,56	2,40	2,22	2,58	19,41
2010	27,87	15,43	7,71	4,90	44,10	6,85	4,52	3,81	3,57	3,87	2,05	19,44
2011	25,36	16,08	7,93	5,12	45,51	8,65	5,94	6,02	3,29	4,84	2,36	14,41
2012	23,88	16,41	8,29	7,33	44,09	11,91	5,56	6,19	3,12	3,30	2,73	11,28
2013	27,35	14,59	8,44	6,21	43,41	11,54	6,39	5,67	4,25	3,21	2,15	10,20

Zdroj: ÚPSVAR, 2003-2013

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj nezamestnanosti podľa vzdelanostnej štruktúry uchádzačov. Najväčšou skupinou je skupina obyvateľov s úplným stredným vzdelaním a nižším stredným vzdelaním.

Nezamestnaní podľa dosiahnutého vzdelania v %

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Základné a bez vzdelania	25,28	21,83	20,85	18,63	20,05	14,20	17,29	13,49	16,39	14,60	13,41
Nižšie stredné	43,90	44,37	48,53	53,44	48,66	49,21	47,26	51,39	51,76	45,10	42,86
Úplné stredné	28,61	31,13	27,85	23,73	26,47	31,23	30,42	32,90	29,74	31,15	37,14
Vysokoškolské	2,22	2,68	2,93	4,21	4,81	5,68	5,25	2,40	2,11	8,93	6,59

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru uchádzačov podľa typu.

Uchádzači o zamestnanie podľa typu z celkového počtu v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	5,71	5,98	5,59	5,37	5,75	3,98	3,58	4,04	3,37	2,12	3,17
B	7,72	7,71	6,72	6,77	6,26	8,81	9,48	9,48	9,28	8,46	9,14
C	0,36	0,23	0,35	0,45	0,62	0,64	0,49	0,47	0,46	0,58	0,38
D	43,41	44,09	45,51	44,10	40,49	27,19	21,01	34,45	30,80	34,74	38,41

Počet uchádzačov o zamestnanie so ZP

Počet uchádzačov o zamestnanie - absolventi

Počet uchádzačov o zamestnanie - mladiství

Počet dlhodobo evidovaných uchádzačov o zamestnanie

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Verejné služby zamestnanosti

Na zabezpečovanie práva občanov na zamestnanie je zriadený ÚPSVaR ako verejnoprávna inštitúcia, ktorý v rozsahu svojej pôsobnosti, ako jeden z viacerých subjektov v súčinnosti s reprezentatívnymi organizáciami zamestnancov a zamestnávateľov vykonáva politiku zamestnanosti. ÚPSVaR je hlavnou inštitúciou realizujúcou politiku trhu práce, čo je systém podpory a pomoci občanom pri ich začleňovaní na pracovné miesta na trhu práce formou sprostredkovania zamestnania, poskytovania poradenstva, prispôbovaním profesijnej štruktúry nezamestnaných a zamestnancov pomocou rekvalifikácií, podporovanie vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi pomocou poskytovania príspevkov v rámci aktívnej politiky trhu práce a poskytovaním podpory v nezamestnanosti. Pri poskytovaní verejných služieb zamestnanosti mesto spolupracuje s ÚPSVaR v meste Nitra. Poskytuje služby nezamestnaným a rôzne sociálne služby, pri vytváraní dočasných pracovných miest, ktoré sú nevyhnutným predpokladom zachovania pracovných návykov dlhodobo nezamestnaných. Obec spolupracuje rovnako aj pri realizácii aktívnej politiky trhu práce (APTP), v rámci ktorej sa pomocou nástrojov APTP predovšetkým podporuje vytváranie nových pracovných miest zamestnávateľmi, ako aj obcou samotnou. Obec v oblasti aktívnej politiky zamestnanosti dočasne zamestnáva nezamestnaných občanov v rámci aktivačných prác. V prevažnej miere výkon týchto pracovných činností zahŕňa údržbu verejných priestranstiev. Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj počtu účastníkov aktivačných prác.

Ukazovatele aktivačných prác v obci Rumanová					
Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014
Vstupný ukazovateľ					
Počet administratívnych pracovníkov	1	1	1	1	1
Počet účastníkov aktivačných prác.					
ženy	3	3	3	4	5
muži	300	300	300	400	500
Priemerný počet odpracovaných hodín za mesiac	70000	70000	80000	80000	80000

Zdroj: OcÚ Rumanová,

Štruktúra zamestnanosti

Reštrukturalizácia ekonomiky od konca osemdesiatych rokov mala významný dopad aj na zamestnanosť obyvateľstva v obci. Zmeny sa dotkli predovšetkým väčšiny priemyselných odvetví. Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru pracujúcich podľa jednotlivých odvetví národného hospodárstva. Najväčšie zastúpenie majú v obci a regióne priemyselné odvetvia, obchod a obchodné činnosti. Od roku 2003 sa podiel priemyslu na zamestnaní mierne znížil (20,65 %). Najvýraznejší pokles nastal v prípade priemyselnej výroby, školstva, poľnohospodárstva a lesníctva.

Štruktúra zamestnanosti podľa odvetvovej klasifikácie v %											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Okres Nitra											
Poľn., poľov. a les.....	4,40	4,11	3,93	3,65	3,39	2,88	2,94	3,74	2,83	2,62	2,83
Priem. spolu (okrem stav.)	26,13	25,74	24,40	23,78	23,99	26,15	24,77	22,79	23,41	22,07	20,65
Priemyselná výroba	23,94	23,64	22,35	22,49	22,66	25,19	22,99	20,94	22,29	20,91	19,42
Stavebníctvo	2,86	2,78	3,29	3,06	3,06	2,65	3,30	5,40	5,19	3,91	4,73
Veľkoobchod a maloobchod...	6,47	6,50	6,65	6,81	7,07	6,85	9,25	8,23	11,13	11,59	11,79
Hotely a reštaurácie	0,26	0,25	0,24	0,27	0,24	0,29	0,92	1,35	1,02	1,68	2,02
Doprava, sklad., pošty a tel.	4,47	4,15	3,70	3,94	3,95	4,05	3,68	3,47	3,35	4,50	3,86
Finančné sprostredkovanie	1,64	1,56	1,66	1,70	1,69	1,57	1,43	1,15	1,35	1,27	1,41
Neh., prenájom a obch. činnosti	4,77	4,97	4,95	5,01	5,17	4,93	6,54	7,19	6,11	7,33	8,80
Ver. správa a obr., pov. soc...	5,49	7,16	8,14	11,60	11,33	9,82	7,56	9,40	6,20	6,63	7,81
Školstvo	11,73	11,60	10,86	10,19	9,94	8,83	8,68	8,17	8,24	8,24	7,49

Zdravotníctvo a sociálna pomoc	5,42	4,83	7,23	5,05	5,11	4,45	5,34	6,09	4,66	4,64	5,25
Ostatné spoločenské, ...	2,43	2,71	2,60	2,44	2,41	2,34	2,60	2,08	4,26	4,60	3,95

Zdroj: 20.6.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V súčasnosti obyvateľstvo pracuje najmä v priemysle a poľnohospodárstve a v nevýrobných odvetviach (obchod, doprava, školstvo, verejná správa), v stavebníctve. Pracovné miesta v Rumanovej vytvárajú najmä poľnohospodárska výroba, služby - obchody, pohostinstvá, školstvo, stravovacie zariadenia, živnostnícke prevádzky a i..

Obyvatelia sú zamestnaní vo verejnom sektore, ktorý je prezentovaný hlavne obecným úradom a rozpočtovými organizáciami v zriaďovateľskej pôsobnosti obce. Najviac obyvateľov bolo zamestnaných v terciárnom sektore a sekundárnom sektore.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo

	spolu	odchádzajúci za prácou	prim. sektor	sekund. sektor	terc. sektor	hosp. domácnosti
Rumanová	385	312	34	166	158	256

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011,

Ako prezentuje tabuľka, pomerne veľká časť obyvateľov každodenne odchádza za prácou mimo obce Rumanová (312 osôb).

Ekonomická stratifikácia obyvateľstva, výdavky domácností

Ekonomická stratifikácia obyvateľstva prezentuje rozmiestnenie a štruktúru obyvateľov z hľadiska výšky mzdy.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda, miera rizika chudoby

Priemerný hrubý príjem domácnosti mal v sledovanom období rastúcu tendenciu. V priemere stúpol od roku 2003 do roku 2013 o 71,91 %. Aj napriek tomu ostáva spomedzi ostatných regiónov SR na veľmi nízkej úrovni.

Priemerná čistá nominálna mesačná mzda podľa typ ukazovateľa, rok a územie

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	357,73	391,82	413,63	456,08	500,76	537,24	563,17	592,00	583,00	608,00	615,00
B	1,13	1,00	1,10	0,83	1,46	0,60	0,82	2,00	1,00	1,00	1,00
C	2,66	2,69	3,39	2,22	2,62	2,29	2,66	2,00	2,00	2,00	2,00

A - Priemerná čistá nominálna mesačná mzda (EUR)

B - Peňažné plnenia zo zisku po zdanení (EUR/mesiac)

C - Náhrady za pracovnú pohotovosť mimo pracoviska (EUR/mesiac)

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Celkový disponibilný príjem domácnosti v roku 2013 pripadalo len cca. 721 €.

Príjmy a životné podmienky domácností

	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	304	345	365	426	477	525	580	614	615	664	721
B	241	282	307	366	411	450	497	553	550	601	652
C	12,6	12,8	16,0	11,8	12,2	12,9	12,9	13,2	14,8	15,9	14,6

Priem. hrubý ekvív. príjem domác. (Eur/mesiac)

Priem. disp. Ekvív. príjem domác. (Eur/mesiac)

Miera rizika chudoby - 60% mediánu (%)

* - vypočítané na základe doterajšieho trendu

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

S nízkym disponibilným príjmom súvisia aj ďalšie ukazovatele ako miera rizika chudoby. Uvedený ukazovateľ v sledovanom období vzrástol na cca. 14,6 %.

Nasledujúca tabuľka prezentuje výšku nominálnej mesačnej mzdy podľa klasifikácie zamestnaní. Z uvedeného vyplýva, že najviac obyvateľov v regióne zarába v priemere jednu z najnižších nominálnych mesačných miezd. Väčšina obyvateľov je zamestnaná v skupinách D až G, a z hľadiska odvetvovej klasifikácie v obchode, komerčných a nekomerčných službách, lesníctve,

poľnohospodárskom sektore, ktoré sa dlhodobo vyznačujú najnižšími mzdami v porovnaní s ostatnými sektormi. Okrem iného sú obyvatelia zamestnaní aj v priemyselnej výrobe (F,G,H).

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR)											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	451	495	530	579	636	690	704	738	742	776	789
A	1035	1197	1231	1388	1613	1678	1470	1597	1584	1 660	1 672
B	610	678	687	707	784	824	861	925	930	977	1 020
C	480	521	560	643	700	766	765	821	823	900	891
D	382	417	467	494	540	589	582	629	628	662	660
E	319	337	417	407	438	475	533	581	553	584	584
F	322	353	409	445	477	541	545	527	544	565	612
G	434	469	496	537	569	635	633	649	674	741	739
H	428	443	485	513	552	603	590	613	639	633	662
I	308	317	354	380	422	438	437	471	469	481	485

A Zákonnodarcovia, vedúci a riadiaci zamestnanci

B Vedeckí a odborní duševní zamestnanci

C Technickí, zdravotníckí a pedagogickí zamestnanci a zamestnanci v príbuzných odboroch

D Nižší administratívni zamestnanci

E Prevádzkoví zamestnanci v službách a obchode

F Kvalifikovaní zamestnanci v poľnohospodárstve, lesníctve a v príbuzných odboroch (okr. obsl. stroj. a zariad.)

G Remeselníci a kvalifikovaní výrobcovia, spracovatelia, opravári (okrem obsluhy strojov a zariadení)

H Obsluha strojov a zariadení

I Pomocní a nekvalifikovaní zamestnanci

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Z hľadiska vekovej štruktúry boli najvyššie mzdy zaznamenané vo vekovej skupine 35 – 39 rokov a od 60 rokov.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR) podľa územie, veková kategória a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	451	495	530	579	636	690	704	738	742	776	789
do 19 r.	283	314	353	359	376	374	341	392	459	497	467
od 20 do 24 r.	342	366	412	439	477	503	519	538	551	581	573
od 25 do 29 r.	414	445	491	542	593	649	658	682	678	720	712
od 30 do 34 r.	452	490	532	574	634	710	717	751	763	810	813
od 35 do 39 r.	454	500	540	626	692	692	732	777	777	809	830
od 40 do 44 r.	457	509	535	593	667	727	723	767	751	795	825
od 45 do 49 r.	450	494	529	590	629	713	735	755	764	795	810
od 50 do 54 r.	459	507	540	578	637	708	705	731	754	766	785
od 55 do 59 r.	515	555	571	597	650	687	699	742	741	766	782
60 a viac rok.	689	694	694	619	659	743	778	810	811	850	831
SR	451	495	530	579	636	690	704	831	855	888	912

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Z hľadiska dosiahnutého vzdelania boli najvyššie mzdy dosahované pri vysokoškolskom vzdelaní II a III stupňa. Obyvatelia so základným vzdelaním dosahovali hrubú nominálnu mzdu len vo výške 546 €.

Priemerná hrubá nominálna mesačná mzda (EUR) podľa územie, vzdelanie a rok											
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	451	495	530	579	636	690	704	738	742	776	789
A	324	344	377	405	434	456	465	472	495	529	546
B	386	407	453	489	526	589	582	589	610	632	643
C	377	412	443	456	517	543	573	580	572	601	626
D	389	436	507	577	608	668	670	718	718	763	765
E	427	470	508	578	618	694	709	710	703	724	755
F	456	491	529	590	644	700	703	727	737	767	772
G	479	496	570	572	673	666	707	729	753	782	790
H	561	552	585	693	750	761	977	997	995	853	1006
I	723	777	812	949	1063	1116	1102	1151	1106	1160	1157
J	602	996	940	950	972	1109	1289	1310	1275	1236	1269

Základné

Učňovské (bez maturity)
Stredné odborné (bez maturity)
Úplné stredné učňovské (s maturitou)
Úplné stredné všeobecné
Úplné stredné odborné
Vyššie odborné
Vysokoškolské 1. stupeň
Vysokoškolské 2. stupeň
Vysokoškolské 3. stupeň

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Výdavky domácností

Štruktúru výdavkov domácností prezentuje nasledujúca tabuľka. Najvyššie výdavky domácnosti dlhodobo plynú na bývanie (69,88 €) a stravovanie (cca. 73,07 € na osobu). Vysoký podiel (hlavne v prípade pracujúceho obyvateľstva obce) pripadá na dopravu do zamestnania, keďže, hlavné pracovné trhy sa nachádzajú mimo mesta – hlavne v meste Nitra, prípade v ojedinelých prípadoch v meste Bratislava.

Čisté peňažné výdavky v EUR											
Nitriansky kraj	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Spolu	225,75	224,59	251,76	275,97	304,53	336,02	306,26	319,33	318,80	313,77	320,04
Potraviny a nealko. ...	54,50	55,14	56,39	62,60	66,11	71,67	67,08	70,00	70,33	71,44	73,07
Alko. nápoje a tabak	5,11	6,31	6,09	7,50	8,37	8,52	8,78	9,96	10,36	10,06	10,85
Odievanie a obuv	16,07	11,25	13,34	13,33	16,32	20,03	18,79	15,32	16,20	16,24	14,95
Býva., voda, elenerg.	43,78	52,11	53,85	62,53	56,63	65,96	64,76	67,82	66,07	69,22	69,88
Nábyt., bytové vyb. ..	12,38	9,26	8,85	11,06	15,46	18,59	12,13	13,72	10,79	10,33	9,66
Zdravotníctvo	4,32	6,07	7,18	7,00	7,21	8,45	8,91	9,12	8,93	9,56	9,57
Doprava	15,70	17,13	17,69	25,61	20,74	30,76	20,50	19,65	23,15	23,08	24,41
Pošty a telekom.	8,40	9,69	10,23	13,47	15,06	17,50	17,30	17,13	17,71	16,70	16,91
Rekreácia a kultúra	16,30	12,31	17,29	15,14	20,00	20,15	22,06	22,66	20,23	19,08	18,17
Vzdelávanie	1,29	1,16	1,83	1,43	1,96	1,34	2,51	1,65	1,35	1,78	1,20
Hotely, kaviar. a rešt.	10,26	6,64	8,28	10,79	11,43	14,06	11,94	13,72	13,35	12,40	13,11
Rozl. tovary a služby	19,68	17,66	27,40	22,26	22,18	22,42	18,80	21,57	21,93	18,56	20,13
Ostatné výdavky	17,96	19,92	23,31	23,25	43,07	36,57	32,73	37,00	38,42	35,31	38,16

Zdroj: 20.9.2014, <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/index.htm>

Naopak najnižší podiel výdavkov pripadá na vzdelávanie a zdravotníctvo, čo môže súvisieť aj so zložením obyvateľstva (posun k vyšším vekovým ročníkom). Pomerne vysoké % výdavkov pripadá na poštové a telekomunikačné služby.

2.8. BÝVANIE

Prevládajúcou funkciou obce Rumanová je bývanie a poľnohospodárska výroba. Pôvodná zástavba obce Rumanová vznikala ako hromadná dedina. Nachádza sa tu individuálna bytová výstavba a v malej miere hromadná bytová výstavba. Obec sa sústreďuje na individuálnu výstavbu, čiže na výstavbu rodinných domov. Intenzita novej bytovej výstavby sa zvýšila začiatkom tohto desaťročia. V budúcnosti je možné predpokladať oživenie dopytu po nových bytoch v súvislosti so súčasným trendom sťahovania obyvateľov miest do okolitých vidieckych obcí. Naplnenie potenciálu obce získavať nových obyvateľov migráciou bude závisieť predovšetkým od rozvojovej politiky obce (program hospodárskeho a sociálneho rozvoja), udržania a zlepšenia kvality života v obci, od situácie na trhu práce, spektra poskytovaných služieb, kvality dopravného spojenia a ďalších faktorov. Stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci. Vybavenie bytov patrí popri veku a veľkosti bytového fondu k hlavným charakteristikám celkovej kvality bytov. Technická vybavenosť bytov sa v poslednom období podstatne zlepšila.

Obývané byty a domy (2011)

	byty			domy
	spolu	v rodinnom dome		
Obec Rumanová	255	231		238

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Nasledujúca tabuľka prezentuje počet neobývaných bytov podľa dôvodu neobývanosti. Najviac bytov bolo trvalo neobývaných z dôvodu rekreácie (44 bytov) a nespôsobilosti na bývanie a to 10.

Neobývané byty podľa dôvodu neobývanosti (2011)

zmena vlastníctva	rekreácia	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	s nezistenou obývanosťou
1	44	10	7	3

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska vlastníctva boli najpočetnejšou skupinou byty v osobnom vlastníctve v rodinných domoch (217). Iná forma vlastníctva bola zastúpená 4 bytmi. V bytovom dome je evidovaných 26 bytov v osobnom vlastníctve.

Byty podľa formy vlastníctva (2011)

vlastné v obytných domoch	byty vo vlast. v rodinných domoch	obecné byty	družstevné byty	iné
26	217	0	5	4

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vel'kostná kategorizácia bytov

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru bytov podľa podlahovej plochy. Najviac bytov v obci Rumanová disponuje plochou od 81 do 120 m². Pomerne početne sú zastúpené aj byty s plochou viac ako 120 m² v počte 31.

Byty podľa celkovej podlahovej plochy

Byty spolu	- 40 m ²	40 - 80 m ²	81 - 120 m ²	120+ m ²
RD	1	42	156	31
BD	0	8	7	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Z hľadiska počtu obytných miestností sú v obci najviac zastúpené byty s 3 bytmi, 4 a 5+ obytnými miestnosťami. Druhou najväčšou skupinou sú 4 izbové byty. Byty so 4 obytnými miestnosťami sú zastúpené v počte 72.

Byty podľa počtu obytných miestností

1	2	3	4	5+
3	18	109	72	52

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a iné charakteristiky

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Až 203 bytov v roku 2011 bolo napojených na spoločný zdroj pitnej vody. Vlastný zdroj pitnej vody mali 13 domácností. Bez vodovodu bolo 2 bytov.

Byty podľa zásobovania vodou RD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
203	13	1	2

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Byty podľa zásobovania vodou BD

v byte - spoločný zdroj	v byte - vlastný zdroj	mimo bytu	bez vodovodu
16	2	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Ďalšiu vybavenosť bytov/domácností, prezentuje nasledujúca tabuľka. Celkovo bolo v roku 2011 pripojených do siete internet 108 bytov, a pevnou linkou disponovalo 67 bytov. Mobilným telefónom bolo vybavených 113 domácností.

Vybavenosť bytov a domácností v obci RD

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia	
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet

195 105 131 66 100
Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Vybavenosť bytov a domácností v obci BD

podľa vybavenosti domácností			podľa pripojenia		
mobilný telefón	PC/notebook	osobné auto	na pevnú tel. linku	na internet	
18	8	6	1	8	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Najviac bytov v obci Rumanová je v súčasnosti vykurovaných prostredníctvom ústredného lokálneho kúrenia. Tento typ vykurovania je využívaný pri rodinných domoch. Iný typ vykurovanie využíva cca. 68 bytov.

Obývané byty podľa typu kúrenia

ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	
7	165	68	1	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

V súvislosti s využívaným zdrojom energie je najväčší počet bytov zastúpených plynom – 222 a pevným palivom – 11 bytov. Elektrickú energiu na vykurovanie využívajú 3 byty.

Obývané byty podľa zdrojov energie

plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny	
222	3	2	11	2	1	

Zdroj: Štatistický úrad SR, SOBD 2011

Základným zámerom obce v oblasti bývania je zabezpečiť rozvoj bývania vo všetkých jeho zložkách. Stratégiu rozvoja bývania je potrebné založiť na usmerňovaní a zosúladiení verejných a súkromných aktivít, finančných, územných a ľudských zdrojov. Vychádzať je nutné pri tom zo schváleného Programu rozvoja bývania, Ministerstvom výstavby a regionálneho rozvoja SR vydaných Smerníc na poskytovanie dotácií na obstaranie nájomných bytov, na odstraňovanie systémových porúch bytových domov, zo schváleného zákona NR SR č. 607/2003 o Štátnom fonde rozvoja bývania, v znení neskorších úprav a k nemu schválených predpisov. Súčasťou obytných štruktúr je aj občianska vybavenosť, väčšinou jestvujúca. V návrhu sa predpokladá budovanie nových zariadení občianskej vybavenosti. V súvislosti s návrhom novej zástavby sa nepredpokladajú žiadne veľkoplošné asanácie. Strategickým cieľom bytovej výstavby by malo byť - dosiahnuť bežný európsky štandard. Bývanie pre mladé rodiny, obyvateľov žijúcich pod hranicou sociálneho minima a prestárlych občanov by malo byť porovnateľné so sociálnou výstavbou v krajinách EÚ.

2.9. PODNIKATEĽSKÉ SUBJEKTY A INŠTITÚCIE

V obci sa odporúča rozvíjať výroba a služby hlavne v týchto smeroch:

- rozvoj malých podnikov
- rozvoj cestovného ruchu a turizmu
- rozvoj terciárnej sféry (služby, obchod)

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru podnikateľských osôb – fyzické osoby podľa právnej formy. Najväčší počet je zastúpený živnostenskými podnikaniami. Do roku 2014 klesol ich počet na 38 osôb. Slobodné povolania boli zastúpené v počte 1.

Fyzické osoby - podnikatelia

o. Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Fyz. osoby – podnik.	47	51	55	57	60	61	52	48	50	47	38
Živnostníci	45	49	54	55	58	59	49	45	47	45	35
Slobodné povolania	0	0	0	0	0	0	1	1	1	0	1
Samost. hosp. roľníci	2	2	1	2	2	2	2	2	2	2	2

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Celkovo je v obci činných 16 právnických osôb. Z celkového počtu bolo 8 ziskových a 8 neziskových subjektov.

Právnické osoby v obci											
o. Rumanová	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Právnické osoby spolu	5	7	9	11	11	11	10	13	12	14	16
Práv. osoby ziskové	3	3	4	5	5	5	4	4	4	6	8
Práv. osoby neziskové	2	4	5	6	6	6	6	9	8	8	8

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V obidvoch skupinách došlo v sledovanom období k nárastu subjektov. Uvedené súvisí so samotným rozvojom obce a skvalitňovaním pokrytia občianskej vybavenosti. Podľa obchodného registra mali v obci sídlo nasledujúce subjekty:

1. Agrup s.r.o.
2. Engineer and Trade Consult s.r.o.
3. EXTRAKTA
4. JAGES, s.r.o.
5. Jaroslav Viskup VI JA
6. Jozef Dubrovay Nákladná doprava
7. KEMOBAURENT, s.r.o.
8. Miestny národný výbor v Rumanovej
9. Roľnícke družstvo Rumanová
10. Stavby ELVO s.r.o.
11. STAVFER 76 s.r.o.
12. TECHNOV, s.r.o.

Rozdelenie subjektov podľa hlavnej ekonomickej činnosti

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry živnostníkov podľa zamerania ekonomickej činnosti. Najviac subjektov v okrese Nitra je činných v oblasti priemyslu, stavebníctva a obchodu. Pomerne vysoké % je orientovaných na obchodné činnosti a nehnuteľnosti. V priebehu sledovaného obdobia narastá aj počet živnostníkov zameraných na stavebníctvo.

Živnostníci podľa vybraných ekonomických činností v %											
Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pôdohospodárstvo, rybolov	0,73	0,81	0,82	0,93	0,95	1,07	0,82	0,88	0,98	1,04	1,14
Priemysel spolu	16,44	15,92	15,46	16,78	16,73	16,48	12,43	12,11	12,15	12,15	11,90
z toho priemysel. výroba	16,43	15,90	15,45	16,76	16,71	16,47	12,14	11,86	11,89	11,87	11,62
Stavebníctvo	15,18	16,20	17,60	18,25	20,12	21,18	19,90	19,99	19,71	19,43	19,63
Obchod	39,02	38,51	37,64	37,99	37,01	35,69	29,99	29,00	29,14	27,94	27,90
Hotely, reštaurácie	3,24	3,06	3,01	2,68	2,51	2,30	2,25	2,37	2,31	2,47	2,36
Dopr., sklad., pošty a tel.	5,49	4,99	4,63	4,62	4,62	4,65	4,18	4,44	4,47	4,74	4,63
Finančné sprostredkovanie	0,27	0,12	0,15	0,34	0,49	0,55	0,66	0,73	0,68	0,71	0,76
Nehnut. pren., obch. činn.	13,18	13,81	14,03	12,54	12,20	12,43	12,43	13,14	13,20	13,93	14,31
Školstvo	1,23	1,60	1,76	1,55	1,42	1,47	1,53	1,65	1,60	1,66	1,63
Zdravot. sociálna pomoc	0,04	0,07	0,10	0,12	0,11	0,15	0,10	0,08	0,10	0,12	0,19
Ostatné	5,17	4,90	4,79	4,22	3,85	4,02	3,57	3,77	3,77	3,94	3,94

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Z pohľadu právnických osôb je najviac subjektov v okrese činných v obchode, nehnuteľnostiach a priemysle. Pomerne silno sú zastúpené aj stavebné spoločnosti.

Podniky podľa ekonomických činností (OKEČ, NACE)											
Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Pôdohospodárstvo, rybolov	4,45	3,90	3,44	3,16	2,97	2,55	2,43	2,35	2,17	2,05	1,84
Priemysel spolu	18,04	17,01	16,43	15,09	14,16	13,35	12,45	11,85	11,30	10,85	10,07
z toho priemysel. výroba	17,81	16,77	16,22	14,83	13,88	13,02	11,64	11,09	10,58	10,14	9,34
Stavebníctvo	10,32	9,30	9,42	8,73	8,69	8,69	8,95	9,11	9,10	8,87	8,89
Obchod	40,14	40,87	40,19	38,69	36,72	34,08	33,24	31,83	31,24	30,96	29,04
Hotely, reštaurácie	2,25	2,70	2,66	2,75	2,93	3,11	3,16	3,40	3,42	3,39	3,55
Doprava, skladovanie,	3,66	4,19	4,49	4,67	4,56	5,25	4,17	4,40	4,62	4,62	6,21

Finančné sprostredkovanie	0,68	0,67	0,52	0,49	0,64	0,50	0,56	0,59	0,53	0,60	0,54
Nehnuteľnosti prenájom...	17,53	18,41	19,31	20,44	22,46	25,45	27,90	29,15	30,01	31,11	32,07
Školstvo	0,96	0,72	0,74	0,79	0,74	0,65	0,78	0,86	0,90	0,93	1,23
Zdravotníctvo soc. pomoc	0,73	0,82	1,18	3,31	4,13	4,15	4,09	3,96	4,04	3,88	3,53
Ostatné	1,24	1,40	1,61	1,88	2,01	2,20	2,27	2,52	2,66	2,74	3,01

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Nasledujúca tabuľka prezentuje vybrané ukazovatele podnikov v okrese Nitra v oblasti stavebníctva s viac ako 20 zamestnancami. Sledované ukazovatele boli produkcia, počet zamestnancov, prípadne produktivita. Okrem priemerného počtu zamestnancov došlo vo všetkých ostatných ukazovateľoch k výraznému nárastu. Pozitívne sa hodnotí vysoký nárast produktivity až o 37,6 %.

Stavebníctvo - podniky s 20 a viac zamestnancami (SK NACE rev. 2)											
Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
A	2177	1647	1969	1980	2060	1949	1988	1960	2215	1760	1516
B	32303	40686	44273	52186	48916	60963	45737	47394	39592	46566	44465
C	37410	60321	69475	76758	89088	109797	90298	86894	91077	69326	87475
D	440	510	501	527	575	671	685	745	716	817	805

A Priemerný evidenčný počet zamestnancov (osoby)

B Produktivita práce na zamestnanca zo stav. produkcie vykonanej vlast. zamest. (EUR)

C Produktivita práce na zamestnanca zo stav. produkcie podľa dodávateľ. zmlúv (EUR)

D Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (EUR)

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Podnikateľské subjekty podľa počtu zamestnancov

Nasledujúca tabuľka prezentuje vývoj štruktúry podnikateľských subjektov v okrese Nitra podľa veľkosti danej počtom zamestnancov. Najväčší počet podnikov spadá do skupiny malých podnikov v počte zamestnancov do 19.

Podniky podľa počtu zamestnancov v %												
o. Nitra	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
nezistené	4,51	3,76	2,96	2,33	2,12	4,57	4,88	7,24	7,77	10,56	12,67	10,94
0 - 19	81,85	83,90	86,40	88,45	88,88	87,48	87,90	86,56	85,45	83,88	82,05	85,34
20 - 49	6,43	5,78	4,88	4,25	4,34	3,80	3,27	2,83	3,42	2,69	2,85	1,95
50 - 249	5,81	5,54	4,75	4,14	3,85	3,41	3,24	2,88	2,84	2,37	2,06	1,52
250 a viac	1,41	1,01	1,00	0,83	0,81	0,74	0,71	0,49	0,51	0,50	0,37	0,24

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Podiel najväčšej skupiny sa v priebehu sledovaného obdobia zvyšuje. Naopak podiel podnikov s väčším počtom sa znižuje. Uvedené môže byť spôsobené hlavne zvyšujúcim sa počtom malých podnikov v regióne.

Pol'nohospodárska výroba

Z hľadiska poľnohospodárskeho pôdneho fondu a poľnohospodárskej výroby patrí riešené územie do administratívnej jednotky Rumanová, ktorá je začlenená do okresu Nitra, kraj Nitriansky. Celková výmera poľnohospodárskej pôdy je 936,9 ha, z čoho orná pôda zaberá 80,38 %. Tretie najväčšie zastúpenie majú vinice – 26,5 ha. Celkový podiel poľnohospodárskej pôdy na celkovej výmere sa znižuje.

Výmera poľnohospodárskej pôdy v obci Rumanová											
	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
% z celkovej výmery	81,65	81,63	81,63	81,61	81,55	81,00	80,40	80,39	80,39	80,39	80,38
Pol'nohosp. pôda - spolu	951,7	951,5	951,5	951,3	950,5	944,1	937,1	937	937	937	936,9
- orná pôda	890,1	890,0	890,0	889,8	890,0	883,7	876,7	876,7	876,7	876,7	876,6
- vinica	26,6	26,6	26,6	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5	26,5
- záhrada	22,3	22,3	22,3	22,3	22,3	22,2	22,2	22,1	22,1	22,1	22,0
- ovocný sad	2,4	2,4	2,4	2,4	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7
- trvalý trávny porast	10,3	10,3	10,3	10,3	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Rastlinná výroba

Rastlinná výroba je zameraná na produkciu obilnín, zrnín a cukrovej repy. Produkcia zemiakov v priebehu časového obdobia ostáva prakticky nezmenená. V roku 2013 činila produkcia 3681 ton.

Produkcia vybraných poľnohospodárskych plodín (t) podľa územia, druh plodiny a rok											
Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Zrniny	139177	221037	229854	179093	164915	248901	203975	182988	227636	160171	203936
Obilniny	138242	219008	228425	177409	164248	248426	203139	182211	227031	159932	203583
Olejníny	21894	31142	23915	36115	27350	37593	37916	32169	42969	21680	43719
Zemiaky	3502	5355	3992	3682	3656	4844	6632	4273	5129	4907	3681
Cukrová repa	93499	142778	182608	141918	96251	68871	79504	96095	95844	63404	92973
Viacročné krmoviny	15712	20643	17764	13962	14445	15929	13366	14784	10735	9501	12328

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

V sledovanom období došlo k výraznému nárastu produkcie obilnín a olejní. Do roku 2013 vzrástla produkcia na 203583 a 43719 ton. K poklesu naopak došlo v prípade produkcie viacročných krmovín. V poslednom roku sledovaného obdobia bol evidovaný objem produkcie na úrovni 12328 ton.

Živočíšna výroba

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru a počty hospodárskych zvierat v okrese Nitra. Z hľadiska živočíšnej výroby sa okres zameriava hlavne na chov hydiny, oviec a hovädzieho dobytku.

Intenzita chovu hospodárskych zvierat											
Okres Nitra	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Hovädzí dobytok (A)	20,5	19,2	17,9	17,5	17,2	15,1	13,0	11,8	12,5	12,6	12,9
Kravy (A)	7,3	7,3	6,9	6,6	6,3	5,9	4,9	4,7	5,0	4,9	4,8
Ovce (A)	1,3	1,6	2,0	3,0	1,9	2,5	2,6	2,3	1,6	1,8	1,8
Ošipané (B)	131,8	115,1	108,7	110,5	83,2	62,3	34,5	40,6	29,3	33,4	31,8
Hydina (B)	1651,6	1859,8	1734,7	1947,6	1974,7	1807,2	1406,6	1599,2	1635,0	1471,9	1529,5
Sliepky (B)	680,1	624,0	799,1	837,3	864,7	733,2	1024,3	964,6	1035,7	909,2	603,1

A na 100 ha poľnohospodárskej pôdy

B na 100 ha ornej pôdy

Zdroj: <http://px-web.statistics.sk/PXWebSlovak/>

Od roku 2003 došlo v regióne k poklesu počtu kusov hovädzieho dobytku (12,9). K výraznému poklesu intenzity chovu došlo aj v prípade ošipáných – 31,8 na 100 ha ornej pôdy. K miernemu poklesu došlo aj v prípade hydiny.

Komerčné služby

Základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria 3 maloobchodné potravinárske predajne, 2 pohostinské odbytové strediská a jeden autoservis.

2.10. ŠKOLSTVO A VZDELANIE

Na základe zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky s účinnosťou od 1. 7. 2002 prešli materské školy, základné školy a základné umelecké školy do zriaďovateľskej pôsobnosti obcí a miest. V súčasnosti sa spoločenské a sociálne zmeny odzrkadlili aj v potrebách kapacít, ako aj racionalizačných opatreniach vzhľadom k ekonomike prevádzkovania týchto zariadení. Boli zredukované počty zariadení i v centre regiónu a záujmovom území. V obci sa nachádza materská škola.

História školstva v Rumanovej

Dátum, kedy bola zriadená prvá škola, nie je presne známy, nakoľko sa v obci ani na farskom úrade nenachádzajú o tom písomné záznamy. Ako prvý učiteľ tu pôsobil Augustín Tiefenbacher okolo roku 1840 (ako hovorí školská kronika z roku 1925). Vyučoval deti čítať, písať a počítať. Asi o 10 rokov neskôr, v roku 1850, si občania postavili novú školu (bývalý Stopkov dom). Školu navštevovalo 23 detí a učil ich pán učiteľ Sušek. Vyučovalo sa po slovensky. V tejto škole sa učilo 40 rokov. Učili tu ešte páni učiteľia – Michal Koval, Michal Sedlárik. Škola bola jednotriedna. Nakoľko bola preplnená,

obyvatelia obce v roku 1890 na vlastné náklady a za veľkej pomoci malobábskeho pána farára Štefana Halka a tiež učiteľa Jozefa Benzyho postavili novú školu. (Volali ju Horná škola). V nej sa začalo vyučovať až v roku 1906, škola bola dvojtriedna a mala aj dva učiteľské byty. V medzivojnovom období od roku 1926 viedol školu (Rímsko – katolícku ľudovú školu) pán František Jasberínyi. Dňa 1.9.1945 vznikla v obci štátna meštianska škola, provizórne umiestnená v baliarni tabaku na Juhásni. Odtiaľ sa 10.1.1948 presťahovala do kaštiľa. „Meštianku“ ako ju vtedy volali, navštevovali deti od 6. ročníka. Za pozornosť stojí, že sem dochádzali aj deti zo susedných obcí (Báb, Pusté Sady). Jej riaditeľom bol Jakub Milo. O osem rokov neskôr, 1.9.1953 vznikla zlúčením ľudovej školy a Meštianky škola nového typu – Osemročná stredná škola. Jej riaditeľom sa stal Viktor Caňo. Od roku 1959 až 1961 ju viedol Jaroslav Sandanus. Osemročná stredná škola sa v roku 1961 premenovala na Základnú deväťročnú školu – ZDŠ. Vyučovanie stále prebiehalo v kaštieli. Obec si nepostavila školu nového typu. To malo za dôsledok, že žiaci začali odchádzať na základné vzdelanie do susedných obcí. Od školského roku 1979 – 1980 zostali len 1. - 4. ročník. Škola v kaštieli fungovala až do školského roku 1990 – 1991. Na začiatku školského roku 1991 sa škola presťahovala do priestorov, ktoré boli pôvodne určené pre materskú školu. Tu škola pôsobí až dodnes. Prvá materská škola bola v obci zriadená až po roku 1948. Umiestnená bola v budove po statkárovi Rydzim. Odtiaľ bola premiestnená v roku 1972 do časti priestorov v kaštieli. V roku 1987 bola ukončená stavba novej budovy materskej školy. Túto si občania postavili svojpomocne v akcii „Z“. V 70 – tých a 80 – tých rokoch odchádzali mladí ľudia do okolitých obcí a miest. Lepšie využitie budovy je až od roku 1991 premiestnením základnej školy, ročníkov 1. - 4. (10.4.2015, <http://www.zsmsrumanova.sk/historia.html>).

Základná škola s materskou školou

Obec je zriaďovateľom jednej Základnej školy s materskou školou. Materskú školu navštevuje 31 detí.

Ukazovateľ - materská škola	2010	2011	2012	2013	2014
Vstupný ukazovateľ					
Počet pedagogických zam.	3	3	3	3	3
Počet THP	1	1	1	1	1
Výstupový ukazovateľ					
Počet detí v MŠ za rok spolu	26	31	30	32	31
Počet tried v MŠ	2	2	2	2	2
Počet predškolákov	5	5	16	12	9
Počet projektov	5	5	5	5	6

Budova je spoločná so základnou školou. Je trojpodlažná. MŠ sa nachádza na tretom podlaží v dvoch triedach. Spálňa pre deti MŠ je oddelenou časťou jednej z tried. Na druhom podlaží je šatňa detí, kuchyňa, jedáleň, miestnosť pre školníčku, miestnosť pre administratívu, riaditeľňa a kabinet učiteliek MŠ. Na prvom podlaží sa nachádzajú pivničné a skladové priestory, kotolňa. Budova má zrekonštruované sociálne zariadenia pre MŠ, vymenené plastové okná, dvere a vynovené interiérové priestory. Vďaka vymaľovaniu tried, zakúpením detského nábytku, skriniek do šatne, kobercov a zakúpením učebných pomôcok a hračiek je materská škola v súčasnej dobe modernejšou, plne vyhovujúcou pre rozvoj detí predškolského veku s dôrazom na ich individuálne potreby. Hrové a pracovné centrá v triedach sú umiestnené v priestore, ktorý je vybavený účelovo a slúži na spontánne hry detí a učiteľkou plánovanú a riadenú výchovno-vzdelávaciu činnosť. Školská jedáleň je zriadená na prípravu, výdaj, konzumáciu jedál a nápojov pre deti v čase ich pobytu v materskej škole (25.4.2015, <http://www.zsmsrumanova.sk/dokumenty/Hodnotiaca%20správa%202012-13.pdf>).

V základnej škole je zamestnaných 7 zamestnancov. základná škola je malotriedna s 3 triedami. V škole sú k dispozícii 4 odborné učebne. Základná škola sa nachádza v zateplenej dvojpodlažnej budove umiestnenej v strede obce v pomerne tichom, a dobre situovanom prostredí. Má vlastný dvor s ihriskom a vlastnú školskú kuchyňu a jedáleň, ktorá je priamo v budove školy. V dvojpodlažnej budove sa na prvom podlaží nachádza základná škola – jedna trieda, šatňa pre žiakov ZŠ, sociálne zariadenia, zborovňa a riaditeľňa ZŠ. Tiež sa tu nachádza školská kuchyňa a jedáleň. Na druhom podlaží je druhá a tretia trieda základnej školy, počítačová učebňa a sociálne zariadenia. V popoludňajších hodinách sa triedy využívajú pre potreby školského klubu detí a krúžkovú činnosť. Škola má zrekonštruované sociálne zariadenia. Základnú školu navštevujú žiaci z obce. Deti po skončení predprimárneho vzdelávania pokračujú na našej škole v primárnom vzdelávaní. Po jeho

ukončení žiaci v štúdiu pokračujú v základných školách spádových obcí v Rišňovciach alebo Bábe. Pri žiakoch s poruchami učenia a správania spolupracuje škola s Centrom pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie v Nitre. Deti s vývinovými poruchami učenia pracujú podľa individuálnych výchovno - vzdelávacích plánov (začlenení žiaci), alebo sa pri nich uplatňuje individuálny prístup na základe odporúčania psychológa.

Ukazovateľ - základná škola	2010	2011	2012	2013	2014
Vstupný ukazovateľ					
Počet pedagogických zam.	5	5	5	6	6
Počet THP	1	1	1	1	1
Výstupový ukazovateľ					
Počet žiakov v základnej škole	17	16	16	25	30
Počet tried v ZŠ	2	2	2	3	3
Počet špecializovaných učební	2	2	2	4	4
Počet krúžkov v ZŠ	4	4	5	6	6
Počet projektov	5	5	5	8	8

Školský klub detí (ŠKD) je mimoriadne zariadenie, ktoré sa mimo vyučovania stará o výchovu detí ZŠ, predovšetkým o detí zamestnaných rodičov. Prevádzka ŠKD: pred vyučovaním od 7:00 do 7:35 a po vyučovaní do 16:35 h. Oddelenia ŠKD počas šk. roka pracovali nielen v triedach, ale pre svoju činnosť, súťaže a aktivity využívali aj učebňu IKT, chodbu školy, vonkajší areál školy, miestny park s ihriskom, preliezkami a hojdaciami.

Trendy

Transformácia základného školstva si vyžaduje zmenu filozofie vzdelávania z direktívneho na tvorivo-humánne, musí sa zamerať na osobnosť žiaka a na celkový rozvoj jeho osobnosti. Preto je tak dôležitá kurikulárna transformácia, to znamená konštruktívna zmena v učebných plánoch a osnovách. Treba sa zamerať sa na to, čo je pre žiaka dôležité, netrváť na encyklopedických vedomostiach a memorizácii, ale sústrediť sa na to, aby žiak pracoval tvorivo, aby si vedel hľadať a dokázal nájsť informácie, ktoré potrebuje a nezaťažoval sa tým, čo nie je dôležité a čo si môže kedykoľvek nájsť na Internetu, alebo v knižnici. Diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Je nevyhnutná diverzifikácia ciest, spôsobov a metód vzdelávania. Rodičia musia mať možnosť vybrať si školu, ktorá vyhovuje ich deťom či už je to škola štátna, súkromná, alebo alternatívna, to znamená, že tu musí existovať prostredie slobodnej voľby a právo na výber vzdelávacej cesty, musí existovať konkurenčné prostredie, ktoré bude hnacou silou pokroku.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	11	12	14	15	16	17	19	20	21	22	23
1-4	33	32	30	29	28	26	25	24	23	22	21
0 – priem. Index				1,075	% nárast – 0						104,71
1-4 priem. Index				0,953	% nárast 1 – 4						-37,94
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,275
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,353

V prípade, že sa doterajší trend zachová, v najbližších 11 rokoch by mal stúpnúť počet detí do 1 roka o 104,71 % a vo vekovej skupine od 1 – 4 by mal počet klesnúť o 37,94 %. V priemere by mal ale klesnúť podiel na celkovom počte obyvateľov. Kým v roku 2015 by mal podiel na celkovom počte činiť 5,275 %, do roku 2025 by mal tento podiel klesnúť na 4,353 %. V absolútnom vyjadrení však dôjde k poklesu počtu detí len o cca. 1. Pokles by mal byť relatívne málo významný a teda pravdepodobne nebude vytvárať tlak na znižovanie kapacít zariadení poskytujúcich verejné služby pre túto vekovú skupinu.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
5-9	60	62	67	70	73	79	82	85	89	93	97
10-14	36	36	35	34	33	33	32	31	31	30	29

5-9 – pr. Index	1,050	% nárast 5 - 9	62,12
10-14 pr. Index	0,980	% nárast 10 - 14	-18,63
Abs. nárast			30
% z celkového počtu obyvateľov - 2015			11,299
% z celkového počtu obyvateľov - 2025			12,465

V skupine obyvateľov od 5 do 14 rokov sa predpokladá nárast. V absolútnom vyjadrení by mal počet detí v tomto veku stúpnúť o 30. V skupine od 5 do 9 rokov by mal počet detí narásť o 62,12 %. V skupine od 10 do 14 rokov by mal počet detí klesnúť o 18,63 %. Deti v tomto veku sú spotrebiteľmi služieb predškolského vzdelávania, základného vzdelávania, mimoškolskej záujmovej činnosti a do určitej miery aj zdravotníckych služieb. Celkový podiel na štruktúre by mal stúpnúť na 12,465 %. Obec v súčasnosti zabezpečuje služby predškolského vzdelávania a je aj zriaďovateľom základnej školy. Ak sa doterajší trend zachová, nebude v sledovanom nevyhnutné toto zariadenia rozširovať.

2.11. SOCIÁLNA SFÉRA

Sociálne služby sa poskytujú v zariadeniach sociálnych služieb, ktorých zriaďovateľmi je obec, fyzické a právnické osoby, a ostatné orgány miestnej štátnej správy a samosprávy. Tie poskytujú sociálne služby v zmysle zákona NR SR č. 448/2008 o sociálnych službách z. z. v znení neskorších predpisov.

Sociálna starostlivosť je občanom poskytovaná poskytovaním rôznych sociálnych dávok, ktoré vypláca ÚPSVar v Nitre, opatrovateľskú službu občanom na to odkázaným zabezpečuje zo zákona obec. Zariadenia sociálnej starostlivosti sa v obci nenachádzajú. S ohľadom na prognózy demografického vývoja je potrebné v obci uvažovať so zriadením pre seniorov – klub pre seniorov, denný stacionár, resp. ubytovacie zariadenie pre dlhodobý pobyt seniorov a sociálne zariadenia pre seniorov.

Opatrovateľská služba						
Ukazovateľ	2010	2011	2012	2013	2014	
počet opatrovateľov	1	1	1	1	1	1
počet opatrovaných						
do 18 rokov	0	0	0	0	0	0
od 19 - 60	0	0	0	0	0	0
od 61 rokov	2	2	2	3	3	3
počet vydaných jedál za mesiac	60	60	60	100	100	

Trendy

Sociálne služby pomáhajú v kritických situáciách jednotlivcom, rodinám alebo určitým skupinám občanov zvládnuť starostlivosť o seba alebo o domácnosť a podporujú tak pozitívnu spoločenskú atmosféru v komunite. Význam sociálnych služieb nie je dôležitý len vzhľadom na množstvo ľudí, ktoré ich potrebuje, ale hlavne preto, že bez ich pôsobenia by časť občanov nemala možnosť podieľať sa na spoločenskom živote, nebolo by možné uplatnenie ich ľudských a občianskych práv a dochádzalo by k ich sociálnemu vylúčeniu. Programové vyhlásenie vlády (ďalej len PVV) na roky 2010-2014 z augusta 2010 s hlavným odkazom Občianska zodpovednosť a spolupráca. V sociálnej oblasti sa vláda sústreďuje na podporu životnej úrovne obyvateľstva, a to aj v komplikovanej situácii prebiehajúcej hospodárskej krízy. Vláda SR nebude kopírovať sociálno-ekonomický model žiadnej inej krajiny, ale bude hľadať inšpiráciu v tých krajinách, ktoré dokázali v konkrétnych oblastiach rýchle a dlhodobo udržateľné úspechy. Vláda SR považuje za kľúčové vytvárať podmienky na zvyšovanie kvality života ľudí. Systém sociálnych služieb na Slovensku neprešiel po roku 1990 radikálnou zmenou. Politika všetkých doterajších vlád sa orientovala prevažne na udržanie prevádzky existujúcich pobytových zariadení bez toho, aby od nich požadovala vyššiu kvalitu poskytovaných služieb, efektívnejšie hospodárenie s verejnými zdrojmi, či väčšiu samostatnosť. Vyhlásený program humanizácie služieb v praxi znamenal len znižovanie kapacity zariadení, čo ešte viac zvýšilo napätie medzi ponukou a dopytom. Mnohé zariadenia nedosahujú základné priestorové normy ani po znížení kapacity. Jediným transformačným prvkom v systéme sociálnych služieb je zrušenie monopolu štátu na ich poskytovanie. Súkromní poskytovatelia sociálnych služieb v oveľa väčšej miere ako verejní študujú skúsenosti a nové trendy v krajinách Európskej únie. Súkromní poskytovatelia služieb však v súčasnosti ešte nezabezpečujú taký podiel služieb, aby výrazne ovplyvňovali a menili charakter celého systému. Vyššia dynamika rastu súkromných služieb sa nedosahuje aj kvôli vysokej organizačnej roztrieštenosti súkromných poskytovateľov. Budovanie sietí služieb jedným zriaďovateľom postupuje pomaly. Sociálne služby pre seniorov sú v každej krajine dôležitou časťou systému sociálnej ochrany a ročne sa vynakladá na systém značná časť finančných prostriedkov. Sociálne služby je možné poskytovať v domácom prostredí formou opatrovateľskej služby, resp. v zariadeniach pre seniorov. V niektorých krajinách sú služby decentralizované, v niektorých sú pod kuratelou štátu. Všetky krajiny prešli transformáciou v tejto oblasti (11.6.2012, http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261). Medzi hlavné trendy v poskytovaní patria:

- deinštitucionalizácia sociálnych služieb,
- postupné znižovanie kapacity zariadení sociálnych služieb,
- prevádzkovanie zariadení s nízkou kapacitou (zariadenia rodinného typu, zariadenia s kapacitou nižšou než 40 miest),
- transformácia veľkokapacitných zariadení na zariadenia s nižšou kapacitou,
- podpora terénnych a ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadeniach s týždenným pobytom.
- individualizácia poskytovania sociálnych služieb na základe osobných potrieb prijímateľov,
- vymedzenie práv prijímateľa a povinností prevádzkovateľa
- legitimizácia kvality sociálnych služieb a formulovanie podmienok, ktoré majú kvalitné služby spĺňať (i keď nie sú známe podmienky hodnotenia kvality sociálnych služieb)
- rozšírenie spektra poskytovaných sociálnych služieb
- koncepčný prístup k plánovaniu a stratégii rozvoja sociálnych služieb, komunitnom rozvoji komunitného plánu a rozvoji terénnych sociálnych služieb ako nástroja poskytovania sociálnych služieb v obci (14.6.2012, <http://www.shr.sk/pages/casopishumanita/archiv/humanitaplus/P200905.pdf>).

Podpora zotrvania klienta v prirodzenom prostredí rozvojom terénnych sociálnych služieb

Dôvodom stanovenia tejto priority je skutočnosť, že terénne sociálne služby sú podľa dostupných štatistických údajov nedostatočne rozvinuté a na celom území Slovenska ide o sociálne služby, ktoré sú nedostatkové alebo úplne chýbajú. Rozvoj tejto formy sociálnej služby je v súlade s požiadavkami a princípmi uplatňovanými v ES v rámci modernizácie sociálnych služieb. V rámci tejto priority je nevyhnutné sa osobitne zamerať na terénnu sociálnu službu pre osoby odkázané na pomoc inej osoby, ktorej poskytovanie podľa dostupných údajov klesá aj napriek zvyšujúcemu sa dopytu po tejto sociálnej službe. Aj napriek tomu, že občan, ktorý o túto sociálnu službu požiada a splní hmotnoprávne podmienky poskytovania opatrovateľskej služby, jeho nárok často nie je uspokojený. Nemenej dôležité je zamerať sa na rozvoj tých terénnych programov a sociálnych služieb, ktorých cieľom je sociálna inkľúzia znevýhodnených osôb z dôvodu nezabezpečenia základných životných potrieb.

Rozvoj ambulantných sociálnych služieb a pobytových sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom

Zámerom stanovenia tejto priority je postupná deinštitucionalizácia sociálnych služieb, s prihliadnutím na potreby a schopnosti klienta, s cieľom poskytovať mu sociálne služby v jeho rodinnom alebo komunitnom prostredí. Poskytovanie ambulantných sociálnych služieb a sociálnych služieb v zariadení s týždenným pobytom umožňuje rozvíjať rodinné a spoločenské vzťahy klienta a primerane 13 jeho individuálnych schopnostiam a možnostiam aj jeho zaradenie sa do spoločenského a pracovného života.

Zvýšenie kvality a humanizácia poskytovaných sociálnych služieb prostredníctvom rekonštrukcie, rozširovania, modernizácie a budovania zariadení sociálnych služieb

Požiadavka humanizácie a modernizácie sociálnych služieb SR reaguje na trendy uplatňované EÚ v tejto oblasti, ktorých cieľom je zabezpečiť pre klientov kvalitné sociálne služby. V praxi to znamená zabezpečenie prístupnosti k sociálnym službám, a to aj z hľadiska prostredia, v ktorom sa sociálne služby poskytujú. Táto povinnosť vyplýva poskytovateľom sociálnych služieb aj priamo zo zákona o sociálnych službách a má umožniť prijímateľom sociálnych služieb prístup k fyzickému prostrediu, priestorom a budovám, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a zabezpečiť minimálne požiadavky a štandardy bývania. Ide najmä o odstránenie architektonických bariér v priestoroch a budovách, v ktorých sa poskytujú sociálne služby a to v interiéroch, rovnako aj v exteriéroch a zabezpečenie ich materiálnou technickou vybavenosti, najneskôr do 31. 12. 2013.

Vzdelávanie zamestnancov v oblasti sociálnych služieb

Jedným z cieľov novej právnej úpravy poskytovania sociálnych služieb je zabezpečiť ich profesionálny výkon a teda aj zvýšiť kvalitu poskytovaných sociálnych služieb. Jedným zo základných predpokladov dosiahnutia tohto cieľa je vzdelávanie zamestnancov sociálnych služieb v rámci potreby splnenia kvalifikačných predpokladov pre výkon sociálnej služby a zároveň ich ďalšie vzdelávanie a prehlbovanie kvalifikácie.

Prognóza cieľovej skupiny

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	54	57	60	62	65	68	71	75	78	82	86
65-69	35	34	34	34	33	33	33	32	32	32	32
70-74	33	35	37	40	42	45	47	50	54	57	61
75-79	18	16	15	14	13	12	11	11	10	9	9
80-84	24	25	27	29	32	35	36	38	41	43	45
85-89	5	6	6	6	6	7	7	7	8	8	9
90-94	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,035	% nárast – 60+						41,33
Abs. nárast											71
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											20,304
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											24,050

Celkový nárast v seniorskej kategórii sa predpokladá až vo výške 41,33 %. Celkový podiel obyvateľstva po 60 roku by mal stúpnuť na 24,050 %. V absolútnom vyjadrení by malo ísť o 71 obyvateľov. Pre túto skupinu obyvateľov by mala obec zabezpečiť dostatočnú ponuku sociálnych služieb, ponuku zdravotníckych služieb a bezpečnosť.

2.12. ZDRAVOTNÍCTVO

Zdravotnú starostlivosť zabezpečujú štyri zdravotné strediská. Obce Lehota, Báb a Rumanová majú jedného spoločného všeobecného lekára, ktorý striedavo ordinuje v ambulanciách v Báb a Lehote. Obyvatelia obce Rumanová odchádzajú za zdravotnými službami do susednej obce Báb.

Prognóza cieľovej skupiny

Predpokladá sa vyšší dopyt po zdravotníckych službách, nakoľko spotrebiteľmi zdravotníckych služieb sú hlavne deti nižších vekových skupín a prestárlí obyvatelia.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
0	11	12	14	15	16	17	19	20	21	22	23
1-4	33	32	30	29	28	26	25	24	23	22	21
0 – priem. Index				1,075	% nárast – 0						104,71
1-4 priem. Index				0,953	% nárast 1 – 4						-37,94
Abs. nárast											-1
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											5,275
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											4,353

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
60-64	54	57	60	62	65	68	71	75	78	82	86
65-69	35	34	34	34	33	33	33	32	32	32	32
70-74	33	35	37	40	42	45	47	50	54	57	61
75-79	18	16	15	14	13	12	11	11	10	9	9
80-84	24	25	27	29	32	35	36	38	41	43	45
85-89	5	6	6	6	6	7	7	7	8	8	9
90-94	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3
95-99	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
100+	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
60+ – pr. Index				1,035	% nárast – 60+						41,33
Abs. nárast											71
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											20,304
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											24,050

2.13. ŠPORT

Priamo v obci je pomerne dostatočne vybudovaná športová infraštruktúra. V obci sa nachádza futbalové ihrisko. Viacúčelové ihrisko s umelou trávou slúži predovšetkým na futbal, nohejbal, tenis a iné loptové hry. Je potrebné dodržiavať uvedený prevádzkový poriadok. Okrem toho je v obci vybudované volejbalové ihrisko, tenisový kurt a detské ihrisko. V obci je činný Obecný športový klub. Obyvateľom je k dispozícii aj fitness centrum.

Štatistiky

Najpopulárnejším športom dospelých Európanov je cyklistika, ktorú uprednostňujú Maďari, Slováci, Chorváti, Estónci, Lotyš a Litovčania. Ďalšou obľúbenou športovou disciplínou je beh (Slovensko – 45 %). Najobľúbenejším tímovým športom je futbal. Na Slovensku patrí medzi najrozšírenejšie športy rýchla chôdza – 47 % a bicyklovanie 22 %. Spomedzi športov detí najviac obľubujú futbal – 16 – 25 %), po ňom nasledujú basketbal, tanec a plávanie – 16 – 19 %). Ak športujú s deťmi aj rodičia, európske deti zvyčajne trávajú voľný čas cyklistikou (47 % – Slovensko) a hrami hier, ako je naháňka a schovávačka, ale aj tímovými hrami, napríklad futbalom alebo volejbalom (Slovensko – 47 %) a plávaním (Slovensko – 34 %) (12.6.2012, <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/>

prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov). Nasledujúca tabuľka prezentuje vekovú štruktúru pravidelne športujúcich podľa pohlavia. Podporu športu je potrebné cielene smerovať podľa vývoja jednotlivých vekových skupín obyvateľov.

Veková štruktúra pravidelne športujúcich				
	ženy		muži	priemer
15-24	52		45	49
25-39	36		43	40
40-54	39		39	39
55-69	38		36	37
70+	18		48	33

Zdroj: 10.6.2012, http://ec.europa.eu/public_opinion/archives/ebs/ebs_334_fact_sk_en.pdf

Ako prezentuje predchádzajúca tabuľka, najsilnejšie skupiny pravidelne športujúcich sú od 15 do 24 a 25 do 39 rokov. Špeciálnu skupinu tvoria muži nad 70 rokov, ktorým je potrebné venovať patričnú pozornosť.

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné sa zamerať hlavne na potreby vekovej skupiny 30 – 40 rokov, ktorá tvorí pomerne početnú skupinu obyvateľov s dobrou prognózou.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok												
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
15-19	39	38	36	35	34	32	31	30	29	28	27	
15-19 – pr. Index				0,962	% nárast 15-19							-32,33
Abs. nárast												-13
% z celkového počtu obyvateľov - 2015												4,643
% z celkového počtu obyvateľov - 2025												2,633

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok												
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
20-24	53	53	52	52	52	52	52	51	51	51	51	
25-29	56	53	51	48	46	43	41	39	37	35	33	
20-24 - pr. Index				0,996	% nárast – 20-24							-3,67
25-29 - pr. Index				0,950	% nárast 25 – 29							-40,36
Abs. nárast												-25
% z celkového počtu obyvateľov - 2015												4,643
% z celkového počtu obyvateľov - 2025												2,633

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok												
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	
30-34	82	87	92	96	101	106	110	115	120	125	129	
35-39	52	49	47	45	43	41	40	38	36	35	33	
40-44	69	69	70	70	70	70	71	71	71	71	72	
30-34 - pr. Index				1,047	% nárast – 30-34							57,98
35-39 - pr. Index				0,957	% nárast – 35-39							-35,59
40-44 - pr. Index				1,003	% nárast – 40-44							3,36
Abs. nárast												31
% z celkového počtu obyvateľov - 2015												23,877
% z celkového počtu obyvateľov - 2025												23,111

2.14. KULTÚRA

V obci je dostatočne budovaná kultúrna infraštruktúra. V obci je vybudovaný kultúrny dom. Obec každoročne organizuje veľký počet menších, prípadne väčších kultúrnych podujatí.

Kultúrne pamiatky

Dominantou obce je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrassy. Následne mal kaštieľ viacerých majiteľov – rod Esterházy, gróf Sechény, posledným majiteľom bol Maximilián Schwarz a Obchodná komora. Po zoštátnení v roku 1948 kaštieľ, park a prilahlé pozemky prebralo pre svoje účely školstvo. V roku 2001 prešiel do súkromných rúk. V súčasnosti je prázdny, bez využitia. Majitelia kaštieľa zriadili park, ktorý v minulosti slúžil len pre ich potešenie a potreby. V súčasnosti je využívaný občanmi, rodákmi a návštevníkmi ako miesto oddychu, relaxu a športu. Revitalizácia parku bola realizovaná v rokoch 2008 – 2010. Najstaršou stavebnou pamiatkou v obci je kaplnka Ružencovej Panny Márie. Kaplnka bola pôvodne baroková, bez veže, postavená v prvej polovici 18. storočia. Spomína sa už v roku 1724 ako oratórium a dal ju postaviť miestny šľachtic – barón Gregor Hundrasy. Následne prešla prestavbami, hlavne v prvej polovici 19. storočia. V roku 1900 bola doplnená vstavanou vežou. Jednolodový priestor kaplnky má polkruhový uzáver a rovný strop. Exteriér je členený lizelínovým orámovaním. Z toho istého obdobia pochádza socha Jána Nepomuckého postavená pri kaplnke. Dal ju postaviť v roku 1748 gróf Andrassy. Ďalšou starou pamiatkou je kamenný kríž stojaci na hranici chotárov Rumanová – Báb pri štátnej ceste. Tento bol postavený v roku 1790. Za mienku stojí, že brest, pod ktorým sa nachádza má mať toľko rokov, čo kríž (20.5.2015, <http://www.rumanova.sk/zakladne-informacie.html>).

Kultúrne spolky a podujatia

V obci pôsobia rôzne športové a kultúrne organizácie a spolky ako spevácky súbor dôchodcov Čerdavanka patriaca pod Jednotu dôchodcov Slovenska, Divadelná spoločnosť METEORIT, Športovo strelecký klub, Futbalový klub, Zväz záhradkárov, Občianske združenie RUMAN podporujúce rozvoj obce, Poľovnícke združenie a iné. V Rumanovej sa konajú pravidelné kultúrne podujatia, akými sú napríklad Fašiangový sprievod obcou, Veľká Noc, Deň matiek, Obecný ples, Turnaj vo varení gulášu, Poľovnícky guláš, Partizánska vatra, Rumanovské hody, Príchod sv. Mikuláša, rôzne strelecké súťaže a športové turnaje (20.5.2015, <http://www.rumanova.sk/zakladne-informacie.html>).

Štatistiky

Celkové využívanie klasických kultúrnych statkov monitoring meria frekvenciami návštev a nákupov počas roka. Z hľadiska využívania kultúrnych hodnôt sú na prvých dvoch miestach literatúra a film. Knihu si raz za mesiac kúpilo vo všetkých sledovaných rokoch 7,8 % obyvateľov, raz za pol roka temer 30 % obyvateľov a raz za rok viac ako 40 % obyvateľov. Návštevnosť filmových predstavení býva vyrovnaná; mierne vzrastá. Výsledky monitorovania poukazujú aj na dlhodobu vyrovnanú záujem o divadelné predstavenia. Počet pravidelných návštevníkov, ktorí navštevujú divadlo raz za mesiac, ale aj počet tých, ktorí navštívili divadlo raz za pol roka, je dlhodobu stabilný. Systematicky rastie návštevnosť koncertov vážnej a populárnej hudby. Existuje aj málopočetná skupina pravidelných návštevníkov (3 - 4 % respondentov), ktorí navštevujú koncerty každý mesiac. Pritom sa dlhodobu zvyšuje počet tých, ktorí navštívili koncert raz za pol roka alebo jedenkrát za rok. Je to zrejme vyvolané rastúcim záujmom o koncerty populárnej a alternatívnej hudby. Segment prezentovania zbierok a ochrany kultúrneho dedičstva v monitoringoch reprezentujú výtvarné a iné umenia, ľudové a tradičné umenie a múzejníctvo. V tomto segmente u nás prevažujú príležitostné a sezónne formy spotreby, ktoré možno v monitoringu posudzovať len množstvom návštev za rok. Návšteva folklórnych podujatí a múzeí je okrem toho pre väčšinu našich občanov charakteristickou dovolenkovou kultúrnou aktivitou, ktorá priamo súvisí s dynamikou cestovného ruchu (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Trendy

Komplex opatrení na podporu súkromnej voľby domácností by mal v budúcnosti:

- stimulovať lepšie „previazanie“ súkromných výdavkov domácností s verejnými zdrojmi podpory kultúry. Určitá časť tejto podpory kultúrnych zariadení ponúkajúca svoje aktivity pre verejnosť musí byť variabilná, závislá od toho, či vyvolala odozvu, ktorá sa prejavuje vo veľkosti návštevnosti ap. Akými metódami to prepočítať je iná otázka: či u divadiel napr. podľa počtu obsadenosti ponúkaných miest, počtu repríz ap. Pokračovať by sa malo sofistikovanejšie s experimentom „kultúrnych poukazov“
- zefektívniť systém dlhodobiejšieho viazania subjektu stimulovaného trhového dopytu (cieľových skupín súčasných i budúcich „spotrebiteľov“ kultúry so stimulovanou trhovou ponukou kultúrnych inštitúcií
- rozšíriť systém permanentiek
- rozšíriť systém kultúrnych poukazov aj pre zamestnancov súkromných a verejných inštitúcií (a dotáciami ich kryť zo sociálneho fondu a u firiem aj z iných zdrojov)
- uplatňovať bonusové body na cenu vstupenky, za ktoré návštevník po určitom počte dostane bezplatnú (alebo výrazne zľavnenú) vstupenku

- last minute zľavy na očakávanú nevyužitú ponuku
- zaviesť výrazne diferencované ceny na dopoludňajšie a popoludňajšie predstavenia (s prioritou pre dôchodcov a deti aj so sprievodom)
- zlepšiť využívanie stykov s podnikovým svetom ekonomiky pri podpore ich firemnej identity aj návštevou kultúrnych zariadení
- podporiť „umelecké školenie“ detí mimo školy ako budúcich aktívnych subjektov trhového dopytu zavedením odpočítateľnej položky z daňového základu domácnosti za tieto výdavky
- radikálne zlepšiť celý systém marketingu verejných kultúrnych inštitúcií (vo väzbe na odporúčanie č. 1 a č. 3)
- radikálne zlepšiť strategický manažment kultúrnych inštitúcií (v prepojení na prognózovanie ich vývoja, na manažment rizika podmienok ich ekonomického vývoja atď.)
- významne zlepšiť systém školskej a mimoškolskej výchovy mládeže ku kultúre (12.6.2012, <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>).

Prognóza cieľovej skupiny

V budúcnosti je potrebné smerovať ponuku kultúrnych statkov hlavne na externých užívateľov. Predpokladá sa pokles v obidvoch skupinách najväčších užívateľov.

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
20-24	53	53	52	52	52	52	52	51	51	51	51
25-29	56	53	51	48	46	43	41	39	37	35	33
20-24 - pr. Index				0,996	% nárast – 20-24						-3,67
25-29 - pr. Index				0,950	% nárast 25 – 29						-40,36
Abs. nárast											-25
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											4,643
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											2,633

Počet obyvateľov ku koncu obdobia (31.12.) podľa územie, 5 ročná veková kategória, pohlavie a rok											
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
45-49	73	77	81	85	89	94	99	105	110	116	122
50-54	45	43	41	39	37	36	34	32	31	30	28
55-59	68	72	75	79	82	86	89	93	97	100	104
45-49 – pr. Index				1,053	% nárast - 45-49						68,10
50-54 - pr. Index				0,955	% nárast - 50-54						-37,18
55-59 - pr. Index				1,044	% nárast - 55-59						53,63
Abs. nárast											69
% z celkového počtu obyvateľov - 2015											21,788
% z celkového počtu obyvateľov - 2025											25,071

2.15. UBYTOVACIE ZARIADENIA

V obci sa žiadne ubytovacie zariadenie nenachádza.

2.16. STRAVOVACIE A REŠTAURAČNÉ SLUŽBY

Priamo v obci sa stravovacie zariadenie nenachádza.

2.17. CESTOVNÝ RUCH

Prírodné podmienky a kvalitné životné prostredie sú predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu. Riešenie rozvoja cestovného ruchu, rekreácie a turizmu je založené na rekreačnom potenciáli, ktorým katastrálne územie obce disponuje, a samozrejme, aj na potenciáli, ktorý poskytuje celá oblasť. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu je potrebné podporovať aj historicko-kultúrny kontext v rámci poznávacej turistiky. Rozvoj pobytovej turistiky je obmedzený ponukou základných služieb. Geografická poloha obce v regióne, konfigurácia terénu a ostatné prírodné danosti doteraz nevyvolali aktivizáciu rekreačných podujatí v obci a jej katastri. V obci chýba vybavenosť účelovými zariadeniami na realizáciu rekreačného cestovného ruchu. Preto v súčasnosti sa obec nezaraďuje medzi rekreačne atraktívne lokality. Disponibilné prírodné a kultúrne historické podmienky obec zaraďujú medzi oblasti s potenciálom rozvoja poznávacej turistiky vrátane cieľových a pobytových

príležitostí cestovného ruchu - turistické trasy poznávania biodiverzity prírody (cyklistické aj pešie). S perspektívnym cieľom rozvoja je zvýšenie využiteľnosti disponibilného potenciálu cestovného ruchu na rozvoj ekonomických aktivít spojených s cestovným ruchom v regióne, využívaním kultúrnych pamiatok pre rozvoj cestovného ruchu, podpory rozvoja kultúrneho dedičstva a tradičných remesiel v záujme rozvoja cezhraničného turizmu a zlepšovania služieb a produktov a spoločného využívania infraštruktúry cestovného ruchu. Chotár je vhodný pre krátkodobý cestovný ruch prevažne letného využitia na báze turistiky, cykloturistiky, vlastivedy, ale aj poľovníctva a pod. regionálneho významu.

Trendy v cestovnom ruchu

Európska komisia cestovného ruchu (ETC) v roku 2004 označila za hlavné faktory ovplyvňujúce rozvoj CR demografiu, zdravie, uvedomelosť a vzdelávanie, voľný čas, cestovné skúsenosti, životný štýl, informačné technológie, dopravu, trvalo udržateľný rozvoj a bezpečnosť. Počet starších ľudí v Európe neustále rastie. Mnoho seniorov odchádza do predčasného dôchodku, má vyššie disponibilné príjmy, teší sa lepšiemu zdraviu. To má za následok rýchlejší rast dopytu tejto kategórie ľudí po cestovnom ruchu. Zdravotné povedomie návštevníkov je čoraz väčšie a ovplyvňuje najmä voľbu cieľového miesta a životný režim počas dovolenky. Čoraz populárnejšou je dovolenka spojená so vzdelávaním. Pri plánovaní dovolenky má významnú rolu história, umenie a kultúrne podujatia. Súčasná spoločnosť kladie zvýšené nároky na ľudí a ich denný režim, čo sa prejavuje v raste nárokov na voľný čas a možnosti oddychu. Rastie aj pragmatickosť návštevníkov v CR, ich sebaistota, požiadavky a znalosť vlastných práv, čo súvisí s predchádzajúcimi skúsenosťami. Rastie podiel kritických názorov na kvalitu a dôraz sa kladie na pomer kvality a ceny. Rastie význam internetu, ktorý umožňuje nielen vizuálnu prezentáciu, ale aj priamy nákup produktov cestovného ruchu. V dopravných službách sa do popredia dostáva záujem o cestovanie železnicou, a najmä vysokorýchlostnými vlakmi. Rastie aj sieť nízkotarifných leteckých spoločností, zatiaľ čo cestné siete sa stávajú preťažené a klesá podiel klasického cestovania. Medzi populáciou naďalej rastie environmentálne povedomie, čo ovplyvňuje rast záujmu o cieľové miesta rozvíjajúce na základe trvalej udržateľnosti. Aktuálne trendy v cestovnom ruchu – rast záujmu o kvalitu, luxus, pohodlie a bezpečie, – záujem o relax, uvoľnenie, aktívnu dovolenku, pobyty wellness a pobyty v kúpeľoch, – dopyt po produktoch pre jednu osobu, – rast záujmu o krátkodobé pobyty v zahraničí, – individuálne organizovaná dovolenka zameraná na kultúru, umenie a históriu (rast záujmu o strednú a východnú Európu), – potreba ponuky cenovo dostupných produktov, – spokojnosť zákazníkov sa prejavuje v ich opätovnom návrate, – rast záujmu o osobnejší prístup v poskytovaní služieb (malé rodinné podniky), – úzka špecializácia poskytovateľov služieb na produkt pre vybranú cieľovú skupinu, – trend „späť k začiatkom“, ktorý súvisí s preferenciami tráviť jednoduchšiu dovolenku (ubytovanie v hoteli nahradiť ubytovaním v bungalove, resp. stane), – nezáujem o sprostredkovanú organizáciu dovolenky oproti zvýšenému záujmu o priame rezervovanie a nákup služieb prostredníctvom internetu (12.6.2012, <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>).

2.18. REKAPITULÁCIA ROZPOČTU OBCE ZA ROKY 2010 – 2014

Nasledujúca tabuľka prezentuje štruktúru príjmov a výdavkov obce.

Hospodárenie obce celkom	2 010	2011	2 012	2013	2014
Bežné príjmy					
Bežné výdavky					
Prebytok/schodok					
Kapitálové príjmy					
Kapitálové výdavky					
Prebytok/schodok					
Prebytok/schodok bež. a kap. rozp.					
Príjmy finančných operácií					
Výdavky finančných operácií					
Rozdiel finančných operácií					
Rozdiel celkového rozpočtu					
Zdroj: OcÚ Rumanová, 2014					

2.19. SAMOSPRÁVA

Vzťah samospráva – občan si vyžaduje vypracovať projekt klientskeho prístupu riešiaci ako, vzťah zamestnancov úradu, tak aj poslancov ku občanom a návštevníkom obce.

Obec Rumanová je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, ktorý svoje samosprávne kompetencie vykonáva samostatne (zákon SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení).

Manažment a správa obce

Súčasné zariadenia verejnej správy a administratívy reprezentuje obecný úrad. Obecný úrad je výkonným orgánom obecného zastupiteľstva a starostu obce Rumanová. Obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne veci obecného zastupiteľstva a starostky obce, ako aj orgánov zriadených obecným zastupiteľstvom. Obecné zastupiteľstvo má 6 poslancov.

Nasledujúca tabuľka prezentuje príslušnosť obyvateľov k jednotlivým úradom špecializovanej štátnej správy.

Príslušnosť k obyvateľom k úradom ŠŠS

Sídlo matričného úradu	Rumanová
Sídlo pracoviska daňového úradu	Nitra
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Nitra
Sídlo Okresného súdu	Nitra
Sídlo Okresného riaditeľstva Hasičského a záchranného zboru	Nitra
Sídlo pracoviska obvodného úradu	Nitra
Sídlo Územnej vojenskej správy	Nitra
Sídlo územného Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Nitra
Sídlo Obvodného úradu životného prostredia	Nitra
ŠÚ SR	

2.21. IDENTIFIKÁCIA HLAVNÝCH VONKAJŠÍCH FAKTOROV ROZVOJA ÚZEMIA A ANALÝZA VPLYVU VONKAJŠIEHO PROSTREDIA NA VÝVOJ SITUÁCIE V ÚZEMÍ

Obec Rumanová je súčasťou Vyššieho územného celku Nitra. Táto časť identifikuje hlavné faktory vonkajšieho prostredia, ktoré priamo alebo nepriamo ovplyvňujú vývoj mesta. Nitriansky kraj je prevažne vidiecky, pomaly rastúci región SR, s primeranou atraktivitou a pozíciou, priemerným stupňom pripravenosti na inovácie, priemerne konkurencieschopný mimo centra rozvojových aktivít EÚ a s možnosťou cezhraničnej spolupráce s Maďarskou republikou. Po Košickom a Prešovskom kraji je najľudnatejším krajom SR. NK je prevažne vidieckym regiónom SR (46,8 % mestského obyvateľstva), kde sa výrazne prejavuje starnutie populácie a pokles detskej zložky obyvateľstva. NK vykazuje rast ekonomicky aktívneho obyvateľstva. NK sa vyznačuje priemernou zamestnanosťou (miera zamestnanosti 64,1 %). V prípade NK bude nevyhnutné vyvárať pracovné príležitosti najmä pre ekonomicky aktívne obyvateľstvo, ktoré dochádza za prácou do iných regiónov (približne 27 000 ekonomicky aktívneho obyvateľstva). Najviac zamestnaných v kraji je v priemysle (okolo 36 %) a vysoký podiel na zamestnanosti predstavujú verejné služby (23 %) a celkovo služby (56 %). NK patrí k najproduktívnejším poľnohospodárskym regiónom SR s celkovou výmerou poľnohospodárskej pôdy 468 669 ha, čo je najviac v SR a podiel poľnohospodárskej pôdy v SR (19,3 %). Priaznivo možno hodnotiť vývoj sektorovej štruktúry v regióne, ktorý prešiel pomerne rýchlo sektorovou reštrukturalizáciou a posilnil pozíciu najvýznamnejších sektorov (strojársky a chemický priemysel), nasledovaný vybranými segmentmi spotrebného priemyslu a elektrotechnickým priemyslom. V kraji existujú 4 priemyselné parky. Nitriansky kraj nepatrí medzi najnavštevovanejšie kraje SR, disponuje nízkou ubytovacou kapacitou a dosiahol jednu z najnižších návštevnosti (6,3 %) v rámci SR. Celkom možno očakávať, že NK si ťažko udrží pozíciu pomerne hospodársky a sociálne stabilného regiónu a bude sa pomaly približovať k úrovni priemeru EÚ 27. V priemyselnej výrobe bude viac dominovať energetika. Vďaka novým zahraničným investíciám by sa mohol zvýšiť podiel strojárkeho, elektrotechnického a automobilového priemyslu, prostredníctvom inovácií aj chemického priemyslu, ohrozená je pozícia lodiarskeho priemyslu. Inovačný potenciál regiónu by sa mal v budúcnosti zamerať na inovácie v elektrotechnickom priemysle a energetike, zvyšovanie spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, technológií znižujúcich nepriaznivý dopad na životné prostredie a predovšetkým v oblasti poľnohospodárstva a pod. Oblasť Nitry síce má rovnaké štrukturálne problémy v oblasti výskumu, vývoja a inovácií ako zvyšok Slovenska - nedostatočné prístrojové vybavenie a nedostatočná technická infraštruktúra výskumu a vývoja, ale v kraji je sústredená významná a jedinečná vedeckovýskumná základňa pre oblasť poľnohospodárstva. NK je pomerne dobre dopravne prepojený s ostatnými časťami SR aj napriek absencii diaľnic s dopravným uzlom mesta Nitra. Zastúpené sú všetky druhy dopravy okrem leteckej (miestne letisko Nitra - Janíkovce). Špecifické postavenie má aj vodná doprava a jej význam rastie (Dunaj a prístav celoštátneho významu v Komárne).

Charakteristika špecifických stránok regiónu

V porovnaní s regiónmi vyspelých krajín EÚ a regiónmi SR možno konštatovať, že NK využíva iba čiastočne svoj rozvojový potenciál. Najvýraznejšie rezervy sa nachádzajú v nedostatočnej úrovni využívania inovačného potenciálu najmä v poľnohospodárstve a chemickom priemysle. Dôsledkom toho je jeho slabé prenikanie do priemyslu, ale najmä poľnohospodárstva a následne služieb v odvetviach sústredených v regióne. V porovnaní so svetovými trendmi zvyšovania kvality verejných služieb cestou informatizácie a s vývojom v okolitých krajinách je úroveň informatizácie NK nízka. NK sa v posledných rokoch aj napriek svojmu potenciálu začal prepadať vo svojej výkonnosti v porovnaní s ostatnými regiónmi SR. Za najväčší rozvojový potenciál NK možno považovať:

- existujúcu sieť vedeckých a výskumných inštitúcií a potenciál vysokokvalifikovanej pracovnej sily vhodnej pre rozvoj výskumu a vývoja,
- nadregionálne väzby na rýchloraštúce regióny,
- lodnú cestu po Dunaji s prístavmi v Komárne a Štúrove medzinárodného významu.

Konkurenčná výhoda

Konkurenčná výhoda NK je tvorená vysokým inovačným potenciálom a vysokokvalifikovanou pracovnou silou v oblasti poľnohospodárstva a chemického priemyslu a predpokladmi pre rozvoj biotechnológií, nový typ sociálnych služieb a zdravotnej starostlivosti.

Strategické ciele:

1. veda, výskum, inovácie zamerané na oblasť poľnohospodárstva a chemického priemyslu,
2. komplexný rozvoj vidieka a pôdohospodárstvo,
3. územná a medziregionálna spolupráca,
4. udržateľný rozvoj krajiny.

Očakávané dopady:

- zvýšenie inovačnej kapacity a potenciálu najmä v oblasti poľnohospodárstva, chemického priemyslu a alternatívnych zdrojov energie,
- komplexný rozvoj vidieka, udržateľný rozvoj krajiny ako súčasti kvality života v regióne,
- posilnenie vnútroregionálnych, ale aj nadregionálnych a medzinárodných väzieb v strategických rozvojových oblastiach,
- zlepšenie demografickej situácie v regióne,
- zvýšenie orientácie regionálnej ekonomiky na nové typy služieb v sociálnej a zdravotníckej oblasti (NSRR, 2011, s.70-75).

2.21. EX-POST HODNOTENIE PREDCHÁDZAJÚCEHO PHSR

V rámci strategických cieľov PHSR 2008 mikroregiónu, sú definované jednotlivé opatrenia, prostredníctvom, resp. realizáciou ktorých sa má zabezpečiť regionálny rozvoj mikroregiónu trvaloudržateľného rozvoja.

Strategický cieľ 1 Podpora ľudských zdrojov

- Opatrenie 1.1 Obnovovať sociálno-demografický základ obcí, napr. zabezpečením podmienok na výstavbu rodinných domov alebo poskytovaním nájomných bytov mladým ľuďom a rodinám.
- Opatrenie 1.2 Podporovať tvorbu pracovných miest pre domácich obyvateľov a zvlášť pre mladých obyvateľov nastupujúcich do pracovného procesu.
- Opatrenie 1.3 Podporovať zvyšovanie vzdelanostnej úrovne obyvateľstva mikroregiónu.
- Opatrenie 1.4 Podporovať klubovú činnosť detí, mládeže a obyvateľov pri ich voľnočasových aktivitách.

Strategický cieľ 2 Rozvoj a diverzifikácia podnikateľských aktivít a posilnenie ekonomiky

- Opatrenie 2.1 Podporovať miestne podnikateľské aktivity vo všetkých sférach ekonomických činností (napr. dobudovaním sietí technickej infraštruktúry priemyselných parkov, inštitucionálnou podporou pri jednaní miestnych podnikateľov s ďalšími orgánmi štátnej správy alebo s komerčným sektorom a pod.).
- Opatrenie 2.2 Podporovať tradičné podnikanie na vidieku v poľnohospodárskej výrobe, v lesníctve a v tradičných remeslách (túto podporu môže obec mikroregiónu poskytovať napr. výhodnými prenájmi obecných budov a pozemkov na prevádzku týchto aktivít, obec môže podporovať alebo aj čiastočne finančne zabezpečovať projekty pozemkových úprav, účelových ciest a pod.).

Strategický cieľ 3 Skvalitnenie infraštruktúry (sociálnej, technickej, environmentálnej)

- Opatrenie 3.1 Rekonštruovať, dobudovať a zaistiť služby školstva, ktoré je významným stabilizujúcim faktorom nielen pre mladé rodiny ale aj pre všetkých obyvateľov vidieka (rušenie školských zariadení považujú mnohí obyvatelia za znak úpadku - dochádzanie najmenších detí do škôl vo vzdialenom okolí je ako pre deti, tak aj pre ich rodičov značne nepríjemné a náročné).
- Opatrenie 3.2 Zaisťovať lekársku starostlivosť v obciach, ktoré nemajú prístup k zdravotníckym službám a existujúce zdravotnícke služby skvalitniť.
- Opatrenie 3.3 Zaisťovať sociálnu starostlivosť v obciach so zameraním na starších, často aj osamelých obyvateľov (ide o jeden z významných znakov dobre fungujúcej miestnej komunity - obecné úrady môže organizovať donášku jedla, môže budovať bezbariérové malometrážne byty spojené s lekárskou starostlivosťou pre najstarších obyvateľov obce, prípadne môže vybudovať domy dôchodcov a pod. v spolupráci s lekármi a lekárnikmi zabezpečiť pravidelnú donášku liekov pre staršie a choré obyvateľstvo).
- Opatrenie 3.4 Rekonštruovať a modernizovať kultúrne domy, verejné budovy, športoviská ale i rozšíriť výstavbu viacúčelových ihrísk a priestorov voľného času, čo zvyšuje kvalitu života v mikroregióne a vytvára podmienky pre rozvoj ďalších aktivít.

- Opatrenie 3.5 Podporovať kultúrne, športové a záujmové aktivity (tieto vedú k posilneniu kontaktov medzi členmi vidieckej komunity, k vytvoreniu pocitu súdržnosti obyvateľov so sídlom, krajinou, regiónom - zároveň majú stabilizačný účinok aj na mladú generáciu, ktorá je najviac náchylná na sťahovanie do miest, mikroregiónu, resp. jeho jednotlivé obce môžu za podpory štátnych orgánov jednotlivé záujmové organizácie, resp. ich akcie finančne podporovať a poskytovať im priestor k činnosti).
- Opatrenie 3.6 obudovať, resp. rekonštruovať technickú a environmentálnu infraštruktúru (miestne komunikácie a chodníky, kanalizáciu a ČOV, odpadové hospodárstvo) s uplatnením environmentálne vhodných technológií.
- Opatrenie 3.7 Zlepšiť dopravnú dostupnosť obcí mikroregiónu (napr. zvýšením počtu spojov hromadnej dopravy, prispievaním na prevádzku ekonomicky nerentabilného ale z aspektu prepravy obyvateľov potrebného spoja a pod.).
- Strategický cieľ 4 Ochrana prírodných a kultúrnych zdrojov krajiny mikroregiónu**
- Opatrenie 4.1 Ochránovať a zveľaďovať prírodné a kultúrne dedičstvo.
- Opatrenie 4.2 Rekonštruovať a obnovovať kultúrno-historické pamiatky, a tým zachovávať kultúrne dedičstvo v mikroregióne.
- Opatrenie 4.3 Rekonštruovať priestory a objekty pre potreby miestnych múzeí resp. pamätných izieb.
- Opatrenie 4.4 Rozvíjať nové formy prezentácie kultúrneho dedičstva (napr. agroturistiku a vidiecky cestovný ruch).
- Opatrenie 4.5 Zriaďovať, rekonštruovať a modernizovať remeselnú výrobu podporujúcu oživenie tradičných remesiel, produkciu tradičných vidieckych produktov a zamestnanosti.
- Opatrenie 4.6 Udržať a rozvíjať vinohradníctvo vrátane tradícií, rekonštrukcia hajlochov, pivníc a vínnych domčekov s možnosťou ponuky vín.
- Opatrenie 4.7 Podporovať prítomnosť chalupárov i následné druhotné bývanie.
- Opatrenie 4.8 Vybudovať lokálne cyklotrasy, turistické resp. poznávacie trasy či náučné chodníky s cieľom aktívneho oddychu i poznávaním prírodných a kultúrno-historických zaujímavostí a hodnôt obce.
- Strategický cieľ 5 Ochrana životného prostredia**
- Opatrenie 5.1 Dôsledne dodržiavať princípy trvalo udržateľného rozvoja v ochrane a tvorbe životného prostredia.
- Opatrenie 5.2 Zabezpečiť dôslednú ochranu prírody v celom mikroregióne.
- Opatrenie 5.3 Zvýšiť podiel zelene v krajine napr. výsadbou stromov a kríkov.
- Opatrenie 5.4 Revitalizovať vodné toky a vodné nádrže a zabezpečiť ich ochranu pred znečistením.
- Opatrenie 5.5 Zabezpečiť protierózne opatrenia poľnohospodárskej pôdy.
- Opatrenie 5.6 Zabezpečiť starostlivosť o verejné priestory a čistotu obcí.
- Opatrenie 5.7 Odstrániť nelegálne skládky v rámci programu odpadového hospodárstva.
- Strategický cieľ 6 Zlepšenie propagácie územia**
- Opatrenie 6.1 Podporiť propagáciu obcí a mikroregiónu (napr. prostredníctvom printových a elektronických médií, špecializovanými propagačnými výstupmi).
- Opatrenie 6.2 Vytvoriť komplexne vybavený informačný systém mikroregiónu.
- Opatrenie 6.4 Zabezpečiť označenie pozoruhodností a atraktivít územia mikroregiónu informačnými tabuľkami.
- Opatrenie 6.5 Obnovovať a rozvíjať miestne kultúrne, spoločenské a ľudové tradície.
- Opatrenie 6.6 Vytvoriť podmienky pre rozšírenie i obnovu tradičných remesiel.
- Opatrenie 6.7 Vytvoriť sieť miestnych obecných múzeí.
- Opatrenie 6.8 Vybudovať lokálne cyklotrasy, turistické resp. poznávacie trasy či náučné chodníky s cieľom aktívneho oddychu i poznávaním prírodných a kultúrno-historických zaujímavostí a hodnôt mikroregiónu.
- Strategický cieľ 7 Podpora aktivizácie a rozvoja miestnej spolupráce obcí**
- Opatrenie 7.1 Vytvárať a podporovať sociálnu súdržnosť a angažovanosť obyvateľstva hľadaním nových spôsobov účasti verejnosti v plánovaní rozvoja územia mikroregiónu.
- Opatrenie 7.2 Zapojiť voľné pracovné sily do jednotlivých rozvojových aktivít v obciach mikroregiónu.
- Opatrenie 7.3 Viac zapájať školskú mládež do aktivít mikroregiónu.
- Opatrenie 7.4 Podporovať projektovú činnosť škôl.
- Opatrenie 7.5 Skvalitniť výučbu o miestnej krajine v jednotlivých školách mikroregiónu a tak podporiť vzťah mladej generácie k rodnej obci či mikroregiónu.

Opatrenie	Opatrenia
Realizácia vybudovanie kanalizácie a ČOV - spoločne s obcou Báb	nesplnené
Rekonštrukcia KD	nesplnené
Revitalizácia miestneho parku, obnova chodníkov, lavičiek, osvetlenia, výsadba drevín	častočne splnené
Rekonštrukcia poštárnej zbrojnice, zriadenie miestneho múzea	nesplnené
Úprava miestneho cintorína (chodníky, oplatenie)	častočne splnené
Rekonštrukcia ZŠ s MŠ (zateplenie, okná, strechy, dvere, sociálne zar.)	nesplnené
Realizácia stavby - bytovky (2x6 bytových jednotiek)	nesplnené
Rekonštrukcia budovy OčÚ Rumanová - výmena okien, dvere, zateplenie a vstup do budovy	častočne splnené
Vybudovanie športového areálu pre občanov obce	častočne splnené
Realizácia domova pre dôchodcov v rámci mikroregiónu	nesplnené
Zabezpečenie dostupnosti internetu pre verejnosť	splnené
Rekonštrukcia chodníkov a verejných priestranstiev	častočne splnené
Komplexné vysporiadanie katastra ROEP	častočne splnené

3 SWOT ANALÝZY

Nasledujúca SWOT analýzy sa zameriavajú na silné, slabé stránky, príležitosti a riziká prioritných rozvojových oblastí. Na ich základe budú formulované hlavné rozvojové ciele.

Analýza SWOT

Sledovať a vyhodnocovať vývojové trendy v regióne v neustále sa meniacom vonkajšom prostredí, identifikovať trend sociálno-ekonomického rozvoja, alebo smer vývoja ako príležitosť alebo hrozbu, je v súčasnosti pre obec Rumanová nevyhnutnosť. To, čo sa na prvý pohľad zdá ako príležitosť, ňou vo vzťahu k zdrojom obce, kultúre, ľudským zdrojom, životnému prostrediu a hospodárstvu, uplatňovanej stratégii vôbec nemusí byť. Nástrojom pre celkovú analýzu vonkajších a vnútorných činiteľov je SWOT analýza. Predstavuje kombináciu dvoch analýz, S - W a O - T. Účelom SWOT analýzy je posúdenie vnútorných predpokladov podniku k uskutočneniu určitého rozvojového zámeru a podrobenie rozboru i vonkajších príležitostí a obmedzení určované potrebami obyvateľov a subjektov v rámci obce. Na jej základe môže obec prikrčiť k formulácii špecifických cieľov.

Schéma SWOT analýzy:

	S - silné stránky	W - slabé stránky
	1. 2. ... 10.	1. 2. ... 10.
O - príležitosti	1. 2. ... 10. Stratégia SO	1. 2. ... 10. Stratégia WO
T - hrozby	1. 2. ... 10. Stratégia ST	1. 2. ... 10. Stratégia WT

SO – využiť silné stránky na získanie konkurenčnej výhody

WO – prekonať slabiny využitím príležitostí

SW – využiť silné stránky na čelenie hrozbám

WT – minimalizovať náklady a čeliť hrozbám

Analýza príležitostí a rizík - O-T

O – T analýza umožňuje rozlíšiť atraktívne príležitosti v obci, ktorá skrýva potenciál územia a ktoré môžu obci priniesť výhody pri dosahovaní vyváženého rastu. Súčasne tiež nabáda k zamysleniu nad problémami, s ktorými bude obec riešiť v rámci Integrovannej stratégie. Znamená to teda, že obec musí sledovať významné sily makroprostredia (demografické, ekonomické, technologické, politické, legislatívne, sociálne a kultúrne) a tiež tých účastníkov mikroprostredia, ktorí ovplyvňujú jej schopnosť dosiahnuť v regióne prospech (neziskové organizácie, orgány miestnych samospráv, podnikateľské subjekty, miestni aktéri a verejnosť).

Príležitosti sú posudzované z hľadiska ich atraktívnosti a pravdepodobnosti úspechu. Pravdepodobnosť, že obec dosiahne úspech pri ekonomickom raste, nezávisí len od jej konkurenčnej sily, oproti konkurenčným regiónom, ale aj od toho či je táto sila v porovnaní s konkurenciou väčšia. V rámci analýzy SWOT sa obec koncentruje na identifikáciu potenciálnych príležitostí – existencia stabilného hospodárskeho prostredia, kvalitné životné prostredie, prírodný potenciál, historicko-kultúrne hodnoty, rozvinutá sieť inštitúcií verejných služieb, objekty cestovného ruchu.. Kvadrant 1 pozostáva z príležitostí ponúkajúcich najvyšší úžitok pre obec, preto by sa mal manažment obce sústrediť na tieto aktivity. Naopak, príležitosti v kvadrante 4 sú buď príliš malé, alebo ich obec nebude vedieť dostatočne využiť. Príležitosti v kvadrante 2 a 3 sú zaujímavé len v prípade, že existuje možnosť zvýšenia ich atraktívnosti alebo pravdepodobnosti úspechu.

		Matica príležitostí				Matica rizík	
		Pravdepodobnosť úspechu				Pravdepodobnosť nastatia	
		vysoká	nízka			vysoká	nízka
Atraktívnosť	vysoká	1	2	Vážnosť	vysoká	1	2
	nízka	3	4		nízka	3	4

Riziká sú klasifikované z hľadiska ich vážnosti a pravdepodobnosti výskytu. Pri analýze okolia z hľadiska možných hrozieb je potrebné zamerať sa na potenciálne hrozby. Riziká z 1. kvadrantu

môžu obec vážne zraniť, preto treba pripraviť plán strategických aktivít, keďže pravdepodobnosť ohrozenia je vysoká. Riziká v 2. a 3. kvadrante treba podrobiť dôkladnému skúmaniu v prípade, ak sa stávajú kritickými, netreba však zostavenie plánu eventúálnych alternatív. Riziká v 4. kvadrante sú malé a väčšinou ich možno ignorovať. Spojením hlavných príležitostí a rizík, ktoré ovplyvňujú rozvoj obce, sa stratégovia snažia zistiť mieru celkovej atraktívnosti trhu. Existujú štyri možnosti:

- *Ideálny rozvoj*, ktorý sa vyznačuje mnohými príležitosťami, ale iba niekoľkými (ak vôbec nejakými) rizikami.
- *Špekulatívny rozvoj*, vyznačujúce sa vysokými príležitosťami i vysokými rizikami.
- *Zrelý rozvoj*, vyznačuje sa nízkymi príležitosťami i nízkymi rizikami.
- *Problémový rozvoj*, má nízke príležitosti, ale vysoké riziká.

Externé prostredie vytvára nielen príležitosti, ale prezentuje aj sériu rizík. Riziko je výzva, poukazuje na nevýhodný trend vývoja vo vonkajšom prostredí, ktorý v prípade pasívnej reakcie zo strany podniku ohrozí jeho trhovú pozíciu.

Analýza silných a slabých stránok – S-W analýza

Hodnotenie vplyvu vonkajších činiteľov, vykonávané so zámerom stanoviť ciele obce, musí byť doplnené rozborom vnútorných činiteľov. Viaceré regióny dnes aj poznajú príležitosti, ktoré im potenciál ponúka, avšak chýba im schopnosť ich využiť. Na základe analýzy silných a slabých stránok vie obec stanoviť, čo je z hľadiska súčasnej a očakávanej situácie rozumné konať. Za dôležité znaky konkurenčnej sily obce sa považuje – kvalitné ľudské zdroje, rozvinuté podnikateľské prostredie, dobrý prírodný potenciál, výhodná poloha a dopravná dostupnosť, a iné.. Za dôležité znaky konkurenčnej slabosti sa považuje – strácanie pozície voči konkurenčným regiónom, nedostatok finančných zdrojov na rozvoj, klesajúca demografická krivka, vysoká nezamestnanosť, zlý technický stav základnej infraštruktúry atď. Pri hodnotení silných a slabých stránok je potrebné každý faktor odstupňovať podľa dôležitosti (rozhodujúca silná stránka, marginálna silná stránka, neutrály faktor, rozhodujúca slabá stránka, marginálna slabá stránka) a podľa intenzity jeho vplyvu - výkonu (vysoký, stredný, nízky). Výsledok spojenia stupňa výkonu a dôležitosti predstavuje štyri možné alternatívy:

Matica výkonu a dôležitosti

		Výkon	
		vysoký	nízky
Dôležitosť	vysoká	1 Sústrediť snahu	2 Udržať snahu
	nízka	3 Nízka priorita	4 Možné nadmerné investovanie

Kvadrant 1 pozostáva z oblastí, ktoré sú dôležité, ale v ktorých obec momentálne vykazuje slabý výkon, preto sa musí sústrediť na posilnenie týchto oblastí. *Kvadrant 2* pozostáva z oblastí, v ktorých je síce mesto úspešné, ale do budúcnosti si musí túto úspešnosť udržať. *Kvadrant 3* tvoria oblasti, ktoré nie sú dôležité, zdokonalenia v tomto kvadrante majú nízku prioritu. V *kvadrante 4* nie sú dôležité oblasti, pričom rozvoj a snaha sú zbytočne silné. Na základe tejto analýzy je zrejmé, že silné stránky sa nemusia vždy pretransformovať do konkurenčnej výhody obce. Dôvodov, prečo je to tak, je niekoľko, pričom najčastejšími obyvateľmi vnímaná nízka dôležitosť poskytovaných služieb a bodov rozvoja. Identifikácia silných miest obce je možná len na základe porovnania s ich hlavnými konkurentmi v regióne. Ani sústredenie sa na prekonanie všetkých slabých stránok nemusí priniesť očakávaný efekt, pretože náklady potrebné na ich transformovanie do silnej stránky sa nemusia vrátiť. Pozornosť treba venovať príležitostiam, v ktorých má obec najviac silných stránok, alebo oblastiam, v ktorých sa vzhľadom na veľkú príležitosť a potenciálnu návratnosť investícií ukazuje efektívne vytvorenie nových silných stránok. Príklady z praxe uvádzajú, že i málo rozvinutý región má popri slabých miestach aj silné miesta, ktoré pokiaľ dokáže správne identifikovať a využiť, vytvárajú predpoklady pre trvalý a vyrovnaný sociálno-ekonomický rozvoj. Nasledujúce grafy prezentujú pohľad obyvateľov a poslancov na silné a slabé stránky obce Rumanová a kvalitu života v obci.

3.1 HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Silné stránky	Slabé stránky
---------------	---------------

<ul style="list-style-type: none"> - poľnohospodárska pôda zabierajúca cca. 80 % katastra obce, - celkovo 8 podnikateľských subjektov – právnické osoby, 38 fyzických osôb podnikateľov v roku 2014, - areál priemyselnej výroby, - rozsiahly areál poľnohospodárskeho družstva, - existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, - relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 117 a vysokoškolským vzdelaním – 46, - okolo centra sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť, - rýchla dostupnosť krajského mesta Nitra, - rýchla dostupnosť ďalšieho krajského mesta Trnava, - obec leží v blízkosti rýchlostnej cesty R1, - rozsiahle plochy viníc, rozvinutá vinárska produkcia, - vysoký počet obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore – 158, - základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria 3 maloobchodné potravinárske predajne, 	<ul style="list-style-type: none"> - klesajúci počet fyzických osôb podnikateľov, - nedostupnosť železničného spojenia priamo v obci (najbližšie 5 km), - vysoký počet obyvateľov dochádzajúcich za prácou mimo obce – 312, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – osobné služby, opravy, atď... - nízke možnosti zamestnania v obci, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosti rozvoja podnikateľských aktivít v juhozápadnej časti obce, - podpora malých podnikateľov v oblasti služieb, - využitie polohového potenciálu obce Rumanová s výhodnou polohou vo vzťahu dostupnosť krajského mesta Nitra a Trnava, - orientovanie sa na služby bez negatívnych účinkov na životné prostredie, využívanie jestvujúcich plôch a areálov formou intenzifikácie ich územia a efektívnym využitím jestvujúceho objektového fondu, - preferovanie a profilovanie hospodárskej základne pre rozvoj malého a stredného podnikania s orientáciou na rozvoj tradičných foriem výroby, - skvalitnenie prostredia obslužných a prevádzkových areálov (prípadné nové prevádzky) - vytváranie podmienok pre šport, turistiku a oddych, - rozvoj infraštruktúry a podmienok pre ďalšie bývanie, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, - rozvoj environmentálne vhodných technológií, - vytvorenie nových pracovných miest najmä v malom podnikaní a službách, 	<ul style="list-style-type: none"> - zvýšená regionálna konkurencia a recesia v oblasti profilových odvetví vhodných pre Rumanová (poľnohospodárstvo, cestovný ruch, výroba), - tlak na intenzívny hospodársky rozvoj a zhodnocovanie investičného potenciálu (nezastavané lokality, prírodné prostredie), - pomalá a nákladná výstavba, modernizácia a rekonštrukcia technickej infraštruktúry, - administratívne opatrenia obmedzujúce plnohodnotný rozvoj cestovného ruchu, - veľká administratívna náročnosť pre získanie financií zo štátnych dotácií a z fondov EU, - nedostatok investičného kapitálu, - neochota investorov o regiónu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>14</p> <p>4</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>12</p> <p>10</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>7</p>	<p>Stratégia WT</p>

V oblasti hospodárstva dochádza k prevahe silných stránok. Je nevyhnutné zabezpečiť využitie silných stránok na elimináciu slabých stránok. Riešenie môže byť využitím potenciálu existujúcej infraštruktúry a plôch pre možný rozvoj priemyselných zón.

3. 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - prechádzajúca cesta R1 - I. triedy č.51/E571, - rýchle napojenie na cestu I. triedy cez cestu III/51311, - dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, - dostatočné pokrytie zastávkami SAD – 3 – dostupnosť do 5 minút, - čiastočne vybudovaná sieť poľných ciest, - vybudované parkovacie plochy pri OcÚ – 4 p.m.m., školskej a športovej infraštruktúry – 10 p.m., 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok spojov do krajského mesta Nitra v ranných hodinách, - absencia priameho železničného spojenia priamo v obci – stanica vzdialená 5 km, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku hlavnej cesty, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nedostatočná zimná údržba, - zlý technický stav cesty III./51311, - nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú dostatočne vybudované,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - revitalizácia verejných komunikačných priestorov, - dobudovanie chodníkov pozdĺž miestnych komunikácií a štátnej cesty III./51311, - dostavba parkovacích plôch pri objektoch občianskej vybavenosti, - zvýšenie bezpečnosti chodníka v blízkosti obecného cintorína, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - zvyšujúce sa náklady na údržbu a opravy cestnej infraštruktúry, - oneskorená výstavba a modernizácia cestnej siete, - zhoršenie dopravnej obsluhy, - spomalenie hospodárskeho rastu, - trvalý presun cestujúcich z verejnej osobnej dopravy na individuálnu dopravu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>6</p> <p>11</p> <p>2</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>5</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>9</p>	<p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO - kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.3 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, - schválený spoločný územný plán mikroregiónu z roku 2005, - dobré pokrytie signálom mobilných operátorov, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - nedostatočné osvetlenie verejných priestorov,

<ul style="list-style-type: none"> - prípravné fázy prípravy nového ÚPO Rumanová, - existencia prevádzky Slovenskej pošty, a.s., - vybudovaný verejný vodovod s vlastným zdrojom pitnej vody, - obec Rumanová je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 236, - dostatočné množstvo vybudovaných transformátorových staníc, - možnosť dostavby plôch IBV za cintorínom, v Budaháji a západnej časti obce, - vybudovaný cintorín s dostatočnou kapacitou, - hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, - vybudovaná rozvodná sieť plynu, - prechádzajúce distribučné plynovody 2 x DN 1400 a 3 x DN 1200, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými-obmedzenia ochranných pásiem,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia verejného osvetlenia, zníženie energetickej náročnosti a jeho rozšírenie na neosvetlené časti obce, - kompletná rekonštrukcie vzdušnej elektrickej rozvodnej siete, - zavedenie elektrických, plynových, vodovodných a kanalizačných prípojok do nových častí IBV, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - využitie významnej geografickej polohy územia z hľadiska prechádzajúcich dopravných koridorov, - rozvoj ďalších telekomunikačných a dátových služieb v konkurenčnom prostredí, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - zhoršujúci sa stav obecných stavieb a komunikácií, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - stavebné a legislatívne prekážky a nevysporiadanosť pozemkov v intraviláne,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>13</p> <p>4</p>	<p>12</p> <p>7</p> <p>6</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>5</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia SO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

3.4 ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - spracovaný POH obce Rumanová na roky 2011-2015, - zabezpečený odvoz TKO, - v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, - vypracovaná PD na výstavbu kanalizačnej siete, - vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - absencia ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáreň na biologicky rozložiteľných odpadoch, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácností, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - výstavba kanalizačnej siete s ČOV, - výstavba obecného kompostoviska, - obstaranie potrebných mechanizmov, - zabezpečiť efektívny separovaný zber v celej obci, - možnosti materiálového, resp. energetického využitia odpadov pri rešpektovaní duálnych vlastností odpadov, - dôsledné plnenie kvality stanovených cieľov v oblasti odpadového hospodárstva, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd, - zvýšiť právne vedomie obyvateľstva vo sfére životného prostredia, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, - dodržiavanie noriem EU v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, 	<ul style="list-style-type: none"> - ohrozená kvalita povrchových vôd Bábškeho potoka, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia alokovaných v meste Nitra, Sered', Trnava, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - nárast množstva vyvázaných odpadov, pretrvávajúce vykurovanie hlavne tuhými palivami, - nárast množstva vyvázaných odpadov, - nízka disciplína pri nakladaní s odpadmi, - neriešenie problému existencie „čiernych“ skládok,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>6</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>8</p> <p>5</p> <p>11</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>9</p>	<p>Stratégia WT</p> <p>1</p>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd. Odporúča sa využitie stratégie WT – čeliť hrozbám využitím silných stránok a príležitostí.

3.5 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, - zabezpečený odvoz TKO, - relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, - kompletná plynofikácia obce, - vybudované prícestné jarky na odvod dažďovej vody, - zavedený separovaný zber v obci, - vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná kanalizačná sieť s ČOV, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Bábškeho potoka, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v meste Nitra, Sered' a Trnava, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - plytké brehy tunajších vodných tokov, - nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestneho cintorína, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošídlová doprava, ako aj doprava na ceste R1, prudké klimatické zmeny,
Príležitosti	Ohrozenia

<ul style="list-style-type: none"> - výstavba kanalizačnej siete s ČOV, - rozvoj ekologického poľnohospodárstva a ekologizácia priemyselnej výroby, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - dodržiavanie noriem EÚ v oblasti produkcie znečisťujúcich látok v priemysle, - regulácia korýt miestnych potokov a revitalizácia ich okolia, - odstránenie zdrojov znečistenia povrchových a podzemných vôd ohrozujúcich zdroje vody, 	<ul style="list-style-type: none"> - zhoršujúci sa stav životného prostredia v dôsledku nadmernej hospodárskej činnosti v regióne, - ohrozená kvalita podzemných a povrchových vôd, - zhoršenie zdravotného stavu obyvateľstva, - znečistenie ovzdušia veľkými zdrojmi znečistenia, - dopady na zdravotný stav obyvateľov, - zníženie biodiverzity, - hrozba zníženia kvality životného prostredia v dôsledku výstavby z hľadiska kvantity a kvality - nadmerná zástavba výšková, plošná, nevhodná funkčná skladba plôch - tlak na životné prostredie a pôvodnú krajinu, urbanizácia krajiny, - radikalizácia zmien v životnom prostredí na miestnej a globálnej úrovni (povodne, veterné smršte, otepľovanie, klimatické zmeny,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>7</p> <p>1</p>	<p>16</p> <p>6</p> <p>6</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p>	<p>10</p> <p>Stratégia WT</p>

V prípade životného prostredia prevládajú slabé stránky nad silnými. Je to dôsledok nedobudovaného systému na likvidáciu a čistenie odpadových vôd a existenciou záťažových prevádzok v Nitrianskom kraji. Odporúča sa využitie stratégie SO – prekonať slabiny využitím príležitostí a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami.

3.6 SOCIÁLNA OBLASŤ A ZDRAVOTNÍCTVO

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - zabezpečená opatrovateľská služba, - stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, - funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, - stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť - uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce - pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia domova sociálnych služieb, - absencia trvalej ambulancie všeobecného lekára, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - v obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť použitia 2% daní daňových subjektov na prioritné potreby zdravotníctva, - založenie mimovládnych neziskových organizácií poskytujúcich všeobecne prospešné služby, - zlepšujúca sa infraštruktúra a lepšie prepojenie trhov práce na susediace trhy práce, - rozšírenie aktívnych opatrení na trhu práce na podporu vzdelávania a prípravy pre trh práce a na podporu 	<ul style="list-style-type: none"> - rast počtu obyvateľov v seniorskej kategórii, - zhoršujúca sa sociálna situácia niektorých skupín obyvateľstva, - zhoršovanie zdravotného stavu stredného veku, - rast počtu srdcovo-cievnych chorôb, - rast nádorových ochorení tráviaceho traktu, - vysoký výskyt alergických ochorení, - pokles výdavkov na preventívnu zdravotnú

<p>zamestnávania v atypických formách pracovných vzťahov, najmä pre rodičov počas materskej dovolenky a rodičovskej dovolenky,</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora rozvoja sociálnych služieb, a iných opatrení, projektov a programov na podporu sociálneho začleňovania ohrozených skupín podľa ich špecifických potrieb, - dôrazné uplatňovanie princípu subsidiarity, - lepšie podmienky na zladžovanie prac. a rodinných povinností, - možnosti získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - starostlivosť, - pretrvávajúce stereotypy v mobilitnom správaní sa pracovnej sily, - nízky záujem zamestnávateľov o prijímanie uchádzačov o zamestnanie na podporované pracovné miesta, - nedostatočný záujem zamestnávateľov o udržateľnosť vytvorených pracovných miest, - prehlbovanie chudoby u niektorých skupín populácie a reprodukcia chudoby, - zvyšujúci sa počet klientov odkázaných na pomoc iných nesystematickou preventívnou prácou v prirodzenom rodinnom a otvorenom prostredí, - zvyšujúce sa finančné náklady na sociálne služby,
---	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>10</p>	<p>Stratégia WO</p> <p>2</p>
T hrozby	<p>6</p> <p>Stratégia ST</p> <p>3</p> <p>13</p>	<p>8</p> <p>Stratégia WT</p>

V tomto prípade prevládajú slabé stránky a ohrozenia nad silnými stránkami a príležitosťami. Odporúča sa využiť stratégiu **WT** – kde sa obec môže zamerať len na minimalizovanie nákladov súvisiacich s poskytovaním sociálnych služieb a čeliť hrozbám, ktoré sú s týmito službami spojené. Odporúča sa obci zabezpečovať nevyhnutné sociálne služby pre obyvateľov a ostatné služby ponechať poskytovateľom v meste Nitra.

3.7 ŠKOLSTVO A ŠPORT

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - fungujúca materská škola s kapacitou 30 detí, - malotriedna základná škola s kapacitou 50 žiakov, - dlhoročná tradícia v oblasti vzdelávania, - narastajúci počet detí v materskej škole, - narastajúci počet žiakov v základnej škole, - vybudované multifunkčné ihrisko s umelou trávou, - existujúci futbalový areál, - vybudované volejbalové ihrisko, - vybudovaný tenisový kurt, - dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí, - organizované mimoškolské aktivity, - exteriér ZŠ s MŠ tvorí rozľahlá záhrada s bohatou zeleňou a náčiním pre hry detí, - športová infraštruktúra v obci je zastúpená samostatným futbalovým ihriskom, - činný športový klub, - fungujúce fitness centrum, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia priestorov materskej školy, - nedostatočné kapacity materskej a základnej školy, - nevyhovujúci stav kanalizačnej siete základnej školy, - nevyhovujúci stav stravovacieho zariadenia, - potrebné dovybavenie materskej a základnej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - absencia telocvične pre potreby základnej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - absencia pracovne pre potreby športových klubov, - nedobudované cyklistické cestičky,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dostavba a modernizácia infraštruktúry vzdelávania, - dobudovanie a vybavenie športových, športovo-rekreačných a oddychových plôch v obci Rumanová, - skvalitnenie existujúcich areálov a doplnenie nových areálov pre potreby obyvateľov obce, najmä so zameraním na deti a mládež, - vytváranie územných a priestorových podmienok pre realizáciu rozličných športových, rekreačných a 	<ul style="list-style-type: none"> - vplyv nežiadúcich javov na deti a mládež (závislosti, konzumné kultúry...), - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu existujúcich športových objektov, - nedostatočné materiálne zabezpečenie a podpora talentovanej mládeže v jednotlivých druhoch športov, - nárast sociálnej ohrozenosti mládeže, - nedostatok finančných prostriedkov na výstavbu nových

<ul style="list-style-type: none"> - oddychových aktivít, - zefektívnenie spolupráce s krajským mestom na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - športovo-rekreačných objektov, - nevyhovujúca štruktúra kvalifikácie pracovnej sily, - nízka účasť rezortov, samosprávy a sociálnych partnerov na tvorbe obsahu vzdelávania,
--	--

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>15</p>	<p>10</p> <p>3</p> <p>5</p> <p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>10</p> <p>Stratégia ST</p>	<p>7</p> <p>Stratégia WT</p>

V oblasti vzdelávania je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti športu podporovať rekonštrukciu starej a výstavbu športovej infraštruktúry v obci. Je potrebné podporovať organizovanú športovú činnosť.

3.8 KULTÚRA

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia domu kultúry, - dominantou obce je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrassy - existencia obecnej knižnice, - bohatý kultúrno-spoločenský život, - kaplnka Ružencovej Panny Márie, - socha Jána Nepomuckého postavená pri kaplnke, - kamenný kríž stojaci na hranici chotárov Rumanová – Báb pri štátnej ceste, - spevácky súbor dôchodcov Čerdavanka patriaca pod Jednotu dôchodcov Slovenska, - Divadelná spoločnosť METEORIT, - pravidelné kultúrne podujatia, akými sú napríklad Fašiangový sprievod obcou, Veľká Noc, Deň matiek,.. 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav sály kultúrneho domu, - nedostatočné vybavenie domu kultúry, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice, - potrebná rekonštrukcia historických pamiatok, - nevyhovujúci stav kaštieľa,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - lepšia koordinovanosť a propagácia kultúrnych aktivít obce, - rekonštrukcia budovy domu kultúry, dovybavenie interiérov, - rekonštrukcia kultúrnych pamiatok, - rozvoj sponzorovania kultúry, - obnova zanikajúcich tradícií, - vydanie multimediálnych propagačných materiálov o obci, jej kultúrnom dedičstve a tradícií, - zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni, - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EU, 	<ul style="list-style-type: none"> - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície) - slabá podpora kultúry zo strany štátu a VÚC, - posun priorít mládeže ku konzumnej kultúre, - nedostatok finančných prostriedkov na šírenie miestnej kultúry za hranice katastrálneho územia obce, - neuskutočnená rekonštrukcia kultúrneho domu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>6</p>	<p>Stratégia WO</p>

		10	4	8
T hrozby	Stratégia <i>ST</i>	2	5	Stratégia <i>WT</i>

V oblasti kultúry je situácia vyrovnaná. Odporúča sa využitie stratégie SO – využiť silné stránky na prekonanie slabých a minimalizovať náklady súvisiace so slabými stránkami. V oblasti kultúry podporovať výstavbu kultúrnej infraštruktúry a organizovanú kultúrnu činnosť.

3.9 PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, - pravidelne organizované kultúrne podujatia, - dlhoročná vinárska tradícia, - vybudovaná cyklotrasa, - dominantou obce je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrásy - bohatý kultúrno-spoločenský život, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nevyhovujúci stav parku s bývalým kúpaliskom, - nedostatok prírodných atrakcií v okolí obce, - absencia ubytovacích a stravovacích kapacít, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúrno-poznávacieho cestovného ruchu, - problémom je úprava verejných komunikačných priestorov, nevyužívané, opustené objekty, areály a zariadenia, chýbajúce pešie väzby na obec,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - dobré možnosti (existencia poľných ciest) pre budovanie cyklistických a rekreačných trás, - dobrá poloha Rumanová v rámci regionálnych štruktúr, - zavádzanie nových produktov cestovného ruchu v súvislosti s agroturistikou, - iniciatíva spoločenských, kultúrnych, športových,... organizácií, - rozvoj agroturistických aktivít so zameraním na vzdelávacie a zážitkové pobyty, 	<ul style="list-style-type: none"> - pokračujúci postupný úpadok rekreačných lokalít oblasti, - zmeny vo vnímaní tradičných hodnôt (pokles záujmu o niektoré hodnoty a tradície), - negatívne dopady na životné prostredie v prípade zásadného zvýšenia cestovného ruchu, - tlak na parkovacie plochy, - negatívne dôsledky v oblasti verejného poriadku,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	10 Stratégia <i>SO</i>	5 Stratégia <i>WO</i>
T hrozby	6 Stratégia <i>ST</i>	5 Stratégia <i>WT</i>

Obec disponuje veľkým rozvojovým potenciálom v oblasti cestovného ruchu. V súčasnosti však nie je plne využívaný. Odporúča sa využiť stratégiu SO a využiť silné stránky, ako kultúrno-historický potenciál, prírodný potenciál na získanie konkurenčnej výhody.

3.10 ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - existencia verejného rozhlasu, - dostatok priestorov pre administratívu, - budova obecného úradu v dostupného v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry samosprávy, - nedostupný kvalitný digitálny systém prenosu dát, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, 	<ul style="list-style-type: none"> - malá miera podpory miest a obcí zo strany štátu, - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - nedostatočná kvalita právneho rámca výkonu činností verejnej správy, - zvyšovanie komunikačnej a administratívnej náročnosti výkonu činností verejnej správy vo vzťahu k externému, ako aj internému prostrediu,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	<p>Stratégia SO</p> <p>13</p> <p>8</p> <p>1</p> <p>4</p>	<p>Stratégia WO</p>
T hrozby	<p>Stratégia ST</p> <p>3</p> <p>5</p>	<p>Stratégia WT</p>

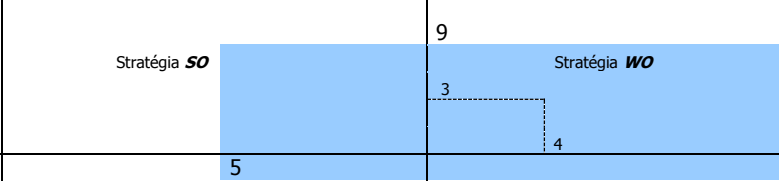
V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec využiť silné stránky a príležitosti.

3.11 INFORMATIZÁCIA OBCE

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> - postupne zavádzané služby eGovernmentu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy - dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a

<ul style="list-style-type: none"> - relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, - obecný občasník a rozhlas, - vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - štandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepcného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činností verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah, - fyzicky nedostupný internet v území s nízkou hustotou osídlenia, alebo málo atraktívny pre používateľov, - pomaly zavádzané základné služby eGovernmentu a nízka efektívnosť ostatných elektronizovaných verejných služieb, ktoré väčšinou iba kopírujú papierové služby, - chýbajúca vysokokapacitná dátová sieť k domom,
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> - možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ, - zvýšenie počítačovej gramotnosti, - zníženie cien využívania Internetu, - rozvoj ďalších telekomunikačných služieb v konkurenčnom prostredí, - vytváranie a sprístupňovanie verejného digitálneho obsahu, - zrušenie princípu miestnej kompetencie pri vydávaní dokumentov a poskytovaní služieb verejnou správou, - e-government je príležitosťou prelomovú modernizáciu interných administratívno-správnych procedúr, zlepšenie imidžu VS, ako aj zvýšenie podielu a záujmu verejnosti na správe vecí verejných, - vytváranie kvalitného a dostupného verejného digitálneho obsahu stimulujúceho dopyt po e-službách a širokopásmovom pripojení, - rastúca penetrácia širokopásmového pripojenia, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevýhodné podmienky čerpania prostriedkov z EÚ fondov, - nevýhodné podmienky čerpania úverových zdrojov z komerčných bánk, - digital divide, zvyšovanie disparít medzi územiami alebo sociálnymi skupinami vo využívaní IKT, - nízka digitálna gramotnosť a zručnosť používateľov IKT a nedostatočný dopyt po elektronických službách, - rozvoj digitálnej kriminality, narušanie súkromia, výchovy a ochrany osobných údajov, - legislatívne a stavebné prekážky pri budovaní informačných technológií,

Schéma SWOT analýzy:

	S silné stránky	W slabé stránky
O príležitosti	Stratégia SO 	Stratégia WO
T hrozby	Stratégia ST 	Stratégia WT

V oblasti technickej infraštruktúry výrazne prevládajú slabé stránky nad silnými. Odporúča sa využiť stratégia WO – kde musí obec prekonať slabiny využitím príležitostí, hlavne možnosťou využitia čerpania nenávratných finančných prostriedkov národných ako aj nadnárodných.

Koordinácia a syntéza výsledkov SWOT

Zostavenie analýzy SWOT je zložitý proces, ktorý si vyžaduje systematický prístup pri identifikácii a analýze bezprostredných (často i skrytých) vonkajších a vnútorných faktorov. Výstižnosť väčšiny faktorov je zložitá vyjadriť prostredníctvom jednoduchých formulácií. Pri zaradovaní jednotlivých faktorov do základných zložiek SWOT analýzy je potrebné zodpovedne posudzovať ich lokálne a mikroregionálne podmienenú situáciu a relatívny podiel na regionálnom rozvoji. V tomto zmysle ide hlavne o nerovnováhu medzi obcou Rumanová a ostatnými obcami v okolí.

Naopak medzi slabé stránky obce Rumanová patrí nepriaznivý demografický vývoj obyvateľstva, nedobudovaný vzdelávací systém zahŕňajúci možnosti vzdelávania v rámci celoživotného vzdelávania, vzhľadom na alokáciu obce, nesúlad vzdelanostnej štruktúry s potrebami trhu práce. V oblasti

podnikateľského sektora ide hlavne o dobudovania službotvorného sektora. V oblasti technickej infraštruktúry ide potrebu dobudovania inžinierskych sietí v oblasti odpadového hospodárstva, dostavbu a rekonštrukciu cestnej siete, ktorá sa nachádza na niektorých miestach v havarijnom stave.

Ohrozenia obce Rumanová vyplývajú z okolitého prostredia, tendencií a skutočností, ktoré nemôže manažment obce ovplyvniť.

3.12 PROBLÉMOVÁ ANALÝZA – HLAVNÉ ODVETVOVÉ DISPARITY A VYMEDZENIE CIEĽOVÝCH SKUPÍN SO SÚSTREDENOU PODPOROU OBCE RUMANOVÁ.

Identifikácia odvetvových disparít a nadväzujúce vymedzenie cieľových skupín je v súlade so zadáním z vypracovanej analýzy SWOT ako aj analýzy zdrojov obce Rumanová. Dôležitým východiskovým rámcom pre vymedzenie cieľových skupín so sústredenou podporou obce Rumanová a stanovenie relevantných opatrení, ktoré by mali riešiť existujúce nerovnosti a rozdiely, sú vybrané strategické a koncepcné dokumenty spracované na národnej (Partnerská dohoda), regionálnej (PHSR NRSK) úrovni, ako aj vo vzťahu k štátnym legislatívnym normám zaväzujúcim obec Rumanová poskytovať svojim obyvateľom balík verejných služieb.

Na odvetvové (odborové a sektorové) disparity treba pozerieť ako na nerovnosti, neoddôvodnené rozdiely, či nezhody medzi potenciálom a jeho súčasným využitím. Ich identifikácia vychádza z porovnania zistených silných a slabých stránok, ktoré sú uvedené vo SWOT analýze. Pôsobenie silných stránok obce Rumanová je oslabované negatívnymi vplyvmi jej slabých stránok. Silné stránky sú potenciálom, ktorý je možné využiť pre budúci rozvoj, je ale nutné zlepšiť alebo odstrániť príslušné slabé stránky tak, aby mohli byť silné naplno využité.

Nasledujúci prehľad je usporiadaný práve týmto spôsobom, kedy proti silným stránkam obce sú vždy postavené relevantné slabé stránky, ktoré majú v danom problémovom okruhu opačný vplyv. Vybrané sú práve tie, ktoré z hľadiska budúceho vývoja možno považovať za najzávažnejšie a kde je viacmenej možné predpokladať aspoň čiastočné riešenie.

Obec Rumanová je súčasťou vyššieho územného celku Nitra. Národná stratégia regionálneho rozvoja definovala pre tento kraj nasledovné disparity, ktoré by mali byť zohľadnené v PHRSR obce Rumanová:

Hlavné disparity NRSK

v pôdohospodárstve

- pokles pestovateľských plôch a počtu chovaných hospodárskych zvierat (hydina, ošípané a hovädzí dobytok) a dovoz lacnejších dotovaných potravín z pôvodných krajín EÚ;
- nedostatočná spolupráca a koordinácia v poľnohospodárstve;

v priemysle

- chýbajúce akreditácie a certifikácie s medzinárodnou platnosťou majú za následok obmedzenia v medzinárodnom obchode;
- inovačné a technologické zaostávanie, spôsobuje zvyšujúcu energetickú a surovinovú náročnosť výroby;
- nízka ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť MSP;

v službách

- výrazné disparity vo vzťahu mesta a okolia spôsobené nerovnomerným rozmiestnením služieb a vzdelávacích inštitúcií;
- zníženie konkurencieschopnosti malého a stredného podnikania v dôsledku veľkej expanzie nadnárodných spoločností, ale aj často pre absentujúcu kvalitu poskytovaných služieb;
- nedostatočná kvalita verejných služieb občanom a podnikateľskej sfére;
- nedostatočná podpora vedomostnej ekonomiky;

v technickej infraštruktúre

- nedostatočné kapacity a telekomunikačná infraštruktúra;
- nedostatočná kvalita ciest II. a III. triedy má často za následok dopravné nehody;
- značné ekologické zaťaženie poľnohospodárskej krajiny;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- nevyhovujúca demografická štruktúra, vysoký podiel obyvateľstva v poproduktívnom veku;
- značný odliv pracovných síl do zahraničia z titulu blízkosti hraníc, pričom za vysokokvalifikované pracovné sily nie sú náhrady;
- nedostatočné investície do nájomného bývania, regenerácie bytového fondu a pomalá obnova kultúrnohistorických pamiatok, čo je spôsobené nedostatkom vlastných finančných zdrojov pre spolufinancovanie rozvojových a investičných projektov;
- slabá spolupráca subjektov vo vnútri regiónu;

- nevyhovujúca miera nezamestnanosti s nevyrovnanou ponukou pracovných miest, najmä vo vidieckych okresoch;
- najvyšší podiel obyvateľstva len s ukončeným základným vzdelaním v SR.

Hlavné faktory rozvoja NK:

v pôdohospodárstve

- dobrý produkčný pôdohospodársky potenciál v oblastiach zeleninárstva, ovocinárstva a vinohradníctva dáva možnosti rozvoja bývania na základe vidieckeho osídlenia, má najlepšie podmienky pre poľnohospodársku produkciu;
- vysoký poľnohospodársky potenciál umožňuje pestovanie prakticky všetkých druhov ekologických potravín a živočíšnej výroby, ťažiskové odvetvie;
- rozvoj biotechnológií;

v priemysle

- rozvinutá priemyselná výroba a rôznorodosť hospodárskej základne, ale s odlišným postavením jednotlivých odvetví (rozhodujúce postavenie má strojársky, chemický a potravinársky priemysel), s dlhodobým pôsobením dáva možnosť transferu technológií do perspektívnych odvetví najmä elektrotechnickom priemysle;
- možnosť posilňovania exportu, budovanie nadregionálnych väzieb;

v službách

- geopolitický polohový potenciál umožňuje priame kontakty s vyspelými regiónmi s možnosťou zintenzívnenia zahraničných investícií a medzinárodnej spolupráce;
- využitie geotermálnych prameňov za splnenia príslušných zákonných podmienok (zákon č. 538/2005 Z. z.) pre ďalší rozvoj tradičného kúpeľníctva s prepojením na ekologický vidiecky turizmus;

v technickej infraštruktúre

- polohový potenciál kraja, logistické väzby;
- potenciál využitia vodných zdrojov;
- zlepšenie energetickej bilancie regiónu využívaním jadrovej-energetického komplexu Mochovce, hydroenergetického potenciálu, geotermálnych prameňov, biomasy a bioplynu;

v sociálno-spoločenskej infraštruktúre

- vysoký podiel vysokoškolsky vzdelaného obyvateľstva vytvára predpoklady pre možnosti využívania nových technológií a obnoviteľných zdrojov energií v súlade s ekologickými princípmi na základe využitia ľudského a ekonomického potenciálu;
- dostupnosť vzdelávacích, sociálnych a zdravotných zariadení;
- silný potenciál cezhraničnej spolupráce, možnosť vytvárania cezhraničných sídelných aglomerácií.

Nasledujúce tabuľky prezentujú hlavné faktory rozvoja a hlavné disparity rozvoja obce Rumanová v jednotlivých politikách.

Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + poľnohospodárska pôda zaberajúca cca. 80 % katastra obce, + celkovo 8 podnikateľských subjektov – právnické osoby, + 38 fyzických osôb podnikateľov v roku 2014, + areál priemyselnej výroby, + rozsiahly areál poľnohospodárskeho družstva, + existencia plôch pre rozšírenie maloobchodných predajní, + relatívne vysoký podiel obyvateľov s úplným stredným vzdelaním – 117 a vysokoškolským vzdelaním – 46, + okolo centra sústredená základná, ale aj vyššia občianska vybavenosť, + rýchla dostupnosť krajského mesta Nitra, + rýchla dostupnosť ďalšieho krajského mesta Trnava, + obec leží v blízkosti rýchlostnej cesty R1, + rozsiahle plochy viníc, rozvinutá vinárska produkcia, + vysoký počet obyvateľov zamestnaných v terciárnom sektore – 158, + základnú sieť maloobchodných predajní v obci tvoria 3 maloobchodné potravinárske predajne, 	<ul style="list-style-type: none"> - klesajúci počet fyzických osôb podnikateľov, - nedostupnosť železničného spojenia priamo v obci (najbližšie 5 km), - vysoký počet obyvateľov dochádzajúcich za prácou mimo obce – 312, - nedostatok výrobných zariadení v obci má vplyv na ponuku pracovných príležitostí, - malá ponuka služieb pre obyvateľov – osobné služby, opravy, atď... - nízke možnosti zamestnania v obci, - útlm stavebnej výroby, - stagnácia podnikateľskej sféry, nerozvíjajúce sa MaSP, - nezáujem mladých ľudí o podnikanie, - nevyhovujúca štruktúra a kvalita služieb pre obyvateľov a návštevníkov obce, - vysoká miera nezamestnanosti žien, mladých a obyvateľov po 50 roku života, - nízke priemerné mzdy v poľnohospodárstve,

Doprava a komunikácie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + prechádzajúca cesta R1 - I. triedy č.51/E571, + rýchle napojenie na cestu I. triedy cez cestu III/51311, + dostatočne vybudovaná cestná sieť v zastavanom území obce, + čiastočne vybudovaná sieť poľných ciest, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok spojov do krajského mesta Nitra v ranných hodinách, - absencia priameho železničného spojenia priamo v obci – stanica vzdialená 5 km, - absencia prechodov pre chodcov na frekventovaných miestach, - nedostatočné pokrytie chodníkmi pre peších v úseku hlavnej cesty, - nevyhovujúce dopravné značenie v celom priestore obce, - nedostatočná zimná údržba,

	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav cesty III./51311, - nevyhovujúci stav poľných ciest, - nevyhovujúce povrchy MK aj chodníkov, osvetlenie, informatika, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - cyklistické cestičky v obci nie sú dostatočne vybudované,
--	--

Technická infraštruktúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + vybudovaná sieť miestneho rozhlasu, + schválený spoločný územný plán mikroregiónu z roku 2005, + dobré pokrytie signálom mobilných operátorov, + prípravné fázy prípravy nového ÚPO Rumanová, + vybudovaný verejný vodovod s vlastným zdrojom pitnej vody, + obec Rumanová je napojená na el. energiu zo vzdušných VN linky č. 236, + dostatočné množstvo vybudovaných transformátorových staníc, + možnosť dostavby plôch IBV za cintorínom, v Budaháji a západnej časti obce, + hasičská zbrojnica dostupná v centre obce, + vybudovaná rozvodná sieť plynu, + prechádzajúce distribučné plynovody 2 x DN 1400 a 3 x DN 1200, 	<ul style="list-style-type: none"> - zlý technický stav budovy domu smútku, - zlý technický stav elektrickej rozvodnej siete – vzdušné vedenie, - nedostatočné osvetlenie verejných priestorov, - potrebná rekonštrukcia vodovodnej siete, - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nevyhovujúci technický stav miestneho rozhlasu, - nedostatočné osvetlenie obce, - vysoká energetická náročnosť verejného osvetlenia, - v obci nie sú toho času žiadne energetické výrobné zariadenia na báze obnoviteľných zdrojov energie, - zastaralosť a opotrebovanosť infraštruktúry, - prevaha nadzemných vedení nad podzemnými- obmedzenia ochranných pásiem,

Odpadové hospodárstvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + spracovaný POH obce Rumanová na roky 2011-2015, + zabezpečený odvoz TKO, + v obci je vybudovaný systém separovaného zberu odpadu základných druhov, + vypracovaná PD na výstavbu kanalizačnej siete, + vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedobudovaná splašková kanalizačná sieť, - absencia ČOV, - nedoriešená likvidácia a využitie rastlinného odpadu, - nedostatok odpadových nádob na zmiešaný komunálny odpad a separovaný zber, - nízka miera vynútiteľnosti práva v oblasti ŽP, - obci sa nenachádza kompostáren na biologicky rozložiteľných odpadov, - potrebné doriešenie technicko-organizačné zabezpečenie zberu biologicky rozložiteľných odpadov z domácnosti, - čierne skládky ako finančné bremeno obce,

Životné prostredie

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + kvalitná legislatíva pre nakladanie s KO a DSO, + zabezpečený odvoz TKO, + relatívne stabilný objem produkovaného odpadu, + kompletná plynofikácia obce, + vybudované prístenné jarky na odvod dažďovej vody, + zavedený separovaný zber v obci, + vybudovaný zberný dvor pre separovaný zber, 	<ul style="list-style-type: none"> - nevybudovaná kanalizačná sieť s ČOV, - nevyhovujúci technický stav tepelného hospodárstva, - potreba čistenia koryta Bábskeho potoka, - nevybudované protipovodňové opatrenia, - čistotu ovzdušia nepriaznivo ovplyvňuje dosah produkcie exhalátov z výroby v meste Nitra, Sereď a Trnava, - malé zdroje znečistenia ovzdušia - bodové zdroje z lokálnych kúrenísk, - nepriaznivé podmienky pre rozptyl exhalátov, - náchylnosť na vodnú eróziu v celom rozsahu veľkoplošne obrábanej pôdy, - prejazd poľnohospodárskych strojov po miestnych komunikáciách, - spaľovanie rastlinného odpadu na vlastných pozemkoch obyvateľov, - plytké brehy tunajších vodných tokov, - nedostatok zelene pozdĺž koryt vodných tokov, - zanedbaná zeleň v okolí miestneho cintorína, - nedostatočná starostlivosť o verejnú zeleň, - zdrojom negatívnych účinkov dopravy na životné prostredie územia obce je zdrojová a cieľová vnútrošľisková doprava, ako aj doprava na ceste R1,

Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + zabezpečená opatrovateľská služba, + stavebno-technický stav bytového fondu je prevažne dobrý a vyhovujúci, + funkcia osobitného príjemcu sociálnych dávok, + stretnutia dôchodcov, intenzívna klubová činnosť + uvítanie do života novorodencov obce, príspevok obce + pomoc v krízových situáciách (živelná pohroma, rodinná tragédia....), 	<ul style="list-style-type: none"> - absencia domova sociálnych služieb, - absencia trvalej ambulancie všeobecného lekára, - v súčasnosti stagnujúca bytová výstavba, - v obci sa nenachádza zdravotné stredisko ani súkromné ambulancie lekárov, - nedostatok bytov pre mladé rodiny s deťmi, - nedostatočná podpora osobnej starostlivosti o deti pri zosúladzovaní pracovného a rodinného života, - nedostatok a opotrebovanosť priestorov pre mládež a dorast, na voľnočasové aktivity - nedoriešená sociálna sieť, - zastaralosť a opotrebovanosť bytového fondu, - nedostatok zdrojov na skvalitňovanie sociálneho zázemia,

Školstvo a šport

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + fungujúca materská škola s kapacitou 30 detí, + malotriedna základná škola s kapacitou 50 žiakov, + dlhoročná tradícia v oblasti vzdelávania, + narastajúci počet detí v materskej škole, + narastajúci počet žiakov v základnej škole, + vybudované multifunkčné ihrisko s umelou trávou, + existujúci futbalový areál, + vybudované volejbalové ihrisko, + vybudovaný tenisový kurt, + dostatok priestorov pre pohybové aktivity detí, + organizované mimoškolské aktivity, + exteriér ZŠ s MŠ tvorí rozľahlá záhrada s bohatou zeleňou a náčiním pre hry detí, + športová infraštruktúra v obci je zastúpená samostatným futbalovým ihriskom, + činný športový klub, + fungujúce fitness centrum, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrebná rekonštrukcia priestorov materskej školy, - nedostatočné kapacity materskej a základnej školy, - nevyhovujúci stav kanalizačnej siete základnej školy, - nevyhovujúci stav stravovacieho zariadenia, - potrebné dovybavenie materskej a základnej školy, - nevyhnutná revitalizácia vonkajších priestorov materskej školy, - absencia telocvične pre potreby základnej školy, - nedostatočný záujem detí a mládeže o šport a pohyb, - absencia pracovne pre potreby športových klubov, - nedobudované cyklistické cestičky,

Kultúra

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia domu kultúry, + dominantou obce je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrassy + existencia obecnej knižnice, + bohatý kultúrno-spoločenský život, + kaplnka Ružencovej Panny Márie, + socha Jána Nepomuckého postavená pri kaplnke, + kamenný kríž stojaci na hranici chotárov Rumanová – Báb pri štátnej ceste, + spevácky súbor dôchodcov Čerdavanka patriaca pod Jednotu dôchodcov Slovenska, + Divadelná spoločnosť METEORIT, + pravidelné kultúrne podujatia, akými sú napríklad Fašiangový sprievod obcou, Veľká Noc, Deň matiek,.. 	<ul style="list-style-type: none"> - nevyhovujúci technický stav sály kultúrneho domu, - nedostatočné vybavenie domu kultúry, - nedostatočne rozvinutá cezhraničná spolupráca, - nedostatočná modernizácia služieb obecnej knižnice, - potrebná rekonštrukcia historických pamiatok, - nevyhovujúci stav kaštieľa,

Propagácia a cestovný ruch

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + možnosti využitia ponuky pre cykloturistiku, + pravidelne organizované kultúrne podujatia, + dlhoročná vinárska tradícia, + vybudovaná cyklotrasa, + dominantou obce je neskoroklasicistický kaštieľ postavený v prvej polovici 19. storočia rodom Andrassy + bohatý kultúrno-spoločenský život, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatočná propagácia goodwillu a CR obce, - nedostatočné využitie tradície, - nevyhovujúci stav parku s bývalým kúpaliskom, - nedostatok prírodných atrakcií v okolí obce, - absencia ubytovacích a stravovacích kapacít, - nedostatočná propagácia obce z hľadiska cestovného ruchu, - chýbajúce rekreačné trasy v poľnohospodárskej krajine, - nevyužitý potenciál poľnohospodárskej krajiny vo vzťahu ku cestovnému ruchu, turizmu, - nedostatočne využitý potenciál pre rozvoj kultúropoznávacieho cestovného ruchu,

Administratíva a bezpečnosť

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + existencia verejného rozhlasu, + dostatok priestorov pre administratívu, + budova obecného úradu v dostupného v centre obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - negatívny stav nehnuteľného majetku obce, - nevybudovaný bezbariérový prístup do obecného úradu, - nevyhovujúci technický stav budovy obecného úradu, - absencia kamerového systému, - zvyšujúca sa drobná kriminalita – krádeže, vandalizmus, - v obci ani v súčasnosti nie sú vybudované nijaké zariadenia v súvislosti s civilnou ochranou, - nedostatok finančných prostriedkov na údržbu technickej infraštruktúry, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe,

Informatizácia obce

Faktory rozvoja	Hlavné disparity
<ul style="list-style-type: none"> + postupne zavádzané služby eGovernemtu a elektronizácia služieb štátnej správy a samosprávy + dobrá vybavenosť a výkonnosť technologickej IK infraštruktúry v obecnom úrade, + relatívne vysoká penetrácia širokopásmového pripojenia, + obecný občasník a rozhlas, + vlastné webové stránky všetkých organizácií v zriaďovateľskej pôsobnosti obce, 	<ul style="list-style-type: none"> - nedostatok regionálneho digitálneho obsahu a nízke konkurenčné prostredie z dôvodu vysokej ceny za PC , nízkej výkonnosti e-služieb, - nedostatočná úroveň optimalizácie procesov a šandardizácie dokumentov vo verejnej správe, - absencia koncepčného a systematického formovania právneho rámca podpory aplikácie IT v procesoch výkonu činnosti verejnej správy, - nízky podiel e-služieb verejnej správy s vyššou pridanou hodnotou a nízka efektívnosť ostatných služieb verejnej správy, - nízka efektívnosť, bezpečnosť a interoperabilita ISVS, - nedostupný kvalitný digitálny obsah,

Vo vyššie uvedenom kontexte je potrebné sledovať i potenciálne rozvojové príležitosti a hrozby, indukované hierarchicky vyššími faktormi sociálno - ekonomického rozvoja. Na základe uskutočnených analýz je možné za najväčšie hrozby pokladať hlavne:

1. Znižovanie konkurencieschopnosti obce v dôsledku trvalej stagnácie v rozvoji spolupráce podnikateľskej sféry s orgánmi miestnej samosprávy – Public Private Partnership.
2. Rozhodnutie kľúčového investora o zmene alokácie investície.
3. Nedostatok externých finančných prostriedkov potrebných na zabezpečenie kvalitných verejných služieb.
4. Podcenenie významu kvalitatívneho rozvoja ľudských zdrojov ako pre ekonomický, tak aj pre sociálny rozvoj obce Rumanová.
5. Podcenenie významu informačných technológií ako základného prvku ekonomického rozvoja a rozvoja ľudských zdrojov v obci.

Jedným z nutných predpokladov úspešnej implementácie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je návaznosť na existujúcu sústavu strategických a rozvojových dokumentov. Tento fakt sa premietol z časti aj do výberu opatrení a cieľových skupín, na ktoré sa má zamerať podpora z verejných zdrojov, hlavne z dôvodu efektívneho vynakladania finančných prostriedkov, odstránenia duplicit, možných protichodných účinkov opatrení atď.. Z tohto dôvodu je prirodzeným rámcom Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja, ako aj Partnerskej dohody, ale aj platná legislatíva v oblasti zabezpečovania verejných služieb. Komparáciou výsledkov vyššie uvedenej selekcie odvetvových disparít a PHSR NRSK je možné zistiť, že niektoré opatrenia v rámci tohto dokumentu pokrývajú kritické oblasti zistené v problémovej analýze. Preto je nutné v súlade s vyššie uvedenými skutočnosťami zamerať sa na odstránenie týchto disparít v relevantných cieľových oblastiach a relevantných skupín.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj
Cieľová skupina
podnikateľské subjekty v priemysle, obchode a výrobných službách
obce
investori
2. Technická infraštruktúra
Cieľová skupina

obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty, mimovládne subjekty,
3. Životné prostredie
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, podnikateľské subjekty,
4. Sociálna oblasť a zdravotníctvo
Cieľová skupina
nezamestnaní, sociálne odkázaní, zdravotne a duševne postihnutí, obyvatelia v dôchodkovom veku, mladí ľudia, rizikové skupiny obyvateľstva,
5. Školstvo a šport
Cieľová skupina
deti predškolského veku, žiaci v rámci povinnej školskej dochádzky, nezamestnaní, obyvatelia v dôchodkovom veku, športovci organizovaní v rámci športových hnutí, pasívna športová verejnosť, obyvatelia v produktívnom veku,
6. Kultúra
Cieľová skupina
obyvateľstvo podnikateľské subjekty návštevníci obce,
7. Cestovný ruch a public relation
Cieľová skupina
obec, VÚC, obyvatelia obce, návštevníci obce, súkromný podnikateľský sektor,
9. Administratíva a bezpečnosť
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,
10. Informatizácia obce
Cieľová skupina
obec, obyvatelia obce, súkromný podnikateľský sektor,

Strategická časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová 2015 - 2024

4 VÍZIA A POSLANIE OBCE RUMANOVÁ

Vízia

Obec bude vyvážene a ohľaduplne využívať svoje prírodné bohatstvo za účelom jeho ekonomického a ekologického zveľadovania. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu sa bude snažiť aj o čo najlepšie prezentovanie svojich kultúrnych

tradícií a zvyklostí v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne, ale aj za hranicami Slovenskej republiky. Vytvorí podmienky na vybudovanie rekreačného priestoru v časti Čerdava a Juhásňa. Do šírenia kultúrnych hodnôt sa budú zapájať hlavne kultúrne spolky orientujúce sa na prezentáciu tradičných remesiel a zvyklostí. Z hospodárskeho hľadiska obec vytvorí priaznivé podmienky na rozvoj tradičných výrobných a nevýrobných odvetví, pre ktorých rozvoj má obec najväčší potenciál – poľnohospodárska produkcia, drobné výrobné prevádzky, ktoré neovplyvňujú kvalitu bývania. V oblasti propagácie sa obec zameria na prezentáciu vlastných kultúrno – historických hodnôt a kultúrnej identity typickej pre túto oblasť Slovenska. Obec sa stane príjemným sídlom zabezpečujúcim komplexné sociálne služby pre svojich obyvateľov. V obci funguje základná škola s materskou školou v ktorej každý rok stúpa počet detí. Škola je komplexne vybavená čo sa týka interiérov ako aj exteriérov. V obci boli zrekonštruované kultúrne pamiatky.

Poslanie

Poslanie je komplexná a všeobecná definícia objasňujúca mandát obce Rumanová. Poslanie opisuje a prezentuje základné služby (produkty), ktoré poskytuje a identifikuje hlavných „zákazníkov“, t.j. jej obyvateľov, miestnych podnikateľov, záujmové združenia a pod.. Poslanie vyjadruje základný dôvod existencie obce Rumanová a odpovedá na tri otázky: Čo obec robí? Prečo to robí? Pre koho to robí? Predpokladom pre zabezpečovanie kvalitných služieb obyvateľom obce, podnikateľom či návštevníkom a celkový plynulý chod samosprávy a jej orgánov je dôsledný denný operatívny manažment a realizácia profesionálnych interných služieb. Tieto zahŕňajú celú škálu aktivít počnúc obstarávaniami tovarov, služieb a prác, cez interné právne poradenstvo a zastupovanie obce pri súdnych sporoch až po udržiavanie počítačovej siete, zálohovanie dát či aktualizovanie a zverejňovanie informácií, ktoré slúžia aj obyvateľom obce. Samospráva obce Rumanová disponuje aj nemalým majetkom – budovami, pozemkami, bytovými a nebytovými priestormi. Efektívne spravovanie aktív takéhoto rozsahu a zabezpečovanie jeho maximálnej výnosnosti je možné len za predpokladu existencie prehľadnej a aktuálnej evidencie, ktorá slúži vedeniu obce a poslancom obecného zastupiteľstva. Významnú úlohu zohráva aj odborné vzdelávanie zamestnancov úradu s cieľom zabezpečiť ich ďalší profesionálny rast, vedúci k zvýšeniu kvality samosprávou poskytovaných služieb. Medzi významné činnosti - a to najmä z pohľadu obyvateľov obce – patrí administrovanie zasadnutí orgánov obce. Práve tieto authority rozhodujú o všetkých dôležitých zmenách, ktoré sa premietajú do života obyvateľov, napr. prostredníctvom všeobecne záväzných nariadení.

Jedným zo základných predpokladov rozvoja obce je dodržiavanie zákonnosti a pravidiel miestnej samosprávy, ochrana života a osobného majetku občanov, ale aj životného prostredia. V súlade s poslaním obce Rumanová všetky tieto úlohy realizuje štátna polícia. K dosiahnutiu zámeru - vybudovať bezpečnú obec - polícia vykonáva všeobecnú prevenciu kriminality, aktívnu ochranu verejného poriadku, života, zdravia občanov a majetku. Súčasťou bezpečnostnej politiky obce je aj výkon ochrany pred požiarmi a civilnej ochrany obyvateľov.

1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Základnou úlohou samosprávy je rozvoj územia obce a zvyšovanie kvality života jeho obyvateľov. Všeobecne uznávaným nástrojom pre miestnu hospodársku politiku je rozvoj existujúcich priemyselných zón. Obec Rumanová v súlade s touto filozofiou skvalitňuje zóny, ktoré poskytujú kapacitu pre podnikateľské subjekty. Ich rozlohu plánuje rozširovať v obmedzenej miere. Rozvojové aktivity budú pokračovať hlavne v časti intravilánu obce, kde sa rozprestiera objekt poľnohospodárskeho podniku.

2. Doprava a komunikácie

Príprava Projektovej dokumentácie pre cestné stavby, pravidelná oprava a stavebná údržba pozemných komunikácií, letná a zimná údržba či rekonštrukcia vybraných miestnych komunikácií, to všetko zahŕňajú kompetencie obce v oblasti pozemných komunikácií.

3. Technická infraštruktúra

Významným prvkom kvality života v obci je funkčný systém verejného osvetlenia. Hlavnou úlohou samosprávy je v tomto kontexte realizácia novej výstavby verejného osvetlenia, prevádzkovanie už vybudovaného verejného osvetlenia a samozrejme priebežné opravy a údržba existujúcich svetelných bodov, prípadne ich prestavba na LED. Okrem toho zabezpečuje rozvoj komplexnej infraštruktúry zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry smeruje hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne obytné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

3. Odpadové hospodárstvo

Obec vykonáva úlohy, ktoré jej vyplývajú z programu odpadového hospodárstva a všeobecne záväzných právnych predpisov prijatých a platných v Slovenskej republike. V oblasti odpadového hospodárstva ide najmä o zber a prepravu komunálnych odpadov a drobných stavebných odpadov na účely ich zhodnotenia alebo zneškodnenia, zabezpečovanie zberných nádob zodpovedajúcich systému zberu komunálneho odpadu, zabezpečovanie priestoru, kde môžu obyvatelia obce odovzdávať oddelené zložky komunálnych odpadov či zabezpečovanie zberu a prepravy objemných odpadov. Obec zároveň vykonáva priestupkové konanie v odpadovom hospodárstve a zabezpečuje výstavbu a údržbu infraštruktúry pre odpadové vody.

4. Životné prostredie

Udržiavanie a zveľádovanie obce neznamená len ochranu a údržbu existujúcej verejnej zelene, ale aj zabránenie ďalšiemu znižovaniu podielu zelených plôch v zastavanom území obce, ich rozdrobovaniu a zmysluplné riadenie výstavby a využívania územia. V súlade s touto filozofiou obec každoročne zabezpečuje ošetrovanie a udržiavanie zelene - drevín, trávnikov, kvetinových záhonov. Súčasťou prostredia, v ktorom obyvatelia žijú, sú aj verejné priestranstvá, chodníky, miestne komunikácie, námestie, ktoré je obcou pravidelne čistené, ale aj športové ihriská obce – Rumanová so zabezpečením pravidelnej údržby a obnovy. K ďalším činnostiam, ktoré sa podieľajú na vytváraní atraktívneho a zdravého prostredia patrí aj prevádzka či správa cintorínov.

5. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Činnosť samosprávy - vzhľadom na existujúce kompetencie - je v oblasti sociálnej politiky veľmi rozsiahla. Pre občanov v hmotnej núdzi obec poskytuje jednorazové dávky v hmotnej núdzi a sociálnu pôžičku. Pre zdravotne ťažko postihnutých a seniorov obec poskytuje sociálne služby, medzi ktoré patrí opatrovateľská služba, prepravná služba a organizovanie spoločného stravovania. Obec podporuje nešťátne subjekty, ktorých činnosť je zameraná na pomoc sociálne alebo zdravotne handicapovaným občanom. Pre zachovanie rovnakých podmienok a šancí pre všetkých žiakov obec zabezpečuje prenos štátnych dotácií (na stravu, motivačný príspevok a školské pomôcky) pre školopovinné deti zo sociálne slabších rodín. Nástrojom pre podporu demografie v obci je jednorazový finančný príspevok pre každé novonarodené dieťa s trvalým pobytom na území obce. Poskytované sociálne služby sú regulované celým radom zákonov a usmernení – počnúc ústavou Slovenskej republiky. Pôsobnosť z orgánov štátnej správy na mestá a na vyššie územné celky na úseku sociálnej pomoci prešla zákonom č. 416/2001 Z. z. hlavne v oblasti poskytovania opatrovateľskej služby a starostlivosti o seniorov, v oblasti vzdelávania, športu a ostatných verejných služieb. Obec sa v oblasti sociálnej pomoci do 31.12.2008 riadila nasledovnými zákonmi: Zákon č.369/90 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení, Zákon č. 195/1998 Z. z. o sociálnej pomoci v znení neskorších predpisov, Zákon č. 599/2003 Z.z. o hmotnej núdzi, Zákon č. 601/2003 Z.z. o životnom minime, Zákon č. 36/2005 Z.z. o rodine a Zákon č.305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Dňom 1.1.2009 vstúpil do platnosti nový Zákon č.448/2008 Z.z. o sociálnych službách a novela zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a sociálnej kuratele. Tieto dva kľúčové zákony vymedzujú povinnosti obce pri svojej samosprávnej pôsobnosti v oblasti sociálnej starostlivosti o svojich občanov.

V zmysle zákona 369/1990 Zb. o obecnom zriadení podľa § 3 obyvatelia obce majú právo požadovať súčinnosť obce pri ochrane osoby, rodiny a majetku v obci, pomoci v čase náhlej núdze (toto právo občana má i ústavnú oporu - čl. 16, 18 a 21 Ústavy SR) a podľa § 4 ods. 3 písm. j) má obec povinnosť vypracovať koncepcie rozvoja v jednotlivých oblastiach života.

Rumanová považuje pomoc a podporu pre svojich obyvateľov za jednu zo svojich prirodzených priorít.

6. Školstvo a šport

Školstvo

Obec Rumanová v súčasnosti je zriaďovateľom predškolského zariadenia a základnej školy.

Šport

Obec vytvára podmienky na zmysluplné trávenie voľného času detí, mládeže a obyvateľov obce, ako najvhodnejšiu prevenciu proti drogám a civilizačným chorobám. V rámci tejto filozofie samospráva organizuje alebo podporuje celý rad rekreačných a športových aktivít. Súčasťou politiky obce je subvencovanie športových klubov a telovýchovných organizácií prostredníctvom dotácií z rozpočtu

obce. Mandát na podporu rekreačného a výkonnostného športu v obci vyplýva zo zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení, Všeobecne záväzného nariadenia o poskytovaní dotácií z rozpočtu obce Rumanová či koncepčných a strategických dokumentov prijatých mestským zastupiteľstvom. Vytváranie vhodného prostredia pre rekreačný a výkonnostný šport z peňazí daňovníkov, je jednou z ciest tvorby a prezentácie dobrého mena obce. Vhodné podmienky pre šport a ponuka verejných športovísk sú súčasťou konkurenčného boja miest o lepšie podmienky pre život. Prínosy z financovania a podpory športu na území obce sa prejavujú vo forme zdravšieho života obyvateľov, zvýšeného záujmu o bývanie v obci, v náraste členských základní podporovaných športov.

7. Kultúra

Obec Rumanová v súlade so svojim zámerom každoročne organizuje kultúrne podujatia, a prevádzkuje obecnú knižnicu. Obec zabezpečuje opravy a údržbu kultúrnych pamiatok na území obce. Súčasťou kultúrnej politiky je aj dotovanie činnosti záujmových združení či jednotlivcov. Snahou obce je udržiavať kultúru v obci. Rámec pre činnosť a aktivity samosprávy obce je v oblasti kultúry tvorený najmä zákonom č.369/1990 Zb. o obecnom zriadení, zákonom č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a na vyššie územné celky, zákonom č. 61/2000 Z. z. o osvetovej činnosti, zákonom č. 4/1958 Zb. o ľudovej umeleckej výrobe a umeleckých remeslách a zákonom č. 96/1991 Zb. o verejných kultúrnych podujatiach.

8. Propagácia a cestovný ruch

V oblasti cestovného ruchu plní najmä úlohy: spolupracuje s miestnymi podnikateľmi a úradmi štátnej správy a okolitými obcami v oblasti cestovného ruchu, spolupracuje s príslušnou komisiou, pripravuje analýzy turistickej aktivity obce a infraštruktúry cestovného ruchu z hľadiska historických pamiatok a iných historických objektov, ubytovacích, stravovacích a ostatných služieb, spolupracuje na príprave vydávania a zabezpečenia propagačných materiálov pre obec, pripravuje návrhy na riešenie rozvoja cestovného ruchu a spolupracuje so všetkými dotknutými orgánmi a organizáciami pri ich realizácii, spolupracuje pri vytváraní systému tvorby finančných zdrojov na podporu rozvoja cestovného ruchu v obci, ako aj pri zachovávaní historického, architektonického a kultúrneho dedičstva, rieši podnety, návrhy a v spolupráci s hlavným kontrolárom aj sťažnosti občanov a organizácií týkajúce sa CR, zabezpečuje styk samosprávy s inštitúciami a organizáciami, ako aj agentúrami poskytujúcimi služby, informácie, podporu a poradenstvo v CR, podieľa sa na koordinačnej činnosti pri realizácii úloh súvisiacich s ekonomickým a sociálnym rozvojom spravovaného územia, podieľa sa na tvorbe koncepcie rozvoja na úseku cestovného ruchu na území obce, koordinuje a zabezpečuje úlohy súvisiace s činnosťou obce v spolupráci s partnerskými obcami.

9. Administratíva a bezpečnosť

Obec vytvára podmienky na efektívnu prácu obecného úradu, vytvára vyhovujúce podmienky na poskytovanie verejných služieb, estetizáciu a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytvára vhodné technické a pracovné podmienky na obecnom úrade. Vytvára podmienky na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

10. Informatizácia obce

Zabezpečuje technické podmienky pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožňuje obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvára vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožňuje obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

5 FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

STRATEGICKÝ CIEĽ

Strategický cieľ PHRSR ako aj dielčie ciele v rámci jednotlivých politík vychádzajú z §3 Ciele podpory regionálneho rozvoja zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja, kde je hlavným cieľom

podpory regionálneho rozvoja odstraňovať alebo zmierňovať nežiaduce rozdiely v úrovni hospodárskeho rozvoja, sociálneho rozvoja a územného rozvoja regiónov a zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj regiónov, zvyšovať ekonomickú výkonnosť, konkurencieschopnosť regiónov a rozvoj inovácií v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja, zvyšovať zamestnanosť a životnú úroveň obyvateľov v regiónoch pri zabezpečení trvalo udržateľného rozvoja.

Podpora regionálneho rozvoja podľa odseku 1 je zameraná najmä na komplexné využívanie vnútorného rozvojového potenciálu územia - prírodných, kultúrnych, materiálnych, finančných, ľudských a inštitucionálnych zdrojov, podporu zavádzania nových technológií a inovácií pri rešpektovaní vnútorných špecifik regiónu, rozvoj informatizácie a digitalizácie v regióne, rozvoj hospodárstva a podnikateľského prostredia v regióne s cieľom zvýšiť jeho produktivitu, optimalizovať štruktúru hospodárstva, vytvárať nové pracovné miesta a stabilizovať ohrozené pracovné miesta, rozvoj ľudských zdrojov vrátane zvyšovania vzdelanostnej úrovne, kvalifikácie a zlepšovania prípravy detí a mladých dospelých na trh práce, predchádzanie sociálneho vylúčenia a zmierňovanie jeho negatívnych dôsledkov, podporu rovnosti príležitostí na trhu práce a podporu znevýhodnených komunit, realizáciu verejných prác podporujúcich rozvoj regiónu, zlepšenie a rozvoj sociálnej infraštruktúry regiónu, zlepšenie dopravnej a technickej vybavenosti regiónu, inžinierskych stavieb, rozvoj cestovného ruchu, medzisťahnu, cezhraničnú a medziregionálnu spoluprácu v oblasti regionálneho rozvoja v záujme trvalo udržateľného rozvoja regiónu, zachovanie identity a rozvoj kultúry a starostlivosť o kultúrne dedičstvo regiónov a sídiel, rozvoj pôdohospodárstva a rozvoj vidieka, rozvoj vidieckych oblastí a zvyšovanie kvality života na vidieku, realizáciu opatrení na ochranu, udržiavanie a zveľaďovanie životného prostredia a na obmedzovanie vplyvov poškodzujúcich životné prostredie a zlepšenie environmentálnej infraštruktúry regiónu, ochranu prírody, efektívne využívanie prírodných zdrojov regiónu a využívanie alternatívnych zdrojov energie, rozvoj občianskej vybavenosti a rozvoj služieb v regióne,) zvyšovanie dostupnosti a kvality bývania, budovanie a posilňovanie štruktúr občianskej spoločnosti, rozvoj prosociálneho správania obyvateľstva, rozvoj telesnej kultúry, športu a turistiky, ochranu, podporu a rozvoj verejného zdravia, atď. Na základe analýzy súčasnej situácie a predpokladov ďalšieho rozvoja sa navrhuje pre obec Rumanová nasledovný strategický cieľ:

„Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Rumanová, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej a environmentálnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do poľnohospodárstva, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci a v jej blízkosti. Obec bude podporovať výrobu, ktorá nezaťažuje životné prostredie. Vytvorí podmienky na výstavbu a rozšírenie existujúcich poľnohospodárskych zón za účelom zlepšenia situácie na trhu práce. Systematickými opatreniami pre podporu malého podnikania sa bude snažiť znížiť vysokú nezamestnanosť. V oblasti cestovného ruchu vytvorí podmienky pre šírenie tradičných kultúrnych hodnôt – organizovaním folklórnej slávnosti, rekonštrukciou tradičných stavieb, ale aj ostatných historických pamiatok. Pre obyvateľov dôchodkového veku vytvorí podmienky pre dôstojné prežitie staroby.

Formulácia strategického cieľa vychádza z predpokladu, že budú vytvorené podmienky pre stabilizáciu, rozvoj a adaptáciu ekonomicky aktívnych a výkonných subjektov. Zvyšovanie výkonnosti hospodárstva na udržateľnej úrovni v dlhodobom horizonte a rast jeho konkurencieschopnosti je považované za prioritu. Zároveň však musia byť vytvorené také podmienky, aby sa nezvyšovali výdavky verejných prostriedkov, ale aby nastala ich konsolidácia za účelom podpory nových rozvojových Projektov. Navrhovaná stratégia vychádza zo strategických prístupov v rámci regionálneho rozvoja, ktoré sú postavené na:

- aktivizácii nedostatočne využívaného potenciálu a podpore hospodárskeho rozvoja obce a okolia,
- rozšírení a zvýšení podielu aktivít na úrovni partnerstva,
- aktivizácii nástrojov riadenia verejných výdavkov za účelom ich zníženia.

Súbežne je však potrebné venovať pozornosť aj rozvíjaniu ľudských zdrojov. Hlavným zámerom stratégie v tejto oblasti je zapojenie viacerých subjektov a postup riešenia danej problematiky v rámci partnerstva. V oblasti vybavenia územia dopravnou infraštruktúrou sa stratégia orientuje hlavne na vybudovanie prepojenia regiónu tak, aby bola zabezpečená napojenosť na dopravné koridory v dostatočnom čase a kvalite. Okrem zlepšenia dopravnej obslužnosti sa pozornosť venuje aj rozvoju informačnej spoločnosti. Stratégia v oblasti životného prostredia je zameraná na zlepšenie situácie zavádzaním nových ekologických metód výroby energie, novým prístupom občanov k ochrane životného prostredia. Stratégia je založená na eliminácii kľúčových disparít, ktoré sú bariérou rozvoja a

na využití pozitívnych výhod, ktoré poskytujú príležitosti pre dlhodobý rast. To je možné uskutočniť len na úrovni partnerstva spolupracou verejného a súkromného sektora a integrovaným prístupom k riešeniu ekonomických, sociálnych a environmentálnych aspektov. Na dosiahnutie strategického cieľa budú podporovať globálne ciele podľa jednotlivých kľúčových odvetví. Uvedené ciele plne korešpondujú s hlavnými cieľmi definovanými v PHRSR Nitrianskeho samosprávneho kraja a podporujú jeho naplnenie.

FORMULÁCIA A NÁVRH STRATÉGIE

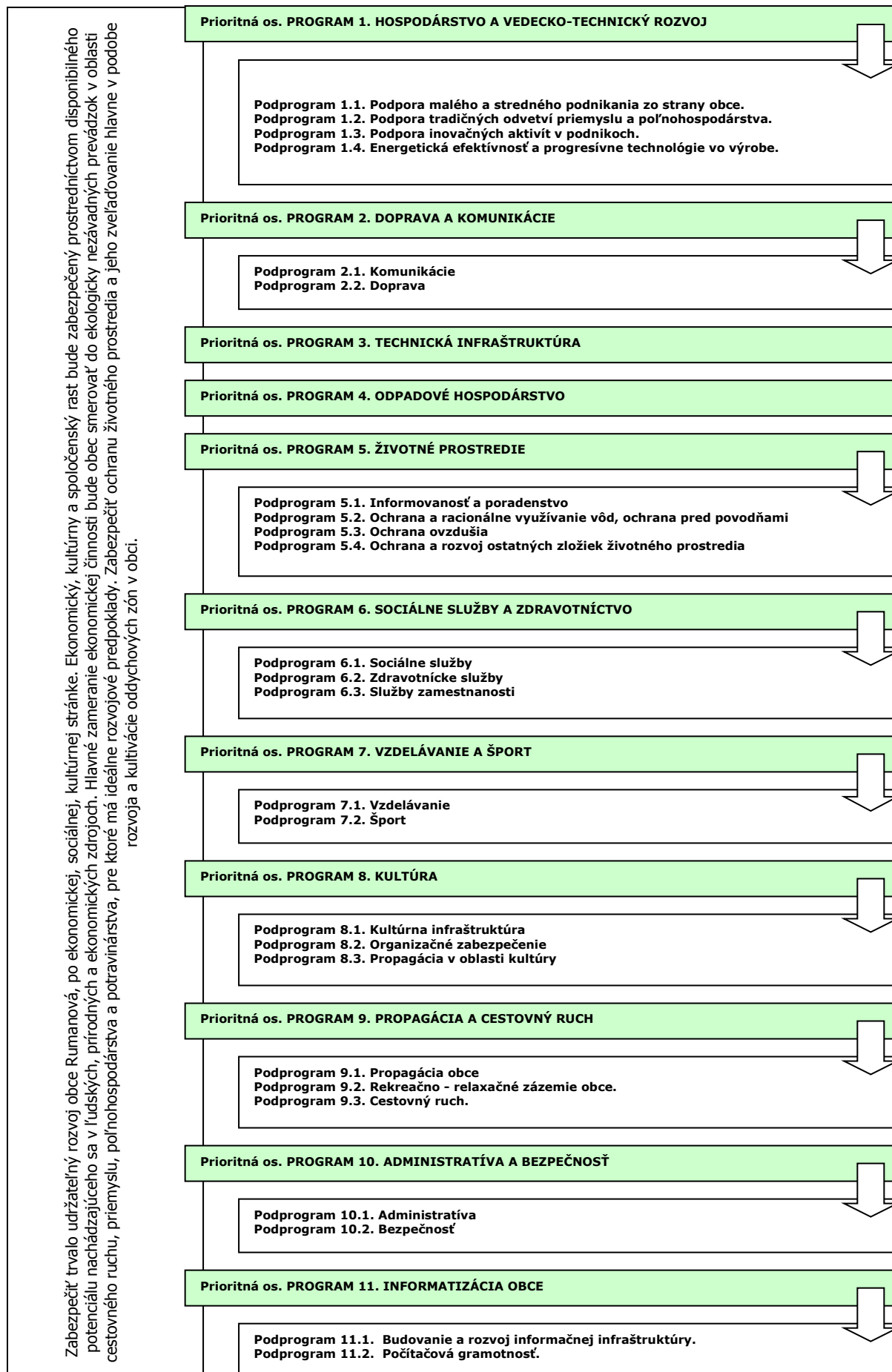
Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. V každom období niektoré opatrenia podmieňujú realizovanie iných. Niektoré sa musia považovať za dôležitejšie pre havarijný stav predmetnej veci, niektoré sú ešte prednostnejšie z hľadiska potrieb a záujmu tej alebo onej skupiny obyvateľov. Limitujúci faktor – dostatok finančných prostriedkov nemôže byť dôvodom pre neurčenie strategického cieľa. Už tým že je definovaný napomôže smerovaniu rozvoja. Spracovatelia vychádzajú z prieskumu a analýzy existujúceho stavu, pri zachovaní princípov všeobecného konsenzu a vzájomnej vyváženosti, považujú za prioritné rozvojové oblasti (Osi) nasledovné (vychádzajúce z princípov programového rozpočtovania, prenesených a originálnych kompetencií obce definovaných zákonom 416/2001 o prechode..., ekonomickou a funkčnou klasifikáciou (COFOG) a cieľov podpory regionálneho rozvoja v zmysle zákona 309/2014 o podpore regionálneho rozvoja: Pre obec Rumanová je nevyhnutné, aby v súlade s celoeurópskou stratégiou do roku 2020 naplnila tri kľúčové priority rastu: inteligentný rast ktorý je založený na efektívnych investíciách do vzdelávania, výskumu a inovácií, udržateľný rast, vďaka prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo a zameranie sa na konkurencieschopné odvetvia priemyslu a inkluzívny rast, s veľkým dôrazom na tvorbu pracovných miest a zmiernenie chudoby.

K základným predpokladom realizácie stratégie programu patrí:

- integrovaný prístup (kombinovanie investícií, prierezové riešenie problémov)
- majetkové vysporiadanie vlastníckych vzťahov
- dostatočné financovanie prenesených kompetencií štátnej správy na samosprávu zo štátneho rozpočtu

Pri realizácii stratégie bude zároveň kladený dôraz na rešpektovanie princípov udržateľného rozvoja a podporu synergie medzi ekonomickým, sociálnym a environmentálnym prostredím. Pri formulácii stratégie Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová na roky 2015 – 2024 boli zohľadnené priority Slovenskej republiky formulované v dokumente Národná stratégia regionálneho rozvoja SR 2020/30.

Udržateľný rozvoj sa chápe v kontexte rozvoja sídelného prostredia obce Rumanová. Vo vytvorení systému ktorý by priebežne vyhodnocoval kvalitu sídelného prostredia, identifikoval jeho narušenia a inicioval ich nápravu. Významným faktorom zabezpečenia a zlepšenia kvality sídelného prostredia budú mať aj dopravné projekty vytvárajúce predpoklady inteligentného a inkluzívneho rastu. Udržateľný rast sa zakladá na: ochrane životného prostredia, znížení emisií a zachovaní biologickej rozmanitosti; zavedení efektívnych inteligentných rozvodov elektrickej energie využívajúcich informačné a telekomunikačné technológie; využívaní sietí pokrývajúcich celú EÚ s cieľom poskytnúť podnikom (hlavne malým výrobným spoločnostiam) ďalšiu konkurenčnú výhodu; zlepšení podnikateľského prostredia, a to najmä pre MSP; dobre informovaných spotrebiteľoch. Inkluzívny rast predstavuje rast založený na efektívnom využívaní vnútorných zdrojov regiónu: ľudských, prírodných, kapitálových. Významným faktorom inkluzívneho rastu je spokojnosť obyvateľov a ich ochota podieľať sa na ňom. Úzko s tým súvisí rozvoj športu, voľnočasových aktivít, aktívneho trávenia voľného času, relaxu, zábavy, kultúry, umenia. Sú to aktivity, ktoré podporujú kreativnosť a ktoré by boli zohľadňovali potreby všetkých vekových kategórií a boli im súčasne dostupné.

PO 1. Hospodárstvo a vedecko-technický rozvoj

Priority v oblasti rozvoja hospodárstva a vedecko-technického rozvoja spadajú predovšetkým do vytvárania pozitívnych predpokladov na rozvoj podnikateľských aktivít. Ide o vymedzenie priemyselných zón v obci, príprava pozemkov a zabezpečenie technickej infraštruktúry.

Podprogram 1.1.

Cieľ 1.1

Opatrenie 1.1.1

Opatrenie 1.1.2

Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.

Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.

Podprogram 1.2.

Cieľ 1.2

Opatrenie 1.2.1

Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Rekonštrukcia budov a hál v areáli hospodárskych dvorov PD.

Podprogram 1.3.

Cieľ 1.3

Opatrenie 1.3.1

Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.

Podprogram 1.4.

Cieľ 1.4

Opatrenie 1.4.1

Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.

PO 2. Doprava a komunikácie

Výstavba a údržba miestnych komunikácií v správe obce ako aj riešenie technického stavu štátnych komunikácií v správe vyššieho územného celku. Zabezpečiť pravidelné a vyhovujúce spojenie obyvateľov obce s regionálnymi centrami prostredníctvom verejnej dopravy.

Podprogram 2.1.

Cieľ 2.1

Opatrenie 2.1.1

Opatrenie 2.1.2

Opatrenie 2.1.3

Opatrenie 2.1.4

Opatrenie 2.1.5

Opatrenie 2.1.6

Komunikácie

Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.

Výstavba a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.

Výstavba cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.

Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.

Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.

Rekonštrukcia/výstavba mostov a lávok.

Podprogram 2.2.

Cieľ 2.2

Opatrenie 2.2.1

Doprava

Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).

PO 3. Technická infraštruktúra

Rozvoj a udržiavanie technickej infraštruktúry je nevyhnutné z hľadiska prílevu investícií v oblasti priemyslu a rozvoja cestovného ruchu, ako aj udržiavania požadovanej životnej úrovne obyvateľstva. Ide hlavne o zabezpečenie infraštruktúry do oblastí, ktoré sú potenciálne najvhodnejšie na rozvoj obce.

Cieľ 3

Opatrenie 3.1

Opatrenie 3.2

Opatrenie 3.3

Opatrenie 3.4

Opatrenie 3.5

Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Výstavba inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.

Revitalizácia pietnych miest v obci.

Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.

Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.

PO 4. Odpadové hospodárstvo

Rozvoj a výstavba infraštruktúry odpadového hospodárstva. Údržba kanalizačnej siete, výstavba a prevádzka zberného dvora pre separovaný zber ako aj obecného kompostoviska.

Cieľ 4

Opatrenie 4.1

Opatrenie 4.2

Opatrenie 4.3

Opatrenie 4.4

Opatrenie 4.5

Opatrenie 4.6

Opatrenie 4.7

Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.

Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.

Rekultivácia čiernych skládok.

Výstavba obecného zberného dvora a kompostoviska.

Vybudovanie prístreškov a ohrád pre umiestňovanie domového odpadu, umiestnenie malých smetných košov vo verejných komunikačných priestoroch.

Výstavba splaškovej kanalizačnej siete a ČOV.

Výstavba dažďovej kanalizačnej siete.

PO 5. Životné prostredie

Trvalo udržované životné prostredie je významným ukazovateľom kvality života. Dlhodobé udržovanie, ale aj skvalitňovanie prírodného prostredia, je spoločným cieľom všetkých obyvateľov obce. Monitorovaná kvalita vody a ovzdušia. Optimalizácia nakladania s odpadmi. Informovanosť obyvateľov o životnom prostredí. Propagácia chránených území.

Podprogram 5.1.

Cieľ 5.1

Opatrenie 5.1.1

Informovanosť a poradenstvo

Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva

Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.

Podprogram 5.2.

Cieľ 5.2

Opatrenie 5.2.1

Opatrenie 5.2.2

Opatrenie 5.2.3

Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.

Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.

Výstavba protizáplavových opatrení.

Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Podprogram 5.3.

Cieľ 5.3

Opatrenie 5.3..1

Ochrana ovzdušia

Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.

Podprogram 5.4.

Cieľ 5.4

Opatrenie 5.4.1

Opatrenie 5.4.2

Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Realizácia protieróznych opatrení.

Výstavba a revitalizácia oddychových zón v obci.

PO 6. Sociálna oblasť a zdravotníctvo

Pokračujúci trend rastu podielu seniorov na počte obyvateľov musí byť sprevádzaný podmienkami, ktoré umožnia dôstojnejšie prežitie zvyšku života. Veková skladba obyvateľov je sprevádzaná väčším výskytom špecifických chorôb.

Podprogram 6.1.

Cieľ 6.1

Opatrenie 6.1.1

Opatrenie 6.1.2

Opatrenie 6.1.3

Opatrenie 6.1.4

Sociálne služby

Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Vybudovanie denného stacionára v intraviláne obce.

Zabezpečenie klubových priestorov pre rôzne vekové skupiny obyvateľov.

Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.

Výstavba nájomných bytových domov 2 x 6 b.j.

Podprogram 6.2.

Cieľ 6.2

Opatrenie 6.2.1

Opatrenie 6.2.2

Zdravotnícke služby

Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Podpora poradenskej činnosti.

Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.

Podprogram 6.3.

Cieľ 6.3

Opatrenie 6.3.1

Opatrenie 6.3.2

Opatrenie 6.3.3

Služby zamestnanosti

Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.

Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.

Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.

PO 7. Školstvo a šport

Údržba a rozvoj predškolského vzdelávania a základného vzdelávania v obci. Údržba a skvalitnenie športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.1.

Cieľ 7.1

Opatrenie 7.1.1

Opatrenie 7.1.2

Opatrenie 7.1.3

Opatrenie 7.1.4

Opatrenie 7.1.5

Opatrenie 7.1.6

Vzdelávanie

Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.

Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.

Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.

Podpora záujmovej činnosti.

Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.

Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.

Podprogram 7.2.

Cieľ 7.2.

Opatrenie 7.2.1

Opatrenie 7.2.2

Šport

Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Výstavba a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.

Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.

PO 8. Kultúra

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami ale aj miestnymi kultúrnymi spolkami. Existencia dôstojných priestorov pre

kultúrne aktivity je prvoradá povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch. Kultúrne tradície budú šírené aj prostredníctvom cezhraničnej spolupráce s Poľskou republikou.

Podprogram 8.1.

Cieľ 8.1

Opatrenie 8.1.1

Opatrenie 8.1.2

Opatrenie 8.1.3

Kultúrna infraštruktúra

Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Vybudovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia v existujúcich priestoroch obce.

Rekonštrukcia kultúrno – historických pamiatok.

Podpora kultúrnych podujatí v obci.

Podprogram 8.2.

Cieľ 8.2

Opatrenie 8.2.1

Organizačné zabezpečenie

Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Podprogram 8.3.

Cieľ 8.3

Opatrenie 8.3.1

Opatrenie 8.3.2

Propagácia v oblasti kultúry

Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.

Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.

PO 9. Propagácia a cestovný ruch

V rámci rozvoja cestovného ruchu je potrebné spracovať koncepciu regionálnej spolupráce s okolitými turistickými lokalitami a domácimi a zahraničnými cestovnými kancelárkami. Nevyhnutnou je taktiež propagácia obce a to najmä prostredníctvom www - stránky. Potrebné je sústrediť sa na propagáciu hlavne podujatí, atď..

Podprogram 9.1.

Cieľ 9.1

Opatrenie 9.1.1

Opatrenie 9.1.2

Propagácia obce

Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Aktualizácia www stránky obce.

Podpora budovania informačných tabúl v obci.

Podprogram 9.2.

Cieľ 9.2

Opatrenie 9.2.1

Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.

Podprogram 9.3.

Cieľ 9.3

Opatrenie 9.3.1

Opatrenie 9.3.2

Cestovný ruch.

Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.

Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.

PO 10. Administratíva a bezpečnosť

V rámci administratívneho zabezpečenia chodu samosprávy vytvárať vhodné podmienky na efektívnych chod úradu. Vytvoriť vhodné pracovné prostredie a technické zabezpečenie.

Podprogram 10.1.

Cieľ 10.1

Opatrenie 10.1.1

Administratíva

Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.

Podprogram 10.2.

Cieľ 10.2

Opatrenie 10.2.1

Bezpečnosť

Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Zriadenie kamerového systému.

PO 11. Informatizácia obce

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-gov, e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1.

Cieľ 11.1

Opatrenie 11.1.1

Opatrenie 11.1.2

Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.

Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.

Podprogram 11.2.

Cieľ 11.2

Opatrenie 11.2.1

Opatrenie 11.2.2

Opatrenie 11.2.3

Počítačová gramotnosť.

Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.

Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.

Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.

**Programová časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová
2015 - 2024**

5.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer

Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí. Z uvedeného dôvodu sa plánuje výstavba priemyselných zón, ktoré by významným spôsobom pozitívne ovplyvnili zamestnanosť a ekonomickú stabilitu v obci.

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.1.1 Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.
Aktivity Tvorba podmienok.

Opatrenie 1.1.2 Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.
Aktivity Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.
Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.
Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.2.1 Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia hál a budov.
Modernizácia technologického vybavenia PD.
Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.3.1 Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.
Aktivity Podpora podnikateľských aktivít v lokalite č.9 UPD v juhozápadnej časti obce.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 1.4.1 Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu obecného úradu.
Inštalácia slnečných kolektorov na budovu základnej školy materskou školou.

5.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer

Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest III. triedy) zaisťujúcich dopravnú obslužnosť obce Rumanová. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravnej infraštruktúry je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.1.1 Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Nad ihriskom.
Rekonštrukcia miestnej komunikácie Pod Budahárom.

	Rekonštrukcia krajníc miestnych komunikácií. Vybudovanie miestnej komunikácie v časti Pod Budahájom.
Opatrenie 2.1.2 Aktivity	Vybudovanie a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci. Rekonštrukcia cesty III/51311 v zastavanom území obce.
Opatrenie 2.1.3 Aktivity	Vybudovanie cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu. Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie cyklotrasy v smere na obec Báb cca. 700 m. Vybudovanie cyklotrasy v smere na obec Zálužie cca. 2200 m.
Opatrenie 2.1.4 Aktivity	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba parkovacích miest v centre obce. Vybudovanie parkovacích plôch pri predajni COOP Jednota. Vybudovanie parkovacích plôch pri dome kultúry.
Opatrenie 2.1.5 Aktivity	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách. Vypracovanie technickej dokumentácie. Dostavba jednostranného chodníka v centrálnej časti obce – 150 m2. Vybudovanie chodníka k výhľadkovej veži v lokalite Čerdava – 500 m2. Vybudovanie chodníka smerom k predajni COOP Jednota – 150 m2. Rekonštrukcia chodníka v okolí cintorína, dostavba zábradlia pozdĺž vodného toku.
Opatrenie 2.1.6 Aktivity	Rekonštrukcia/Vybudovanie mostov a lávok. Rekonštrukcia zábradlí a premostení v obci.
Opatrenie 2.1.7 Aktivity	Úprava dopravnej infraštruktúry. Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce. Rekonštrukcia obrátiska SAD pri pohostinstve „U Baláža“.

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 2.2.1 Aktivity	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...). Vypracovanie technickej dokumentácie. Zrekonštruovať autobusové zastávky so samostatnými pruhmi a nástupnými plochami v zmysle platnej STN 736425.
-----------------------------	---

5.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický zámer

Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 3.1 Aktivity	Vybudovanie inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV. Vypracovanie technickej dokumentácie. Rozšírenie plôch IBV za obecným cintorínom – 9500 m2. Dostavba plôch IBV v lokalite Budaháj – 4000 m2. Dostavba plôch IBV v západnej časti obce – 5000 m2.
Opatrenie 3.2 Aktivity	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia. Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu. Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie. Rozšírenie verejného osvetlenia v nedostatočne osvetlených častiach – zhustenie svetelných bodov.
Opatrenie 3.3 Aktivity	Revitalizácia pietnych miest v obci. Spracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia areálu cintorína. Rekonštrukcia budovy domu smútku.
Opatrenie 3.4 Aktivity	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu. Spracovanie technickej dokumentácie. Rekonštrukcia vodovodnej siete.
Opatrenie 3.5 Aktivity	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete. Rozšírenie elektrických rozvodov VN. Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN – zemné vedenie. Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.

Aktivity Vybudovanie novej vetvy STL plynovodu do nových lokalít IBV.

5.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer

Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavbu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.
Aktivity	Zvýšiť environmentálne povedomie ľudí. Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne. Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo. Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu. Zabezpečenie nádob pre separovaný zber. Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok. Likvidácia skládok.
Opatrenie 4.4	Vybudovanie a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie komunitnej kompostárne (do 4,95t ročne). Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač). Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.
Opatrenie 4.5	Vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete a ČOV s kapacitou do 1950 EO.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete DN 300. Vybudovanie obecnej ČOV (koreňová) v lokalite smerom na obec Báb.
Opatrenie 4.6	Vybudovanie dažďovej kanalizačnej siete.
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie. Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.

5.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer

Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci. Prezentácia a šírenie osvety v oblasti životného prostredia.

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.	
Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.
Aktivity	Údržba a dostavba existujúcej vodovodnej siete.
Opatrenie 5.2.2	Vybudovanie protizáplavových opatrení.
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie. Obnova odvodňovacích rigolov pozdĺž miestnych komunikácií. Rekonštrukcia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií.
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava koryt vodných tokov.

Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Revitalizácia koryta toku Bábsky potok.

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.3..1 Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.
Aktivita Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.
Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 5.4.1 Realizácia protieróznych opatrení.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Realizácia protieróznych opatrení.

Opatrenie 5.4.2 Vybudovanie a revitalizácia oddychových zón v obci.
Aktivita Spracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie oddychovej zóny v lokalite Čerdava.
Revitalizácia zóny v okolí kaplnky a kaštieľa.
Výsadba estetickéj zelene v centrálnej časti obce popri miestnych a štátnej komunikácii.
Dostavba oddychovej zóny za Bábskym potokom.
Dostavba oddychovej zóny po oboch stranách za športovým ihriskom.
Vybudovanie oddychovej zóny pri obecnom cintoríne a Juhásni.
Vybudovanie oddychovej zóny pravobrežne od mosta pri Vendelínku po zastavanú časť obce.
Revitalizácia oddychovej zóny v časti Mikloš.
Revitalizácia lokality Dolné Vinohrady – plocha bývalej vodnej nádrže.

5.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický zámer

Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.1.1 Vybudovanie denného stacionára v intraviláne obce.
Aktivita Realizácia – Vybudovanie / rekonštrukcia priestorov s obytnou plochou do 9000 m².

Opatrenie 6.1.2 Zabezpečenie klubových priestorov pre rôzne vekové skupiny obyvateľov.
Aktivita Výber vhodnej alternatívny zariadenia zariadenia.
Vypracovanie technickej dokumentácie.
Zriadenie klubových priestorov pre mládež.
Zriadenie klubových priestorov pre obyvateľov v dôchodkovom veku.
Zriadenie centra pre matky s deťmi.

Opatrenie 6.1.3 Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázaných.
Aktivita Materiálne technické zabezpečenie.
Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.

Opatrenie 6.1.4 Vybudovanie nájomných bytových domov 2 x 6 b.j.
Aktivita Vypracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie bytových domov s obytnou plochou do 990 m².

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.2.1 Podpora poradenskej činnosti.
Aktivita Zabezpečenie personálnych kapacít.
Zabezpečenie priestorov.

Opatrenie 6.2.2 Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.
Aktivita Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára.

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.
-----------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 6.3.1 Aktivita	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania. Finančné a personálne zabezpečenie.
Opatrenie 6.3.2 Aktivita	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.
Opatrenie 6.3.3 Aktivita	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie. Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb. Personálne zabezpečenie poradenstva.

5.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer

Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.
-----------------	---

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.1.1 Aktivita	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy. Rozšírenie kapacity materskej školy. Obstaranie interaktívnej tabule do malej triedy. Zriadenie šatne pre potreby materskej školy.
Opatrenie 7.1.2 Aktivita	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva. Rekonštrukcia interiérov základnej školy – triedy, šatne, atď.. Zriadenie jazykovej učebne základnej školy. Realizácia prístavby budovy základnej školy – rozšírenie kapacít s plochou 5000 m ² . Rekonštrukcia kanalizácie budovy. Dostavba sociálnych zariadení na 1. poschodí. Zriadenie kabinetu s učebnými pomôckami. Rekonštrukcia schodiska budovy. Rekonštrukcia budovy školy – Vybudovanie sedlovej strechy.
Opatrenie 7.1.3 Aktivita	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ. Rozšírenie detského ihriska v areáli materskej školy – preliezky, pieskoviská, atď.. Vybudovanie dopravného ihriska – 400 m ² . Vybudovanie dreveného prestrešenia nad pieskoviskom. Zriadenie materského centra. Dostavba a revitalizácia areálu základnej školy.
Opatrenie 7.1.4 Aktivita	Podpora záujmovej činnosti. Rekonštrukcia pivničných priestorov školy – zriadenie priestorov pre záujmové vzdelávanie.
Opatrenie 7.1.5 Aktivita	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií. Rekonštrukcia jedálne základnej školy.
Opatrenie 7.1.6 Aktivita	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry. Vybudovanie telocvične v areáli základnej školy – 350 m ² .

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.
------------------	--

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 7.2.1 Aktivita	Vybudovanie a rekonštrukcia športovej infraštruktúry. Spracovanie technickej dokumentácie. Vybudovanie fitparku v časti Čerdava – 500 m ² . Dostavba športových ihrísk v súčasnom športovom areáli. Vybudovanie petangového ihriska. Vybudovanie tréningového ihriska. Rekonštrukcia priestorov šatní športového areálu Nadstavba šatní o kanceláriu FK Vybudovanie detského ihriska v priestore pri obecnom cintoríne.
-----------------------------	--

Opatrenie 7.2.2 Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.
Aktivity Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.

5.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer

Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektmi. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Prieběžná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce a tým aj na cestovný ruch.

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.1.1 Vybudovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia v existujúcich priestoroch obce.

Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu.
Zriadenie malej sály o kapacite cca. 50 – 70 osôb.
Obnova zariadenia kuchyne v kultúrnom dome.

Opatrenie 8.1.2 Rekonštrukcia kultúrno – historických pamiatok.
Aktivity Rekonštrukcia budovy kaštieľa.
Revitalizácia a dostavba areálu kaštieľa.
Obstaranie nehnuteľnosti na zriadenie Domu ľudových tradícií.
Rekonštrukcia budovy.
Obstaranie expozície pre potreby DLT.

Opatrenie 8.1.3 Podpora kultúrnych podujatí v obci.
Aktivity Vypracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie pódia na ploche parku pred športovým areálom.

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.2.1 Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.

Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 8.3.1 Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.
Aktivity Personálne a finančné zabezpečenie.
Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.

Opatrenie 8.3.2 Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.
Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

5.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický zámer

Budovať goodwill obce a dosiahnuť, aby sa obec stala vyhľadávaným miestom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky. Využiť prírodný potenciál, ktorý ponúka blízke aj širšie okolie obce.

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.

Aktivity Finančné zabezpečenie.
Obsahová analýza www stránky.
Priebežná aktualizácia www stránky.

Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabúl v obci.
Aktivity Budovanie a inštalácia tabúl informujúcich o atraktivitách obce.

Budovanie a inštalácia tabúl propagujúcich kultúrne hodnoty obce.

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atraktivít v obce.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Vybudovanie ubytovacích kapacít v lokalite bývalej poľnohospodárskej usadlosti – Juhásňa – 6000 m².
Vybudovanie stravovacích kapacít v centrálnej časti obce – 400 m².
Vybudovanie stravovacích kapacít v lokalite Pod Juhásňou – 650 m².
Vybudovanie výhľadkovej veže v časti Čerdava – 150 m².

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 9.3.1 Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.
Opatrenie 9.3.2 Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.
Aktivity Zabezpečenie personálnych kapacít.

5.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer

Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestských úradoch. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.1.1 Komplexná rekonštrukcia budovy Obecného úradu.
Aktivity Spracovanie technickej dokumentácie.
Komplexná rekonštrukcia budovy obecného.
Vybudovanie bezbariérového prístupu do obecného úradu.
Rekonštrukcia obecného rozhlasu.
Vypracovanie nového územného plánu.

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia podprogramu:

- Opatrenie 10.2.1 Zriadenie kamerového systému.
Aktivity Inštalácia kamerového systému v priestore cintorína.
Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.
Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.

5.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer

Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services,...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia podprogramu:

Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.
Aktivita	Technické zabezpečenie IS. Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty. Zriadenie wifi v centrálnej časti obce.
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.
Aktivita	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci. Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia podprogramu:	
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.
Aktivita	Realizácia kurzov v oblasti nových SW pre pracovníkov miestnej samosprávy.
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce. Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.
Aktivita	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.

6 MERATEĽNÉ INDIKÁTORY

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Rumanová sa vykonáva na základe súboru indikátorov priradených k jednotlivým cieľom a opatreniam (ktoré môžu byť priebežne konkretizované). Indikátory podporujú oprávnenosť verejných výdavkov na jednotlivé opatrenia a zároveň preukazujú ekonomickú účinnosť realizovaných verejných výdavkov. Indikátory budú zároveň základným faktorom pri tvorbe kritérií na čerpanie finančnej podpory z regionálneho rozvojového fondu.

6.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.

Cieľ 1.1 Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Počet revitalizovaných podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	3
		Počet nových podnikateľských subjektov	dopad	počet	podn. subjekt	0	1
		Celková predajná plocha	výsledok	m ²	podn. subjekt	0	200

Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.

Cieľ 1.2 Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	10
		Nárast pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	10
		Nárast tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	7	15
		Počet podporených projektov	výstup	počet	podn. subjekt	0	2
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	1 mil.

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3 Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	podn. subjekt	0	5
		Nárust pridanej hodnoty	dopad	%	podn. subjekt	5	15
		Nárust tržieb	výsledok	%	podn. subjekt	5	10
		Výdavky na inovácie	výsledok	€	podn. subjekt	0	300 tis.

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4 Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.	Objem preinvestovaných prostriedkov	výsledok	€	obec Rumanová	0	50 tis.
		Objem vyprodukovanej elektrickej energie	výsledok	kWA	obec Rumanová	0	200
		Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Rumanová	0	1

6.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Podprogram 2.1. Komunikácie

Cieľ 2.1 Rozvoj dopravnej infraštruktúry

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.1.1	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. Triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rumanová	0	4
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rumanová	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 2.1.2	Vybudovanie a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.	Dĺžka rekonštruovaných a novovybudovaných ciest II. a III. triedy a miestnych komunikácií	výstup	km	obec Rumanová	0	5
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rumanová	0	0
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	-	-
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 2.1.3	Vybudovanie cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.	Dĺžka vybudovaných cyklotrás	výstup	km	obec Rumanová	0	5
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	1500
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných parkovacích miest	výstup	počet	obec Rumanová	0	30
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.	Dĺžka rekonštruovaných chodníkov	výstup	km	obec Rumanová	0	0
		Dĺžka novovybudovaných chodníkov	výstup	km	obec Rumanová	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/Vybudovanie mostov a lávok.	Počet zrekonštruovaných/vybudovaných mostov	výstup	počet	obec Rumanová	0	2
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	-	-
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.	Počet novovybudovaných dopravných technických zariadení	výsledok	počet	obec Rumanová	0	4
		Dĺžka novovybudovaných komunikácií	výstup	km	obec Rumanová	0	0

Podprogram 2.2. Doprava

Cieľ 2.2 Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 2.2.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).	Počet zrekonštruovaných zastávok SAD	výstup	počet	obec Rumanová	0	3
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0

6.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Cieľ 3 Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 3.1	Vybudovanie inžinierskych sietí v nových lokalitách.	Celková nová plocha pre IBV	výsledok	ha	obec Rumanová	0	3
		Počet nových obyvateľov obce	dopad	osoby	obec Rumanová	0	80
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.	Počet inštalovaných svietidiel	výsledok	počet	obec Rumanová	0	50
		Zvýšenie pokrytia územia verejným osvetlením	dopad	%	obec Rumanová	85	100
		Počet podporených Projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rumanová	0	1
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.	Plocha zrekonštruovaného cintorína	výstup	m ²	obec Rumanová	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rumanová	0	200
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rumanová	95	99
		Dĺžka vybudovanej vodovodnej siete	výsledok	km	obec Rumanová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Rumanová	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
Opatrenie 3.6	Zvýšenie kapacity rozvodnej siete plynu.	Zvýšenie kapacity v %	dopad	%	obec Rumanová	0	20
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800

6.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Cieľ 4 Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.	Produkcia komunálneho odpadu	ŠÚ SR	tony	obec Rumanová	0	20
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	tony	obec Rumanová	0	18
		Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rumanová	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	%	obec Rumanová	0	5
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.	Objem separovaného odpadu.	dopad	tony	obec Rumanová	0	2
		Znižovanie objemu produkovaného odpadu	dopad	tony	obec Rumanová	0	5
		Zneškodnený komunálny odpad	MŽP SR	kontextový	obec Rumanová	0	18
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.	Plocha rekultivovanej skládky KO, čiernych skládok.	výsledok	m ²	obec Rumanová	0	500
Opatrenie 4.4	Vybudovanie a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.	Objem uskladneného odpadu v tonách,	dopad	tony	obec Rumanová	0	10
		Počet vybudovaných kompostovísk a zberných dvorov	Výsledok	počet	obec Rumanová	0	1
Opatrenie 4.5	Vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete a ČOV s kapacitou do 1950 EO.	Dĺžka novovybudovanej splaškovej kanalizácie	výsledok	km	obec Rumanová	0	15
Opatrenie 4.6	Vybudovanie dažďovej kanalizačnej siete.	Dĺžka novovybudovanej dažďovej kanalizácie	výsledok	km	obec Rumanová	0	5

6.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo

Cieľ 5.1 Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.	Počet vypracovaných koncepcií	výsledok	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami

Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.	Percento obyvateľov zásobovaných vodou z verejných vodovodov	kontextový	%	obec Rumanová	90	99
Opatrenie 5.2.2	Vybudovanie protizáplavových opatrení.	Dĺžka upravených korýt	výsledok	km	obec Rumanová	0	4
		Počet vytvorených poldrov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
		Počet vytvorených protizáplavových hrádzi	výsledok	počet	obec Rumanová	0	2
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.	Dĺžka zrekonštruovaných korýt tokov	výsledok	km	obec Rumanová	0	1
		Zvýšenie prietoku korýt vodných tokov	dopad	%	obec Rumanová	0	50

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia

Cieľ 5.3 Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.	Počet domácností s vykurovaním alternatívnymi zdrojmi energie	výsledok	%	obec Rumanová	0	40

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia

Cieľ 5.4 Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protierózných opatrení.	Celková plocha s realizovanými opatreniami	výstup	ha	obec Rumanová	0	2
		Počet užívateľov podporených Projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	800
		Počet vysadených nových krovín a stromov,	výsledok	počet	obec Rumanová	0	50
Opatrenie 5.4.2	Vybudovanie a revitalizácia oddychových zón v obci.	Plocha zrekonštruovaných OZ	výsledok	m ²	obec Rumanová	0	5000
		Počet vysadených krov a drevín	výsledok	počet	obec Rumanová	0	200

6.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Podprogram 6.1. Sociálne služby

Cieľ 6.1 Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.1.1	Vybudovanie denného stacionára v intraviláne obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	15
		Počet podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	1
Opatrenie 6.1.2	Zabezpečenie klubových priestorov pre rôzne vekové skupiny	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	60
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	3

	obyvateľov.				Rumanová		
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Rumanová	0	0
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.	Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet vydaných jedál za deň	výsledku	m ²	obec Rumanová	0	40
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	35
Opatrenie 6.1.4	Vybudovanie nájomných bytových domov 2 x 6 b.j.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	50
		Počet podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	2
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledku	počet	obec Rumanová	0	0

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby

Cieľ 6.2 Zlepšiť úroveň poskytovania zdravotníckych a sociálnych služieb.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	10
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	1
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	800

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti

Cieľ 6.3 Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.	počet úspešných absolventov programov ČZV podporených z projektov OPV	výstup	absolútny počet	obec Rumanová	0	20
		produktivita práce ako dôsledok rozvoja ľudského kapitálu	vplyv	%	obec Rumanová	20	75
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávaní individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	1
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	20
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	5
		Zníženie nezamestnanosti	dopad	%	obec Rumanová	0	10
		Počet novozaložených podnikateľských subjektov	dopad	%	obec Rumanová	0	5

6.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Podprogram 7.1. Vzdelávanie

Cieľ 7.1 Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	200
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	400
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	30
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	300
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	500

					Rumanová		
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	50
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	2500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	80
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	2500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	50
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	0
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	200
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	90
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.	Výmera vybudovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	500
		Výmera zrevitalizovaných priestorov v m ²	výstupu	m ²	obec Rumanová	0	0
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	80

Podprogram 7.2. Šport

Cieľ 7.2. Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 7.2.1	Vybudovanie a rekonštrukcia športovej infraštruktúry.	Počet vybudovaných ihrísk	výsledku	počet	obec Rumanová	0	5
		Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rumanová	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	100
Opatrenie 7.2.2	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.	Počet organizovaných športových podujatí	výsledku	počet	obec Rumanová	0	10
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	50

6.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra

Cieľ 8.1 Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.1.1	Vybudovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia v existujúcich priestoroch obce.	Výmera zrekonštruovaných priestorov v m ²	výstup	m ²	obec Rumanová	0	300
		Zníženie koeficientu prestupu tepla,	dopad	%	obec Rumanová	0	30
		Plocha zrekonštruovanej strešnej krytiny,	výstup	m ²	obec Rumanová	0	500
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrno – historických pamiatok.	Počet vybudovaných/zrekonštruovaných kultúrnych objektov	výstup	počet	obec Rumanová	0	2
		Počet užívateľov	dopad	počet	obec Rumanová	0	800
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.	Počet vybudovaných objektov	výstup	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet organizovaných podujatí	dopad	počet	obec Rumanová	0	60

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie

Cieľ 8.2 Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledku	počet	obec Rumanová	0	500

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry

Cieľ 8.3 Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.	Počet spracovaných reklamných informačných letákov, multimediálnych prezentácií	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	500
Opatrenie 8.3.2	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rumanová	0	300
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rumanová	0	500
		Počet propagovaných kultúrnych podujatí	výsledok	počet	obec Rumanová	0	1

6.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Podprogram 9.1. Propagácia obce

Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.1.1	Aktualizácia www stránky obce.	Počet nových prístupov na www stránku	výsledok	počet	obec Rumanová	1900	500
Opatrenie 9.1.2	Podpora budovania informačných tabulí v obce.	Počet nových inštalovaných tabulí	výsledok	počet	obec Rumanová	0	5
		Počet nových návštevníkov obce	dopad	počet	obec Rumanová	0	750

Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.

Cieľ 9.2 Budovanie relaxačno – rekreačného zázemia obce.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.2.1	Podpora vytvárania nových atrakcií v obci.	Počet vytvorených nových pracovných miest	dopad	počet	obec Rumanová	0	15
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	2500
		Tržby z predaja služieb	dopad	€	obec Rumanová	0	200 tis.

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.

Cieľ 9.3 Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.	Počet uzatvorených dohôd	výsledok	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	2
		Počet nových propagačných materiálov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	500
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.	Počet nových atrakcií obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	2
		Objem získaných prostriedkov	výstup	mil. €	obec Rumanová	0	-
		Počet nových návštevníkov obce	výsledok	počet	obec Rumanová	0	500
		Počet užívateľov podporených projektov	výsledok	počet	obec Rumanová	0	500

6.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Podprogram 10.1. Administratíva

Cieľ 10.1 Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci							
Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota

Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	Počet podporených projektov, prostredníctvom ktorých boli vytvorené podmienky na poskytovanie nových služieb verejnej infraštruktúry	dopadu	počet	obec Rumanová	0	1
		Počet zrekonštruovaných miestností	dopadu	počet	obec Rumanová	0	5
		Počet vytvorených pracovných miest	výsledok	počet	obec Rumanová	0	0
		Celková zateplená plocha	výsledok	m ²	obec Rumanová	0	300

Podprogram 10.2. Bezpečnosť

Cieľ 10.2 Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 10.2.1	Zriadenie kamerového systému.	Počet nainštalovaných kamier	výsledok	počet	obec Rumanová	0	15
		Zníženie kriminality	dopad	%	obec Rumanová	0	40
		Pokrytie územia	dopad	%	obec Rumanová	0	50

6.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.

Cieľ 11.1 Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.1.1	Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.	% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rumanová	10	20
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rumanová	20	40
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rumanová	10	20
Opatrenie 11.1.2	Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.	on-line dostupnosť 20 základných verejných služieb	dopad	%	obec Rumanová	5	30
		Počet potrebných dokumentov pri vybavení agendy spojenej s vybranou životnou udalosťou	výsledok	Počet	obec Rumanová	3	1
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rumanová	5	30
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rumanová	10	20
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rumanová	20	40

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.

Cieľ 11.2 Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.

Opatrenia	Názov	Merateľné indikátory	Typ	Merná jednotka	Inform. zdroj	Vých. hodnota	Cieľová hodnota
Opatrenie 11.2.1	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.	Počet užívateľov podporených Projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	3
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	1
		% pracovníkov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rumanová	50	100
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	5
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rumanová	10	20
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.	Počet užívateľov podporených projektov	výsledku	počet	obec Rumanová	0	100
		Počet podporených projektov	výstupu	počet	obec Rumanová	0	5
		Podiel transakčných typov služieb na celkovom počte základných verejných e-služieb	dopad	%	obec Rumanová	5	30
		% obyvateľov, ktorí využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na	dopad	%	obec Rumanová	10	20

		interakciu s verejnými inštitúciami				
		% podnikov, ktoré využili internet v priebehu posledných 3 mesiacov na interakciu s verejnými inštitúciami	dopad	%	obec Rumanová	2040
		% obyvateľov ovládajúcich 5 zo 6 základných IT zručností	dopad	%	obec Rumanová	1020

**Realizačná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová
2015 - 2024**

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho zabezpečenia formou partnerstva a organizačné zabezpečenie realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce s ustanovením merateľných ukazovateľov, vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov.

7 INŠTITUCIONÁLNE A ORGANIZAČNÉ ZABEZPEČENIE REALIZÁCIE PHRSR OBCE RUMANOVÁ

Obecný úrad zabezpečuje trvalo udržateľný hospodársky rozvoj, sociálny rozvoj a územný rozvoj prostredníctvom PHRSR a Akčných plánov. Obecný úrad v súčinnosti s poslancami OZ a zriadenými komisiami pripravuje vízie, stratégie, iniciuje aktivity strategického rozvoja obce, vykonáva stratégiu regionálneho rozvoja, vypracováva program hospodárskeho a sociálneho rozvoja, koordinuje spoluprácu na jeho vypracovaní, spolupracuje s externým prostredím, vedie databázy kontaktov, vedie prehľad o organizáciách tretieho sektora, pomáha a vytvára podmienky na ich činnosť. Úrad analyzuje potreby, ktoré sa plánujú prefinancovať z príspevkov na projekty, sleduje výzvy na predkladanie žiadostí, legislatívu, pravidlá, pri príprave spolupracuje s vecnými útvarmi a externým prostredím, vytvára podmienky pre realizáciu projektov, monitoruje priebeh realizácie projektov, zúčastňuje sa na kontrole práce na projektoch, kontroluje práce na realizácii projektov a hodnotí ukončené projekty, sleduje legislatívu a pravidlá pre čerpanie fondov EÚ a grantov, komunikuje s riadiacim orgánom, monitoruje realizáciu projektov.

Koordinácia efektívnej a účinnej implementácie PHRSR obce bude zabezpečená prostredníctvom príslušných komisií OZ.

Obecné zastupiteľstvo kontroluje dosahovanie stanovených cieľov PHRSR obce Rumanová. Pravidelne sleduje a hodnotí výsledky implementácie PHRSR. Orgány a inštitúcie štátnej správy všetkých oblastí spoločensko-ekonomického a kultúrneho života, ktoré realizáciou svojich rozvojových aktivít prispievajú k napĺňaniu cieľov PHRSR obce a vstupujú do partnerstiev územnej spolupráce. Podnikateľské subjekty, združenia podnikateľských subjektov, zamestnávateľia – koordinujúce aktivity na napĺňanie cieľov PHRSR a vstupujúce do partnerstiev na mimosektorovej báze, podnikateľský subjekt – samospráva – tretí sektor. Záujmové spolky a združenia, občianske združenia – realizujúci svoje rozvojové aktivity v koordinácii s obcou Rumanová, v súlade s opatreniami a aktivitami PHRSR obce Rumanová, podporujúcimi vyvážený regionálny rozvoj územia mesta. Ostatní socio-ekonomickí partneri – podieľajúci sa na realizovaní akčných plánov v súlade s PHRSR obce Rumanová na roky 2015 – 2024.

Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie realizácie akčných plánov obce Rumanová

Implementácia PHRSR obce Rumanová sa bude realizovať aj prostredníctvom konkrétnych Akčných plánov. Akčné plány PHRSR by mali byť priamo napojené na rozpočet mesta a zároveň reflektujú kompetencie mesta.

Návrh systému riadenia a implementácie akčných plánov PHRSR obce Rumanová je nasledovný:

- Obecné zastupiteľstvo monitoruje implementáciu akčných plánov obce Rumanová. Posudzuje a schvaľuje návrhy na zmenu a doplnenie akčných plánov.
- Realizáciu konkrétnych projektov Akčného plánu obce Rumanová budú zabezpečovať pracovníci úradu a starosta obce.
- Kontrolným orgánom budú poverené jednotlivé komisie Obecného zastupiteľstva obce Rumanová.

Realizácia vyžaduje pravidelnú systematickú prácu skupín odborníkov a pracovníkov samosprávy. Na tento účel sa doporučuje zriadiť nasledovné orgány s prepojením na vlastné ľudské zdroje:

Výbor pre PHRSR

Poradný orgán zložený zo starostu a poslancov obecného zastupiteľstva. Úlohou výboru bude v intervale minimálne dva krát do roka posúdiť Správu o realizácii PHRSR a stav finančného čerpania prostriedkov, dopadovú analýzu PHRSR, plán na ďalšie obdobie a navrhovať stratégiu rozvoja a doplnenie úloh a opatrení, ktoré neboli uvedené v PHRSR.

Komisia strategického rozvoja

Výkonný útvar, zabezpečujúci plánovanie a realizáciu úloh PHRSR. Úlohou útvaru bude: vypracovávať Opatrenia, koordinovať Opatrenia, monitorovať realizáciu Projektov, vypracovávať dopadové analýzy Projektov, spolupracovať s inými partnermi doma a v zahraničí na realizácii Projektov, vyhľadávať potenciálne zdroje a partnerstvá na realizáciu úloh PHRSR, dohliadať nad ekonomickým čerpaním Projektových prostriedkov, zbierať podklady o Projektoch v rámci PHRSR realizovaných inými subjektami, viesť aktuálnu analýzu demografie a štruktúry ekonomických charakteristík obce, sledovať podnikateľskú klímu a vzájomný vzťah odvetví v obci, poskytovať asistenciu podnikom vytváraním všestranných komunikačných kanálov, atď.

Koordinátor pre stratégiu

Bude mať za úlohu: fungovať ako výkonný tajomník, koordinovať realizáciu PHRSR, predkladať správy, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHRSR, koordinovať stretnutia, podnety, požiadavky predstaviteľov rozhodujúcich odvetví na území obce, zaznamenávať dôležité trendy v hospodárstve majúce dopad na vývoj obce, podieľať sa na budovaní verejno-súkromných partnerstiev, zúčastňovať sa na dôležitých domácich a zahraničných stretnutiach, konferenciách, zameraných na rozvoj obce.

Vlastní zamestnanci

Do realizácie PHRSR budú zapojení aj ostatní zamestnanci.

7.1 SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA PLNENIA PHRSR

Medzi kľúčové činnosti a procesy nevyhnutné pre správne zabezpečenie implementácie PHRSR patria aj monitorovanie a hodnotenie na úrovni programu i jednotlivých projektov. Základom nového strategického prístupu v oblasti monitoringu a hodnotenia pre programové obdobie 2015 – 2024 je dôraz kladený na jasné definovanie cieľov a orientácia na výsledky intervencií. Jednotné a správne porozumenie nového výsledkovo orientovaného prístupu k politike súdržnosti EÚ je kľúčovým faktorom efektívnej prípravy a realizácie programového obdobia 2014 - 2020. Premenu plánovaných vstupov, výstupov a výsledkov na skutočné vstupy, výstupy a dosiahnuté výsledky prostredníctvom výberu a implementácie projektov možno pozorovať v reálnom čase pomocou monitorovacích mechanizmov. Monitorovanie, ktorého dominantným nástrojom sú merateľné ukazovatele, je teda zamerané predovšetkým na sledovanie efektivity implementačných a riadiacich mechanizmov programu a na dosahovanie cieľov programu. Na rozdiel od vstupov a výstupov, skutočne dosiahnutý výsledok je okrem realizácie programu daný aj externými faktormi mimo dosahu programu. Externé faktory môžu mať na dosahovanie výsledku minimálny alebo výraznejší vplyv. Práve preto je pri tvorbe programu kľúčové identifikovať pokiaľ možno všetky faktory, ktoré môžu ovplyvniť dosahovanie Nitraého výsledku a rozhodnúť, ktoré z nich budú predmetom programu. Z tohto dôvodu je určenie celkového skutočne dosiahnutého výsledku t.j. reálneho dopadu (dosahu) programu na zmenu sociálno-ekonomickej reality možné len na základe vykonania hodnotenia dopadov.

Dopady nebudú merané prostredníctvom ukazovateľov, ale vhodne Nitraými metódami hodnotenia. Hodnotenie vychádza z údajov získaných na základe monitorovania, kombinuje ich s ďalšími údajmi a poskytuje pridanú hodnotu pre proces učenia, zdokonaľovania a zvyšovania transparentnosti verejných politík tým, že analyzuje unikátnu špecifickú situáciu hodnoteného programu. Hľadá súvislosti, ktoré nie sú evidentné a dopady, ktoré neboli plánované, poskytuje relevantné dôkazy. Stanovenie vhodných výstupových a najmä výsledkových merateľných ukazovateľov je kľúčové, aby bolo možné merať a spätne vyhodnotiť dosahovanie plánovanej zmeny sociálno-ekonomickej reality. Výstupové merateľné ukazovatele pre všetky prioritné osi PHRSR je potrebné definovať v závislosti od plánovaných aktivít a projektov, ktoré prispievajú k dosahovaniu plánovaného výsledku. Zvoliť by mali len tie merateľné ukazovatele, ktoré vystihujú podstatu výstupov priorít a prioritných osí PHRSR. Cieľové hodnoty predstavujú kvalifikovaný odhad, ktorý môže byť v prípade potreby upravený na základe vývoja implementácie. Pri stanovovaní cieľových hodnôt je vhodné vychádzať zo skúseností s implementáciou podobných projektov v minulosti, z dostupných cenníkov, prípadne smerných ukazovateľov (tzv. benchmarkov).

Monitoring

Významným predpokladom pre úspešné napĺňanie cieľov PHRSR obce Rumanová je posilnenie postavenia miestnej samosprávy pri implementácii samotného programu. Zároveň je potrebné, aby miestna samospráva aktívne iniciovala vznik partnerstiev (spolupráce) s významnými socioekonomickými aktérmi pôsobiacimi na území obce. Úlohou miestnej samosprávy je pravidelné monitorovanie a vyhodnocovanie plnenia PHRSR obce Rumanová. Hlavným cieľom monitorovania je pravidelné sledovanie realizácie cieľov Programu a projektov s využitím systému merateľných ukazovateľov. Výstupy z monitorovania zabezpečujú pre obec Rumanová vstupy pre rozhodovanie pre účely zlepšenia implementácie PHRSR, vypracovávanie priebežných správ a záverečnej správy o vykonávaní PHRSR a podklady pre rozhodovanie obecného zastupiteľstva obce Rumanová (napr. v

súvislosti s prípadnou revíziou PHRSR). Monitorovanie a hodnotenie zabezpečujú všetky subjekty zúčastnené na riadení PHRSR v rozsahu zadefinovaných úloh a zodpovedností (definované v PHRSR obce Rumanová). V súvislosti s implementáciou PHRSR je monitorovanie na úrovni individuálnych projektov zabezpečované, v rámci príslušných opatrení, zodpovednými projektovými manažermi (projektový manažér, poverený zástupca zodpovedný za realizáciu projektu).

Monitorovanie na úrovni cieľov a prioritných osí PHRSR ako celku bude zabezpečovať OcÚ Rumanová. Údaje získané v procese monitorovania predstavujú významný zdroj informácií pre riadenie PHRSR a pre prijímanie rozhodnutí OcÚ Rumanová a Obecného zastupiteľstva. Zároveň sú využívané v procese hodnotenia PHRSR, resp. jeho rôznych aspektov. Monitorovanie (a následne hodnotenie) prebieha na základe systému merateľných ukazovateľov.

Ciele PHRSR sa definujú a následne kvantifikujú v procese programovania prostredníctvom sústavy merateľných ukazovateľov. Ukazovatele sú záväzné pre všetky subjekty a sú súčasťou PHRSR obce Rumanová. Napĺňanie zadefinovaných ukazovateľov predstavuje najdôležitejší nástroj pre monitorovanie a hodnotenie napĺňania cieľov PHRSR. Rámcové merateľné ukazovatele PHRSR sú uvedené na konci programovej časti PHRSR obce Rumanová na roky 2015 - 2024. Monitorovanie začína na najnižšom stupni – na úrovni projektu. Pre potreby monitorovania je projekt základnou jednotkou, ktorá je analyzovaná prostredníctvom relevantných zozbieraných údajov.

Hodnotenie

V súlade so systémom riadenia, definovaným v PHRSR, hodnotenie predstavuje proces, ktorý systematicky skúma prínos z realizácie PHRSR a jeho súlad s cieľmi stanovenými v PHRSR a analyzuje účinnosť realizačných procesov a vhodnosť nastavenia jednotlivých opatrení a skupiny aktivít a pripravuje odporúčania na zvýšenie ich efektívnosti. Počas programového obdobia (roky 2015 – 2024) sa odporúča vykonávať priebežné hodnotenia a po ukončení programového obdobia, tzv. následné hodnotenie. Výsledky sa zverejňujú podľa platných predpisov o prístupe k informáciám. Proces hodnotenia z hľadiska jeho vykonávania je rozdelený na interné a externé hodnotenie. Pri internom hodnotení je v procese hodnotenia realizovaný vlastnými (internými) kapacitami subjektu zodpovedného za administratívne zabezpečenie realizácie PHRSR, naopak na externom hodnotení sa podieľa externý subjekt (iná právnická alebo fyzická osoba).

Priebežné hodnotenie

Proces priebežného hodnotenia má formu série hodnotení, ktorých cieľom je kontinuálne počas implementácie Programu skúmať rozsah, do akého sa využili prostriedky, skúmať efektívnosť a účinnosť programovania a sociálno-ekonomický dopad. Zároveň identifikuje faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu implementácie Programu vrátane udržateľnosti a identifikovania vhodných postupov. Hodnotenie sa vykonáva systematicky a priebežne počas celého trvania Programu až po predloženie Záverečnej správy Programu. Priebežné hodnotenia sa odporúča vykonávať raz ročne. Hodnotiace obdobie je obdobie od 1. januára do 31. decembra príslušného roka. Správu z hodnotenie predkladá OcÚ obecnému zastupiteľstvu obce Rumanová najneskôr do 6 mesiacov po uplynutí príslušného hodnotiaceho obdobia. Základnými podkladmi pre prípravu hodnotenia sú monitorovacie správy projektov realizovaných v rámci príslušného PHRSR a priebežné správy o implementovaní PHRSR predkladané Obecnému zastupiteľstvu obce Rumanová. Výsledky hodnotenia sú podkladom pre rozhodnutia OcÚ a Obecné zastupiteľstvo obce Rumanová pri riadení realizácie PHRSR s účelom dosiahnuť žiaduci pokrok smerom k naplneniu hlavných ekonomických, sociálnych a environmentálnych cieľov.

Následné hodnotenie

Následné hodnotenie skúma rozsah, v akom sa využili zdroje, účinnosť a efektívnosť programovania a sociálno-ekonomický vplyv. Následné hodnotenie určí faktory, ktoré prispeli k úspechu alebo neúspechu vykonávania PHRSR a určí osvedčené postupy. Výstupom následného hodnotenia je Záverečná správa o hodnotení PHRSR obce Rumanová. Hodnotiace obdobie pri následnom hodnotení predstavuje obdobie celej realizácie PHRSR (tzv. programové obdobie). Programové obdobie začína dňom schválenia Programu príslušným monitorovacím výborom a končí 31.12.2024. Vypracovanie Záverečnej správy zabezpečí OcÚ Rumanová, ktorý ju do 6 mesiacov od ukončenia programového obdobia predkladá obecnému zastupiteľstvu.

Formulár č. R 5 - Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHRSR na programové obdobie 2015 - 2024		
Typ hodnotenia	Vykonat' prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	v roku 2020	podľa rozhodnutia obce/koordinátora PHRSR a vzniknutej spoločenskej potreby.
Operatívne hodnotenie		
Tematické hodnotenie časti PHRSR	v roku 2016, 2018, 2020, 2022	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	podľa potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov a doľahnutých hodnôt ukazovateľov pri návrhu na revíziu PHRSR
Ad hoc hodnotenie celého PHRSR alebo jeho časti	na konci programovacieho obdobia	na základe rozhodnutia starostu/primátora, kontrolného orgánu obce/mesta, podnetu poslancov; na základe protokolu NKÚ SR, správy auditu ...

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

7.2 KOMUNIKAČNÝ PLÁN

Obec bude priebežne informovať o realizácii PHRSR prostredníctvom verejných zasadnutí OZ, ako aj prostredníctvom vlastnej www stránky. Na stránke sa budú priebežne publikovať schválené monitorovacie správy, ktoré boli schválené obecným zastupiteľstvom. V prípravnej fáze monitorovacej správy budú môcť zúčastnené strany pripomienkovať predkladaný materiál. Zodpovedný za pravidelné informovanie bude OcÚ Rumanová.

Formulár č. R 1 - Komunikačný plán pre fázu realizácie PHRSR

P. č.	Časový rámec	Miesto konania	Cieľová skupina	Forma	Téma, ciele	Vstupné údaje	Výstupy
1.	01/2016	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
2.	01/2017	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
3.	01/2018	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
4.	01/2019	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
5.	01/2020	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
6.	01/2021	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
7.	01/2022	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania,	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ

			subjekty		hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	
8.	01/2023	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ
9.	01/2024	OcÚ	poslanci, obyvatelia, neziskové a podnikateľské subjekty	verejné prerokovanie	Prepojenie PHRSR a programového rozpočtovania, hodnotenie plnenia za predchádzajúci rok	Hodnotiaca a monitorovacia správa plnenia PHRSR, rozpočet na príslušný rok, Výročná správa obce, Záverečný účet	Monitorovacia správa, Uznesenie OZ, Záverečná hodnotiaca správa

Zdroj: Príloha k metodike PHRSR, 2014, s.25.

8 AKČNÝ PLÁN

Akčný plán je konkrétny a záväzný harmonogram činností súvisiacich s rozvojom obce v jednotlivých oblastiach sociálno-ekonomického rozvoja, vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych nosných a podporných projektov. Akčný plán obsahuje záväzky týkajúce sa plnenia jednotlivých úloh ako aj zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie, predpokladané zdroje financovania, predpokladané objemy rozpočtov, dopad na rozpočet relevantného subjektu, ako aj stav momentálnej pripravenosti projektov. Súčasťou akčného plánu je predpokladaný časový harmonogram. Predpokladané rozpočty v pláne sú uvedené v **tis. €**.

8.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Strategický zámer						
Zlepšiť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít, s dôrazom na zvýšenie úrovne zamestnanosti a úrovne a kvality služieb pre obyvateľov obce. V oblasti priemyslu je potrebné okrem zachovania stabilných prvkov výroby všetkými možnými opatreniami podporovať vytváranie nových pracovných príležitostí.						
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.						
Cieľ 1.1	Finančne, legislatívne a technicky podporovať malé a stredné podnikanie zo strany obce.					
Opatrenie 1.1.1	Zakladanie a revitalizácia malých a stredných podnikov s majetkovou účasťou obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba podmienok.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	súkromný sektor	stredný	podnikateľské subjekty, obec
Opatrenie 1.1.2	Podpora rozvoja obchodných a komerčných služieb v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie siete obchodných prevádzok potravinárskeho tovaru.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok komerčných služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Podpora zriaďovania prevádzok servisných a opravárenských služieb.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery,	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.						
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.					
Opatrenie 1.2.1	Rekonštrukcia areálov hospodárskych dvorov PD.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	20	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Rekonštrukcia hál a budov.	450	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Modernizácia technologického vybavenia PD.	350	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty
	Obmedzenie negatívnych dopadov živočíšnej výroby.	80	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.

Cieľ 1.3	Vytvorenie podmienok na rozvoj inovačných aktivít v súkromných podnikoch.					
Opatrenie 1.3.1	Zavádzanie nových technológií do súčasných výrobných prevádzok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Podpora podnikateľských aktivít v lokalite č.9 ÚPD v juhozápadnej časti obce.	podľa potreby	podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy, ŠF EÚ	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.

Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.					
Opatrenie 1.4.1	Podpora výstavby zariadení na využívanie obnoviteľných zdrojov energie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Inštalácia solárnych kolektorov na budovu obecného úradu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Inštalácia solárnych kolektorov na budovu základnej školy materskou školou.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 1.1. Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce.										
Cieľ 1.1										
Opatrenie 1.1.1										
Opatrenie 1.1.2										
Podprogram 1.2. Podpora tradičných odvetví priemyslu a poľnohospodárstva.										
Cieľ 1.2										
Opatrenie 1.2.1										
Podprogram 1.3. Podpora inovačných aktivít v podnikoch.										
Cieľ 1.3										
Opatrenie 1.3.1										

Podprogram 1.4. Energetická efektívnosť a progresívne technológie vo výrobe.										
Cieľ 1.4										
Opatrenie 1.4.1										

8.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Strategický zámer						
Podpora investičných aktivít so zameraním na modernizáciu a budovanie regionálnych komunikácií (ciest II. a III. triedy) zaistujúcich dopravnú obsluhu obce Rumanová. Zámerom je zabezpečiť také prepojenie osídlenia, ktoré umožní efektívny pohyb ľudí a tovaru, modernizáciu dopravných subsystémov zabezpečujúcich bezpečné a hygienicky vyhovujúce dopravné trasy. Cieľom investícií do tohto typu dopravných infraštruktúr je odstránenie identifikovaných nedostatkov v cestnej sieti s ohľadom environmentálny a bezpečnostný aspekt.						
Podprogram 2.1. Komunikácie						
Cieľ 2.1	Zabezpečiť výstavbu a rekonštrukciu miestnych a štátnych komunikácií.					
Opatrenie 2.1.1	Vybudovanie a rekonštrukcia miestnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Nad ihriskom.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia miestnej komunikácie Pod Budahájom.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia krajín miestnych komunikácií.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie miestnej komunikácie v časti Pod Budahájom.	80	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 2.1.2	Vybudovanie a rekonštrukcia štátnych komunikácií v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia cesty III/51311 v zastavanom území obce.	podľa potreby	VÚC NRSK, ŠF EÚ	verejný sektor	žiadny	VÚC NRSK,
Opatrenie 2.1.3	Vybudovanie cyklotrás na prepojenie sídiel regiónu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie cyklotrasy v smere na obec Báb cca. 700 m.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie cyklotrasy v smere na obec Zálužie cca. 2200 m.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 2.1.4	Dostavba parkovísk pre potreby občianskej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Dostavba parkovacích miest v centre obce.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie parkovacích plôch pri predajni COOP Jednota.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie parkovacích plôch pri dome kultúry.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 2.1.5	Dostavba a rekonštrukcia chodníkov popri miestnych komunikáciách.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Dostavba jednostranného chodníka v centrálnej časti obce – 150 m2.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie chodníka k výhľadkovej veži v lokalite Čerdava – 500 m2.	55	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie chodníka smerom k predajni COOP Jednota – 150 m2.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia chodníka v okolí cintorína, dostavba zábradlia pozdĺž vodného toku.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 2.1.6	Rekonštrukcia/Vybudovanie mostov a lávok.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Rekonštrukcia zábradlí a premostení v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 2.1.7	Úprava dopravnej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

Podprogram 2.2. Doprava						
Cieľ 2.1	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.					
Opatrenie 2.1.1	Riešenie zastávok SAD ako prvkov drobnej architektúry (prístrešky, lavičky, sedenia, informačné tabule, smetné koše, zeleň,...).					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vyznačenie prechodov pre chodcov na frekventovaných častiach obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Rekonštrukcia obrátiska SAD pri pohostinstve „U Baláža“.	6	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 2.1. Komunikácie										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										
Opatrenie 2.1.2										
Opatrenie 2.1.3										
Opatrenie 2.1.4										
Opatrenie 2.1.5										
Opatrenie 2.1.6										
Opatrenie 2.1.7										
Podprogram 2.2. Doprava										
Cieľ 2.1										
Opatrenie 2.1.1										

8.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Strategický záměr						
Rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce a zohľadňujúcej rast kvality života obyvateľov obce a životného prostredia. Rozvoj infraštruktúry bude smerovať hlavne k jej rozšíreniu na potenciálne priemyselné zóny v obci, IBV, ako aj na rekonštrukciu súčasnej infraštruktúry - vodovodnej, elektrickej, komunikačnej.						
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.					
Opatrenie 3.1	Vybudovanie inžinierskych sietí v nových lokalitách IBV.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Rozšírenie plôch IBV za obecným cintorínom – 9500 m ² .	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV v lokalite Budaháj – 4000 m ² .	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
	Dostavba plôch IBV v západnej časti obce – 5000 m ² .	podľa potreby	vlastníci	súkromný sektor	žiadny	vlastníci
Opatrenie 3.2	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného osvetlenia.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivita	Vypracovanie technickej dokumentácie a príprava projektového spisu.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Rekonštrukcia verejného osvetlenia – LED osvetlenie.	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

	Rozšírenie verejného osvetlenia v nedostatočne osvetlených častiach – zhustenie svetelných bodov.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 3.3	Revitalizácia pietnych miest v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Revitalizácia areálu cintorína.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia budovy domu smútku.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 3.4	Rekonštrukcia a rozšírenie verejného vodovodu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	10	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rumanová
	Rekonštrukcia vodovodnej siete.	400	ZVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZVS, a.s., obec Rumanová
Opatrenie 3.5	Zvýšenie kapacity elektrickej rozvodnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie elektrických rozvodov VN.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia elektrických rozvodov NN - zemné vedenie.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
	Rekonštrukcia pôvodných trafostaníc.	podľa potreby	rozpočet ZSE, a.s., ŠF EÚ	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	ZSE, a.s.
Opatrenie 3.6	Vybudovanie rozvodnej siete plynu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vybudovanie novej vetvy STL plynovodu z ulice Lesnícka so zokruhováním na jestvujúcu sieť.	podľa potreby	rozpočet SPP,a.s., ŠF EÚ,	verejný sektor / súkromný sektor	žiadny	SPP,a.s.,

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 3										
Opatrenie 3.1										
Opatrenie 3.2										
Opatrenie 3.3										
Opatrenie 3.4										
Opatrenie 3.5										
Opatrenie 3.6										

8.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Strategický zámer						
Vytvorenie efektívneho a spoľahlivého systému odvádzania a zneškodňovania odpadov produkovaných subjektmi. Zabezpečiť výstavbu/dostavu splaškovej a dažďovej kanalizačnej siete. Vytvoriť podmienky na odvoz a likvidáciu TKO a nebezpečného odpadu, vytvorenie podmienok na efektívnu separáciu odpadu v obci.						
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom					
Opatrenie 4.1	V súlade s prijatými koncepciami zabezpečiť permanentné znižovanie podielu skladovanej časti odpadov, k čomu organizovať mobilné zbery textílií, kovového odpadu, viacvrstvových obalov nebezpečných odpadov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zvýšiť enviromentálne povedomie ľudí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zabezpečenie zberného kontajneru 2 x ročne.	1/rok	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová

	Zabezpečenie zberu nebezpečných odpadov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 4.2	Zabezpečiť separáciu komunálneho odpadu v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Ekonomicky motivovať obyvateľstvo.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zabezpečiť požadované podmienky pre realizáciu separovaného zberu.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zabezpečenie nádob pre separovaný zber.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
	Obstaranie kompostérov pre domáce kompostovanie.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 4.3	Rekultivácia čiernych skládok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Lokalizácia čiernych skládok.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný a súkromný sektor	nízky	obec Rumanová
	Likvidácia skládok.	15	rozpočet obce	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 4.4	Vybudovanie a dovybavenie obecného kompostoviska a zberného dvora.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie komunitnej kompostárne (do 4,95t ročne).	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obstaranie mechanizácie pre obecné kompostovisko (traktor, vlečka, štiepkovač).	100	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obstaranie mechanizácie pre zberný dvor.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 4.5	Vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete a ČOV s kapacitou do 1950 EO.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	SŠpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SŠpVS, a.s., obec Rumanová
	Vybudovanie splaškovej kanalizačnej siete DN 300.	1 600	SŠpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SŠpVS, a.s., obec Rumanová
	Vybudovanie obecnej ČOV (koreňová) v lokalite smerom na obec Báb.	400	SŠpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	SŠpVS, a.s., obec Rumanová
Opatrenie 4.6	Vybudovanie dažďovej kanalizačnej siete.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Revitalizácia odvodňovacích kanálov na zber povrchovej vody.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Cieľ 4										
Opatrenie 4.1										
Opatrenie 4.2										
Opatrenie 4.3										
Opatrenie 4.4										
Opatrenie 4.5										
Opatrenie 4.6										

8.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Strategický zámer						
Strategickým zámerom obce je nielen zachovanie existujúceho dobrého stavu životného prostredia a zvyšovania jeho kvality, ale aj eliminácia slabých stránok, neustála osвета, výchova a informovanosť o stave životného prostredia.						
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo						
Cieľ 5.1. Zabezpečiť účinný systém informovanosti a poradenstva						
Opatrenie 5.1.1	Spracovať koncepciu zabezpečenia informovanosti, poradenstva a prevencie v oblasti ŽP. Trvale preferovať poradenstvo a prevenciu pred represiou.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie koncepcie pre ochranu životného prostredia v obci.	podľa potreby	rozpočet obce, MŽP SR	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Prezentácia a šírenie osvetu v oblasti životného prostredia.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami						
Cieľ 5.2 Zabezpečiť ochranu a racionálne využívanie vôd, ochranu pred povodňami.						
Opatrenie 5.2.1	Zabezpečiť dostatok kvalitnej pitnej vody, minimalizovať straty vo vodovodných sieťach.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Údržba a rekonštrukcia existujúcej vodovodnej siete.	podľa potreby	ZpVS, a.s., rozpočet obce, ŠF EÚ,	verejný sektor	vysoký	ZpVS, a.s., obec Rumanová
Opatrenie 5.2.2	Vybudovanie protizáplavových opatrení.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Obnova odvodňovacích rigolov pozdĺž miestnych komunikácií.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia vsakovacích jám pozdĺž miestnych komunikácií.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 5.2.3	Revitalizácia a úprava korýt vodných tokov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	stredný	obec Rumanová
	Revitalizácia koryta toku Bábsky potok.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŽP SR, MPH SR, úvery, iné grantové schémy	verejný a súkromný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia						
Cieľ 5.3. Zabezpečiť účinnú ochranu ovzdušia pred malými a strednými zdrojmi znečistenia nachádzajúcimi sa v katastrálnom území obce.						
Opatrenie 5.3.1	Zabezpečiť zníženie produkovaných emisií hlavným zdrojom znečistenia – domácnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Stav pripravenosti	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Obmedziť spaľovanie fosílnych palív.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia
	Prechod na alternatívne zdroje vykurovania.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, súkromné subjekty	verejný a súkromný sektor	nízky	obec, obyvatelia

Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia						
Cieľ 5.4. Realizácia účinných opatrení v oblasti ostatných zložiek životného prostredia.						
Opatrenie 5.4.1	Realizácia protieróznych opatrení.					

		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Realizácia protieróznych opatrení na poľnohospodárskej pôde.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 5.4.2	Vybudovanie a revitalizácia oddychových zón v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie oddychovej zóny v lokalite Čerdava.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Revitalizácia zóny v okolí kaplnky a kaštieľa.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Výsadba estetickéj zelene v centrálnej časti obce popri miestnych a štátnej komunikácii.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Dostavba oddychovej zóny za Bábskym potokom.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Dostavba oddychovej zóny po oboch stranách za športovým ihriskom.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie oddychovej zóny pri obecnom cintoríne a Juhásni.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie oddychovej zóny pravobrežne od mosta pri Vendelínku po zastavanú časť obce.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Revitalizácia oddychovej zóny v časti Mikloš.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Revitalizácia lokality Dolné Vinohrady – plocha bývalej vodnej nádrže.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 5.1. Informovanosť a poradenstvo										
Cieľ 5.1.										
Opatrenie 5.1.1										
Podprogram 5.2. Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami										
Cieľ 5.2										
Opatrenie 5.2.1										
Opatrenie 5.2.2										
Opatrenie 5.2.3										
Podprogram 5.3. Ochrana ovzdušia										
Cieľ 5.3.										
Opatrenie 5.3.1										
Podprogram 5.4. Ochrana a rozvoj ostatných zložiek životného prostredia										
Cieľ 5.4.										
Opatrenie 5.4.1										
Opatrenie 5.4.2										

8.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Strategický záměr						
Neustále rozvíjať širokú paletu sociálnych a zdravotných služieb poskytovaných v obci. Dbáť o ich dostupnosť, kvalitu a vzájomnú vyváženosť za účelom dosiahnutia dôstojných podmienok života všetkých kategórií obyvateľov obce.						
Podprogram 6.1. Sociálne služby						
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.1.1	Vybudovanie denného stacionára v intraviláne obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia – Vybudovanie / rekonštrukcia priestorov s obytnou	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

	plochou do 9000 m2.		neziskových organizácií			
Opatrenie 6.1.2	Zabezpečenie klubových priestorov pre rôzne vekové skupiny obyvateľov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Výber vhodnej alternatívy zriadenia zariadenia.	podľa potreby	-	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zriadenie klubových priestorov pre mládež.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zriadenie klubových priestorov pre obyvateľov v dôchodkovom veku.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zriadenie centra pre matky s deťmi.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 6.1.3	Zabezpečenie stravovania pre dôchodcov a soc. odkázalých.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Materiálno technické zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zabezpečenie služby donášky nákupov starším obyvateľom obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 6.1.4	Vybudovanie nájomných bytových domov 2 x 6 b.j.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	4	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie bytových domov s obytnou plochou do 990 m2.	800	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby						
Cieľ 6.2.	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru zdravotníckych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.					
Opatrenie 6.2.1	Podpora poradenskej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zabezpečenie priestorov.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 6.2.2	Zabezpečiť dostupnosť zdravotnej starostlivosti pre dospelých občanov.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia priestorov pre ambulanciu praktického lekára.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti						
Cieľ 6.3	Zlepšenie zamestnanosti a sociálnej inklúzie rizikových skupín obyvateľov obce.					
Opatrenie 6.3.1	Realizácia vzdelávacích kurzov v oblasti malého podnikania.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné a personálne zabezpečenie.	podľa potreby	-	verejný, tretí sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 6.3.2	Podpora klientov formou individuálneho poradenstva, posudzovania individuálnych schopností a vypracovávanie individuálnych akčných plánov a rozvoj celoživotného poradenstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 6.3.3	Podpora poradensko-vzdelávacích aktivít zameraných na získavanie sociálnych zručností pri hľadaní si zamestnania a komunikácie s potenciálnym zamestnávateľom pre znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorov na uskutočňovanie poradenských služieb.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.

	Personálne zabezpečenie poradenstva.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	tretí sektor	nízky	obec, n.o.				
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 6.1. Sociálne služby										
Cieľ 6.1										
Opatrenie 6.1.1										
Opatrenie 6.1.2										
Opatrenie 6.1.3										
Opatrenie 6.1.4										
Podprogram 6.2. Zdravotnícke služby										
Cieľ 6.2.										
Opatrenie 6.2.1										
Opatrenie 6.2.2										
Podprogram 6.3. Služby zamestnanosti										
Cieľ 6.3										
Opatrenie 6.3.1										
Opatrenie 6.3.2										
Opatrenie 6.3.3										

8.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Strategický zámer						
Zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže. Zlepšenie technického stavu a vybavenia materskej a základnej školy. V športe umožniť ponuku čo najširšej palety služieb, zabezpečiť čo najefektívnejšie a transparentné využitie verejných financií ku prospechu všetkých občanov obce. Podpora existujúcich športových podujatí, ako aj vytváranie vhodných podmienok pre rozvoj rôznych druhov športu nielen pre obyvateľov obce.						
Podprogram 7.1. Vzdelávanie						
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.					
Opatrenie 7.1.1	Obnova, rozšírenie a modernizácia zariadení predškolskej výchovy.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rozšírenie kapacity materskej školy.	350	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obstaranie interaktívnej tabule do malej triedy.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Zriadenie šatne pre potreby materskej školy.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 7.1.2	Obnova a modernizácia zariadení základného školstva.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia interiérov základnej školy – triedy, šatne, atď..	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zriadenie jazykovej učebne základnej školy.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Realizácia prístavby budovy základnej školy – rozšírenie kapacít s plochou 5000 m ² .	450	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia kanalizácia budovy.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Dostavba sociálnych zariadení na 1. poschodí.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zriadenie kabinetu s učebnými pomôckami.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Rekonštrukcia schodiska budovy.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Rekonštrukcia budovy školy – Vybudovanie sedlovej strechy.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 7.1.3	Rekonštrukcia a dostavba areálu ZŠ a MŠ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia

Aktivity	Rozšírenie detského ihriska v areáli materskej školy – preliezky, pieskoviská, atď.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie dopravného ihriska – 400 m ² .	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie dreveného prestrešenia nad pieskoviskom.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Zriadenie materského centra.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Dostavba a revitalizácia areálu základnej školy.	60	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 7.1.4	Podpora záujmovej činnosti.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia pivničných priestorov školy – zriadenie priestorov pre záujmové vzdelávanie.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 7.1.5	Rekonštrukcia a modernizácia stravovacích zariadení vzdelávacích inštitúcií.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Rekonštrukcia jedálne základnej školy.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 7.1.6	Rekonštrukcia a dostavba školskej športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Vybudovanie telocvične v areáli základnej školy – 350 m ² .	400	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 7.2. Šport						
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.					
Opatrenie 7.2.1	Vybudovanie športovej infraštruktúry.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	7	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie fitparku v časti Čerdava – 500 m ² .	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Dostavba športových ihrísk v súčasnom športovom areáli.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie petangového ihriska.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie tréningového ihriska.	150	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia priestorov šatní športového areálu.	25	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Nadstavba šatní o kanceláriu FK.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie detského ihriska v priestore pri obecnom cintoríne.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, MŠ SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 7.2.7	Rozvoj mimoškolskej činnosti – športové kluby, turistika, kultúrne krúžky.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie priestorového a materiálneho vybavenia.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný, tretí sektor	stredný	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 7.1. Vzdelávanie										
Cieľ 7.1.										
Opatrenie 7.1.1										
Opatrenie 7.1.2										
Opatrenie 7.1.3										
Opatrenie 7.1.4										
Opatrenie 7.1.5										

Opatrenie 7.1.6										
Podprogram 7.2. Šport										
Cieľ 7.2.										
Opatrenie 7.2.1										
Opatrenie 7.2.2										

8.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Strategický zámer						
Trvalé pôsobenie na kultúrne povedomie obyvateľov širokou paletou kultúrnych aktivít organizovaných externými subjektami. Existencia dôstojných priestorov pre kultúrne aktivity je povinnosť obce. Priebežná a kreatívna propagácia podujatí má vplyv na imidž obce tým aj na cestovný ruch.						
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra						
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno-historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.					
Opatrenie 8.1.1	Vybudovanie multifunkčného kultúrneho zariadenia v existujúcich priestoroch obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Rekonštrukcia budovy kultúrneho domu.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Zriadenie malej sály o kapacite cca. 50 – 70 osôb.	50	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obnova zariadenia kuchyne v kultúrnom dome.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 8.1.2	Rekonštrukcia kultúrno – historických pamiatok.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Rekonštrukcia budovy kaštieľa.	450	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Revitalizácia a dostavba areálu kaštieľa.	250	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obstaranie nehnuteľnosti na zriadenie Domu ľudových tradícií.	70	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Rekonštrukcia budovy.	40	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Obstaranie expozície pre potreby DLT.	15	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
Opatrenie 8.1.3	Podpora kultúrnych podujatí v obci.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Vypracovanie technickej dokumentácie.	2	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Vybudovanie pódia na ploche parku pred športovým areálom.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, MK SR	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie						
Cieľ 8.2	Organizačne zabezpečiť ponuku kultúrnych podujatí v obci.					
Opatrenie 8.2.1	Spracovať kalendár kultúrnych podujatí na celý rok, tento priebežne aktualizovať. Rozšíriť žánrovú ponuku s orientáciou na hodnotný kultúrny prínos.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Spracovanie kalendár kultúrnych podujatí.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry						
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.					
Opatrenie 8.3.1	Spracovať globálnu koncepciu „propagácie“ histórie obce v multimediálnej forme.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadateľa
Aktivity	Personálne a finančné zabezpečenie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Spracovanie koncepcie v multimediálnej forme.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie	Propagácia kultúry na Internete prostredníctvom www stránky obce.					

8.3.2		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 8.1. Kultúrna infraštruktúra										
Cieľ 8.1										
Opatrenie 8.1.1										
Opatrenie 8.1.2										
Opatrenie 8.1.3										
Podprogram 8.2. Organizačné zabezpečenie										
Cieľ 8.2										
Opatrenie 8.2.1										
Podprogram 8.3. Propagácia v oblasti kultúry										
Cieľ 8.3										
Opatrenie 8.3.1										
Opatrenie 8.3.2										

8.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Strategický záměr						
Budovať goodwill obce dosiahnuť, aby sa stala strediskom cestovného ruchu v oblasti športu, kultúry a turistiky.						
Podprogram 9.1. Propagácia obce						
Cieľ 9.1 Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.						
Opatrenie 9.1.1 Aktualizácia www stránky obce.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Finančné zabezpečenie.	1	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Obsahová analýza www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce, podnikateľské subjekty	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Priebežná aktualizácia www stránky.	podľa potreby	rozpočet obce,	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
Opatrenie 9.1.2 Podpora budovania informačných tabulí v obci.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Budovanie a inštalácia tabulí informujúcich o atrakciách obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
	Budovanie a inštalácia tabulí propagujúcich kultúrne hodnoty obce.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, MH SR	verejný sektor	nízky	obec, podnikateľské subjekty
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.						
Cieľ 9.2 Rekreačno- relaxačné zázemie obce.						
Opatrenie 9.2.1 Podpora vytvárania nových atrakcií v obce.						
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
	Spracovanie technickej dokumentácie.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Výbudovanie ubytovacích kapacít v lokalite bývalej poľnohospodárskej usadlosti – Juhášňa –	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty

6000 m2.						
Vybudovanie stravovacích kapacít v centrálnej časti obce – 400 m2.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
Vybudovanie stravovacích kapacít v lokalite Pod Juhášňou – 650 m2.	podľa potreby	ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	súkromný sektor	žiadny	podnikateľské subjekty	
Vybudovanie výhľadovej veže v časti Čerdava – 150 m2.	400	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová	

Podprogram 9.3. Cestovný ruch.						
Cieľ 9.3	Podporovať podnikateľské aktivity v cestovnom ruchu.					
Opatrenie 9.3.1	Uzavrieť s podnikateľmi dohody o poskytovaní služieb v agroturistike a cestovnom ruchu a o propagovaní ich služieb obcami.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
Opatrenie 9.3.2	Podporovať podnikateľské subjekty, neziskové organizácie a inštitúcie pri získavaní finančných prostriedkov z grantov a fondov EÚ.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Zabezpečenie personálnych kapacít.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ	verejný sektor	nízky	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 9.1. Propagácia obce										
Cieľ 9.1										
Opatrenie 9.1.1										
Opatrenie 9.1.2										
Podprogram 9.2. Rekreačno - relaxačné zázemie obce.										
Cieľ 9.2										
Opatrenie 9.2.1										
Podprogram 9.3. Cestovný ruch.										
Cieľ 9.3										
Opatrenie 9.3.1										
Opatrenie 9.3.2										

8.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Strategický zámer						
Vytvoriť podmienky na efektívnu prácu obecného úradu. Vytvoriť vyhovujúce podmienky na poskytovania verejných služieb, estetizácia a funkčnosť miesta kontaktu so zákazníkmi obecného úradu, vytváranie vhodných technických a pracovných podmienok na mestskom úrade. Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.						
Podprogram 10.1. Administratíva						
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci					
Opatrenie 10.1.1	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Spracovanie technickej dokumentácie.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Komplexná rekonštrukcia budovy obecného úradu.	30	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vybudovanie bezbariérového prístupu do obecného úradu.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Rekonštrukcia obecného rozhlasu.	20	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Vypracovanie nového územného plánu.	10	rozpočet obce, ŠF EÚ, úvery, iné grantové schémy	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 10.2. Bezpečnosť						
Cieľ 10.2.		Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľov a ostatných subjektov v obci.				
Opatrenie 10.2.1		Zriadenie kamerového systému.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Inštalácia kamerového systému v priestore cintorínov.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Rumanová
	Inštalácia kamerového systému v priestore centra obce.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Rumanová
	Inštalácia kamerového systému v priestore športového areálu.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, podnikateľské subjekty, úvery, iné grantové schémy	verejný, súkromný sektor	stredný	obec Rumanová

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 10.1. Administratíva										
Cieľ 10.1.										
Opatrenie 10.1.1										
Podprogram 10.2. Bezpečnosť										
Cieľ 10.2.										
Opatrenie 10.2.1										

8.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Strategický zámer						
Zabezpečenie technických podmienok pre rozvoj informačnej spoločnosti. Umožniť obyvateľom využívať on-line elektronické služby samosprávy. Vytvoriť vhodné podmienky na prechod na e-government na lokálnej úrovni (e-vote, e-services, ...). Umožniť obyvateľom obce a pracovníkom samosprávy zvyšovať svoje počítačové vedomie a zručnosti.						
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.						
Cieľ 11.1		Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.				
Opatrenie 11.1.1		Rozvoj infraštruktúry informačných systémov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Technické zabezpečenie IS.	1	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec Rumanová
	Tvorba základného SW na komunikáciu občan – samospráva – podnikateľské subjekty.	5	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
	Zriadenie wifi v centrálnej časti obce.	3	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	stredný	obec Rumanová
Opatrenie 11.1.2		Zavádzanie efektívnych elektronických služieb poskytovaných na úrovni samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Tvorba aplikačného softwaru na zabezpečenie e – služieb v obci.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová
	Tvorba SW na realizáciu e-vote na miestnej úrovni.	2	rozpočet obce	verejný sektor	vysoký	obec Rumanová

Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.						
Cieľ 11.2		Zvýšenie počítačovej gramotnosti obyvateľov a pracovníkov samosprávy.				
Opatrenie 11.2.1		Podpora zvyšovania počítačového vedomia u pracovníkov samosprávy.				
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na získanie ECDL	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje	verejný sektor	žiadny	obec Rumanová

	spôsobilosti pre pracovníkov miestnej samosprávy.		neziskových organizácií			
Opatrenie 11.2.2	Podpora zvyšovania počítačového vedomia u obyvateľov obce.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie počítačového vedomia u obyvateľov obce.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
	Realizácia kurzov na obsluhu a používanie obecného informačného a komunikačného systému.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.
Opatrenie 11.2.3	Podpora vzdelávacích aktivít zameraných na zvyšovanie zručností a vedomostí o internete a motiváciu k používaniu internetu a elektronických služieb.					
		Predpokladaný rozpočet	Zdroje financovania	Realizácia	Dopad na rozpočet	Oprávnení žiadatelia
Aktivity	Realizácia kurzov na zvyšovanie vedomostí o internete.	podľa potreby	rozpočet obce, ŠF EÚ, zdroje neziskových organizácií	verejný sektor	nízky	obec, n.o.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Podprogram 11.1. Budovanie a rozvoj informačnej infraštruktúry.										
Cieľ 11.1										
Opatrenie 11.1.1										
Opatrenie 11.1.2										
Podprogram 11.2. Počítačová gramotnosť.										
Cieľ 11.2										
Opatrenie 11.2.1										
Opatrenie 11.2.2										
Opatrenie 11.2.3										

**Finančná časť Programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Rumanová
2015 - 2024**

9 FINANČNÝ PLÁN PROGRAMU

Jednou z kľúčových otázok pre realizáciu programu rozvoja je schopnosť obce v priebehu jeho realizácie zaistiť zdroje potrebné na jeho financovanie. Tieto zdroje vznikajú vo viacerých sférach – v súkromnom sektore, verejnej správe, ide tiež o zdroje zahraničné, najmä o prostriedky Európskej únie. Dôležitým zdrojom budú, po dokončení reformy verejnej správy a uskutočnení daňovej reformy, vlastné prostriedky. V dôsledku neexistencie nevyhnutných podkladových údajov pre stanovenie finančného rámca, v ktorom by sa mal program rozvoja v strednodobom horizonte pohybovať, je výška prostriedkov potrebná na realizáciu jednotlivých opatrení a aktivít stanovená len orientačne. Táto časť sa bude konkretizovaná v závislosti od reálneho čerpania finančných príspevkov zo štrukturálnych fondov, možností obecného rozpočtu atď..

Formulár č. F 5 – Indikatívny rozpočet - sumarizácia

tis. €	Rok										
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Spolu
I. Hospodárska politika	188,2	471,0	568,5	669,7	492,0	209,2	106,7	5,5	0,1	0,1	2711,0
PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO.....	0,0	240,3	240,3	240,3	240,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	961,0
PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE	153,1	153,1	153,1	153,1	5,4	5,4	5,4	5,4	0,0	0,0	634,0
PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA	30,0	55,5	158,0	158,0	128,0	102,5	0,0	0,0	0,0	0,0	632,0
PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH	0,6	0,6	0,1	101,4	101,4	101,4	101,4	0,1	0,1	0,1	407,0
PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ	4,5	18,3	13,8	13,8	13,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	64,0
PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE	0,0	3,3	3,3	3,3	3,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	13,0
II. Sociálna politika	186,4	209,1	598,9	765,7	873,2	850,5	461,0	294,2	0,1	0,1	4239,0
PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTN.	0,0	0,0	220,3	220,3	307,8	307,8	87,8	87,8	0,0	0,0	1231,8
PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT	95,8	118,5	288,0	454,8	359,0	336,3	166,8	0,0	0,0	0,0	1819,0
PROGRAM 8. KULTÚRA	90,6	90,6	90,6	90,6	206,4	206,4	206,4	206,4	0,1	0,1	1188,2
III. Environmentálna politika	580,0	745,9	859,7	859,7	279,7	162,4	48,7	0,0	0,0	0,0	3536,0
PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO	580,0	580,0	693,8	693,8	113,8	113,8	0,0	0,0	0,0	0,0	2775,0
PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	0,0	165,9	165,9	165,9	165,9	48,7	48,7	0,0	0,0	0,0	761,0
Zdroj: vlastné spracovanie											

Vychádzajúc z vyššie zadefinovaných cieľov, priorít a opatrení a na základe auditu pripravovaných Projektových zámerov v rézii samosprávy, podnikateľskej sféry či neziskových a iných organizácií bol vypracovaný plán realizácie programu. Definuje, z akých prostriedkov by sa mali tieto zábery realizovať, kto by mal byť žiadateľov, určuje predpokladané časové rámce v **tis. €**.

9.1 PROGRAM 1. HOSPODÁRSTVO A VEDECKO-TECHNICKÝ ROZVOJ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 1.2	Zabezpečiť rozvoj tradičných remesiel v obci.								
Opatrenie 1.2.1	900	585	439	146	146	0	0	315	0
Cieľ 1.4	Zvýšenie energetickej efektívnosti na strane výroby aj spotreby a zavádzanie progresívnych technológií v energetike.								
Opatrenie 1.4.1	61	61	46	15	12	0	3	0	0
Spolu	961,00	646	485	162	158	0	3	315	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	240,25	162	121	40	40	0	1	79	0
2017	240,25	162	121	40	40	0	1	79	0
2018	240,25	162	121	40	40	0	1	79	0
2019	240,25	162	121	40	40	0	1	79	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	961,00	646	485	162	158	0	3	315	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHKÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

OP Výskum a inovácie

PRIORITNÁ OS 2: Podnikateľské prostredie priaznivé pre inovácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Podpora investovania do inovácií a výskumu, tvorba prepojenia a synergií medzi podnikmi vedeckovýskumnými centrami a vyšším vzdelávaním obzvlášť vo vývoji produktov a služieb, prenosu technológií, sociálnej inovácie a aplikácie verejných služieb, stimulácie dopytu, vytvárania sietí, zoskupení (klastrov) a otvorenej inovácie prostredníctvom inteligentnej špecializácie, podpora technologického a aplikovaného výskumu, pilotných Projektov a aktivít skorého overovania výrobkov, vyspelých výrobných kapacít a prvovýroby v kľúčových technológiách

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Podpora podnikania, najmä prostredníctvom uľahčenia využívania nových nápadov v hospodárstve a podpora zakladania nových firiem vrátane podnikateľských inkubátorov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.3: Vývoj a zavedenie nových obchodných modelov MSP, najmä v rámci internacionalizácie

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.4: Podpora tvorby a rozšírenia pokročilých kapacít pre rozvoj výrobkov a služieb

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.5: Podpora kapacity MSP a cieľom zapojenia do rastu a inovácií

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.6: Podpora výskumu, vývoja a osvojenia nízkouhlíkových technológií

TECHNICKÁ POMOC

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Obnova poľnohospodárskeho potenciálu – prevencia (čl. 19)
- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Prevencia a odstraňovanie škôd v lesoch (čl. 25)
- Investície do nových lesných technológií (čl. 27)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.2 PROGRAM 2. DOPRAVA A KOMUNIKÁCIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 2.1	Rozvoj dopravnej infraštruktúry								
Opatrenie 2.1.1	265	265	199	66	53	0	13	0	0
Opatrenie 2.1.3	215	215	161	54	43	0	11	0	0
Opatrenie 2.1.4	43	43	32	11	9	0	2	0	0
Opatrenie 2.1.5	105	105	79	26	21	0	5	0	0
Cieľ 2.2	Zabezpečenie dopravného spojenia hromadnou autobusovou dopravou, prípadne železničnou dopravou.								
Opatrenie 2.2.1	6	6	5	2	1	0	0	0	0
Spolu	634	634	476	159	127	0	32	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	153,13	153	115	38	31	0	8	0	0
2016	153,13	153	115	38	31	0	8	0	0
2017	153,13	153	115	38	31	0	8	0	0
2018	153,13	153	115	38	31	0	8	0	0
2019	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2020	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2021	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2022	5,38	5	4	1	1	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	634,00	634	476	159	127	0	32	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 1: Bezpečná a ekologická doprava v regiónoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.1: Posilnenie regionálnej mobility prostredníctvom prepojenia sekundárnych a terciárnych uzlov s infraštruktúrou TEN-T

INVESTIČNÁ PRIORITA 1.2: Rozvoj ekologicky priaznivých a nízkouhlíkových dopravných systémov

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť
INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

9.3 PROGRAM 3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 3	Zabezpečiť rozvoj a rekonštrukciu technickej infraštruktúry v obci.								
Opatrenie 3.2	120	120	90	30	24	0	6	0	0
Opatrenie 3.3	102	102	77	26	20	0	5	0	0
Opatrenie 3.4	410	410	308	103	82	0	21	0	0
Spolu	632	632	474	158	126	0	32	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávenné náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	30,00	30	23	8	6	0	2	0	0
2016	55,50	56	42	14	11	0	3	0	0
2017	158,00	158	119	40	32	0	8	0	0
2018	158,00	158	119	40	32	0	8	0	0
2019	128,00	128	96	32	26	0	6	0	0
2020	102,50	103	77	26	21	0	5	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	632,00	632	474	158	126	0	32	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

IROP je realizovaný prostredníctvom integrovaných územných stratégií, ktoré na úrovni NUTS2 zadefinujú prioritné Projektové zámery v regióne. Cieľom je dosiahnutie čo najväčších synergických efektov preinvestovaných finančných prostriedkov a predchádzanie negatívnym účinkom nekoordinovaného plánovania v ohraničenom území.

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

9.4 PROGRAM 4. ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 4	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 4.3	15	15	11	4	3	0	1	0	0
Opatrenie 4.4	305	305	229	76	61	0	15	0	0
Opatrenie 4.5	2 000	2 000	1 500	500	400	0	100	0	0
Opatrenie 4.6	455	455	341	114	91	0	23	0	0
Spolu	2 775	2 775	2 081	694	555	0	139	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	580,00	580	435	145	116	0	29	0	0
2016	580,00	580	435	145	116	0	29	0	0
2017	693,75	694	520	173	139	0	35	0	0

2018	693,75	694	520	173	139	0	35	0	0
2019	113,75	114	85	28	23	0	6	0	0
2020	113,75	114	85	28	23	0	6	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	2775,00	2775	2081	694	555	0	139	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôsobenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

a) Ochrana a manažment životného prostredia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR
EKO FOND
ENVIRONMENTÁLNY FOND
RECYKLAČNÝ FOND
NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
GREENWAYS
PRIESTORY
POHODA ZA MESTOM
ZELENÉ OÁZY
GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.5 PROGRAM 5. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 5.2	Nakladanie s komunálnym a drobným stavebným odpadom								
Opatrenie 5.2.2	63	63	47	16	13	0	3	0	0
Opatrenie 5.2.3	355	355	266	89	71	0	18	0	0
Cieľ 5.4.	Ochrana a racionálne využívanie vôd, ochrana pred povodňami.								
Opatrenie 5.4.1	51	51	38	13	10	0	3	0	0
Opatrenie 5.4.2	292	292	219	73	58	0	15	0	0
Spolu	761	761	571	190	152	0	38	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje			
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	165,92	166	124	41	33	0	8	0	0
2017	165,92	166	124	41	33	0	8	0	0
2018	165,92	166	124	41	33	0	8	0	0
2019	165,92	166	124	41	33	0	8	0	0
2020	48,67	49	37	12	10	0	2	0	0
2021	48,67	49	37	12	10	0	2	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	761,00	761	571	190	152	0	38	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Kvalita životného prostredia

PRIORITNÁ OS 1: UDRŽATEĽNÉ VYUŽÍVANIE PRÍRODNÝCH ZDROJOV PROSTREDNÍCTVOM ROZVOJA ENVIRONMENTÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Riešenie významných potrieb investícií do sektora odpadu s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: riešenie významných potrieb investícií do sektora vodného hospodárstva s cieľom splniť požiadavky environmentálneho acquis

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: ochrana a obnova biologickej diverzity, ochrana pôdy a obnova a propagácia ekosystémových služieb vrátane Natura 2000 a zelených infraštruktúr

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: opatrenia na zlepšenie obecného prostredia, regeneráciu opustených priemyselných lokalít a zníženie znečistenia ovzdušia

PRIORITNÁ OS 2: ADAPTÁCIA NA NEPRIAZNIVÉ DÔSLEDKY ZMENY KLÍMY SO ZAMERANÍM NA OCHRANU PRED POVODŇAMI, RIADENIE A PREVENCIU SÚVISIACICH RIZÍK

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora vyhradených investícií na prispôbenie sa zmene klímy

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Propagácia investícií na riešenie osobitných rizík, zabezpečenie odolnosti proti katastrofám a vyvíjanie systémov zvládania katastrof

PRIORITNÁ OS 3: ENERGETICKY EFEKTÍVNEJŠIE NÍZKOUHLÍKOVÉ HOSPODÁRSTVO

INVESTIČNÁ PRIORITA 1: Podpora výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov

INVESTIČNÁ PRIORITA 2: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov v podnikoch

INVESTIČNÁ PRIORITA 3: Podpora energetickej efektívnosti a využitia energie z obnoviteľných zdrojov vo verejných infraštruktúrach, vrátane využitia vo verejných budovách a v sektore bývania

INVESTIČNÁ PRIORITA 4: Vývoj a zavedenie inteligentných distribučných systémov s nízkymi a strednými úrovňami napätia

INVESTIČNÁ PRIORITA 5: Podpora nízkouhlíkových stratégií pre všetky typy území, zvlášť mestských oblastí, vrátane podpory trvalo udržateľnej mestskej mobility a zmiernenie relevantných adaptačných opatrení

INVESTIČNÁ PRIORITA 6: Podpora využitia vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla založenej na dopyte po využiteľnom teple

PRIORITNÁ OS 4: TECHNICKÁ POMOC

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

- a) Ochrana a manažment životného prostredia
- b) Klimatické zmeny a obnoviteľná energia

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

THE INTELLIGENT ENERGY – EUROPE PROGRAMM

DOTÁCIE MINISTERSTVA DOPRAVY, VÝSTAVBY A REGIONÁLNEHO ROZVOJA SR

EKOFOND

ENVIRONMENTÁLNY FOND

RECYKLAČNÝ FOND

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

GREENWAYS

PRIESTORY

POHODA ZA MESTOM

ZELENÉ OÁZY

GRANTOVÝ PROGRAM TESCO PRE ZDRAVŠIE MESTÁ

9.6 PROGRAM 6. SOCIÁLNE SLUŽBY A ZDRAVOTNÍCTVO

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 6.1	Doplniť chýbajúcu infraštruktúru sociálnych zariadení v obci a zvýšiť ich kvalitu.								
Opatrenie 6.1.1	350,00	350	263	88	70	0	18	0	0
Opatrenie 6.1.2	77,00	77	58	19	15	0	4	0	0
Opatrenie 6.1.4	804,00	804	603	201	161	0	40	0	0
Spolu	1 231	1 231	923	308	246	0	62	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G		
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2017	220,25	220	165	55	44	0	11	0	0
2018	220,25	220	165	55	44	0	11	0	0
2019	307,75	308	231	77	62	0	15	0	0
2020	307,75	308	231	77	62	0	15	0	0
2021	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0
2022	87,50	88	66	22	18	0	4	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1231,00	1231	923	308	246	0	62	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č. 2: Ľahší prístup k efektívnym a kvalitnejším verejným službám

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

c) Občianska spoločnosť

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR ŠTÁTNY FOND ROZVOJA BÝVANIA

NADÁCIA SPP
NADÁCIA ORANGE
NADÁCIA EKOPOLIS
NADÁCIA PONTIS

9.7 PROGRAM 7. VZDELÁVANIE A ŠPORT

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 7.1.	Zabezpečiť rozvoj a údržbu infraštruktúry vzdelávania a zabezpečenie podmienok pre efektívnu vzdelávaciu činnosť v obci.								
Opatrenie 7.1.1	353	353	265	88	71	0	18	0	0
Opatrenie 7.1.2	678	678	509	170	136	0	34	0	0
Opatrenie 7.1.3	81	81	61	20	16	0	4	0	0
Opatrenie 7.1.4	10	10	8	3	2	0	1	0	0
Opatrenie 7.1.5	30	30	23	8	6	0	2	0	0
Opatrenie 7.1.5	400	400	300	100	80	0	20	0	0
Cieľ 7.2.	Zabezpečiť trvalé skvalitňovanie vyváženej ponuky výkonnostného a rekreačného športu.								
Opatrenie 7.2.1	267	267	200	67	53	0	13	0	0
Spolu	1 819	1 819	1 364	455	364	0	91	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	95,75	96	72	24	19	0	5	0	0
2016	118,50	119	89	30	24	0	6	0	0
2017	288,00	288	216	72	58	0	14	0	0
2018	454,75	455	341	114	91	0	23	0	0
2019	359,00	359	269	90	72	0	18	0	0
2020	336,25	336	252	84	67	0	17	0	0
2021	166,75	167	125	42	33	0	8	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1819,00	1819	1364	455	364	0	91	0	0

Zdroje financovania EÚ

Európsky sociálny fond 2014 – 2020

Integrovaný regionálny operačný program

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.1: Investovanie do sociálnej infraštruktúry, ktoré prispieva k národnému, regionálnemu a miestnemu rozvoju, a prechodu z inštitucionálnych služieb na komunitné

INVESTIČNÁ PRIORITA 2.2: Investovanie do vzdelávania, zručností a celoživotného vzdelávania prostredníctvom rozvoja infraštruktúry vzdelávania a odbornej prípravy

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach: d) Rozvoj ľudských zdrojov

DOTÁCIE MINISTERSTVA ŠKOLSTVA, VEDY, VÝSKUMU A ŠPORTU SR

DOTÁCIE MINISTERSTVA PRÁCE, SOCIÁLNYCH VECÍ A RODINY SR

Podprogramy Comenius, Leonardo da Vinci a sektorový program Grundtvig

PROGRAM CELOŽIVOTNÉHO VZDELÁVANIA 2007 - 2013

s dôrazom na možnosti pre mestá a obce

9.8 PROGRAM 8. KULTÚRA

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 8.1	Zachovanie kultúrno–historického potenciálu obce a rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v nadväznosti na rozvoj cestovného ruchu na regionálnej a miestnej úrovni.								
Opatrenie 8.1.1	330	330	248	83	66	0	17	0	0
Opatrenie 8.1.2	825	825	619	206	165	0	41	0	0
Opatrenie 8.1.3	32	32	24	8	6	0	2	0	0
Cieľ 8.3	Vytvorenie podmienok na efektívnu propagáciu obce v oblasti kultúry.								
Opatrenie 8.3.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Spolu	1 188,0	1 188	890	298	237	0	60	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	90,60	91	68	23	18	0	5	0	0
2016	90,60	91	68	23	18	0	5	0	0
2017	90,60	91	68	23	18	0	5	0	0
2018	90,60	91	68	23	18	0	5	0	0

2019	206,35	206	155	52	41	0	10	0	0
2020	206,35	206	155	52	41	0	10	0	0
2021	206,35	206	155	52	41	0	10	0	0
2022	206,35	206	155	52	41	0	10	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	1188,00	1188	890	298	237	0	60	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunít a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)
- Investície do hmotného majetku (čl. 18)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- LEADER (čl. 42-45)

NÓRSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS A FINANČNÝ MECHANIZMUS EHP

Finančné príspevky sa poskytujú v týchto prioritných oblastiach:

e) Zachovanie kultúrneho dedičstva.

ŠVAJČIARSKY FINANČNÝ MECHANIZMUS

PROGRAM EURÓPSKEJ KOMISIE KULTÚRA 2007 – 2013

1. Podpora kultúrnych Projektov
2. Podpora organizácií pôsobiach na európskej úrovni v oblasti kultúry
3. Podpora na analýzy zhromažďovanie a šírenie informácií na maximalizáciu vplyvu Projektov v oblasti kultúrnej spolupráce

DOTAČNÝ SYSTÉM MINISTERSTVA KULTÚRY SR 2012

PROGRAM 1 - OBNOVME SI SVOJ DOM

PROGRAM 2 - KULTÚRNE AKTIVITY V OBLASTI PAMÄŤOVÝCH INŠTITÚCIÍ

PROGRAM 4 – UMENIE

PROGRAM 5 - PRO SLOVAKIA

PROGRAM 6 - KULTÚRA ZNEVÝHODNENÝCH SKUPÍN OBYVATEĽSTVA

PROGRAM 7 - NEHMOTNÉ KULTÚRNE DEDIČSTVO A KULTÚRNO-OSVETOVÁ ČINNOSŤ

PROGRAM 8 - KULTÚRNE POUKAZY

WORLD MONUMENTS FUND (SVETOVÝ PAMIAŤKOVÝ FOND)

NADÁCIA SPP

NADÁCIA ORANGE

NADÁCIA EKOPOLIS

9.9 PROGRAM 9. PROPAGÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 9.1	Zabezpečiť účinnú propagáciu obce.								
Opatrenie 9.1.1	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Opatrenie 9.1.2	1	1	0	1	0	0	1	0	0
Cieľ 9.2	Rekreačno- relaxačné zázemie obce.								
Opatrenie 9.2.1	405	405	304	101	81	0	20	0	0
Spolu	407	407	304	103	81	0	22	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G			
2015	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2016	0,60	1	0	1	0	0	1	0	0
2017	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	101,35	101	76	25	20	0	5	0	0
2019	101,35	101	76	25	20	0	5	0	0
2020	101,35	101	76	25	20	0	5	0	0
2021	101,35	101	76	25	20	0	5	0	0
2022	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,10	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	407,00	407	304	103	81	0	22	0	0

Zdroje financovania EÚ

Integrovaný regionálny operačný program

Prioritná os č.3: Konkurencieschopné a atraktívne regióny pre podnikanie a zamestnanosť

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.1: Podpora fyzickej, ekonomickej a sociálnej regenerácie zanedbaných mestských a vidieckych komunit a území

INVESTIČNÁ PRIORITA 3.2: Ochrana, propagácia a rozvoj kultúrneho a prírodného dedičstva

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Podpora mladých farmárov, malých fariem a podnikania (čl. 20)
- Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach (čl. 21)
- Spolupráca (čl. 36)
- LEADER (čl. 42-45)

9.10 PROGRAM 10. ADMINISTRATÍVA A BEZPEČNOSŤ

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje spolu	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 10.1.	Zabezpečiť rozvoj administratívnej infraštruktúry a podmienok na výkon samosprávnych funkcií v obci								
Opatrenie 10.1.1	55	55	41	14	11	0	3	0	0
Cieľ 10.2.	Vytvorenie podmienok na znižovanie kriminality v obci a ochranu majetku obyvateľ/ov a ostatných subjektov v obci.								
Opatrenie 10.2.1	9	9	7	2	2	0	0	0	0
Spolu	64	64	48	16	13	0	3	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	4,50	5	3	1	1	0	0	0	0
2016	18,25	18	14	5	4	0	1	0	0
2017	13,75	14	10	3	3	0	1	0	0
2018	13,75	14	10	3	3	0	1	0	0
2019	13,75	14	10	3	3	0	1	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	64,00	64	48	16	13	0	3	0	0

Zdroje financovania EÚ

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

OP Efektívna verejná správa (EVS)

9.11 PROGRAM 11. INFORMATIZÁCIA OBCE

Predpokladaná štruktúra finančných zdrojov (tis. €)									
Ciele	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
				Národné verejné zdroje	Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje		

				spolu					
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
Cieľ 11.1	Zabezpečiť technické podmienky na prechod samosprávy na nový typ vládnutia - e - government.								
Opatrenie 11.1.1	9	9	7	2	2	0	0	0	0
Opatrenie 11.1.2	4	4	3	1	1	0	0	0	0
Spolu	13,00	13	10	3	3	0	1	0	0

Časový horizont čerpania zdrojov (tis. €)									
Rok	Oprávnené náklady spolu	Verejné zdroje						Súkromné zdroje	EIB
		Verejné zdroje spolu	Fond EÚ	Národné verejné zdroje					
	Národné verejné zdroje spolu			Štátny rozpočet	Regionálne zdroje	Miestne zdroje	H	CH	
	A=B+H+CH	B=C+D	C	D=E+F+G	E	F	G	H	CH
2015	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2016	3,25	3	2	1	1	0	0	0	0
2017	3,25	3	2	1	1	0	0	0	0
2018	3,25	3	2	1	1	0	0	0	0
2019	3,25	3	2	1	1	0	0	0	0
2020	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2022	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2023	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
2025	0,00	0	0	0	0	0	0	0	0
Spolu	13,00	13	10	3	3	0	1	0	0

Zdroje financovania EÚ

OP Efektívna verejná správa (EVS)

OP INTEGROVANÁ INFRAŠTRUKTÚRA A OP ĽUDSKÉ ZDROJE

Program rozvoja vidieka

Projektové opatrenia (realizácia bude zabezpečovaná cez individuálne Opatrenia žiadateľov):

- Prenos znalostí a informačné akcie (čl. 15)
- Poradenské služby (čl. 16)

PRAVIDLÁ STRATÉGIE FINANCOVANIA ŠTRUKTURÁLNYCH FONDOV A KOHÉZNEHO FONDU PRE PROGRAMOVÉ OBDOBIE 2014 – 2020

V nadväznosti na základné legislatívne východiská pre určenie stratégie financovania 2014 – 2020 sa stanovujú nasledovné pravidlá stratégie financovania 2014 – 2020:

- výška pomoci z EÚ sa pre všetky operačné programy vyjadruje k celkovým oprávneným výdavkom v zmysle čl. 110, ods. 2, písm. a) návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – KF – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci menej rozvinutých regiónov – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Investície pre rast a zamestnanosť – štrukturálne fondy v rámci viac rozvinutého regiónu² – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov, čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;
- v rámci cieľa Európska územná spolupráca – programy cezhraničnej spolupráce, v ktorých SR plní úlohu riadiaceho orgánu – sa stanovuje výška pomoci z EÚ vo výške 85,0 % (EFRR) z celkových oprávnených výdavkov pre celé územie Slovenska,

čo predstavuje maximálnu mieru spolufinancovania EÚ podľa čl. 110, ods. 3 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020;

- maximálna intenzita štátnej pomoci sa stanovuje v súlade so schémami štátnej pomoci, resp. príslušnou legislatívou EÚ;
- v prípade realizácie partnerských Projektov sa na jednotlivých partnerov vzťahujú pravidlá financovania individuálne v závislosti od typu prijímateľa, t. j. pre partnerov sa neuplatňujú pravidlá financovania platné pre vedúceho partnera;
- možnosť dobrovoľného zvýšenia podielu prijímateľa na financovaní maximálne však do výšky národných zdrojov v závislosti od kategórie regiónu. Zvýšenie miery financovania prijímateľa nad stanovenú výšku závisí len od rozhodnutia samotného prijímateľa;
- v rámci jedného Opatreniu sa počas celej doby implementácie uplatňuje jeden pomer financovania za jednotlivé zdroje

Pravidlá financovania pre prijímateľov v rámci menej rozvinutých regiónov, cieľa Európska územná spolupráca – cezhraničnej spolupráce a pre prijímateľov z Kohézneho fondu

Financovanie Projektov prijímateľa – organizácia štátnej správy

Pre prijímateľa – organizáciu štátnej správy: ústredné orgány štátnej správy, štátne rozpočtové organizácie, štátne príspevkové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1 písm. a)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – organizácia štátnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	15,0 %	0,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom organizácia štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. a)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 15,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy

Pre prijímateľa – ostatné subjekty verejnej správy: verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri podľa odseku 1 § 3 zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, združenia právnických osôb z verejnej správy a verejné zdravotné poisťovne okrem obcí, vyšších územných celkov a organizácií štátnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – ostatné subjekty verejnej správy			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak sú prijímateľom ostatné subjekty verejnej správy (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. b)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – obec / vyšší územný celok

Pre prijímateľa – obec / vyšší územný celok, príp. rozpočtové organizácie a príspevkové organizácie zriadené obcou / vyšším územným celkom (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – obec / vyšší územný celok			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom obec / vyšší územný celok, **PRÍPADNE ROZPOČTOVÁ ORGANIZÁCIA ALEBO PRÍSPEVKOVÁ ORGANIZÁCIA ZRIADENÁ OBCOU / VYŠším ÚZEMNÝM CELKOM** (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. c) a d)), uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška pomoci z EFRR, ESF a KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 %.

Financovanie Projektov prijímateľa – mimovládna/nezisková organizácia

Pre prijímateľa – mimovládne organizácie/neziskové organizácie (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – mimovládna/nezisková organizácia			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	10,0 %	5,0 %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom mimovládna organizácia, prípadne nezisková organizácia (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. e)), výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 10,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 5,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa zo súkromného sektora mimo schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa, na ktorého sa nevzťahujú pravidlá financovania podľa časti 3.2.1.1, 3.2.1.2, 3.2.1.3, 3.2.1.4, 3.2.1.6 a 3.1.2.7 (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. f)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – súkromný sektor mimo schém štátnej pomoci			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
85,0 %	5,0 %	10,0 %	100,0 %

V danom prípade platí, že výška pomoci z EFRR, ESF alebo KF sa stanovuje vo výške 85,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 5,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 10,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém štátnej pomoci

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status, v rámci schém štátnej pomoci (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém štátnej pomoci ⁸			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	0,0 %	y,y %	100,0 %

V prípade, ak je prijímateľom podnik vykonávajúci hospodársku činnosť podľa čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. h)), podiel prijímateľa sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou v príslušnej schéme štátnej pomoci.

Financovanie Projektov prijímateľa v rámci schém pomoci de minimis

Pre prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)), sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania pomoci:

Prijímateľ – v rámci schém pomoci de minimis			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EFRR / ESF / KF	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
x,x %	y,y %	z,z %	100,0 %

Podiel prijímateľa vykonávajúceho hospodársku činnosť, t. j. podniky v zmysle čl. 107 Zmluvy o fungovaní EÚ bez ohľadu na právny status v rámci schém pomoci de minimis (subjekt v zmysle časti 2.1, písm. g)) sa stanovuje v súlade s aplikovanou výškou intenzity pomoci definovanou riadiacim orgánom v príslušnej schéme pomoci de minimis. V prípade, ak intenzita pomoci de minimis stanovená riadiacim orgánom presahuje maximálnu výšku finančnej pomoci z EÚ, bude tento rozdiel dofinancovaný zo štátneho rozpočtu.

Pravidlá financovania pri implementácii finančných nástrojov

Európska komisia v súvislosti so snahou čo najefektívnejšie využívať prostriedky EÚ, odporúča v rámci programového obdobia 2014 – 2020 okrem priamej formy pomoci, využívať predovšetkým finančné nástroje.

Slovenská republika plánuje výraznejšie využívať finančné nástroje v rámci všetkých fondov. Nenávratný finančný príspevok by sa mal používať predovšetkým tam, kde sa vytvára verejný statok a tam, kde z dôvodu vzniku negatívnych externalít a neschopnosti internalizovať celý zisk dochádza k zlyhaniu trhu. Verejné zdroje podporia takéto aktivity tak, aby sa ich úroveň priblížila spoločenskému optimu. Preto by mala byť podpora komerčných Projektov, rizikových Projektov a Projektov generujúcich príjmy zabezpečená formou finančných nástrojov a to v tých oblastiach, ktoré budú určené na základe vykonanej ex-ante analýzy pre finančné nástroje v súlade s čl. 32 návrhu všeobecného nariadenia pre programové obdobie 2014 – 2020⁴. Finančné nástroje môžu byť zriadené na úrovni EÚ, riadené priamo alebo nepriamo Európskou komisiou alebo tradičnej báze, teda na národnej, regionálnej, nadnárodnej alebo cezhraničnej úrovni, riadené priamo alebo v rámci zodpovednosti riadiaceho orgánu.

Pre určenie participácie národných zdrojov v prípade subjektu implementujúceho finančný nástroj sa stanovujú nasledovné pravidlá v prípade:

- menej rozvinutých regiónov a Kohézneho fondu:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 85,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 15,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

- viac rozvinutých regiónov:

výška pomoci z EÚ sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov;
podiel národných zdrojov sa stanovuje vo výške 50,0 % z celkových oprávnených výdavkov.

V prípade využitia možnosti vytvorenia samostatnej prioritnej osi na účely implementovania niektorého z finančných nástrojov, sa v závislosti od zapojenia súkromných zdrojov znižuje podiel národných verejných zdrojov na spolufinancovaní.

V rámci národných zdrojov sa v závislosti od výšky zapojenia súkromných zdrojov, či už na úrovni fondu fondov, na úrovni finančného nástroja alebo na úrovni konečných prijímateľov, adekvátne znižuje podiel národných verejných zdrojov.

Stratégia financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

Stratégia financovania stanovuje maximálnu výšku podpory z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a miery národného spolufinancovania v rámci menej rozvinutých regiónov a ostatných regiónov pri financovaní opatrení Programu rozvoja vidieka SR 2014 – 2020.

V Slovenskej republike je z EPFRV implementovaný jeden Program rozvoja vidieka SR 2014 – 2020 pre celé územie SR.

Pravidlá Stratégie financovania Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka pre programové obdobie 2014 – 2020

V nadväznosti na vyššie uvedené legislatívne východiská sa pre jednotlivé kategórie prijímateľov stanovujú nasledovné pravidlá financovania:

- výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci menej rozvinutých regiónov a 53 % z celkových oprávnených verejných výdavkov v rámci ostatných regiónov;
- k podielu EPFRV je priradené spolufinancovanie zo štátneho rozpočtu v stanovenom pomere v závislosti od intenzity verejnej pomoci platnej pre príslušné opatrenie;
- uplatňuje sa kombinácia výšky podpory z EPFRV a výšky verejnej pomoci;
- zohľadňujú sa špecifiká pre každé opatrenie individuálne a to vo vzťahu k oprávnenému prijímateľovi, mieram spolufinancovania a kategórii regiónu,

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 1, opatrení č. 2, podopatrení č. 3.3, opatrení č. 4, podopatrení č. 5.1, podopatrení č. 5.2, opatrení č. 6, podopatrení č. 7.1, opatrení č. 8, opatrení č. 9, opatrení č. 10, opatrení č. 11, opatrení č. 12, opatrení č. 13, opatrení č. 14 a opatrení č. 15

Pre prijímateľa v rámci:

- opatrenia č. 1: poskytovateľa prenosu vedomostí a zručností;
- opatrenia č. 2: poskytovateľa poradenskej služby - certifikovaného poradcu, poskytovateľa vzdelávania, ktorý musí mať primerané zdroje v podobe kvalifikovaných zamestnancov, ktorí sa pravidelne vzdelávajú v oblastiach poskytujúcich poradenské služby;
- podopatrenia č. 3.3:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR a obce (miestna územná samospráva);

- opatrenia č. 4:

skupinu poľnohospodárov v prípade kolektívnych investícií vykonávaných viac ako jedným poľnohospodárom a tieto prinášajú synergický efekt, verejný subjekt, ak preukáže prepojenie medzi realizovanými investíciami a potenciálom poľnohospodárskej výroby;

- podopatrenia č. 5.1: poľnohospodárskeho podnikateľa, tzn. fyzickú alebo právnickú osobu (mikropodniky a malé podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES), ktorá vykonáva poľnohospodársku výrobu ako sústavnú a samostatnú činnosť pod vlastným menom, na vlastnú zodpovednosť a za účelom dosiahnutia zisku a spĺňa kritériá stanovené vo vzťahu k veku a profesijnému zameraniu;
- podopatrenia č. 5.2: právnické osoby alebo fyzické osoby (mikropodniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES);
- opatrenia č. 6: obec definovanú v územnej koncentrácii ako vidiecka obec vidiek 1 a vidiek 2 s výnimkou obcí so štatútom mesta; združenia obcí;
- podopatrenia č. 7.1: obhospodarovateľa lesa v zmysle zákona č. 326/2005 Z. z. o lesoch – súkromní a verejní správcovia lesov a iné subjekty súkromného práva a verejné subjekty a ich združenia;
- opatrenia č. 8, 9, 10, 11, 12: fyzickú a právnickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- opatrenia č. 10: súkromných vlastníkov lesa a ich združení s právnou subjektivitou;
- opatrenia č. 13: najmenej dva subjekty, ktorých spolupráca je:

medzi rôznymi aktérmi v poľnohospodárstve, potravinovom reťazci a v lesnom hospodárstve na území EÚ a medzi inými aktérmi, ktorí prispievajú k splneniu cieľov a priorit politiky rozvoja vidieka vrátane medziodvetvových organizácií, zameraná na zriadenie a prevádzku operačných skupín EIP pre produktivitu a udržateľnosť poľnohospodárstva uvedených v čl. 62 návrhu nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom EPFRV;

- opatrenia č. 14:

verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov;

MAS (verejno-súkromné partnerstvá v zmysle zákona č. 83/1990 Zb. o združovaní občanov v znení neskorších predpisov schválené riadiacim orgánom, t. j. ktorým riadiaci orgán udelil štatút MAS)

- opatrenia č. 15:

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,

Pôdohospodársku platobnú agentúru,

Národnú sieť rozvoja vidieka

sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje		Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
75,0 %	25,0 %	0,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných opatrení a podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených verejných výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 75,0 % a príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 25,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 3.1, 3.2 a podopatrení 5.3

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 3.1: fyzické a právnické osoby podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe;
- podopatrenia č. 3.2: fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti spracovania produktov poľnohospodárskej prvovýroby (okrem rybných produktov), resp. v prípade investícií do využívania obnoviteľných zdrojov energie sú prijímateľmi fyzické a právnické osoby podnikajúce v oblasti poľnohospodárskej prvovýroby;
- podopatrenia 5.3: poľnohospodárov alebo členov poľnohospodárskej domácnosti podnikajúcich v oblasti poľnohospodárstva, ktorých podiel ročných tržieb/príjmov z poľnohospodárskej výroby na celkových tržbách/príjmoch predstavuje minimálne 30 % (činnosť č. 1) a fyzické a právnické osoby (mikropodniky a malé podniky vo vidieckych oblastiach v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujuce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním (činnosť č. 2) sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
37,5 %	12,5 %	50,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daných podopatrení, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 37,5 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 12,5 % a príspevok prijímateľa vo výške 50,0 %.

V uvedenom prípade platia výnimky pre zvýšenie intenzity verejnej pomoci podľa časti 6.1.

Financovanie operácií prijímateľa v opatrení č. 4

Pre prijímateľa v rámci opatrenia č. 4: poľnohospodára: právnickú alebo fyzickú osobu podnikajúcu v poľnohospodárskej prvovýrobe sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
60,0 %	20,0 %	20,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného opatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 60,0 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 20,0 % a príspevok prijímateľa vo výške 20,0 %.

Financovanie operácií prijímateľa v podopatrení č. 7.2

Pre prijímateľa v rámci:

- podopatrenia č. 7.2: fyzické a právnické osoby (obce, mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) obhospodarujuce lesy vo vlastníctve súkromných vlastníkov a ich združení, obcí a ich združení, cirkvi, ktorej majetok možno podľa právneho poriadku SR považovať za súkromný, pokiaľ ide o jeho správu a nakladanie s ním, fyzické a právnické osoby (mikropodniky, malé a stredné podniky v zmysle odporúčania Komisie č. 2003/361/ES) poskytujúce služby v lesníctve a ťažbe dreva za predpokladu poskytnutia týchto služieb subjektom uvedeným predchádzajúcej odrážke sa stanovujú nasledovné pravidlá spolufinancovania:

Prijímateľ			
Celkové oprávnené výdavky			
Zdroje EÚ	Národné verejné zdroje	Súkromné zdroje	Spolu
EPFRV	Štátny rozpočet	Prijímateľ	
48,75 %	16,25 %	35,0 %	100,0 %

Pre vyššie uvedených prijímateľov v rámci daného podopatrenia, uhrádzajú sa oprávnené výdavky vo výške 100,0 % z celkových oprávnených výdavkov, pričom výška podpory z EPFRV sa stanovuje vo výške 48,75 %, príspevok zo štátneho rozpočtu vo výške 16,25 % a príspevok prijímateľa vo výške 35,0 %.

FINANČNÉ ZABEZPEČENIE PHRSR

Finančné vyčíslenie jednotlivých aktivít sa v PHRSR uvádza pri väčšine opatrení a aktivít, potrebných na naplnenie cieľov programu. Tie sú stanovené odhadom, konečné rozpočty budú súčasťou vykonávacích plánov. Pri schvaľovaní financovania jednotlivých úloh, vyplývajúcich z aktivít, sa bude prihliadať na ich dôležitosť a dopad na hospodársky a sociálny rozvoj obce. Viaceré úlohy sa môžu realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, mnohé však vyžadujú náročnejšie finančné a personálne zdroje a spoluprácu s inými subjektami.

Potenciálne zdroje na realizáciu opatrení a úloh PHRSR sú:

- vlastné zdroje – rozpočet obce,
- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov,
- dotácie z výťažku lotérií,
- financie z Národných Projektov (MPSVR, úrady práce sociálnych vecí a rodiny),
- štrukturálne a fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR (holandské, americké, kanadské,...),
- Svetová banka,
- sponzoring podnikateľov, firiem, bankového sektora, súkromných osôb,
- združovanie prostriedkov verejnej a neverejnej sféry, atď.,

Štruktúra uvedených zdrojov bude závisieť na aktuálnej finančnej situácii obce ako aj na spoločensko-ekonomických podmienkach.

10 ZÁVER

PHRSR obce Rumanová je strategický strednodobý dokument, ktorý určuje víziu rozvoja obce, prioritné rozvojové oblasti a strategické ciele ich naplnenia. Tento dokument je základným východiskom pre spracovanie ďalších materiálov rozvoja jednotlivých oblastí života obce.

PHRSR je otvoreným dokumentom, ktorý bude vyhodnocovaný a aktualizovaný na zasadnutiach obecného zastupiteľstva podľa potreby.

Predmetný PHRSR obce Rumanová bol schválený na zasadnutí obecného zastupiteľstva dňa:

..... VZN/UMZ č.

.....
pečiatka obce

.....
starosta obce

11 POUŽITÁ LITERATÚRA

1. Partnerská dohoda
2. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
3. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
4. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“
5. RIÚS NRSK 2014-2020
6. Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja samosprávneho kraja (PHSR NRSK),
7. Konceptia územného rozvoja Slovenska 2001, aktualizácia 2010,
8. Národný program reforiem, máj 2012,
9. Návrh základných princípov na prípravu Partnerskej dohody Slovenskej republiky na programové obdobie 2014 – 2020,
10. Stratégia rozvoja dopravy SR do roku 2020, 2010,
11. Program odpadového hospodárstva na roky 2011 - 2015,
12. Stratégia Slovenskej republiky pre integráciu Rómov do roku 2020
13. Revidovaný národný akčný plán Dekády začleňovania rómskej populácie 2005 - 2015 na roky 2011 – 2015
14. 2. etapa Programu podpory zdravia znevýhodnených komunít na Slovensku na roky 2009 – 2015
15. Konceptia výchovy a vzdelávania rómskych detí a žiakov vrátane rozvoja stredoškolského a vysokoškolského vzdelávania
16. Stratégia EÚ 2020 - cieľ: konkurencieschopnosť, zamestnanosť a hospodársky rast
17. Spoločný strategický rámec EK, marec 2012,
18. Nariadenia EK (Všeobecné nariadenie, nariadenie k fondom),
19. CENTROPE – Správa o regionálnom rozvoji, 2012,
20. CENTROPE – Nástroj na hodnotenie potrieb infraštruktúry – podpora konkurencieschopného regionálneho rozvoja (INAT),
21. CENTROPE – Stratégia ľudského kapitálu,
22. CENTROPE – Stratégia v oblasti vedomostného regiónu,
23. CENTROPE – Stratégia v oblasti priestorovej integrácie a Akčný plán 2013+,
24. CENTROPE – Stratégia v oblasti kultúry a cestovného ruchu 2013+,
25. Pozičný dokument Európskej komisie k Partnerskej dohode a programom SR na roky 2014 - 2020
26. Stratégia financovania Európskych štrukturálnych a investičných fondov pre programové obdobie 2014 - 2020
27. Integrovaný regionálny operačný program „IROP“ Národný strategický referenčný rámec 2007-2013.
28. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja Nitrianskeho samosprávneho kraja.
29. Zákon č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja, v znení neskorších predpisov.
30. Zákon č. 369/1990 Z.z. o obecnom zriadení, v znení neskorších predpisov.
31. Zákon č. 303/1995 Z.z. o rozpočtových pravidlách, v znení neskorších predpisov.
32. Zákon č. 482/2003 Z.z. o štátnej pokladnici.
33. Zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov,
34. Zákon č. 156/2003 Z.z. ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 193/2001 Z.z. o podpore na zriadenie priemyselných parkov.
35. VEDA. Encyklopédia Slovenska. VI zv. Veda, Bratislava, 1982.
10. JAROŠ, J. Tectonic styles of the homelands of superficial nappes. Rozpravy ČASV, Řada matematických a přírodních věd, roč. 81, seš. 6, Academia Praha, 1971.
11. LUKNIŠ, M. A KOL. Slovensko – Príroda. Vyd. Obzor, Bratislava, 1972.
12. MAZÚR, M., LUKNIŠ, M. Regionálne geomorfologické členenie SSR, Geogr. Čas., 30, 2, Bratislava, 1978.
13. UPSVAR. Štatistiky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny 1999 – 2004.
14. Interné materiály obce Rumanová.
15. Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied, REGIONÁLNY ROZVOJ SLOVENSKA VÝCHODISKÁ A SÚČASNÝ STAV , Editori: Mgr. Ľubomír Faltán, CSc., Doc. PhDr. Ján Pašiak, PhD. 2004, 88 s.
16. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky. Národná stratégia ISPA Slovenskej republiky: životné prostredie, Október 2000.
17. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník IV. Bratislava. 1961.
18. STREDOSLOVENSKÉ VYDAVATEĽSTVO. Vlastivedný sborník XI. Bratislava. 1972.
19. BIELY, A. et al. Geologická stavba. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
20. LUKNIŠ, M. Reliéf. In LUKNIŠ, M. et al. Slovensko 2 : Príroda. 1972.
21. HRAŠŇA, M., KLUKANOVÁ, A. Inžinierskogeologická rajonizácia. In Atlas krajiny Slovenskej republiky [online]. 2004.
22. MAZÚR, E., LUKNIŠ, M.. Geomorfologické jednotky. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
23. MAZÚR, E., ČINČURA, J., KVITKOVIČ, J. Geomorfológia. Mapa 1:500 000. In Atlas SSR. 1980.
24. <http://www.statistics.sk/mosmis/run.html>
25. <http://www.fns.uniba.sk/zp/knihy/index.htm>
26. Jozef Jakál, Geografický ústav SAV, Štefánikova 49, 814 73 Bratislava, Slovensko KRASOVÉ FORMY A ICH VÄZBA NA VLASTNOSTI RELIEFU A KLÍMY V ZÁPADNÝCH KARPATOCH
27. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/cernozem.htm>
28. <http://www.agroporadenstvo.sk/rv/poda/fluvizem.htm>
29. <http://web.tuke.sk/fberg-kgp/spis/geologia.htm>
30. <http://oldwww.fns.uniba.sk/~krg/prilohy/kgamr/2004/podnedruhy1.htm>
31. Nábělek, F. (1979): Encyklopédia Slovenska, SAV, Bratislava
32. Kolektív, 2000: Morfogenetický klasifikačný systém pôd Slovenska. VÚPOP, Societas
33. Pedologica Slovaca, Bratislava, s. 74
34. Mazúr, E. (1980): Atlas SSR, SAV, Bratislava - kapitola pôdy
35. Minár, J. a kolektív (2001): Geografické spektrum 3. PRIF UK Bratislava
36. <http://www.minerality.sk/files/hor/spras.htm>

37. Bizudová, M. 1993. Geomorfológia. 1. vyd. Bratislava: UK Bratislava, 1993. 228 s. -
38. Lukniš, M. 1972. Slovensko príroda. 1. vyd. Bratislava: Obzor, 1972. 920 s. -
39. Ciesarik, M. 1994. Geológia. Vysokoškolské skriptá. 1. vyd. Ž. n. Hronom: LF: Katedra prírodného prostredia, 1994. 255 s. ISBN 80-228-0345-6 -
40. Čerman, R. 2003. Zemepisný atlas SR. 1. vyd. Bratislava: Mapa Slovakia Bratislava, s.r.o. , 2003. 96 s. ISBN 80-8067-006-4 -
41. Kolník P., 2001, Cestovný lexikón Slovenskej republiky, Bratislava, Vydavateľstvo Astor Slovakia, 212,
42. Plesník P., a kol. 1989, Malá slovenská vlastiveda, Bratislava, Vydavateľstvo Obzor, 91, 135, 222, 223,
43. www.statistics.sk
44. Jurko, A., 1958: Pôdne ekologické pomery a lesné spoločenstvá Podunajskej nížiny. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 264 s.
45. Lukniš, M. (ed.), Bako, J., Berta, J., Ferianc, O., Feriancová-Masárová, Z., Fusán, O., Futák, J., Hejný, S., Jurko, A., Kurpelová, M., Mičian, Ľ., Michalko, J., Petrovič, Š., Schmidt, Z., Šimo, E., Vilček, F., Zaťko, M., 1972: Slovensko 2. Príroda. Obzor, Bratislava, 920 s.
46. Lukniš, M., Plesník, P., 1961: Nížiny, kotliny a pohoria Slovenska. Osveta, Bratislava, s. 7-50.
47. Mazúr, E., Lukniš, M., 1980: Geomorfologické jednotky. In: Mazúr, E. et al., 1980: Atlas SSR. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, s. 55.
48. Michalko, J., Magic, D., Berta, J., 1986: Geobotanická mapa ČSSR, textová časť. Vydavateľstvo SAV, Bratislava, 160 s.
49. Plesník, P. et al., 1989: Malá slovenská vlastiveda. Vydavateľstvo Obzor, Bratislava, s. 296-297.
50. Ružičková, H., Halada, Ľ., Jedlička L., Kalivodová, E., 1996: Biotopy Slovenska. Ústav krajinnej ekológie Slovenskej akadémie vied, Bratislava, s. 104 - 109.
51. Vyhláška MŽP SR č. 24/2003 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
52. Vyhláška MŽP SR č. 492/2006 Z.z., ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 24/2003 Z. z., ktorou sa vykonáva zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
53. Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
54. Slovensko II. (Príroda), kol. autorov, Obzor Bratislava, 1972
55. 20.5.2010, www.krasy-slovenska.sk
56. Alojz Čaputa, Juraj Holčík a kol., 1982, www.szap.sk, 21.6.2010
57. <http://svosmo.edupage.org/about/?subpage=1&>
58. http://www.mesa10.sk/index.php?action=module&id=modcontent&content_id=261
59. <http://tlacovespravy.wordpress.com/2012/06/01/prieskum-sport-v-zivote-mladych-europanov>
60. <http://www.nocka.sk/uploads/fd/c5/fdc56b5295544adb7e3625632921405f/4-monitoring-vysledkov-kp-2005-2008-no6-7-2009.pdf>
61. <http://www.tophotelierstvo.sk/domaci-cestovny-ruch/turizmus/hotelierstvo-v-e-a-na-slovensku/>
62. NSRR, 2011
63. www.rumanova.sk
64. ÚPO Rumanová, 2014
65. PROGRAM HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA ZDRUŽENIA OBCÍ MIKROREGIÓNU VEĽKÉ ZÁLUŽIE – LEHOTA – JAROK – BÁB – RUMANOVÁ, 2008
66. SPOLOČNÝ ÚZEMNÝ PLÁN OBCÍ VEĽKÉ ZÁLUŽIE, BÁB, JAROK, LEHOTA, RUMANOVÁ (mikroregionu), 2005

**Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja
Obce Rumanová
Programovacie obdobie 2015 – 2024
2015**

SCARABEO-SK, s.r.o., Povstalecká cesta 16, 974 09 B. Bystrica

e-mail: hronec.scarabeus@gmail.com
tel.: 0907 439 224
0911 439 224